

**ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ZONGULDAK-BARTIN-KASTAMONU İLLERİ
BÜTÜNLEŞİK KIYI ALANLARI PLANI**

**STRATEJİK ÇEVRESEL DEĞERLENDİRME (SÇD)
RAPORU (Taslak)**

egeplan
planlama ltd.Şti.

Ağustos 2022

STRATEJİK ÇEVRESEL DEĞERLENDİRME RAPORUNU HAZIRLAYAN ÇALIŞMA GRUBU

Hüseyin YELDİREN	Koordinatör / Şehir Plancısı
H. Serhan SANER	Y. Şehir Plancısı
Doç. Dr. Soner BİLEN	Deniz Ekolojisi Uzmanı / Su Ürünleri Mühendisi
Mehmet GÜL	Uzman Biyolog
Doç. Dr. Özer KARAKAYACI	Bölge Planlama Uzmanı
Can Cihan YILMAZ	Çevre Uzmanı / Çevre Mühendisi
İlker ÇETİN	Yer Bilimleri ve Zemin Mekaniği Uzmanı/Jeoloji Mühendisi
Özgür ULUTÜRK	Su Ürünleri Uzmanı / Su Ürünleri Mühendisi
Prof. Dr. Can E. BALAS	Kıyı Yapıları Uzmanı / İnşaat Mühendisi
Prof. Dr. Lale BALAS	Oşinografi Uzmanı / İnşaat Mühendisi
Prof. Dr. Soner ESMER	Deniz Ulaşımı, Taşımacılığı Lojistik Uzmanı
Kübra VAR TÜRK	Deniz Hukuku Uzmanı /Hukukçu
Mustafa Fatih ORUÇÖZ	Harita ve Kadastro Uzmanı / Harita Mühendisi
Canan GÜRCAN	Şehir Plancısı
Burak DOKGÖZ	Uzaktan Algılama ve CBS Uzmanı / Şehir Plancısı
Duygu DALGIÇ UYAR	Kamu Yönetimi Uzmanı
Özlem ERSAVAŞ ATAÇAY	Sosyolog

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	1
1. PLAN / PROGRAMIN KAPSAMI, HEDEFLERİ VE DİĞER İLGİLİ PLAN / PROGRAMLAR İLE İLİŞKİSİ.....	5
1.1. BKAP’NİN KAPSAMI VE HEDEFLERİ	5
1.2. BKAP BÜNYESİNDEKİ ALTERNATİF PLAN TASLAKLARI.....	13
1.3. BKAP’NİN İÇERİĞİ VE ALTERNATİF PLAN TASLAKLARI.....	14
1.4. DİĞER İLGİLİ PLAN VE PROGRAMLAR İLE OLAN İLİŞKİ VE ETKİ	17
2. MEVCUT DURUM.....	20
2.1. PLAN KARARLARINDAN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLENMESİ MUHTEMEL ALANLARIN ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ.....	20
2.1.1. Coğrafya, Topoğrafya ve Jeoloji.....	25
2.1.2. İklim ve İklim Değişikliği	27
2.1.3. Hidroloji, Oşinografi, Su Kalitesi	34
2.1.4. Hava Kalitesi	39
2.1.5. Gürültü	41
2.1.6. Doğal Afetler.....	42
2.1.7. Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik.....	44
2.1.8. Kültürel Miras	60
2.1.9. Planlama Bölgesinin Sosyoekonomik Özellikleri.....	65
2.1.10. Halk Sağlığı	82
2.1.11. Arazi Kullanma.....	83
2.1.12. Bölgede Devam Etmekte Olan Projeler.....	95
2.2. BKAP OLMADAN BU BÖLGENİN OLASI DEĞİŞİMİ (Hiçbir Şey Yapılmaması Durumunda).....	100
2.2.1. Gelecekteki Gelişimin İtici Faktörleri.....	100
2.2.2. Su Kalitesi	101
2.2.3. Ekosistemler ve Biyolojik Çeşitlilik	102
2.2.4. Arazi Kullanımı ve Çevre Düzeni	104
2.2.5. Altyapı.....	104

2.2.6.	Hava Kalitesi	105
2.2.7.	Gürültü	106
2.2.8.	Sosyo-Ekonomik Boyutlar	106
2.2.9.	Kültürel Miras	108
2.3.	BKAP'NİN HASSAS ALANLARDAKİ OLASI ETKİLERİ (Yönetmelik Ek 5'te Verilmiştir)	109
3.	BKAP'A İLİŞKİN ÇEVRESEL HEDEFLER VE GÖSTERGELER	118
4.	KAPSAM AŞAMASINDAKİ KAPSAM BELİRLEME RAPORUNUN OLASI DEĞİŞİKLİKLERİNİ İÇEREN KAPSAM	137
5.	BKAP'IN OLASI ÖNEMLİ ÇEVRESEL ETKİLERİ	138
5.1.	BATI VE DOĞU ZONGULDAK ALT BÖLGELERİ	139
5.2.	BARTIN ALT BÖLGESİ	145
5.3.	BATI VE DOĞU KASTAMONU ALT BÖLGELERİ	150
6.	ETKİLERİ HAFİFLETME VE/VEYA ÖNLEME İÇİN ÖNERİLEN TEDBİRLER ...	156
6.1.	BATI VE DOĞU ZONGULDAK ALT BÖLGELERİ	156
6.2.	BARTIN ALT BÖLGESİ	158
6.3.	BATI VE DOĞU KASTAMONU ALT BÖLGELERİ	161
7.	BKAP İÇİ ALTERNATİFLER	164
7.1.	HİÇBİR ŞEY YAPILMAMASI ALTERNATİFİ	164
7.2.	ÇEVRE DOSTU ALTERNATİFLER	165
8.	PAYDAŞLARLA İSTİŞARE TOPLANTILARININ ANA HATLARI	166
9.	İZLEME TEDBİRLERİ	167
10.	SONUÇ	169
	KAYNAKÇA	171

TABLULAR

Tablo 1 Yapımı Tamamlanmış ve Devam Eden BKAP Çalışmaları	7
Tablo 2 Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yöntemi Matrisi.....	10
Tablo 3 Mevcut/Planlı Tesisler ile Öncelikli Tesisler.....	14
Tablo 4 BKAP İle İlişkili Planlar ve Programlar	17
Tablo 5. Çalışma Alanı ve Etkileşim Alanları Büyüklüğü.....	20
Tablo 6 Alt Bölgelere İlişkin İdari Yapı	22
Tablo 7. Planlama Alt Bölgeleri Kıyı Uzunlukları	23
Tablo 8. Planlama Alt Bölgeleri Alan Büyüklüğü	23
Tablo 9 Zonguldak iline Ait İklim Verileri (2007-2020).....	28
Tablo 10 Bartın iline Ait İklim Verileri (2007-2020)	29
Tablo 11 Kastamonu iline Ait İklim Verileri (2007-2020)	29
Tablo 12 Çalışma Alanı Kıyı Kesimindeki Doğal Koruma Alanları	45
Tablo 13 İl Nüfuslarının 1990-2020 Yılları Arasındaki Değişimi ve Düzey-2 Bölgeleri İçerisindeki Oranı.....	67
Tablo 14 Çalışma Alanında Bulunan İllerin ve Düzey-2 Bölgelerinin Nüfus Değişimi.....	67
Tablo 15 Planlama Alanında Bulunan Turizm Tesislerinde 2021 Yılı Konaklama İstatistikleri	80
Tablo 16 Ülke ve Düzey-2 Bölgeleri Eğitim Göstergeleri.....	81
Tablo 17 İllere Göre Sağlık Göstergeleri	83
Tablo 18 BKAP Çalışma Alanı Bütünü ve Alt Bölgelere Göre Arazi Kullanım Dağılımı.....	87
Tablo 19 Kıyıdan İtibaren İlk 100 Metrelik Bölümdeki Doğal ve Yapay Alanların Dağılımı	90
Tablo 20 Alt Bölgelere Göre Kıyı Yapılarının Dağılımı	90
Tablo 21 Çalışma Alanında Yapımı Planlama ve İnşa Aşamasındaki Kıyı Yapıları.....	98
Tablo 22 SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	109
Tablo 23 BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler Ve Göstergeler	119
Tablo 24 İzleme Göstergeleri ve Olası Veri Kaynakları – Kısım 1	168
Tablo 25 İzleme Göstergeleri ve Olası Veri Kaynakları – Kısım 2	168

ŞEKİLLER

Şekil 1 Alt Bölge Özelinde Çevresel Sorunlar ve Alanın Değerlendirilmesi	3
Şekil 2 Çalışma Alanı Sınırı.....	21
Şekil 3 Planlama Alanı ve Alt Bölgeleri	24
Şekil 4 Planlama Alanının Bölge İçindeki Yeri	25
Şekil 5 Erinç Yağış Etkinlik İndeksi	27
Şekil 6 Planlama Alanı Deniz Suyu Kalitesi.....	38
Şekil 7 Çalışma Alanındaki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının Konumu	41
Şekil 8 BKAP Çalışma Alanının Türkiye Deprem Tehlike Haritasındaki Konumu.....	43
Şekil 9 Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgelerinde Bulunan Koruma Alanları	51
Şekil 10 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Koruma Alanları	52
Şekil 11 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Koruma Alanları	53
Şekil 12 Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Koruma Alanları.....	54
Şekil 13 Ginolu Kalesi Genel Görünüm	62
Şekil 14 Çoban Kalesi	62
Şekil 15 Güzelcehisar Kalesi.....	64
Şekil 16 Cehennemazgı Mağaraları	64
Şekil 17 Zonguldak İli İlçeleri Nüfus Değişimi	69
Şekil 18 Bartın İli İlçeleri Nüfus Değişimi	70
Şekil 19 Kastamonu İli İlçeleri Nüfus Değişimi	71
Şekil 20 Zonguldak İli Yaş Piramidi (2020)	72
Şekil 21 Bartın İli Yaş Piramidi (2020)	72
Şekil 22 Kastamonu İli Yaş Piramidi (2020)	73
Şekil 23 Türkiye Turizm Stratejisi-2023 Kavramsal Eylem Planı.....	79
Şekil 24 Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları.....	93
Şekil 25 Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları.....	93
Şekil 26 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları.....	94
Şekil 27 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları.....	94
Şekil 28 Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları.....	95

Şekil 29 Planlama Alanına Yönelik Projeler ve Yatırım Kararları	99
Şekil 30 SÇD Kapsam Belirleme Toplantısı, Mayıs 2022, Adapazarı	137
Şekil 31 Çevresel Varlıklar, Mevcut Baskı ve Batı/Doğu Zonguldak Alt Bölgelerindeki ZBK BKAP ÖB.....	141
Şekil 32 Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Duyarlı Alanların BKAP ile Kurduğu Mekânsal İlişkiler.....	143
Şekil 33 Çevresel Varlıklar, Mevcut Baskı ve Bartın Alt Bölgesi'ndeki ZBK BKAP ÖB'leri	146
Şekil 34 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Duyarlı Alanların BKAP ile Kurduğu Mekânsal İlişkiler	148
Şekil 35 Çevresel Varlıklar, Mevcut Baskı ve Batı/Doğu Kastamonu Alt Bölgesi'ndeki ZBK BKAP ÖB'leri	152
Şekil 36 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Duyarlı Alanların BKAP ile Kurduğu Mekânsal İlişkiler.....	154

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

AFAD : Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

BKAP : Bütünleşik Kıyı Alanları Planı

BKAY : Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi

CITES : Convention on International Trade in Endangered Species (Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaret Konvansiyonu)

ÇDP : Çevre Düzeni Planı

ÇDR : Çevre Durum Raporu

ÇKKVY : Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi

ÇŞİDB : Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

DKMP: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Tarım ve Orman Bakanlığı)

DSİ : Devlet Su İşleri (Tarım ve Orman Bakanlığı)

IUCN : International Union for Conservation of Nature's (Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği)

MGM: Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı)

MPGM : Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı)

OSB : Organize Sanayi Bölgesi

SÇD : Stratejik Çevresel Değerlendirme

SYGM: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü (Tarım ve Orman Bakanlığı)

TÜBİTAK : Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

UAB: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

ZBK : Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri

ZBK BKAP: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu belge Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planının (ZBK BKAP) Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu'dur. ZBK BKAP Stratejik Çevresel Değerlendirme Raporu, 8 Nisan 2017 tarih ve 30032 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan "Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği" ve bu Yönetmelik Ek-4'te yer alan bilgiler esas alınarak hazırlanmıştır. Rapora konu olan ZBK BKAP işindeki sorumlu İdare; Bütünleşik Kıyı Alanları Planı yapma, yaptırma ve onaylama konularında yetkili idare olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB), Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü'dür (MPGM). İdare ile 08.09.2021 tarihinde imzalanan sözleşme uyarınca ZBK BKAP işi ile bu iş kapsamında bulunan SÇD Raporunun hazırlanması Egeplan Planlama Ltd. Şti. tarafından üstlenilmiştir.

ZBK BKAP'nin Kapsamı ve İçeriği

Günümüzde kıyı alanları, sosyal, ekonomik kültürel ve doğal kaynak değerleri sebebiyle yerleşme, yapılaşma ve yatırımların sürekli baskısı altındadır. Bu bakımdan Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Planları yaklaşımı, kıyı alanlarındaki fonksiyon ve faaliyetler ile kıyı alanlarına yönelik hedefler arasındaki uyumu sağlayan, kıyı alanlarındaki sürdürülebilir gelişimi korumak amacıyla geliştirilmiştir. Türkiye'de BKAP, 14.06.2020 tarihli ve 29030 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde (MPYY) belirtilen gerekliliklere uygun olarak, 10.07.2018 tarihli 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102. Maddesinin (i) fıkrası kapsamında T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü'nün (ÇŞİDB MPGM) sorumluluğunda hazırlanmaktadır.

ZBK BKAP, planlama alanındaki kıyı gelişim stratejisini ana hatlarıyla belirlemekte olup gelecekte inşa edilecek kıyı yapıları için yatırım önerilerinin uygunluk değerlendirmesi süresince bir kılavuz işlevi görecektir. ZBK BKAP çalışması iki alternatif plan olarak önerilmiş ve her iki alternatifte, gelecekte gündeme gelebilecek herhangi bir yatırım teklifi için Öncelikli Bölgeler (ÖB) tanımlanmıştır. Öncelikli Bölgelerin tanımlanmasına ek olarak, her bir alternatif plan, dört alt bölgede tanımlanmış ÖB'ler için hâlihazırda önerilmiş olan öncelikli kıyı yapılarını da içermektedir. İki alternatif de aynı bölgeyi kapsamaktadır, ancak ÖB'lerin konumu ve boyutları hususlarında farklılık göstermektedir. Her iki alternatif için olası etkiler ve riskler göz önüne alındığında, Alternatif-2, Alternatif 1'e göre dışsal etkileri göz önüne alan, gelişme ve değişimleri; duyarlı alanlar, kültürel miras ve çevresel koşulları gözeterek ele almaktadır. Alternatif-1 ise günümüzdeki gelişme trendinde, değişime yönelik bir ivme olmayacağı varsayımına dayandırılmıştır. Duyarlı alanlar, doğal ve kültürel kaynak değerlerinin korunması amacıyla her iki alternatifte de aynı yaklaşım benimsenmiş, her iki alternatif için modellenen Çok Kriterli Karar Verme Yönteminde (ÇKVVY) söz konusu alanlar "analiz dışı" olarak tanımlanmıştır.

ZBK BKAP için hazırlanan her iki alternatif için de tanımlanmış üç öncelikli bölge bulunmaktadır. Alternatif plan şemalarında Birinci Öncelikli Bölgeler sarı ile, İkinci Öncelikli Bölgeler turuncu ile, Üçüncü Öncelikli Bölgeler kırmızı ile kıyı boyunca işaretlenerek şematik olarak gösterilmiştir.

SÇD Süreci

ZBK BKAP Stratejik Çevresel Değerlendirme sürecinin kapsam belirleme faaliyetleri Yönetmelik uyarınca tamamlanmış ve Kapsam Belirleme Rapor taslağı, 21.04.2022 tarihinde paydaşlara iletilmiştir. Gelen görüşler doğrultusunda yapılan ilk revizyondan sonra, planı ve plan odaklı SÇD sürecini tanıtmak amacıyla 12.05.2022 tarihinde Kapsam Belirleme Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı esnasında ve sonrasında iletilen görüşler doğrultusunda Kapsam Belirleme Raporu'na son hali verilmiş ve rapor 07.06.2022 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na sunulmuştur.

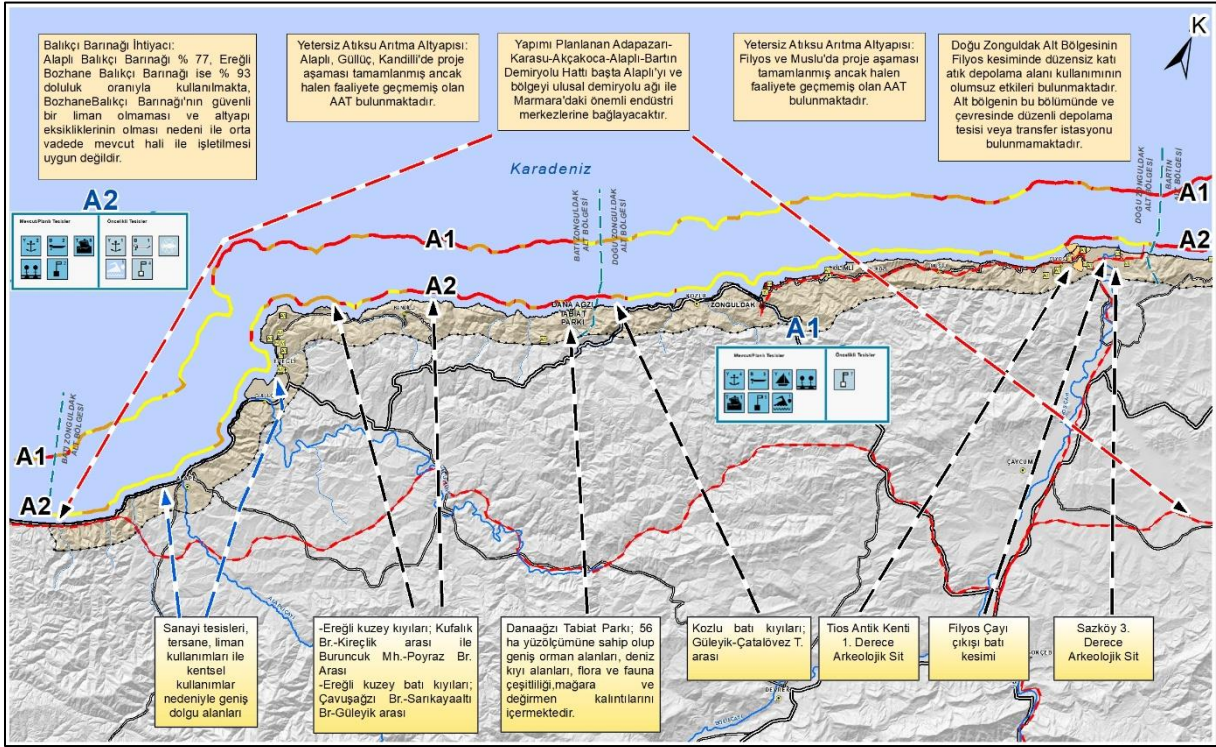
ZBK BKAP Stratejik Çevresel Değerlendirme Raporu, 8 Nisan 2017 tarih ve 30032 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan "Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliği" ve bu Yönetmelik Ek-4'te yer alan içeriğe uygun olarak hazırlanmış olup aşağıdaki bölümleri içermektedir;

- Planın Kapsamı (Bölüm 1)
- Mevcut Durum (Bölüm 2)
- Çevresel hedefler ve göstergeler (Bölüm 3)
- Kapsam belirleme aşaması tamamlandıktan sonraki değişiklikleri içeren kapsam (Bölüm 4)
- BKAP'nin olası önemli etkileri (Bölüm 5)
- Olası olumsuz etkilerin hafifletilmesi/önlenmesi için önerilen tedbirler (Bölüm 6)
- BKAP'nin alternatifleri (Bölüm 7)
- Paydaşlarla İstişare Toplantısı'nın ana hatları (Bölüm 8)
- İzlemeye ilişkin tedbirlerin tanımlanması (Bölüm 9)
- Sonuç (Bölüm 10)

SÇD Yaklaşımı: ZBK BKAP kapsamında yürütülen SÇD, öngörülen kıyı gelişmelerinin temel çevre sorunları üzerindeki potansiyel etkilerine, yani ekosistemlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve kıyı suları kalitesine ilaveten, SÇD kapsam belirleme aşamasında önerilen diğer sorunlara (örneğin hava kalitesi, iklim, halk sağlığı, çevre etkisi vb.) da odaklanmaktadır. Değerlendirme, "hiçbir şey yapmama" alternatifinin (yani, eğer BKAP uygulanmazsa) kıyı gelişimi konusunda koordinasyon ve bütüncül kuralların eksikliğine bağlı olarak daha büyük risklere yol açmasının olası olduğu kabul edilmiştir. Bu bakımdan SÇD, iki farklı yaklaşımla ele alınan alternatiflerin karşılaştırılması ve olası olumsuz çevresel etki ve risklerin değerlendirilmesi üzerinde durmaktadır.

SÇD, çevresel açıdan mevcut durumu ortaya koymak, doğal-kültürel kaynak değerleri ile BKAP arasındaki ilişkileri belirlemek için; BKAP çalışmasının araştırma, analiz, sentez çalışmaları ile SÇD bünyesinde yapılan araştırmalardan faydalanmıştır. Aşağıda örneği görülen basit sentez haritalarında, BKAP ile önerilen öncelikli bölgelerin dağılımı ile birlikte sunulan temel bilgilerle birlikte SÇD değerlendirmesinde dikkate alınan çevresel sorunlara görsel örnekleme sağlamaktadır.

Şekil 1 Alt Bölge Özelinde Çevresel Sorunlar ve Alanın Değerlendirilmesi

Temel Bulgular ve Tavsiyeler

SÇD raporunun 5. ve 6. bölümlerinde açıklanan olası olumsuz etkiler ve riskler, birincil olarak doğal ve kültürel varlıkların üstündeki baskıları öne çıkarmaktadır. İkincil olarak BKAP alanındaki nüfus artışı ile yerleşme ve yapılaşmaya yönelik taleplerin artmasından dolayı artan atık su salınımına bağlı olarak kıyı suları kalitesinde yaşanacak olası olumsuz etkiler de söz konusu bölümlerde ele alınmaktadır.

SÇD Raporu'nda belirtilen iki alternatifin olası etkileri ve riskleri göz önüne alındığında, SÇD bakış açısına göre, Alternatif-2, Alternatif 1'e göre dışsal etkileri göz önüne alan, gelişme ve değişimleri; duyarlı alanlar, kültürel miras ve çevresel koşulları gözetererek ele almaktadır. Alternatif-1 ise günümüzdeki gelişme trendinde, değişime yönelik bir ivme olmayacağı varsayımına dayandırılmıştır. Bu bakımdan Alternatif 2'nin, Alternatif 1'e göre daha tercih edilebilir olduğu görülmektedir. Duyarlı alanlar, doğal ve kültürel kaynak değerlerinin korunması amacıyla her iki alternatifte de aynı yaklaşım benimsenmiş, her iki alternatif için modellenen Çok Kriterli Karar Verme Yönteminde (ÇKVVY) söz konusu alanlar "analiz dışı"

olarak tanımlanmıştır.

Bununla birlikte, büyük ölçüde, planlama ve izin süreçlerinin (Alternatif 2 başlığı altında, ÖB-Turuncu ikinci kategorisinde “esnek” olarak adlandırılmıştır) şartlarının ve kriterlerinin daha sonraki detaylandırılması ve uygulanmasına bağlı olacağı mevcut çevresel etkiler göz önüne alındığında, istikrarlı şekilde ve uzman bilgisi dâhilinde karar vererek çevresel koruyucu mekanizmalarının çevre üzerindeki kayda değer olumsuz etkilerinin yaşanmayacağı garanti altına alındıktan sonra Alternatif 2’nin güvenli bir şekilde uygulanabileceği sonucuna varılmaktadır.

SÇD Rapor’unun 5 ve 6. bölümlerinde sunulan SÇD tavsiyeleri, belirlenmiş riskleri irdeleme amacı taşımaktadır ve başarılı bir şekilde uygulandığı takdirde, Alternatif 1 ya da Alternatif 2’den hangisinin uygulandığı fark etmeksizin, önem arz eden olumsuz etkiler en aza indirilebilir.

Bu kapsamda belirtilen tavsiyelere aşağıda yer verilmektedir (her bir BKAP alt bölgesi için tanımlamalar ekte olup detaylar için Bkz. Bölüm 5 ve 6):

- a. Alternatif 2’deki 2. Kategori Öncelikli Alanı’nın (turuncu) belirli bölümlerinin yeniden sınıflandırılması, böylece potansiyel duyarlı alanların, yalnızca sınırlı kıyı gelişiminin mümkün olduğu 3. Kategori Öncelikli Alanı (kırmızı) olarak sınıflandırılması.
- b. Duyarlı çevreye yönelik kümülatif risklerin önlenmesi adına yatırımcıların gelecekteki teklifleri için kıyı yapılarının türüne, sayısına ve kapasitesine yönelik, BKAP bünyesindeki kısıtlama hükümleri getirilmesi.
- c. Yatırımcılar tarafından sunulan gelecekteki proje önerilerinin fizibilite çalışmasında ve/veya ÇED sürecinde göz önünde bulundurulması gereken belirli çevresel endişelere ilişkin olarak BKAP bünyesinde şartlar koşulması.
- d. BKAP’nin gelecekteki çevresel etkilerinin belirlenmesi için izleme göstergeleri oluşturulması.

Sonraki SÇD Adımları

ZBK BKAP için hazırlanan SÇD Raporu, kilit paydaşlar ile yapılacak istişareler için bir temel olarak kullanılacaktır. Bu SÇD Raporu, 22.09.2022 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanan resmi istişare toplantısında ilgili paydaşlara sunulacak ve tartışılacaktır. Paydaşlardan gelen katkılara dayanarak SÇD Raporunun nihai haline getirilmesi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulması planlanmaktadır.

Daha sonra, SÇD sürecinde (paydaş istişarelerini içeren) oluşan tavsiyeleri yansıtan BKAP nihai versiyonu, onay için idareye sunulacaktır. Plan onaylandıktan sonra Bilgilendirme Raporu ve İzleme Programı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’ne ayrıca sunulacaktır.

1. PLAN / PROGRAMIN KAPSAMI, HEDEFLERİ VE DİĞER İLGİLİ PLAN / PROGRAMLAR İLE İLİŞKİSİ

1.1. BKAP’NİN KAPSAMI VE HEDEFLERİ

Bütünleşik Kıyı Alanları Planları (BKAP), 10.07.2018 tarihli 1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin¹ 102. Maddesinin (i) fıkrası kapsamında T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü’nün (ÇŞİB – MPMGM) sorumluluğundadır.

BKAP, “Bütünleşik Kıyı Alanları Plan” terimini ve esaslarını tanımlayan, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği (MPYY) (RG. Sayı 29030, Tarih 14.06.2014)’nde belirtilen gereklilikler ile uyumlu olarak hazırlanmaktadır. MPYY’ye göre, Bütünleşik Kıyı Alanları Planı, “*Kıyıları, etkileşim alanı ile birlikte tüm sektörel faaliyet ve planları, sosyal ve ekonomik konuları da içerecek şekilde bütünleşik bir yaklaşımla ele alan; kıyı alanlarındaki fonksiyon ve faaliyetler ile kıyı alanlarına yönelik hedefler arasındaki uyumu sağlayan; sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı ekosisteminin korunmasını ve doğal kaynakların kullanımını gözeten; ulaşım türleri ile ilgili kıyıda yapılması gerekli altyapı tesislerini içeren; koruma ve kullanma dengesini sağlayacak biçimde mekânsal hedef, strateji ve eylem önerilerini ve yönetim planını kapsayan, 1/25.000 veya 1/50.000 ölçekte şematik ve grafik planlama diline uygun, plan paftası ve planlama raporu ile bütün olarak stratejik planlama yaklaşımı çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içinde hazırlanan plandır*”. MPYY’de belirtildiği üzere, BKAY planları, mekânsal planlama kademelenmesinde yer almayan, kıyı ve etkileşim alanına özgü stratejik yaklaşımla hazırlanan ve imar planlarını² yönlendiren planlardır. MPYY’ye göre, BKAY planları ayrıca yetkili kurum ve kuruluşlara, yerel yönetimlere ve yatırımcılara, kıyı alanlarında planlama, proje tasarımı ve uygulama hususlarında da kılavuzluk etmektedir.

MPYY’nin 28. Maddesine göre, planlama alanının sınırları ÇŞİB-MPMGM tarafından, kıyı ve coğrafik, ekonomik, sosyal, tarihi ve ulaşım açısından etkileşimde bulunduğu doğal çevre, kullanım ve faaliyetler temelinde ve gerekli durumlarda, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir.

MYPP’nin 29.1. maddesine göre, Bütünleşik Kıyı Alanları Planları mekânsal stratejiler, kıyı

---

¹ Mülga 644 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname

² Türkiye’de, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği (MPYY) (14.06.2020 tarihli ve 29030 sayılı Resmî Gazete) uyarınca, üç mekânsal plan seviyesi bulunmaktadır, bu seviyeler yukarıdan aşağıya şu şekilde sıralanır: i) Mekânsal Strateji Planı: Mekânsal Strateji Planı, şematik ve grafik bir dil kullanılarak, 1/250.000, 1/500.000 ya da daha yüksek ölçekli haritalar kullanılarak hazırlanır, gerekli görüldüğünde bütünüyle bir ülke ya da bölge için hazırlanabilir; ii) Çevre Düzeni Planı: Çevre Düzeni Planı, bölge, havza ya da il düzeyinde, 1/50.000 ya da 1/100.000 ölçekli haritalarda ölçeğinin temsili kullanarak hazırlanır.; iii) İmar Planları: İmar Planları genellikle yerleşim yerleri için 1/5.000 ölçekli hazırlanır, büyükşehir belediyelerinde 1/5.000 ile 1/25.000 ölçekleri arası herhangi bir ölçekle hazırlanabilir. Uygulama İmar Planı 1/1.000 ölçekle hazırlanır.

bölgelerine ilişkin sektörel eğilimlere, öngörülere ve hedeflere ve kıyı alanları ve etkileşim alanlarına odaklı bütünsel bir yaklaşım ile gerçekleştirilir. Aynı maddede, Bütünleşik Kıyı Alanları Planlarının planlama süreci esasları aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

- a) Kıyı alanlarında sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda; hassas ekosistemler korunarak doğal ve kültürel kaynaklardan yararlanmada sektörler ve faaliyetler arası uyumun sağlanması,
- b) Kıyıya denizden veya karadan erişilebilirlik, kıyılardan yararlanmada kamu yararı ve eşitlik ilkesi çerçevesinde stratejilerin geliştirilmesi,
- c) Kıyı alanlarında yetki ve sorumluluğu olan kurumlar ve idareler ile kıyıda faaliyet gösteren sektörler arası uyum ve eşgüdümeye yönelik yönetim modelinin oluşturulması, planlama ve yönetime ilişkin uygulama araçlarının geliştirilmesi,
- d) Kıyılarla ilgili bölgesel ve il düzeyinde yapılacak planlara ve çalışmalara yol göstermesi, şematik ve grafik planlama dili kullanılarak hazırlanması,
- e) Planlama sürecinde kıyı alanlarının mevcut profilinin çıkarılması,
- f) Var olan potansiyeller ve fırsatlarla birlikte sorunlar ve kısıtların ortaya konulması,
- g) Alana ilişkin güncel bilgilerden hareketle alt bölgeler özelinde mekânsal gelişme ve planlama stratejilerinin tarif edilmesi,
- h) Stratejilerin hayata geçirilmesini sağlayacak ve kolaylaştıracak katılımcı bir yönetim modelinin geliştirilmesi.

MPYY'nin 29.2. maddesine göre, Bütünleşik Kıyı Alanları Planlarının hazırlığı sırasında, aşağıda belirtilen konular hakkındaki veriler ilgili kurum ve kuruluşlardan alınmalıdır; denizler, nehirler, göller, göletler ve bunların karadaki etki alanlarına ilişkin aşağıda belirtilen analizler, anketler ve araştırmalar, toplanan veriler ışığında yürütülmelidir:

- a) Kıyı ekosistemi
- b) Afet tehlikeleri (deprem, heyelan, kaya düşmesi, su baskınları, taşkınlar, tsunami,vb.)
- c) Dalga ve rüzgâr iklimi, su çevrim özellikleri, deniz akıntıları, fırtına kabarması, deniz seviyesi yükselmesi
- d) Kıyı kenar çizgisi ve sahil şeridi uygulamaları
- e) Ana ulaşım bağlantıları (Karayolu, demiryolu, denizyolu, havayolu)
- f) Limanlar, ticari iskeleler, balıkçı barınakları, boru hatları, tersaneler
- g) Deniz ticareti ve deniz ulaşımı
- h) Doğalgaz ve petrol ürünleri depolama iletim ve rafineri tesisleri
- i) Turizm ve konaklama tesisleri, yat ve kruvaziyer turizmi
- j) Balıkçılık, su ürünleri ve balık çiftlikleri
- k) İçme suyu sistemi, katı atık yönetimi ve hava kalitesi
- l) Sahil güvenlik, dalışa yasak bölgeler
- m) Yerleşim alanlarının kıyı yönünde ve kıyı ile ilişkili genişleme eğilimi

Bütünleşik Kıyı Alanları Planlarının kapsam ve hedefler; i) Uluslararası yükümlülükleri karşılamak, ii)Koruma ve denetimle ilgili tedbirleri belirlemek, iii) Yerel beklenti ve talepleri yönlendirmek, iv) Örtüşen yetki alanlarını düzenlemek, v) Kıyı alanlarındaki yatırım süreçlerini

hızlandırmak, vi) Kıyı kullanıcıları arasındaki anlaşmazlıkları çözmek, vii) Çevre sağlığı ile ekonomik gelişim arasındaki dengeyi sağlamak için bir araç oluşturmaktır.

Türkiye'deki Bütünleşik Kıyı Alanları Planları alanındaki çalışmalar, 1990'lı yılların başında başlamıştır. Bu süre zarfında acil müdahale gerektiren küçük ölçekli kıyı alanları için yönetim planları ve projeler hazırlanmıştır. 2000'lerde, ölçek büyük ölçüde genişletilmiştir ve Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Planları, özel çevre koruması alanları ve lagünler gibi özel alanlar için hazırlanmıştır. Çalışmaların genel hedefi, kıyı alanlarının makul ve sürdürülebilir yönetimini güvence altına almak için yasal, kurumsal ve idari yapılanma, kısa, orta ve uzun dönem öncelikler, hedefler ve uygulama programları hazırlamak olmuştur.

Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı TAU Genel Müdürlüğü-Mülga ÇŞB-MPGM, Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması ve ilgili çalışmalarına 2000'lerde başlatmıştır. Bu kapsamda İzmit Körfezi (Kocaeli-Yalova) Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (2008) ve İskenderun Körfezi (Adana-Mersin-Hatay) Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (2009) hazırlanmıştır. Bu dönemde, Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Planı (2011), Antalya Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Planı (2011) ve İzmir Körfezi Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (2012) hazırlanmıştır. Onaylanmış diğer BKAY planları, MPYY 2014 yılında yürürlüğe girdikten sonra hazırlanmıştır.

Tablo 1 Yapımı Tamamlanmış ve Devam Eden BKAP Çalışmaları

Bütünleşik Kıyı Alanları Plan Çalışmaları	Onaylanma Tarihi
İzmit Körfezi (Kocaeli-Yalova) Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	2008
İskenderun Körfezi (Adana-Mersin-Hatay) Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	2009
Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Planı	2011
Antalya Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Planı	2011
İzmir Körfezi Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	2012
İzmit Körfezi (Kocaeli-Yalova) Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (Revizyon)	2014
İskenderun Körfezi (Adana-Mersin-Hatay) Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (Revizyon)	2015
Bursa Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	2015
Aydın-Muğla Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	2020
Balıkesir-Çanakkale Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	2020
Ordu-Giresun-Trabzon Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	Devam Ediyor
Edirne-Tekirdağ-Kırklareli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	Devam Ediyor
Kocaeli-Sakarya-Düzce İlleri Karadeniz Kıyıları Bütünleşik Kıyı Alanları Planı	Devam Ediyor
Zonguldak-Bartın-Kastamonu Kıyı Alanları Planı	Devam Ediyor

Kaynak: ÇŞİDB-Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü resmi web sitesi

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (ZBK BKAP), Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü (İdare) adına Egeplan Planlama Ltd. Şti. tarafından üstlenilmiştir. ZBK BKAP, İdare tarafından 08.09.2021 tarihinde Egeplan Planlama Ltd. Şti. ile imzalanan sözleşme ile resmi olarak başlatılmıştır.

ZBK BKAP'ın hazırlanma sürecinde, ÇŞİDB – Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından dört temel adım izlenmiştir. Söz konusu proje 4 etap halinde planlanmıştır:

- I. Etap: Hazırlık Aşaması,
- II. Etap: Araştırma Raporu'nun Hazırlanması,
- III. Etap: Alternatif Taslak Planların Hazırlanması,
- IV. Etap: Nihai Planın Hazırlanması.

Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu'nun Hazırlanması, projenin IV. Etap'ında yer almaktadır.

1. Etap-Hazırlık Çalışmaları: Kıyı bölgesinin sınırlarının belirlenmesi, paydaş analizi ve veri toplama çalışmalarını içerir. Kıyı bölgesinin sınırlarının belirlenmesi çalışmaların ilk önemli adımlarından biridir. Planlama Alanı teknik şartnamede genel kural olarak deniz yönünde 1 – 2 deniz mili ve kara yönünde 2-3 km derinlikte olarak tanımlanmaktadır. Planlama alanının ve etki alanının kesin sınırları, BKAP ekibi tarafından, kıyıda yapılan saha çalışması ardından önemli ulaşım bağlantıları, kıyıda sektör eğilimleri, jeomorfolojik yapı, kıyı yerleşim yerlerinin kalitesi ve nüfus dağılımı, idari sınırlar, özel durum bölgeleri gibi belirli hususları göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

2. Etap-Araştırma Raporunun hazırlanması: Kıyı ve deniz bölgeleri ile arka plan alanlarının kapsamlı çalışmaları içeren etüt, analiz ve sentez çalışmalarının yapılmasını kapsamaktadır. Bu aşama kurum görüşlerine çıkılması ve bu kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgi/belgelerin toplanması, paydaş analizi sonucunda İdare ile istişare edilerek belirlenen kurumlar ile görüşmeler yapılması, anket çalışması, kıyı ve deniz alanları ile geri sahasına yönelik etüt, analiz ve sentez çalışmaları ve bu çalışmalar kapsamında hazırlanacak görsel dokümanların (analiz ve sentez haritaları, fotoğraf albümü, video görüntüleri, kıyı silüeti, vb.) sunulması, yerinde inceleme ve arazi çalışmaları ile uzmanlık raporlarının hazırlanması işlerini kapsamaktadır.

3. Etap-Alternatif Taslak Planlarının Hazırlanması: Bu etapta, önceki aşamada yapılan analizler ve hazırlanan uzmanlık raporları ile çalışma toplantıları doğrultusunda; uluslararası hukuktan kaynaklanan bağlayıcı hükümler, üst ölçek mekânsal planlar ile belirlenmiş vizyon, stratejiler ve kararlar çerçevesiyle de uyumlu olan, iki alternatifli senaryo oluşturulmuştur. Her iki plan alternatifi için kıyı alanlarındaki ve potansiyel değerler göz önünde bulundurularak oluşturulan gelişme senaryoları ve stratejilerini içeren, plan açıklama raporu ve iki alternatifli plan paftası düzenlenmiştir. 2. etap çalışmalarından elde edilen verilere göre, BKAP kararları

ve kıyı yapılarının konumlarının seçilmesi için referanslardan bilimsel veri üretebilmek ve farklı bir bakış açısı ile bir değerlendirme geliştirmek için Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemi kullanılmaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planının bilimsel verilere dayalı, nesnel yöntemlerle elde edilmesi için önemli bir araç olan ÇKKV yöntemi etkin olarak kullanılmıştır. ÇKKV yöntemine kaynaklık eden tüm veriler ise BKAP işi araştırma, analiz ve sentez çalışmalarının temelini oluşturan; arazi çalışmaları, literatür taramaları, uzman raporları, kurum görüşmeleri, anket çalışmaları, kurum/kuruluş görüşleri ve görsel belgeleme çalışmalarına dayanmaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı kararları ile birlikte kıyı yapılarına ilişkin istemleri yanıtlamak ve alanın çeşitli açılardan değerlendirilmesini yapmak üzere bir matrisin hazırlanması ön görülmüştür. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri BKAP'a özel olarak hazırlanan bu matriste planlama alanında yapılması olası kıyı tesislerinin yer seçiminin uygunluğunu belirlemek için 5 ana kriter, ana kriterlere bağlı 26 adet alt kriter, alt kriterlere bağlı 94 adet değişken tanımlanmıştır. ÇKKV matrisi kapsamında belirlenen ana kriterler; 1) Karasal Etkileşim Alanı, 2) Denizel Etkileşim Alanı, 3) Kara-Deniz Arayüzü, 4) Çevresel Etki, 5) Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik.

Bahsedilen ana kriterler, aşağıdaki tabloda sunulan uygunluk puanı ve ağırlık katsayısı ile birlikte, alt kriterler ve değişkenler ile detaylı olarak verilmiştir. Değerlendirmeler sırasında, aşağıdaki tabloda verilen belirli değişkenler, BKAP ekibi tarafından planlama alanı için puanlandırılmıştır. Bu kapsamda tüm alanlar için öncelik seviyeleri belirlenmiş; kıyı yapılarının nerelerde inşa edilebileceği, kıyı yapılarının mekânsal durumlarından dolayı olumsuz etki yaratabileceği yerler ve çevre, ekolojik ve biyolojik kaynakları anlatan iki alternatif tanımlanmıştır. Plan kararları ile öngörülmüş kıyı yapılarının yer seçimlerinde, bu seviyeler göz önünde bulundurulmuştur. Öncelik seviyeleri, belirtilen renklere göre sunulmuştur: “sarı: birinci öncelik (en çok tercih edilebilir)”; “turuncu: ikinci öncelik (tercih edilebilir)”, “kırmızı: üçüncü öncelik (tercih edilmemeli)”.

4. Etap – Nihai Planın Hazırlanması: Nihai aşamada, alternatiflerden birinin seçilmesinden sonra, seçilen plana ilişkin plan paftası ile açıklama raporu düzenlenerek taslak plan ve açıklama raporunun hazırlanmasının ardından düzenlenmiş olan rapor ile nihai plan elde edilmiş olacaktır.

Tablo 2 Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yöntemi Matrisi

KARASAL ETKİLEŞİM ALANI				
Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı; Alternatif-1/Alternatif-2
KORUMA ALANLARI, STATÜLÜ ALANLAR	Kara + Deniz	1. Derece Arkeolojik Sit Alanları	Analiz dışı	0,2 / 0,3
		1. Derece Doğal Sit Alanları	Analiz dışı	
		2. Derece Arkeolojik Sit Alanları	1	
		2. Derece Doğal Sit Alanları	1	
		3. Derece Arkeolojik Sit Alanları	3	
		Kentsel Sit Alanları	2	
		Kesin Korunacak Hassas Alan	Analiz dışı	
		Nitelikli Doğal Koruma Alanları	2	
		Sürdürülebilir Koruma Ve Kontrollü Kullanım Alanı	3	
		Milli Park	Analiz dışı	
		Tabiat Anıtı	Analiz dışı	
		Tabiat Parkı	Analiz dışı	
		Askeri Alan	Analiz dışı	
		Orman Vasfındaki Alanlar	1	
		Hali Arazi (Hazine Mülkiyetinde)	5	
		Akarsu ve Dere Yatakları	1	
		Sazlık Bataklık Alanlar	1	
		Lagün	1	
Göl, gölet	Analiz dışı			
Koruma Statüsü Olmayan Alan	5			
DOĞAL AFET TEHLİKELERİ	Kara	Alüvyon birimli formasyonlar (sıvılaşma tehlikesi)	1	0,15 / 0,15
		Taşkın tehlikesi açısından duyarlı akarsular	Analiz dışı	
		Tsunami	2	
		Fay Hattı (Tampon Alanı 75 m.)	1	
		Toprak Kayması	1	
		Deniz Seviyesi Değişimi	3	
		Fırtına Kabarması	2	
		Şiddetli Erozyona Maruz Alan	2	
		Afete Maruz Alan (Heyelan)	Analiz dışı	
		Kapsam Dışı Alan	5	
TARIM ALANLARI	Kara	Mutlak Tarım Arazisi	1	0,1 / 0,12
		Dikili Tarım Arazisi	1	
		Özel Ürün Arazisi	2	
		Marjinal Tarım Arazisi	4	
		Tarım Dışı Alanlar	5	
TOPOĞRAFİK YAPI	Kara	% 0-5 Eğim	5	0,1 / 0,1
		% 5-10 Eğim	4	
		% 10-20 Eğim	3	
		% 20-30 Eğim	2	
		%30 Üstü Eğim	1	
PLAJ ALANLARI	Kara + Deniz	Var	1	0,1 / 0,12
		Yok	5	
DOĞALLIĞINI YİTİRMİŞ, YERLEŞME VE YAPILAŞMAYA KONU KULLANIM ALANLARI	Kara + Deniz	Var	5	0,1 / 0,1
		Yok	1	
ERİŞİLEBİLİRLİK	Kara	Karayolu ve Planlanan Demiryoluna Yakınlık Çok	5	0,1 / 0,1
		Karayolu ve Planlanan Demiryoluna Yakınlık Orta	3	
		Karayolu ve Planlanan Demiryoluna Yakınlık Az	1	

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

DENİZEL ETKİLEŞİM ALANI				
Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı; Alternatif- 1 /Alternatif- 2
MEVCUT DURUM VE POTANSİYEL İHTİYACIN BELİRLENMESİ	Deniz	İhtiyaç Var	5	0,24 / 0,36
		İhtiyaç Yok	1	
DALGA VE İKLİMSEL ÖZELLİKLER	Deniz	Olumlu	5	0,14 / 0,12
		Olumsuz	1	
AKINTI İKLİMİ VE ÇEVİRİNTİ	Deniz	Düşük	5	0,1 / 0,09
		Orta	3	
		Yüksek	1	
KIYI JEOMORFOLOJİSİ VE TAŞINIM	Deniz	Uygun	5	0,1 / 0,09
		Uygun Değil	1	
DENİZ TOPOGRAFYASI VE OŞİNOGRAFI	Deniz	Uygun	5	0,14 / 0,11
		Uygun Değil	1	
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE DENİZ SEVİYESİ YÜKSELMESİ RİSKİ	Deniz	Var	1	0,14 / 0,11
		Yok	5	
ZEMİN KOŞULLARI VE YAPISAL TASARIM + DEPREMSELLİK	Deniz	Uygun	5	0,14 / 0,11
		Uygun Değil	1	

KARA DENİZ ARAYÜZÜ				
Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı; Alternatif- 1/Alternatif- 2
YÜKSEK-DAR KIYI ŞERİDİ	Kara + Deniz	Yüksek-Dar Kıyı Şeridi	4	0,8 / 1
ALÇAK-GENİŞ KIYI ŞERDİ		Alçak ve Dar Kıyı Şeridi	3	
		Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi-Kumul	2	
		Alçak ve Geniş Kıyı Şeridi-Delta, Lagün, Sulak Alan, Sazlık	1	
DOLGU		Dolgu	5	

ÇEVRESEL ETKİ				
Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı; Alternatif- 1/Alternatif- 2
SU VE SEDİMAN KİRLİLİĞİ	Kara + Deniz	Az Hassas Alanlar	4	0,5 / 0,6
		Hassas Alanlar	1	
KATI ATIKLAR	Kara + Deniz	Düzenli Atık Tesisi Var	1	
		Düzenli Atık Tesisi Yok	3	

ÇEVRESEL ETKİ				
Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı; Alternatif-1/Alternatif-2
ENDÜSTRİYEL KAYNAKLI KİRLİLİK	Kara + Deniz	Sanayi Tesisi Var	3	0,5 / 0,6
		Sanayi Tesisi Yok	1	
AKARSULARDAN TAŞINAN KİRLİLİK	Kara + Deniz	Yok	1	
		Düşük	3	
		Orta Düzeyde	5	
EKOLOJİK DURUM SINIFI	Deniz	Ekolojik Durum Sınıfı Kötü	5	
		Ekolojik Durum Sınıfı Zayıf	3	
		Ekolojik Durum Sınıfı İyi	1	
PLAJ SUYU KALİTESİ	Deniz	Maksimum Koliform 1000 Üzeri	5	
		Maksimum Koliform 1000 Altı	1	
HAVA KİRLİLİĞİ	Kara + Deniz	Yüksek	3	
		Orta	2	
		Düşük	1	

EKOLOJİK VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK				
Alt Kriter	Etki Sahası	Değişkenler	Puan (1-5)	Ağırlık Katsayısı; Alternatif-1/Alternatif-2
Biyokolojik Değerlendirme (Karasal, Sucul) (Endemik, Nesli Tehlike Altında Olan Vb.)	Kara ve Deniz Ayrı Ayrı	Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 1-2	4	0,9 / 1,00
		Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 3-4	3	
		Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 5-6	2	
		Nesli Tehlike Altında Olan Tür Sayısı 7 ve üstü	1	
Karasal/Sucul Ekosistem (Flora, Fauna)	Kara ve Deniz Ayrı Ayrı	Biyolojik Çeşitlilik Yok	5	
		Biyolojik Çeşitlilik Orta Düzey	3	
		Biyolojik Çeşitlilik Var	1	

ÇKVV yönteminde nihai ürünün sınıflandırılmasında ilk olarak toplam puanların dağılımının etüt edilmesi ve öncelikli bölgelere dair aralıkların tespit edilmesine ilişkin işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu işlemler yapılmadan önce tüm çalışma alanı karasal etkileşim alanı ve denizel etkileşim alanı olmak üzere iki kapsama ayrılmıştır. Toplam puan dağılımların etüt edilmesi ve öncelikli bölgelere dair aralıkların tespit edilmesine ilişkin işlemler iki kapsama

ayrılan karasal ve denizel etkileşim alanlarında ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir.

Toplam puan dağılımlarının denizel ve karasal etkileşim alanında ayrı ayrı değerlendirilmesinde en önemli etken, karasal ve denizel etki alanındaki mekansal verilerin frekansı ve derinliğinin oldukça farklılık göstermesidir. Elde edilen sonuçlarda kıyı yapılarının inşa edilebileceği konumlar mekânsal, çevresel, ekolojik ve biyolojik açıdan öncelik seviyelerine göre sınıflandırılmıştır.

1.2. BKAP BÜNYESİNDEKİ ALTERNATİF PLAN TASLAKLARI

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı ikinci etabında belirtilen araştırma, analiz ve sentez çalışmalarının tamamlanmasına müteakiben Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi (ÇKKVY) uygulanmış ve sonrasında planlama alanındaki üst ölçekli planlar ve programlardaki vizyonlar, stratejiler ve kararlar göz önünde bulundurularak iki alternatif geliştirilmiştir. Plan Açıklama Raporları, her bir alternatif için hazırlanmış olup, kıyı alanının mevcut ve potansiyel durumu bazında geliştirilen gelişim senaryoları ve stratejilerini içermektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi (ÇKKVY) uygulaması sonucu elde edilen nihai ürün karasal ve denizel etkileşim alanı olmak üzere iki kapsama ayrılmış, toplam puan dağılımların etüt edilmesi ve öncelikli bölgelere dair aralıkların tespit edilmesine ilişkin işlemler iki kapsama ayrılan karasal ve denizel etkileşim alanlarında ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Toplam puanlar üç farklı aralıkta olacak şekilde çok çeşitli istatistikî yöntemlerle gruplanmış ve BKAP ilkelerine göre en uygun aralıklar tespit edilmiştir.

Matriste kullanılan verilerin yapılan ağırlıklandırma işlemi sonucunda planlama alanındaki en yüksek değerler Alternatif-1’de 27, Alternatif-2’de 31,61 ve en düşük düşük değer her iki alternatif için de “analiz dışı” olarak belirlenen alanlar kapsamında 0 olarak tespit edilmiştir. Bu sayısal değerler yapılan senaryo ve çeşitli regresyon hesapları sonucunda 3 sınıfta gruplandırılmıştır. Bu sınıfların her birine Öncelikli Bölge denilmiştir.

Buna göre yukarıda anlatılan ve 5 adımda gerçekleştirilen ÇKKV Yöntemi verisinde tüm kriterler birlikte değerlendirildiğinde; karasal etkileşim alanında 0 ile 13 arasında (0 – 41/100) puan alan kıyı alanları kıyı yapısı yapılması için 3. Öncelikli Bölgeler, 13 ile 15 arasında (41/100 – 48/100) puan alan kıyı alanları 2. Öncelikli Bölgeler, 15 ile 32,45 arasında (48/100 – 91/100) puan alan kıyı alanları ise 1. Öncelikli Bölgelerdir. Denizel etkileşim alanında ise 0 ile 19 arasında (0 – 60/100) puan alan kıyı alanları kıyı yapısı yapılması için 3. Öncelikli Bölgeler, 19 ile 22 arasında (60/100 – 70/100) puan alan kıyı alanları 2. Öncelikli ve 22 ile 31,61 (70/100 – 100/100) arasında puan alan kıyı alanları ise 1. Öncelikli Bölgelerdir.

Diğer taraftan alternatif planlar, kıyı yapıları teklifleri açısından belli bir dereceye kadar birbirlerinden ayrılmaktadır. Bu nedenle, Alternatif-1 ve Alternatif-2 arasındaki temel fark,

ÇKKVY analizinden değil, her bir alternatifin proje teklifleri sonucundan kaynaklanmaktadır.

Her iki alternatifte de üçüncü öncelikli alanda bulunup, “KIRMIZI” ile işaretlenmiş, var olan ve hâlihazırda planlanmış tesisler, mevcut alanlarda faaliyetlerine devam edeceklerdir. Bakım ve tamir faaliyetleri, bu tesislerde devam ettirilebilir. Bununla birlikte, yatırımcıların, mevcut tesislere ek tesisler inşa etme talepleri ÇŞİDB – MPMG tarafından değerlendirilecektir. Ek olarak, her iki alternatifte de KIRMIZI olarak işaretlenen ve daha az tercih edilen alanlar, ancak TURUNCU ve SARI alanlarda yer olmaması durumunda kıyı yapıları yatırımları için değerlendirilecektir.

1.3. BKAP’NİN İÇERİĞİ VE ALTERNATİF PLAN TASLAKLARI

BKAP içeriği ve alternatif plan taslakları kapsamında, “Birinci Öncelikli Bölge”lerde konumlandırılması öngörülen öncelikli tesislere, alt bölgeler bazında ve plan alternatiflerine göre aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tabloda halen işletilmekte olan tesisler “mevcut”, kurum/kuruluş görüşleri uyarınca planlama çalışmaları tamamlanmış ancak halen inşa edilmemiş tesisler ise “planlı” olarak tanımlanarak “Mevcut/Planlı Tesisler” bölümünde yer verilmiştir.

Tablo 3 Mevcut/Planlı Tesisler ile Öncelikli Tesisler

Batı Zonguldak Alt Bölgesi			
Mevcut/Planlı Tesisler	Öncelikli Tesisler	Alternatif-1	Alternatif-2
-Ereğli Erdemir Limanı (mevcut) -Alaplı Marmara Çimento Limanı (planlanan)	Alaplı Limanı	-	√
-Alaplı Balıkçı Barınağı (mevcut) -Ereğli Bozhane Balıkçı Barınağı (mevcut)	Ereğli Yeni Balıkçı Barınağı	√	√
-Ereğli Tersaneleri (mevcut) -Alaplı Tersaneleri (planlanan)	-	-	-
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (2 adet)	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (4 adet)	√	√
-	Su Sporları faaliyet ve tesisleri	√	√

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Doğu Zonguldak Alt Bölgesi			
Mevcut/Planlı Tesisler	Öncelikli Tesisler	Alternatif-1	Alternatif-2
-Zonguldak TTK Limanı (mevcut) -Eren Limanı (mevcut) -Çatalağzı Limanı (mevcut) -Filyos Limanı (mevcut)	-	-	-
-Kozlu Balıkçı Barınağı (mevcut) -Kilimli Balıkçı Barınağı (mevcut) -Filyos Balıkçı Barınağı (mevcut)	-	-	-
Zonguldak Yat Limanı (planlanan)	-	-	-
Kilimli Tersanesi (planlanan)	-	-	-
Su sporları faaliyet ve tesisleri (mevcut)	-	-	-
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (5 adet)	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (7 adet)	√	√

Bartın Alt Bölgesi			
Mevcut/Planlı Tesisler	Öncelikli Tesisler	Alternatif-1	Alternatif-2
- Bartın Limanı (mevcut) - Akkonak İskelesi (mevcut) - Amasra Kurvaziyer Limanı (mevcut)	-	-	-
- Tarlaağzı Balıkçı Barınağı (mevcut) - Amasra Balıkçı Barınağı (mevcut) - Tekkeönü Balıkçı Barınağı (mevcut) - Kurucaşile Balıkçı Barınağı (mevcut)	Bartın Yeni Balıkçı Barınağı	-	√
-	Bartın Çayı Doğal Barınma Yeri Çekek Yeri	√	-
-	Tekkeönü Çekek Yeri	√	√
Tekkeönü Tersanesi (mevcut)	-	-	-
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (8 adet)	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (7 adet)	√	√
-	Su sporları faaliyet ve tesisleri (2 adet)	√	√
-	Su ürünleri yetiştiricilik alanları	√	√

Batı Kastamonu Alt Bölgesi			
Mevcut/Planlı Tesisler	Öncelikli Tesisler	Alternatif-1	Alternatif-2
-Cide Balıkçı Barınağı (mevcut) -Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı (mevcut) -Cide Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı (mevcut) -Doğanyurt Balıkçı Barınağı (mevcut)	-	-	-
Cide Tersaneleri (3 adet mevcut, 2 adet yapılması planlanan)	-	-	-
Su sporları faaliyet ve tesisleri	-	√	√
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (1 adet)	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (6 adet)	√	√
-	Su ürünleri yetiştiricilik alanları	√	√

Doğu Kastamonu Alt Bölgesi			
Mevcut/Planlı Tesisler	Öncelikli Tesisler	Alternatif-1	Alternatif-2
İnebolu Limanı (mevcut)			
-İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağı (mevcut) -İnebolu Balıkçı Barınağı (mevcut) -İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı (planlanan) -İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı (mevcut) -Bozkurt Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı (mevcut) -Abana Balıkçı Barınağı (mevcut) -Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı (mevcut)	-	-	-
Su sporları faaliyet ve tesisleri	-	√	√
Mevcut rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (6 adet)	Rekreatif amaçlı kıyı düzenlemeleri (2 adet)	√	√
-	Su ürünleri yetiştiricilik alanları	√	√

Yukarıda belirtildiği üzere, alternatifler öncelikli alanlar ile birlikte teklif edilen kıyı yapıları nezdinde değerlendirildiğinde, gelişme ve değişimleri; duyarlı alanlar, kültürel miras ve

çevresel koşulları gözeterek ele alması nedeniyle Alternatif 2'in daha tercih edilebilir olduğu sonucuna varılabilmektedir.

1.4. DİĞER İLGİLİ PLAN VE PROGRAMLAR İLE OLAN İLİŞKİ VE ETKİ

Bütünleşik Kıyı Alanları Planları tematik ve coğrafik perspektiflerle ele alınan, uzun vadeli bir perspektif gerektiren, planlama sürecinde gelişebilecek süreçlere uyum sağlayabilecek nitelikteki stratejik planlardır. Bu yönetim biçiminde tüm kurumlar plana dâhil edilmeli ve kıyıyla ilişkisi olan her kavram bütüncül bir şekilde kullanılmalıdır.

Bu bakımdan yaklaşım olarak; Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın planlama alanındaki çevre düzeni planı, nazım plan ve uygulama imar planlarına yol göstermesi gereken üst düzey bir plan olmasına rağmen, çelişme oluşmaması mevcut planların ve gelişmelerin (gerçekleştirilmiş, devam eden veya plan/proje aşamasında olan gelişmeler) göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri BKAP planlama çalışmalarını etkilemesi beklenen plan/programlara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4 BKAP İle İlişkili Planlar ve Programlar

Master Planlar, Sektörel Planlar, Özel Amaçlı Planlar		
Adı	Yıl	BKAP ile İlgisi
On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı	2019	Ulusal düzeyde kalkınmaya ilişkin bütüncül politikaları belirleyen yönlendirici bir plandır.
Türkiye Turizm Stratejisi ve 2023 Eylem Planı, 2007-2013	2007	Deniz ulaşımı altyapısını canlandırmak ve kruvaziyer limanlarında turizm faaliyetlerini başlatmak, kıyı şehirlerinde iskele ve limanların düzenlenmesi ve balıkçı barınaklarının yatları taşıyabilmesi için yasal ve idari tedbirler almak üzerine hedefler ve yöntemler içermektedir.
Türkiye Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Planı	2010	Ulusal ölçekte liman, iskele ve terminalerin ve diğer kıyı yapılarının geliştirilmesi, talep tahminlerinin yapılması ve yatırım gereksinimlerinin saptanmasına dair üst ölçekli çalışmadır.
Türkiye Turizm Kıyı Yapıları Master Planı	2010	Ulusal ölçekte yat limanı, marina, yanaşma yeri ve iskeleler ve diğer turizm amaçlı kıyı yapılarının geliştirilmesi, talep tahminlerinin yapılması ve yatırım gereksinimlerinin saptanmasına dair üst ölçekli çalışmadır.
Yeşilirmak ve Batı Karadeniz Havzaları Kuraklık Yönetim Planı	2018	Muhtemel kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin kontrolü ve kuraklık problemlerinin çözümüne yönelik olarak kuraklık öncesinde, esnasında ve sonrasında alınacak tedbirleri ihtiva eden yönetim planını ifade eder.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı	2019	Taşkın risklerini değerlendirme ve yönetme odaklı bir yapının oluşturulması ve taşkınların halk sağlığı, çevre, kültürel miraslar ve ekonomik faaliyetler üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin azaltılması amaçlı hazırlanan plandır.
Küre Dağları Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı	2015	Korunan alanın sahip olduğu kaynak değerlerinin korunması, geliştirilmesi ve uzun dönemde devamlılığının sağlanması için teknik, idari, sosyal ve ekonomik seçeneklerin belirlendiği, birbiri ile zaman ve yer ölçeğinde ilişkilendirildiği bütüncül, ekosistem yaklaşımli bir plandır.
Ahatlar Tabiat Parkı Gelişme Planı	2016	Korunan alanın sahip olduğu kaynak değerlerinin korunması, geliştirilmesi ve uzun dönemde devamlılığının sağlanması için teknik, idari, sosyal ve ekonomik seçeneklerin belirlendiği, birbiri ile zaman ve yer ölçeğinde ilişkilendirildiği bütüncül, ekosistem yaklaşımli bir plandır.
Danaağzı Tabiat Parkı Gelişme Planı	2016	Korunan alanın sahip olduğu kaynak değerlerinin korunması, geliştirilmesi ve uzun dönemde devamlılığının sağlanması için teknik, idari, sosyal ve ekonomik seçeneklerin belirlendiği, birbiri ile zaman ve yer ölçeğinde ilişkilendirildiği bütüncül, ekosistem yaklaşımli bir plandır.
Yeşilyuva Tabiat Parkı Gelişme Planı	2013	Korunan alanın sahip olduğu kaynak değerlerinin korunması, geliştirilmesi ve uzun dönemde devamlılığının sağlanması için teknik, idari, sosyal ve ekonomik seçeneklerin belirlendiği, birbiri ile zaman ve yer ölçeğinde ilişkilendirildiği bütüncül, ekosistem yaklaşımli bir plandır.
Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı Yönetim Planı	2019	Ekolojik planlama yaklaşımı ile Tabiatı Koruma Alanı ve Tabiat Anıtı statüsündeki alanların korunması, kaynak değerlerinin devamlılığının sağlanması, yönetimi ve tanıtılması ile ilgili planlama esaslarını; alanda bilimsel ve eğitim amaçlı faaliyetler için öngörülen her türlü iş ve işlemlere yönelik olarak yapılacak uygulama programlarına veya uygulama imar planlarına esas oluşturan, bunlara ilişkin karar ve hükümleri belirleyen fiziki plandır.
Mekansal Planlar		
Adı	Yıl	BKAP ile İlgisi
Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı	2012	BKAP çalışma alanında bulunan Batı ve Doğu Zonguldak ile Bartın Alt Bölgelerinde yürürlükte bulunan en üst kademedeki mekânsal plandır. Ekonomik, sosyal, demografik, çevresel ve fiziksel bileşenlere referans vermektedir.
Sinop-Kastamonu-Çankırı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı	2007	BKAP çalışma alanında bulunan Batı ve Doğu Kastamonu Alt Bölgelerinde yürürlükte bulunan en üst kademedeki mekânsal plandır. Ekonomik, sosyal, demografik, çevresel ve fiziksel bileşenlere referans vermektedir.
Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyeleri tarafından onaylanmış olan nazım ve uygulama imar planları	Muhtelif tarihlerde	Belediyelerin nazım ve uygulama imar planlarıdır. Yerleşme, yapılaşma, koruma, ruhsatlandırma ve denetime ilişkin hususlar alt ölçekli imar planlarına göre yürütülmektedir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Koruma amaçlı imar planları	Muhtelif tarihlerde	Arkeolojik, doğal, kentsel ve tarihi sit alanları ile diğer bazı korunan alanlardaki koruma ve kullanmaya ilişkin ilke ve koşullar, yapılaşma, ruhsatlandırma, denetim vb. hususlar koruma amaçlı imar planları göre yürütülmektedir.
Kıyı yapılarına ilişkin 1/5000 ve 1/1000 ölçekli nazım ve uygulama İmar Planı	Muhtelif tarihlerde	Kıyı yapılarına ilişkin alt ölçekli imar planlarıdır. Kıyı yapılarına ilişkin inşa, ruhsatlandırma ve denetime ilişkin hususlar alt ölçekli imar planlarına göre yürütülmektedir.

Bu bölümde yer verilen plan ve programlar dışında farklı kurumlar tarafından hazırlanan strateji planları Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nı yönlendirecektir. Bu planlar Ulusal Havza Yönetim Strateji, Türkiye İklim Değişikliği Stratejisi, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Stratejik Planı, Ulusal Biyoçeşitlilik Eylem Planı, Ulaşım ve İletişim Stratejisi, Atık Su Arıtma Eylem Planı ve Ulusal Sulak Alan Stratejisi ve Eylem Planı gibi stratejik planlardır.

2. MEVCUT DURUM

2.1. PLAN KARARLARINDAN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ETKİLENMESİ MUHTEMEL ALANLARIN ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ

Çalışma alanının idari sınırları içerisinde bulunduğu Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illeri TR8 Batı Karadeniz Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Düzey 2 alt bölgeler sınıflandırmasında; Zonguldak ve Bartın illeri TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde, Kastamonu ili ise TR82 Kastamonu Alt Bölgesinde bulunmakta ve ayrıca planlamaya konu olan kıyı alanları, Batı Karadeniz Havzası sınırları içerisinde yer almaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri bütünleşik kıyı alanları; söz konusu illerin denizel ve karasal etkileşim alanlarını içine alan şerit biçiminde uzanan bir bölgeyi kapsamaktadır. Planlama alanının deniz tarafındaki sınır, kıyı çizgisinden deniz yönünde derinlik en az 1 deniz mili olacak şekilde tanımlanmıştır. Kara tarafındaki sınır belirlenirken de fiziki coğrafya, jeomorfolojik yapı, kıyı yerleşmelerinin nitelikleri ve nüfus dağılımı, kıyıya yönelik sektörel eğilimler, idari sınırlar, özel statülü alanlar ile doğal, yasal ve yapay eşikler dikkate alınmıştır.

Karasal etkileşim alanı sınırı, kıyı çizgisinden itibaren kara yönünde en az 2 km olacak şekilde tanımlanmıştır. Bu kriterler sonucunda ortaya çıkan alan planlama alanı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca kıyının dolaylı etkileşim içinde olduğu, yerleşmeler, özel statülü alanlar, doğal, yasal ve yapay eşikler gibi kriter ile belirlenen ve planlama alanı sınırı dışında ve bu alana bitişik kara tarafındaki alan da etkileşim alanı olarak belirlenmiştir.

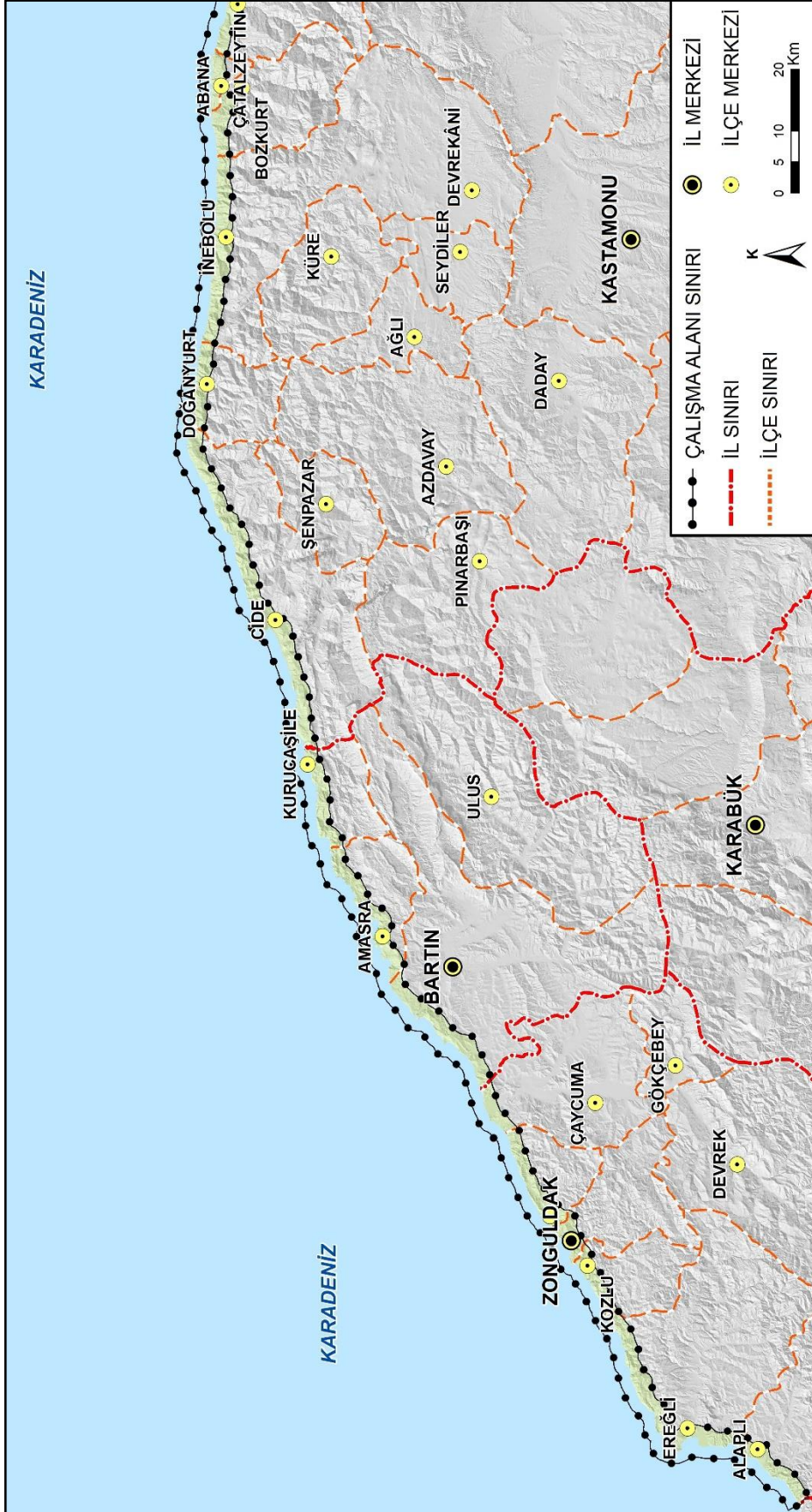
Araştırma alanının kara ve deniz tarafında, arazinin fiziki yapısı, potansiyeli, mevcut kullanımları, var olan plan ve projeler dikkate alınarak, alan ile etkileşim halinde olduğu düşünülen karasal etkileşim alanı ve denizsel etkileşim alanı belirlenmiştir. Araştırma alanının %53,68'ini karasal etkileşim alanı, %46,32'sini ise denizsel etkileşim alanları oluşturmaktadır. Karasal ve denizsel etkileşim alanları, yerin ve konumun özelliğine göre genişletilmiş veya daraltılmıştır.

Tablo 5. Çalışma Alanı ve Etkileşim Alanları Büyüklüğü

Sınırlar	Alan(ha)	Oran(%)
Karasal Etkileşim Alanı	66.248	53,68
Denizsel Etkileşim Alanı	57.166	46,32
Çalışma Alanı Sınırı	123.414	100

Kaynak: Egeplan Planlama Ltd. Şti. arazi ve büro çalışmaları

Şekil 2 Çalışma Alanı Sınırı

Kaynak: Egeplan Planlama Ltd. Şti. arazi ve büro çalışmaları

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP alt bölge sınırlarının belirlenmesinde ise bu çalışmaya esas olacak kıyı alan sınırlarının tanımlamasında esas alınan temel ölçütler olan; kıyı üzerinde etkisi bulunan doğal ve ekolojik yapılar, insan faaliyetlerinin niteliği ve bunun sonucu oluşan insan yerleşmeleri ve yaratılan mekânsal, ekonomik ve sosyal yapı esas alınmıştır. Çalışma alanında yer alan yerleşim birimlerini ve yönetsel sınırlarını içeren alanlarda yukarıda bahsedilen kara ve deniz yönünden belirlenen değişkenler doğrultusunda alt bölgeler tespit edilmiştir. Bu kapsamda oluşturulan alt bölgelerde öncelikle proje kapsamındaki kıyı bölgesinin uzunluğu ve coğrafi, ekonomik, mekânsal, ekolojik ve çevresel bakımdan farklı nitelikler, potansiyeller ve sorunlar göstermesi nedeniyle, idari sınırlar da göz önüne alınarak 5 adet alt bölge tanımlanmıştır.

Tablo 6 Alt Bölgelere İlişkin İdari Yapı

Alt Bölge	İl	İlçe
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Zonguldak	Alaplı, Ereğli
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi		Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli, Çaycuma
Bartın Alt Bölgesi	Bartın	Bartın Merkez, Amasra, Kurucasıle
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Kastamonu	Cide, Doğantürk
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi		İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin

Kaynak: Egeplan Planlama Ltd. Şti. arazi ve büro çalışmaları

Planlama alanının batı kesiminde yer alan “Batı Zonguldak Alt Bölgesi” Alaplı ve Ereğli ilçeleri idari sınırlarının kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Yaklaşık 67 km kıyı uzunluğuna sahip olan Batı Zonguldak Alt Bölgesi toplam araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %17,96’sını oluşturmaktadır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi doğusunda yer alan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi; Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli ilçelerinin kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Yaklaşık 53 km kıyı uzunluğuna sahip olan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi toplam araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %14,21’ini oluşturmaktadır.

Bartın ilinin kıyı kesimi ile gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsayan Bartın Alt Bölgesi yaklaşık 100 km kıyı uzunluğuna sahip olup araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %26,81’ini oluşturmaktadır. Bartın Alt Bölgesinin doğu bölümünde bulunan Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide ve Doğantürk ilçelerinin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 91 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %24,40’sini oluşturmaktadır. Planlama alanının en doğusunda bulunan Doğu Kastamonu Alt Bölgesi; İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin ilçelerin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 62 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %16,62’sini oluşturmaktadır.

Tablo 7. Planlama Alt Bölgeleri Kıyı Uzunlukları

Planlama Alt Bölgeleri	Kıyı Uzunluğu (km)	Oran(%)
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	67	17,96
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	53	14,21
Bartın Alt Bölgesi	100	26,81
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	91	24,40
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	62	16,62
Toplam	373	100

Kaynak: Egeplan Planlama Ltd. Şti. arazi ve büro çalışmaları

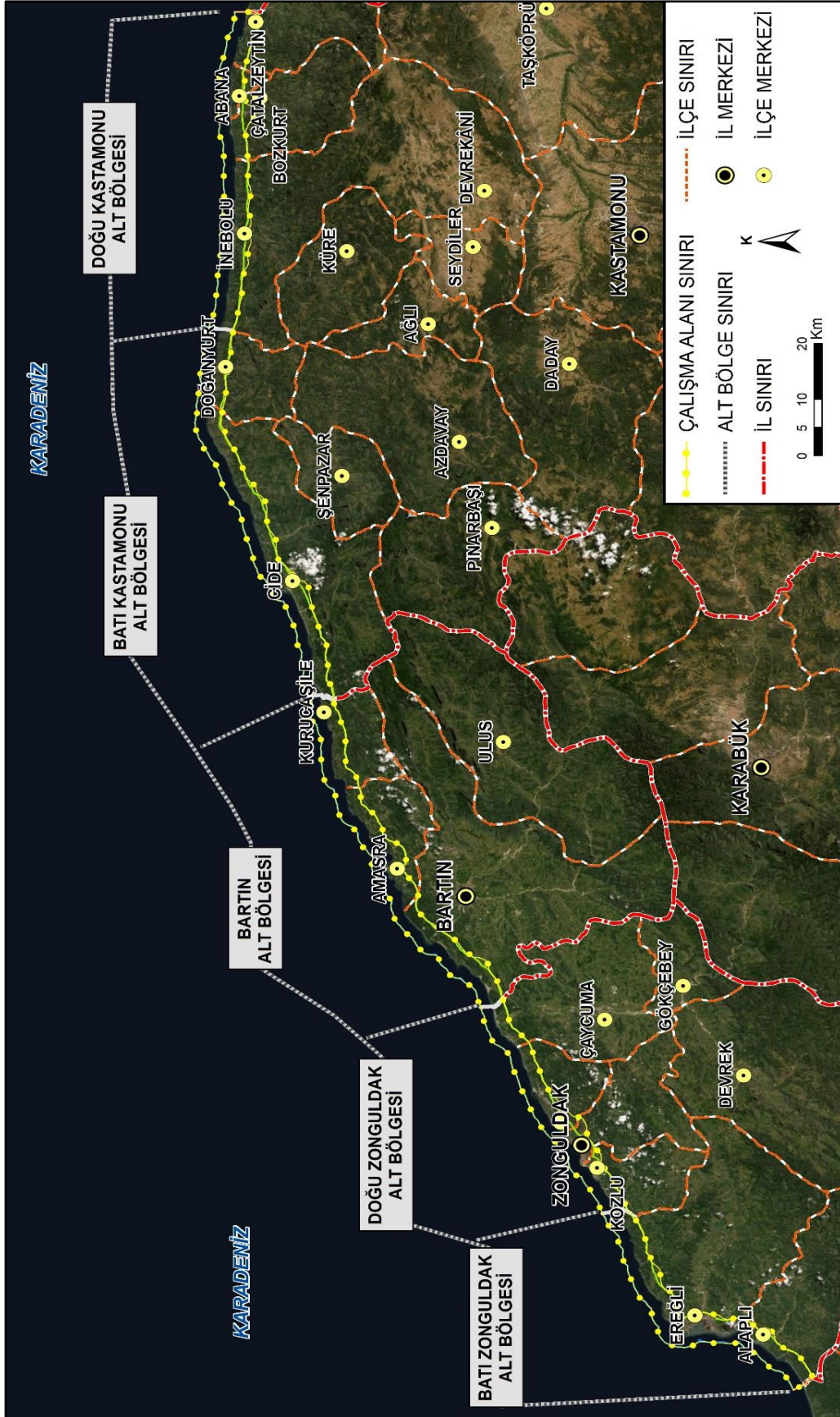
Çalışma alanı kapsamında belirlenen planlama alt bölgelerinin büyüklüklerine bakıldığında; Batı Kastamonu Alt Bölgesi 29.793 hektar büyüklüğü ile en büyük planlama alt bölgesi durumundadır. Alan büyüklüğü açısından ikinci sırada Bartın Alt Bölgesi, üçüncü sırada ise Doğu Kastamonu Alt Bölgesi yer almaktadır. Çalışma alanında Doğu Zonguldak Alt Bölgesi 18.871 hektar alan büyüklüğü ile en küçük planlama alt bölgesidir. Çalışma alanının %24,14'ünü Batı Kastamonu Alt Bölgesi oluşturmaktadır.

Tablo 8. Planlama Alt Bölgeleri Alan Büyüklüğü

Planlama Alt Bölgeleri	Çalışma Alanı (ha)	Oran(%)
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	21.794	17,66
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	18.871	15,29
Bartın Alt Bölgesi	28.412	23,02
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	29.793	24,14
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	24.544	19,89
Toplam	123.414	100

Kaynak: Egeplan Planlama Ltd. Şti. arazi ve büro çalışmaları

Şekil 3 Planlama Alanı ve Alt Bölgeleri

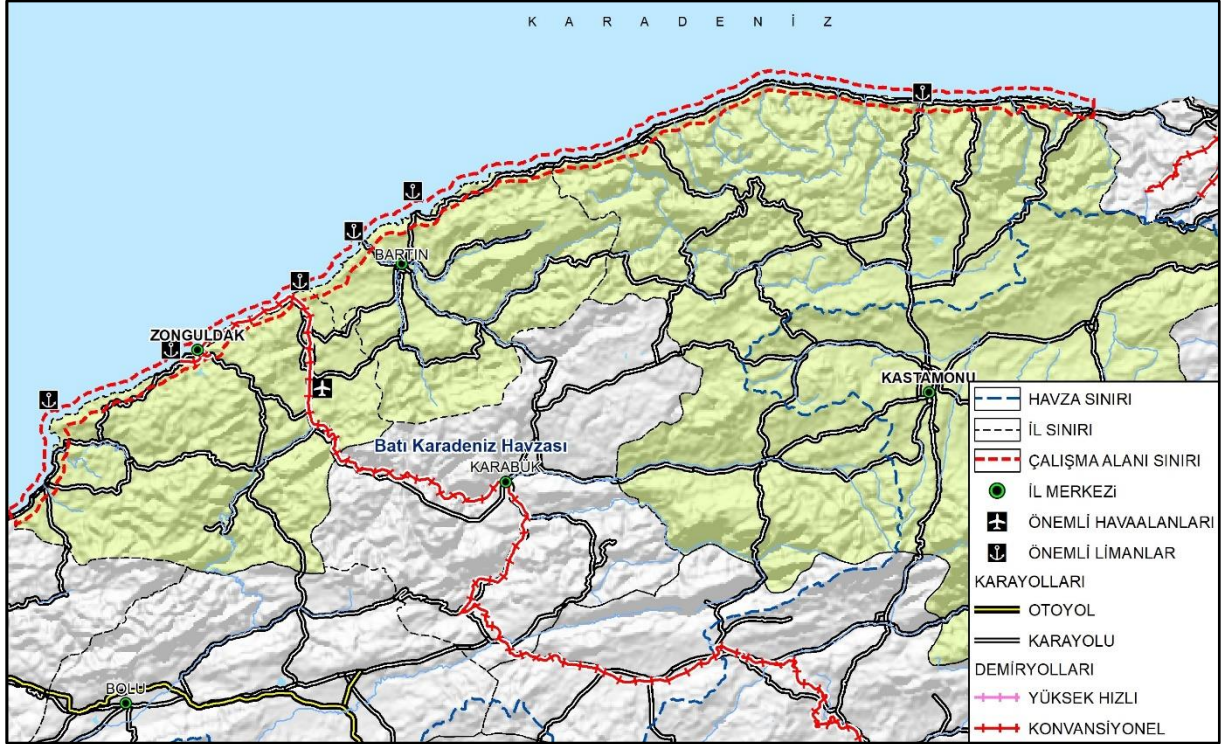
Kaynak: Egeplan Planlama Ltd. Şti. arazi ve büro çalışmaları

2.1.1. Coğrafya, Topoğrafya ve Jeoloji

Çalışma alanında bulunan Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illeri, Karabük, Çankırı, Sinop, Samsun, Tokat, Çorum ve Amasya illeri ile birlikte TR8 Batı Karadeniz Düzey-1 Bölgesinde yer almaktadır. Düzey 2 alt bölgeler sınıflandırmasında; Zonguldak ve Bartın illeri TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde, Kastamonu ili ise TR82 Kastamonu Alt Bölgesinde bulunmaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı coğrafi bakımdan Türkiye'nin kuzeybatı kesiminde, Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde yer almaktadır. Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illeri ülkenin ekonomi merkezi İstanbul'un doğusunda ve idari merkezi Ankara'nın kuzeyinde konumlanmaktadır. Çalışma alanı ulusal düzeyde önem taşıyan karayolu ulaşım arterlerinin kuzeyindeki konumu ile önemli merkezlere bağlanmaktadır. Planlamaya konu olan kıyı alanları su havzaları bakımından ise Batı Karadeniz Havzası sınırları içerisinde yer almaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2007).

Şekil 4 Planlama Alanının Bölge İçindeki Yeri

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Çalışma alanını toplam yüzölçümü toplamı 123.414 hektardır ve bu alanın % 53,68'i olan 66.248 ha karasal etkileşim alanı, geri kalan % 46,32'ü olan 57.166 hektar ise denizel etkileşim alanıdır.

Zonguldak ili , Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Karadeniz'e batı ve kuzeyden kıyısı olan bir ildir. 3.309 km²lik yüzölçümüyle Türkiye topraklarının %0 6'sını kapsamaktadır. Karadeniz kıyılarından başlayan il toprakları, kuzeyden Karadeniz, kuzeydoğudan Bartın, doğudan

Karabük, güneyden Bolu, batıda Düzce illeriyle çevrilidir. Zonguldak ili çok engebeli bir arazi yapısına sahip olup; İl alanının %56'sı dağlarla %31'i platolarla ve %13'ü ovalarla kaplıdır. Akarsu vadileriyle yer yer derin bir biçimde parçalanmış olan il toprakları, orta yükseklikteki dağlık alanlardan oluşur. Eğimli bir arazi yapısını içeren il coğrafyasında platolar genellikle dağların eteklerinde ve aralarında geniş bir alana yayılmıştır. Akarsularca taşınmış alüvyonlarla kaplı küçük düzlükler ise ilin başlıca ovalarını oluşturur. Dağların yükselteleri Kuzey kesimlerinde 1.000 metreyi bulmazken, orta kesimlerde 1.200 metreyi aşmakta, güneyde ise yer yer 2.000 metreye kadar ulaşmaktadır. Dağlar kıyıya koşut üç sıra oluşturduğundan kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım güçleşir. Ayrıca kıyıya yakın yükseltelerin oluşturduğu dağ sırasının altında zengin taşkömürü yatakları vardır. Zonguldak İl toprakları sık bir vadi ağıyla parçalanmıştır. Bu vadiler kimi kesimlerde genişleyerek düzlükler oluşturmasına karşın, ilde büyük denebilecek bir ova yoktur. İldeki ovalar genellikle, akarsuların denize döküldüğü kesimlerde kıyı boyunca yer yer daralıp genişleyen alçak düzlüklerle (kıyı ovalar), dağların eteklerinde ve aralarında geniş bir alana yayılmış yüksek düzlüklerden oluşur.

Filyos Çayı Vadisi; ilin en büyük ve en önemli vadisi olup, Filyos Çayı boyunca uzanır. Genişliği kimi kesimlerde 300-400 metreyi bulan bu vadi, Çaycuma ilçe merkezinde Çaycuma düzlüğünü, Saltukova (Kokaksu)-Filyos mevkiinde Filyos düzlüğünü oluşturur. Alaplı Irmağı Vadisi; yer yer 600-700 metre genişleyen ve kıyından 14-15 km kadar içeriye giren bu vadi ilin ikinci büyük vadisidir. Geniş tabanlı bir vadi olan Alaplı Irmağı Vadisi, Alaplı Irmağının sık yatak değiştirmesiyle zaman zaman taşkınlara uğrar.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Bartın İli'nin, kuzeyini 59 kilometrelik sahil şeridiyle Karadeniz çevrelerken, doğuda Kastamonu, doğu ve güneyde Karabük, batıda ise Zonguldak illeri çevirmektedir. 2143 km²'lik yüzölçümüne sahip olan Bartın ilinin % 46'sını ormanlar, % 35'ini tarımsal alanlar, % 7'sini çayırlar ve meralar, % 12'sini de kültüre elverişsiz alanlar ve yerleşim merkezleri kaplamaktadır. Doğu, batı ve kuzeyden yüksekliği 2000 m.yi geçmeyen oldukça dik, sahillere doğru sarp ve kayalık dağlarla çevrilidir. 1619 metre ile en yüksek noktası Keçikıran Tepesi olup, en önemli dağları Aladağ, Kocadağ, Karadağ, Kayaardı, Karasu ve Arıt dağlarıdır. Kent merkezini batıdan Aladağ, kuzeyden Karasu dağları ve doğudan Arıt dağları kuşatmaktadır. Bartın Irmağı ve kolları tarafından derin bir biçimde parçalanmış arazi çok engebeli bir görünümündedir. Irmağın genişlediği alanlarda ve dağların oldukça dik yamaçları arasında dar ve derin vadiler yer alır. Kent merkezlerine inildikçe düz ovalar artmaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2013).

TR82 Kastamonu Alt Bölgesi, Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini içerisine almaktadır. TR82 Kastamonu Alt Bölgesi batıda Bartın ve Karabük illeri, güneyde Ankara ve Kırıkkale illeri, doğuda Çorum ve Samsun illeri, kuzeyde ise Karadeniz ile çevrilidir. Kastamonu ili, Batı Karadeniz ve Kızılırmak Havzaları arasında kalmakta olup; kuzeyde Küre Dağları güneyde Ilgaz Dağları ile sınırlı olan alan üzerinde kuruludur. 13.152 km² yüzölçümüne sahip olan il,

Türkiye yüzölçümünün yaklaşık %1,7'sini oluşturmaktadır. İlin Karadeniz kıyı şeridi uzunluğu 170 km'dir. Kastamonu ili genel olarak engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Kastamonu, Kızılırmak'ın başlıca kollarından olan Gökırmak'la kavuşmak üzere, Ilgaz Dağı kütesinin kuzey yamaçlarından inen "Kastamonu suyu" veya "Karaçomak" adını alan bir akarsuyun vadisi boyunca, zemini deniz seviyesinden 790 metre yükseklikte bulunan tekne şeklinde bir düzlükte yer almaktadır. Kuzeyinde Küre dağları, güneyinde ise Ilgaz dağları bulunmaktadır.

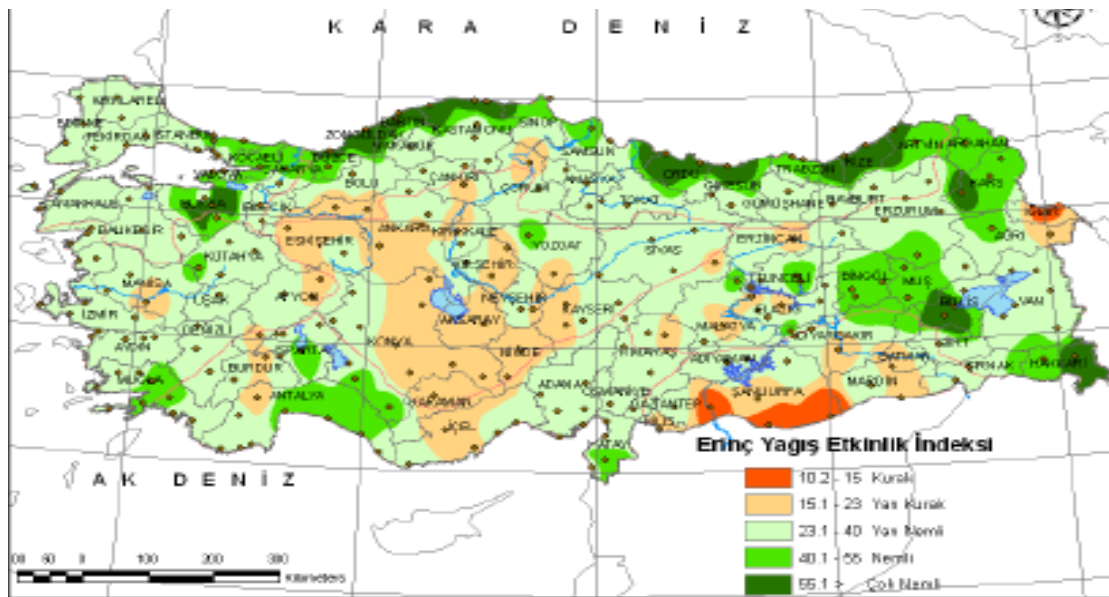
Karadeniz sahiline paralel olarak il merkezinin kuzeyinde Küre (İsfendiyar) Dağları, ilin güneyinde ise yine doğu batı uzantılı Ilgaz Dağları bulunur. 13.152 km² yüzölçümüne sahip olan il Türkiye yüzölçümünün yaklaşık %1,7'sini oluşturmaktadır. İlin Karadeniz kıyı şeridi uzunluğu 170 km ve denizden yüksekliği 780 metre olup; dağlar denize paralel uzanmaktadır. Bu yüzden kıyılarda Karadeniz iklimi görülürken iç kısımlarda karasal iklim özellikleri görülmektedir%61,5 oranında ormanlarla kaplı olan İlin topraklarının büyük bölümü tarıma elverişli değildir. Ancak vadiler etrafında küçük ovalar göze çarpar. Bunlardan önemlileri Daday ve Taşköprü ovalarını içine alan Gökırmak ile Tosya tarım alanını kapsayan Devrez Vadileridir. Ayrıca Araç, Cide ve Devrekâni çay yatakları çevresinde de ekim ve dikime elverişli alanlar bulunmaktadır. İlde plato olarak Devrekâni ovası ile Ilgaz masifinin eteklerinde oluşmuş Kadı dağı gösterilebilir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2007).

2.1.2. İklim ve İklim Değişikliği

Üç İlin İklim Özellikleri

Ulusal düzeyde kuraklık durumu, nemli/kurak alanları ve devrelerini sınıflandırmak için kullanılan erinç yağış etkinlik indeksi'ne göre çalışma alanında yer alan illerde iklim tipleri nemli ve çok nemli olarak sınıflandırılmıştır.

Şekil 5 Erinç Yağış Etkinlik İndeksi

Kaynak: <https://www.mgm.gov.tr/iklim/iklim-siniflandirmalari.aspx?>

Çalışma alanı genelini ılıman Karadeniz ikliminin etkisi altındadır. Her mevsimi yağışlı ve ılık olan bölgede kurak mevsime rastlanılmamaktadır. En fazla yağış sonbahar ve kış mevsimlerinde görülür. Çalışma alanında mevsimler ve gece-gündüz arasında önemli bir sıcaklık farkı bulunmamaktadır. Denizden iç kesimlere doğru gidildikçe, iklim biraz daha sertleşir. Yıllık ortalama sıcaklıklarda il genelinde önemli bir farklılaşma yoktur. Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları ilin en fazla güneşli günlerinin yaşandığı aylardır. Yine bu aylar arasında deniz sıcaklığı ortalama 20 °C düzeyindedir.

Zonguldak ilinde 2007-2020 yılları arası ortalama sıcaklığın en düşük olduğu Şubat ayında -18 °C, ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu Temmuz ayında 44.1°C, yıl içerisindeki ortalama sıcaklık ise 14.8 °C olarak belirlenmiştir. İlde 2007-2020 yılları arası ortalama yağışlı gün sayısının en fazla olduğu ay Ocak ayı (19.1 gün), en az olduğu ay ise Temmuz ayı(7.7 gün)'dir. Yıllık ortalama yağmurlu gün sayısı 159.5 gündür. Zonguldak ilinde aylık toplam ortalama yağış miktarının en fazla olduğu ay Aralık ayı(152.7 mm), ortalama yağış miktarının en az olduğu ay Haziran ayı (72 mm)'dir. Zonguldak ilinin 2007-2020 yılları arası toplam ortalama yağış miktarı ise 1216.1 mm'dir (MGM, 2022).

Tablo 9 Zonguldak iline Ait İklim Verileri (2007-2020)

Sıcaklık (°C)	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ort.Sıcaklık (°C)	6.1	6.6	8.5	12.9	17.6	21.7	23.8	23.9	20.5	16.2	12.1	8.3	14.8
Ort.En Yüksek Sıcaklık (°C)	9.6	10.6	13.3	18.5	23.3	27.5	29.5	29.7	26.1	21	16.4	11.8	19.8
Ort. En Düşük Sıcaklık (°C)	3.1	3.4	4.8	8.5	12.8	16.6	18.9	19.2	16	12.5	8.7	5.4	10.8
En Yüksek Sıcaklık (°C)	24.9	26.7	30.8	35	37.2	40.7	44.1	42.9	40.2	36.2	29.1	27.4	44.1
En Düşük Sıcaklık (°C)	-13.1	-18	-6.5	-1	1.8	4	10.1	10.9	4.9	2.4	-3.4	-8.8	-18
Ort. Güneşlenme Süresi (saat)	2.2	2.8	3.8	5.2	6.8	9	9.8	9.1	7.2	4.9	3.4	2.3	5.5
Ort. Yağışlı Gün Sayısı	19.1	16.7	16.4	13.5	12.4	9.4	7.7	7.8	9.7	13.3	14.8	18.7	159
Aylık Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	137.5	98.2	96.7	64.5	54.8	72	69.3	82.9	103	144	140	152	1216

Kaynak: Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, (www.mgm.gov.tr), 2022

Bartın ilinde 2007-2020 yılları arası ortalama sıcaklığın en düşük olduğu Ocak ayında 4 °C, ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu Temmuz ayında 22°C, yıl içerisindeki ortalama sıcaklık ise 12.8 °C olarak belirlenmiştir. Bartın ilinde 2007-2020 yılları arası ortalama yağışlı gün sayısının en fazla olduğu ay Aralık (18.1 gün), en az olduğu ise Ağustos ayı(7.5 gün)'dir. Yıllık ortalama yağmurlu gün sayısı 148.9 gündür. Bartın ilinde aylık toplam ortalama yağış miktarının en fazla olduğu ay Aralık ayı(131.8 mm), ortalama yağış miktarının en az olduğu ay Mayıs ayı (54.7 mm)'dir. İlin 2007-2020 yılları arası toplam ortalama yağış miktarı ise 1043.8 mm'dir (MGM, 2022).

Tablo 10 Bartın iline Ait İklim Verileri (2007-2020)

Sıcaklık (°C)	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ort.Sıcaklık (°C)	4	4.8	7.3	11.4	15.8	19.8	22	21.8	18	13.8	9.2	5.8	12.8
Ort.En Yüksek Sıcaklık (°C)	9.2	10.6	13.4	18	22.3	26.1	28.2	28.3	25.1	20.6	15.9	11.2	19.1
Ort. En Düşük Sıcaklık (°C)	0.4	0.7	2.5	5.9	10	13.6	15.7	15.7	12.2	8.9	4.6	2	7.7
En Yüksek Sıcaklık (°C)	23.2	27.2	31.6	34.1	39.1	38	42.8	41.3	40.5	37.1	29	27.7	42.8
En Düşük Sıcaklık (°C)	-15.4	-18.6	-13.1	-4.5	-1.3	5.3	8	6.7	1.5	-3.2	-5.6	-10.6	-18.6
Ort. Güneşlenme Süresi (saat)	2.2	3.2	4.3	5.9	7.3	8.9	9.8	9.4	7.5	5.2	3.6	2.4	5.8
Ort. Yağışlı Gün Sayısı	17.4	14.9	14.2	13	11.5	9.6	7.6	7.5	9.3	12	13.8	18.1	148
Aylık Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	117.5	86.2	77.2	57.9	54.7	70.7	61.6	77.2	85.5	109	113	131	1043

Kaynak: Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, (www.mgm.gov.tr), 2022

Kastamonu ilinde 2007-2020 yılları arası ortalama sıcaklığın en düşük olduğu Ocak ayında -1°C, ortalama sıcaklığın en yüksek olduğu Temmuz ayında 20.1°C, yıl içerisindeki ortalama sıcaklık ise 9.8 °C olarak belirlenmiştir. Kastamonu ilinde 2007-2020 yılları arası ortalama yağışlı gün sayısının en fazla olduğu ay Mayıs (17.1 gün), en az olduğu ise Ağustos ayı(7.3 gün)'dir. Yıllık ortalama yağmurlu gün sayısı 146.5 gündür. Kastamonu ilinde aylık toplam ortalama yağış miktarının en fazla olduğu ay Mayıs ayı(75.3 mm), ortalama yağış miktarının en az olduğu ay Şubat ayı (27.4 mm)'dir. İlin 2007-2020 yılları arası toplam ortalama yağış miktarı ise 482.3 mm'dir.

Tablo 11 Kastamonu iline Ait İklim Verileri (2007-2020)

Sıcaklık (°C)	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ort.Sıcaklık (°C)	-1	0.8	4.4	9.5	14.1	17.5	20.1	19.9	15.8	10.9	5.2	0.9	9.8
Ort.En Yüksek Sıcaklık (°C)	3.2	6.1	10.9	16.6	21.2	24.7	27.8	28.1	24	18.2	11	4.9	16.4
Ort. En Düşük Sıcaklık (°C)	-4.6	-3.5	-0.8	3.3	7.6	10.5	12.3	12.2	8.9	5.2	0.9	-2.4	4.1
En Yüksek Sıcaklık (°C)	17.3	21.1	27.8	31.4	35.1	37.5	42.2	40.2	39.3	32.5	24.7	21.1	42.2
En Düşük Sıcaklık (°C)	-26.9	-22.3	-19.7	-8.5	-3.6	0.2	3.8	0.9	-1.5	-7.5	-19.3	-23.7	-26.9
Ort. Güneşlenme Süresi (saat)	2.3	3.6	4.5	5.7	7.1	8.5	9.8	9.4	7.3	5.5	3.8	2	5.8
Ort. Yağışlı Gün Sayısı	13.9	13.1	13.9	15.4	17.1	13.3	7.7	7.3	8.3	11	11.5	14	146
Aylık Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	29.7	27.4	35	51.1	75.3	73.1	32.3	31.3	30.1	34.9	28.6	33.5	482

Kaynak: Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, (www.mgm.gov.tr), 2022

Çalışma Alanında İklim Değişikliği

Türkiye ve bölgesi için iklim değişikliği öngörülerine yönelik bölgesel iklim modeli çalışmaları oldukça sınırlıdır. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ile İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü'nün ortaklaşa yürüttüğü, "Türkiye için İklim Değişikliği Senaryoları" TÜBİTAK projesi, bu tür çalışmaların ilklerinden sayılabilir. Türkiye'nin İklim Değişikliği Birinci Ulusal Bildiriminde de yer alan projenin ilk sonuçları (First National Communication of Turkey on Climate Change; Onol ve Semazzi, 2006) ve Doğu Akdeniz için gerçekleştirilen RegCM3 bölgesel iklim modeli çalışmasının kapsamında olası iklim değişikliği verilerini ortaya koymak için yıllık deniz seviyesi değerleri elde edilerek ortalama deniz seviyesi, maksimum deniz seviyesi yüksekliği ve ortalama deniz seviyesi yükseklikleri hesaplanmıştır. İklim değişikliği ve olası afet tehlikeleri çerçevesinde senaryo analizleri yapılmıştır.

Modeller ile elde edilen geleceğe yönelik iklim öngörülerinde değişik senaryolar kullanılmaktadır. Bu senaryolar, IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) adlı Birleşmiş Milletlerin Dünya Meteoroloji Teşkilatı tarafından hazırlanmış ve Emisyon Senaryoları Özel Raporu (SRES) olarak yayımlanmıştır. Senaryolarda, gelecek için sera gazı emisyonları hesaplanırken, nüfus artışı, enerji kullanımı, ekonomiler, teknolojik gelişmeler, tarım ve arazi kullanımındaki değişiklikleri için değişik kabuller kullanılarak dört ana senaryo ailesi (A1, A2, B1 ve B2) ve bunlar da kendi içlerinde farklı senaryolara ayrıştırılarak 40 kadar senaryo üretilmiştir.

Söz konusu iklim modeli çalışması analizleri (Onol vd, 2007), 2071-2100 döneminde Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) SRES A2 senaryosuna göre Türkiye genelinde 2-3 °C oranında ısınma ve yağışlarda Ege ve Akdeniz kıyıları boyunca azalma ile Karadeniz kıyısı boyunca artış öngörülmektedir. Sonuçlar, küresel ısınma nedeniyle artan sıcaklıkların ve azalan yağışların, artan buharlaşma ile birlikte, bölgedeki su kaynaklarına ve sulama planlarına olumsuz etkileri olacağını göstermektedir (Demir, 2009).

Kıyusal Su Bütçesi Senaryosu: Küresel ısınmanın sonucu olarak gerçekleşen mevsimsel ve yıllık yağış toplamalarının nispi değişkenliğinde bir artış görülmektedir. Sağanak yağış sıklığında meydana gelebilecek değişimlerin çoğunlukla kaba alansal çözünürlüğü yüzünden küresel iklim modellerinden çıkarılması oldukça zordur. Ancak, sağanak yağış sıklığının genel olarak küresel ısınma ile birlikte kıyı bölgelerinde artacağı görülmektedir. Artan sıcaklıklar, kıyı bölgelerindeki sıradağlarda kar yağma sıklığını azaltacaktır. Kıyı alanında buharlaşma, açık su yüzeylerinden, topraktan, ıslak zemin suyundan, bitki örtüsünde depolanan sulardan, bitkilerde meydana gelen terlemeden meydana gelmektedir. Potansiyel buharlaşmadaki artışların, büyük ölçüde daha yüksek sıcaklığın sonucu olan buhar basıncı açığı sonucunda meydana gelen artışlara bağlı olarak, kıyı bölgelerinde buharlaşmanın artacağı öngörülebilmektedir.

Bitki örtüsü, çeşitleri ve özellikleri buharlaşma olayında çok önemli rol oynamaktadır. Yağışın azalması büyük ölçüde bitki örtüsünün türüne de bağlıdır. Farklı bitki örtüsü türleri, farklı terleme oranlarına sahiptir. Bununla beraber, farklı bitki örtüsü çeşitleri, bitki üzerindeki havada farklı türbülanslar ortaya çıkarır ve hava burgacı arttıkça buharlaşma da artar. Kıyı bölgelerinde bitki örtüsünde meydana gelen bir değişiklik – iklim değişiminin sonucunda dolaylı olarak kıyısal alanda ve bu alanı etkileyen su havzasında su dengesini değiştirecektir.

İklim değişikliği etkisi ile pek çok aşırı hidrolojik olay, seller ve kuraklıklar dâhil, meydana gelecektir. Ancak kıyı bölgelerindeki sel olaylarını tetikleyen sağanak/uzun yağışlarda (veya kar erimesinde) ortaya çıkan değişimler için geçerli senaryolar iklim değişikliği temelli değildir. Çünkü küresel iklim modelleri kısa süren, yüksek yoğunlukta yerel sağanak yağışların benzeşimini yapamamaktadır. Sellerle kıyaslanınca, kuraklıkların nitelik olarak tanımlanması çok daha zordur. Kuraklıklar, yağış açığı, toprak nem açığı, nehirlerde akış açığı, düşük zemin suyu seviyeleri veya haznelerdeki suyun seviyesinin düşüklüğü olarak nitelendirilebilir. Yaz aylarında kısa süren bir sel, su haznelerine akan yüzeysel suda uzun süren bir düşüşün ortaya çıkması su kaynakları kuraklığını sona erdiremeyebilir. Bu yüzden su kaynağı kuraklıkları, yalnız iklime ve hidrolojik “girdilere” bağlı değil, kritik bir şekilde su kaynakları sisteminin özelliklerine ve kuraklık yönetim metotlarına bağlıdır. Farklı düşük nehir akış göstergeleri arasında asgari akışların büyüklüğü, akışların belli bir eşğin altına düşme süresi, asıl akışlar ve belirlenmiş bir eşğin arasındaki toplama farkı gibi ölçütler bulunmaktadır.

Kıyısal Su Kalitesi Senaryosu: Kıyı bölgelerindeki su kalitesi, kimyasal, fiziksel ve biyolojik özelliklerin işlevidir. “Kalite” kelimesi, belli bir standartla bağıntılı olan bir niteliği içerdiği için değer-yüklü bir terimdir. Suyun farklı kullanım amaçları, farklı standartları taşımaktadır. Kirlenme ise, genel bir şekilde suyun (yani onun kalitesinin) kimyasal, fiziki veya biyolojik karakteristiklerinde meydana gelen bir düşüş olarak tanımlanabilmektedir. Bu düşüş, suyun belli bir kullanımını veya söz konusu suyun içinde bulunan ekosistemleri etkileyecek niteliktedir.

Suyu kirleten belli başlı maddelerin arasında:

- (a) Alıcı ortamlardaki oksijeni azaltan organik maddeler,
- (b) Göller ve denizin sahil bölgelerinde algların fazla çoğalmasına yol açan besin maddeleri. Bu olay, “ötrifikasyon” olarak bilinmektedir. Bunun sonucu olarak, zehirli olabilecek ve çürüdükleri zaman büyük miktarda oksijen tüketen alg menevişleri ortaya çıkmaktadır,
- (c) Zehirli ağır metaller ve organik bileşimler. Su kirlenmesinin derecesi, kirleten maddelerin yoğunluğu alıcı ortamların asimilasyon kapasiteleri tarafından tayin edilmektedir.

Nehir suyunun kimyasal niteliği, nehre yüklenen kimyasalların, su sıcaklığının ve akış hacminin işlevidir. Bu yük, havzanın jeolojik ve arazi kullanım özelliklerine ve havzada meydana gelen insan faaliyetlerine bağlıdır. Tarım, sanayi ve kentsel su kullanımının sonucu olarak, “kirlenici” maddelerin girdisi de mevcuttur.

Tarımsal “girdiler”, iklim değişimi tarafından en çok etkilenen unsurdur. Değişen iklim, tarımsal uygulamaları değiştirebilmektedir. Değişen iklim, toprakta meydana gelen kimyasal süreçleri de hava tesiriyle kimyasal bozulmayı etkileyebilir. Suyun kimyasal yükü, onun nehir yatağına ulaşmasına bağlıdır. Örneğin nitratlar sık sık uzun kuraklık dönemlerinin ardından meydana gelen sağanak yağışlarca nehirlere alınıp götürülmektedir. Nehirler de çıkış ağzı olarak bu yükü kıyı bölgelerinde denize taşımaktadır.

Su Sıcaklığı Senaryosu: Deniz, lagün ve nehir suyunun sıcaklığı, sadece atmosferik sıcaklığa değil, aynı zamanda rüzgâr ve güneş radyasyonuna da bağlıdır. Deniz, lagün ve nehir suyunun sıcaklığı, hava sıcaklığına göre daha az artmaktadır. Ancak, biyolojik ve kimyasal süreçler büyük ölçüde su sıcaklığına bağlıdır. Daha yüksek deniz, lagün ve nehir suyu sıcaklıkları ise, genel olarak kimyasal türlerin konsantrasyonunda artışa yol açar. Daha sıcak deniz suyunda; erimiş oksijen konsantrasyonları daha düşük olup, iklim değişikliğine bağlı olarak artan sıcaklık, kıyı bölgelerindeki sulak alanlarda, durgun ve düşük akıntıya sahip koylarda, çürüdükleri zaman oksijeni tüketen alg menevişlerinin çoğalmasına (ötrifikasyon) ve bu bölgelerin insan tarafından kullanılmamasına yol açar. Kıyı bölgelerinde ötrifikasyon riski yüksek olan alanlar, iklim değişikliği açısından da riskli alanlardır. Bu risk azaltılmadan bu alanlarda kıyı projeleri açısından bir planlama yapılmaması gerekir.

Kıyı Alanı Havza Yönetim Senaryosu: Drenaj ağının yoğunluğu, iklimin topoğrafik harita üzerindeki etkisini yansıtmaktadır. SWMM gibi modellerin havza bazındaki uygulamaları, havza drenaj yoğunluğunun iklim değişmesine hassas olduğunu ve yoğunlukta cereyan eden bir değişimin yönünün yalnız iklim değişmesine değil, yürürlükte olan iklim rejimine bağlı olduğunu göstermektedirler.

Nehir yatağı erozyon ve sedimantasyon eğilimleri, çoğunlukla zaman içinde nehir akışında meydana gelen değişimlerce belirlenir. Son elli yılda nehir akışında insan etkileri veya doğal iklim değişkenliğinden kaynaklanan değişimler ve buna bağlı olan nehir yatağındaki değişimler, gelecekte ortaya çıkabilecek değişimleri belirlemez. Bu nedenle erozyon ve sedimantasyon süreçlerini benzeştiren SWMM gibi modellerin havza bazında kullanılarak, kıyı bölgelerine olan etkilerinin tahmin edilmesi gerekir. Nehir yataklarında meydana gelebilecek değişimler ile ilgili değerlendirmeler, ileride meydana gelebilecek daha büyük seller, artan nehir yatağı erozyonuyla doğrudan bağlantılı olduğundan hidrolojik modellerle kıyı bölgelerine boşalan havza bazında modellenmelidir.

İklim değişikliğinin sonuçları, risk veya kaynak güvenilirliği üzerindeki etkileri yalnız nehir akışındaki biyofizik değişimler, beslenme, deniz suyunun yükselmesi ve su kalitesine bağlı değil, aynı zamanda su yönetim sisteminin özelliklerine bağlıdır. Kaynak sisteminin iklim değişmesine karşı olan hassasiyeti, birkaç fiziksel özelliğin ve daha önemlisi, toplumsal karakteristiğin işlevidir. Hassasiyetle ilişkilendirilen fiziksel özellikler şunlardır:

- Tarım ve hayvancılık için yürürlükte olan hidroloji ve iklim rejimi,
- Mevsimsel yağışın sonucu olan aşırı mevsimsel veya kar erimesine bağlı olan bir hidroloji,
- Haznelerde depolanan suda yüksek ölçüde sedimantasyon,
- Toprak erozyonu ve ani sel baskın şartlarını özendiren arazi kullanım eğilimleri,
- Ülkenin topraklarında iklimsel şartlarda bir değişkenlik eksikliği ve bunun sonucu olarak, faaliyetlerin başka bölgelere kaydırılmasının imkânsızlığı.
- İklim değişmesine karşı hassasiyeti arttıran toplumsal özellikler şunlardır:
- Hane düzeyinde uzun vadeli planlama ve tedariki önleyen yoksulluk ve düşük gelir düzeyleri,
- Su idare alt yapılarının eksikliği,
- Mevcut alt yapı bakımının yapılmaması, sonuç olarak bozulması,
- Sistem planlaması ve yönetimi için eğitimli ve uzmanlaşmış personel eksikliği,
- Amaca uygun, yetki sahibi olan kurum/kuruluşların eksikliği,
- Amaca uygun arazi kullanım planlaması eksikliği,
- Yüksek iskân yoğunluğu, nüfusun hareketliliğini engelleyen başka unsurlar,
- Hızlı nüfus artışından kaynaklanarak büyüyen su talebi,
- Risklere karşı tutucu tavırlar (yani, daha fazla mal ve hizmet karşılığı meydana gelen bazı risklerle yaşamaya karşı gönülsüzlük), ve
- Su yönetiminde rol oynayan taraflar arasında resmi bağlantıların eksik olması.

Planlama bölgesinde iklim değişikliğine bağlı olarak rüzgâr, dalga ve deniz seviyesinde bazı farklılıklar önümüzdeki 100 sene içerisinde beklenmektedir. Voudoukas vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada tüm Avrupa kıyıları için ekstrem su seviyeleri, 100 yıllık fırtına koşullarına bağlı dalga, deniz seviyesi yükselmesi, gelgit ve fırtına kabarması koşullarını içerecek şekilde 2100 yılına kadar modellenmiştir. Avrupa kıyıları için yapılan mevcut çalışmalar arasındaki en geniş kapsama sahip bu çalışmada, 5. IPCC Değerlendirme Raporunda yer alan iki yeni konsantrasyon senaryolarının (RCP4.5 ve RCP8.5; RCPs: Representative Concentration Pathways) ekstrem su seviyelerine olan etkisi değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre Karadeniz, Avrupa kıyıları arasındaki en yüksek ikinci ekstrem su seviyesi yükselmesinin modellendiği basendir. 2050 yılına kadarki artışın ortalama 25 cm olması beklenirken, 2100 yılında ortalama 60-80 cm'lik bir artış model sonuçlarında görülmüştür.

Ekstrem su seviyesindeki artışın en önemli nedeni ortalama deniz seviyesindeki küresel ısınmaya bağlı olarak beklenen artıştır. Dalga ve fırtına koşullarının değişiminin ekstrem su seviyesine olan etkisi 2050 yılına kadar % 5-7,9 iken, 2100 yılına gelindiğinde bu etki % 1-4 seviyelerine inmektedir. Bu değişimin başlıca nedeni ortalama deniz seviyesi yükselmesinin 2100'e doğru hızlanacak olmasıdır. Mevcut 100 yıllık ekstrem su seviyesi koşullarının 2050 ile 2100 yıllarındaki yineleme dönemleri, sırasıyla 5 yıl ve 1 yıldan daha kısa süreli olarak modellenmiştir. Ancak uzun vadeli geleceğe yönelik olarak yapılması gereken dalga, fırtına ve ekstrem su seviyesi çalışmalarının özellikle yerel batimetri ve gözlemler ile yeni iklim değişikliği konsantrasyon senaryoları kullanılarak modellenmesi gerekliliği Voudoukas vd. (2017) tarafından özellikle vurgulanmaktadır.

2.1.3. Hidroloji, Oşinografi, Su Kalitesi

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı Batı Karadeniz Havzası sınırları içerisinde yer almaktadır. Buna göre çalışma alanının batı kesimindeki Batı Zonguldak Alt Bölgesi Karadeniz Ereğlisi Alt Havzası içinde bulunmaktadır. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin Kozlu, Zonguldak Merkez ve Kilimli ilçeleri Zonguldak-Kozlu Alt Havzası içinde Çaycuma İlçesi ise Filyos-Çaycuma Alt Havzası içinde yer almaktadır. Çalışma alanını orta bölümünde yer alan Bartın Alt Bölgesinin batı bölümü Filyos-Çaycuma Alt Havzası'nda, Kurucaşile hariç Barın Merkez ve Amasra ilçeleri Bartın Alt Havzası içinde, Kurucaşile İlçesi ise Devrekani-Tor Alt Havzası Alt Havzası içinde bulunmaktadır. Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide İlçesinin batı bölümü Devrekani-Tor Alt Havzası Alt Havzası'nda, batı bölümü İnebolu-Hatip Alt Havzası'nda, Doğanyurt İlçesi ise İnebolu-Kayap Alt Havzası'nda yer almaktadır. Çalışma alanının en doğu kesiminde yer alan Doğu Kastamonu Alt Bölgesi'nin tamamı İnebolu-Kayap Alt Havzası'nda konumlanmaktadır (SYGM, 2022).

Nehirler ve Dereler

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden ve Su Yönetimi Genel Müdürlüğünden elde edilen veriler göre; araştırma alanında 35 adet akarsu bulunmakta olup, bunlardan 9'u büyük debili (1 m³/sn üstü) geri kalanları ise küçük debili (1 m³/sn altı) olma özelliğine sahiptir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi sınırları içerisinde 9 adet akarsu geçmektedir. Bu akarsulardan 2'si büyük debili geri kalanları ise küçük debilidir. Gülüç ve Alaplı Çayları büyük debili olma niteliğine sahiptir. Gülüç Çayına bağlanan 5 dere, Alaplı Çayına bağlanan 1 dere bulunmaktadır. Gülüç (Aydınlar) Çayının ortalama debisi 15,412 m³/s'dir. Alaplı Çayının ortalama debisi ise 6,342 m³/s'dir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesi sınırları içerisinde 5 adet akarsu geçmektedir. Bu akarsulardan Filyos Çayı büyük debili olma özelliğine sahip iken, geri kalanları küçük debilidir.

Filyos Çayı: Bölgenin önemli akarsularından biri olan Filyos Çayının uzunluğu 228 km'dir. En önemli kolu Soğanlı Çayı, Köroğlu Dağlarından ve Dörtdivan ile Gerece yörelerinden gelen

akarsuların birleşmesiyle oluşur. Güneybatı-kuzeydoğu doğrultusundaki akarsu, çığırının ilk bölümlerinde Gerece Çayı adıyla bilinir. İsmetpaşa'ya yaklaştığında Uluçay adıyla da bilinir. İsmetpaşa tren istasyonu yakınlarında, ters yönden gelen ve Kuzey Anadolu Kırık Kuşağının bir bölümünde akan Çerkeş Suyuyla birleşerek, düzgün bir çizgi boyunca batı, güney-batı, doğu, kuzeydoğu doğrultusunda akar. Çerkeş Suyuyla birleştikten sonra Soğanlı Çayı adını alır. Daha sonra güneyinde yer alan kırık hattı boyunca, yalçın bir boğaz görünümündeki vadide akar. Boyalı yakınlarında kuzeye doğru bir yay çizerek kuzeybatıya yönelir. Bu kesimde Mengen Çayı adıyla da bilinen akarsu, Çankırı-Kastamonu il sınırının bir bölümünü çizer. Karabük kentindeki Kayabaşı Köprüsü'nün önünde Ilgaz Dağından çıkan ve doğudan gelen Araç Çayıyla birleşir. Vadisi, Irmak-Zonguldak demiryolu tarafından başlayarak izlenebilen akarsu, bu kesimde Yenice Irmağı adıyla bilinir. Bu ad, Yenice kasabasından kaynaklanır. Demiryolu hattı üzerindeki Tefen (bugünkü Gökçebey) İstasyonu yakınlarında güneybatıdan gelen Devrek Çayıyla birleşen akarsu (su çatı), güney-kuzey doğrultusunda yemyeşil bir alanda akmaya başlar. Filyos Çayı, Hisarönü (eskiden Filyos) bucak merkezinin hemen doğusundaki Filyosağzı'nda Karadeniz'e boşalır.

Genellikle ormanlık ve yağışı yeterli yörelerden geçen Filyos Çayının rejimi oldukça düzenlidir. Suları kış ve ilkbahar aylarında artıp yaz sonuna doğru azalır. Filyos Çayı'nca açılan vadinin tabanı kum ve kil tabakalarıyla kaplıdır. Akarsu bu geniş vadi içinde menderesler çizerek akar. Geniş alüvyal tabanlı vadinin kuzey yamaçları çok diktir. Yamaçlarda sel yarınları göze çarpar. Gerek yağış alanları ve gerekse ortalama su akımları karşılaştırıldığında Filyos Çayı'nı asıl besleyen kolun Yenice Çayı olduğu gözlenmektedir. Filyos Çayından yüksek debi değerlerinin Mart-Nisan ayları arasında olduğu görülmektedir. Sebebi ise; Karadeniz ikliminin etkisi ile ilkbahar başlangıcından itibaren bölgenin yağışlı geçmesidir. Akım değeri, Nisan ayında en üst değere ulaşmıştır.

Bartın alt Alt Bölgesi sınırları içerisinde 7 adet akarsu geçmektedir. Bu akarsulardan sadece Bartın Çayı büyük debili olma özelliğine sahip iken, geri kalanları küçük debilidir.

Bartın Çayı: İli üç taraftan kuşatan Bartın Çayı'nın bir kolu Kastamonu İli'nin Ulus İlçesi'yle sınır teşkil ettiği köylerden doğar. Bu kol önce Ulus İlçesi'nin Şeyhler Köyü civarında Eflani'den gelen kolla daha sonra da Amasra İlçesi'nin Yukarısal Köyü'nde doğan kolla birleşip il merkezine girer. Çay'ın diğer kolu ise, Hasankadı Beldesi'nden doğup, Ulus İlçesi'nin Hisar Köyü'nden doğan kolla Kozcağz Beldesi'nin Bakioğlu Köyü yakınlarından birleşip Bartın'a kadar gelir. Bu iki ana kol ise kent merkezinde Gazhane Burnu'nda birleşerek "Bartın Çayı" adını alır (Anonim 2005b).

Bartın Çayı'nın akarsularından olan Süzekdere, Yaylacık Tepe ve Kayalık Tepe'den mevsimlik akarsu olarak doğmuştur. Eğimli yamaçlar arasından geçmektedir. Kavlak mevkiinden sonra alüvyonlu düz alanda akmaya başlar. Bartın Çayı düzlük alanda menderesler çizdikten sonra Mollaosman ve Çaltalık sırtı mevkiiler arasında sürempoze (epijenik) bir boğaz oluşturmaktadır.

Boğaz Mahallesi'nden sonra oluşturduğu boğazdan çıkmakta Kurtluca Koyu'nda Karadeniz'e dökülmektedir (Demirca 1999).

Bartın Çayı, Karadeniz'e ulaşana kadar kat ettiği 12 km boyunca derin bir yatak içinde çok yavaş olarak akmaktadır. Akış hızı saatte 720 m olup, her yıl denize 1 milyar m³ su akıtmaktadır. Bu özelliği ile Bartın Çayı, üzerinde su yolu taşımacılığına elverişli olup, ülkemiz akarsuları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Bartın Çayı'nda 1950'li yıllarda 500 tonluk gemilerle Karadeniz'den Bartın kent merkezine kadar (Yalı İskelesi) ulaşım yapılabilmektedir (Anonim 1995)

Ancak günümüzde doğal süreçler ve insan müdahalesi sonucunda akarsu yatağında meydana gelen değişimler sonucunda sadece küçük tonajlı teknelerle Karadeniz'den kent merkezinde Yalı Mevki'nde bulunan tarihi iskeleye ulaşabilmektedir. Daha küçük tonajlı tekneler vasıtasıyla Bartın Çayı'nın kent içi kolları üzerinde ulaşım yapılabilmektedir. Özellikle Bartın Çayı'nın kent içi geçişinde 1998 seline kadar Kemerköprü'ye kadar sınırlı ulaşım imkanı sağlayan akarsuda bugün Asma Köprü inşaatı sonrası ulaşım sağlanamamaktadır. Akarsu ile Yalı iskelesinden Çağlayan Piknik Alanı'na kadar olan ulaşım ise diğer kola göre yatağının geniş ve suyun daha derin olması nedeniyle çok daha kolaydır. Bartın Çayı'nın derinlik ve genişlik değerleri akarsuyun yukarı ve aşağı çığı arasında ve mevsimlere göre değişmektedir. Bartın Çayı düzenli akıma sahiptir. Bu özelliği ile akarsu dört mevsim ulaşımına elverişlidir.

Batı Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde 8 adet akarsu geçmektedir. Bunlardan; Devrekani, Şehribani ve Terme Çayları büyük debilidir. Geri kalan akarsular küçük debilidir.

Devrekani Çayı: Debisi saniyede 4 m³, uzunluğu 150 m'dir. Devrekâni ilçesinin kuzeyinden doğan çay, batı yönünde akarak Seydiler çevresinde Bük, İncesu, Halat ve Yamanlı dereleriyle bağlanarak Azdavay ilçesine, daha sonra Toka-Akçay ve Kanlıdere ile bağlanıp Cide ilçesinin batısından Karadeniz'e dökülmektedir (Devrekâni Akarsu Havzası Master Plan Raporu 1987).

Aydos(Şehriban) Çayı: Kastamonu il sınırlarından geçen Şehriban Çayı'nın uzunluğu 60 km olup, yıllık ortalama akımı 297,2 hm³/yıl'dır. Kastamonu ilinin en önemli akarsularından biri olan Devrekani Çayının yıllık ortalama akımı 3284,02 hm³/yıl'dır. Akarsuda, ocak-nisan ayları arasındaki bol akımlı devreye karşılık mayıs-ekim ayları arasında düşük bir akım gerçekleşmektedir. Maksimum akımın olduğu ay nisan iken, minimum akım aralık ayına karşılık gelmektedir. Bu durum ilin doğusundaki yağış azlığı ile paralellik göstermektedir.

Terme Çayı: İlçe merkezini ikiye ayırdıktan sonra denize dökülen akarsu kaynağından döküldüğü yere kadar yaklaşık 31 km uzunluğundadır. Güneydeki dağlık alanda yatak eğimlerinin fazla olması nedeni ile dar ve derin vadi içinde hızlı akışa sahip olan Terme Çayı kaynaktan yaklaşık 16 km sonra Dibekli köyü yakınlarından itibaren menderesler çizerek akmaktadır. Terme akım istasyonunda yapılan ölçümlere göre Terme Çayı'nın yıllık ortalama akım miktarı 10,51 m³/sn'dir. Akım değerinin en fazla olduğu ay Mart (18,69 m³/sn), en az

olduğu ay ise Eylüldür (4,56 m³/sn). Eylül ve mart ayları arasında düzenli bir artış görülmektedir. Eylül ayında en düşük değere varan akım bu aydan itibaren yükselerek mart ayında en yüksek değere ulaşmaktadır. Terme Çayı bu özellikleri ile karma rejimli bir akarsudur (Altunoğlu, 2008: 24).

Doğu Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde 6 adet akarsu geçmektedir. Bu akarsulardan; Zarbana ve Ezine Çayları büyük debili olma özelliğine sahipken, geri kalanları küçük debilidir.

Küre(Zarbana) Çayı: Küre(Zarbana) Çayının uzunluğu yaklaşık 45 km olup, ortalama debisi ise 7,9 m³/sn'dir. Çay, Küre ilçesi güneyinden 1300 m rakımından Uzunöz Çayı olarak doğar. Birçok irili ufaklı akarsuyu alarak 650 m yüksekliğinde Karadana Deresi ile birleşir. Küre merkezden gelen Küre Çayı'nı 550 m rakımında alır. 355 m rakımında İğdir Çayı'nı alır, kuzeye döner. Zarbana Adını alır, Karadeniz'e ulaşır. Küre Çayı, Küre Dağları'nı derince parçalamıştır. Karacehennem Kanyonu ve Ersizlerdere Kanyonu'nu bu alanda oluşturmuştur.

Ezine Çayı : Ezine Çayı, 1130 metre rakımda Devrekani üzerinde doğup Kastamonu şehirlerini geçerek Karadenize dökülmektedir.

Göller ve Barajlar

Çalışma alanındaki havzaların fiziksel yapısı ve eğiminin büyük yüzölçümlü göl oluşumunu engellediği görülmektedir. DSİ ve SYGM'den temin edilen verilere göre araştırma alanı sınırları içerisinde doğal göl bulunmamakta, herhangi bir baraj gölü veya gölet de yer almamaktadır. Araştırma alanı yakın çevresinde Ereğli İlçesi sınırları içinde Güllüç Baraj Gölü, Kozlu ve Zonguldak Merkez ilçeleri sınırları içinde Kozlu Baraj Gölü bulunmaktadır

Sulak Alan

BKAP çalışma alanında biyolojik bileşenler açısından en önemli koruma alanı olarak öne çıkan, bölgesel düzeyde öneme haiz bir sulak alan niteliği bulunan Filyos Deltası Zonguldak ili Çaycuma ilçesi Filyos Beldesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Filyos çayı boyunca uzanan vadi, Zonguldak ilinin en önemli vadilerindedir. Filyos Çayı'nca açılan vadinin tabanı kum ve kil tabakalarıyla kaplıdır. Akarsu bu geniş vadi içinde menderesler çizerek akar. Geniş alüvyal tabanlı vadinin kuzey yamaçları çok diktir. Yamaçlarda sel yarıntıları göze çarpar. Filyos Çayı, çoğu yerde kuzey yamaçlara yakın akar. Vadinin güney yamaçları ise pek dik değildir. Filyos Çayı Vadisi'nin en geniş bölümü Çaycuma ve çevresindeki düzlüktür.

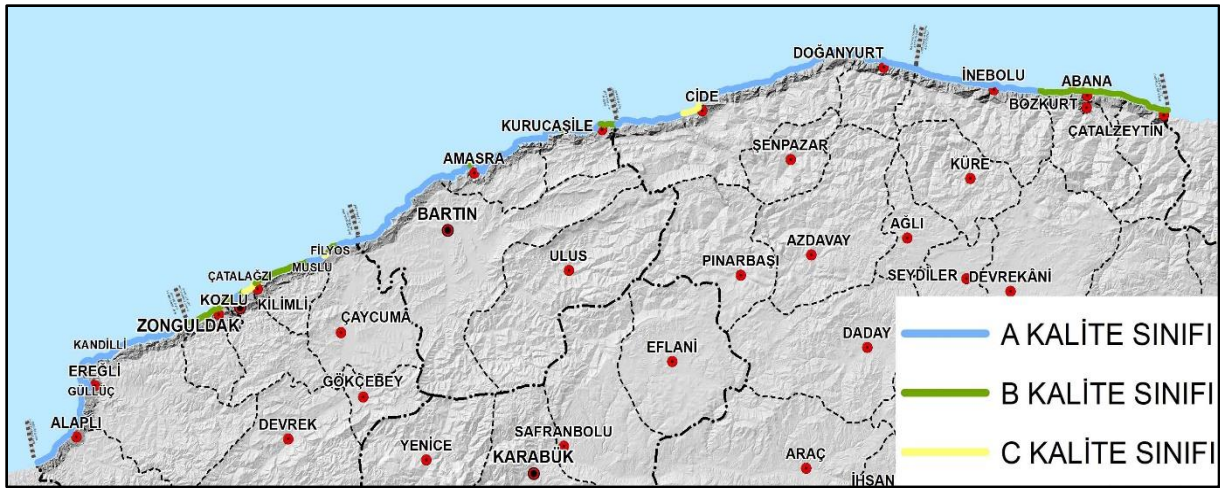
Filyos çayının denize karıştığı bölge olan Filyos Deltası biyolojik çeşitliliği ve buna bağlı olarak kuş çeşitliliğinin fazla olduğu bir bölgedir. Zonguldak tür çeşitliliği açısından Türkiye'deki 10 il içindedir. Ülkede nadir görülen 30 kuş türünden 20'si Filyos Deltası'nda görülmektedir. Filyos Deltası yalnızca kuşlar için değil pek çok canlı grubu için de zengin bir ortamdır. Doğal yapı (morfoloji) ve kaynakları, biyoçeşitlilik açısından oldukça zengin bir deltadır. Sulak alan çok sayıda kuş türünün dinlenme ve beslenme alanını oluşturmaktadır ve sazlık alanlarda kıyı

kuşu, balıkçıl, kamışçıl ve ötücü kuşlar gibi birçok çok bulunmaktadır. Bu çeşitlilik sebebiyle bölge her yıl birçok kuş gözlemcisini ağırlamaktadır (BAKKA, 2022)

Deniz

BKAP planlama alanı sınırlarının sadece Karadeniz'e kıyısı bulunmaktadır. Zonguldak-bartın-Kastamonu illerinin Karadeniz kıyısında bulunan plajlardaki yüzme suyu kalitesi, toplam koliform, fekal koliform ve fekal streptokok parametreleri, ülke genelinde olduğu gibi Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından izlenmektedir. Bu doğrultuda, yüzme suyu kalitesi izleme sonuçları aşağıda özetlenen Karadeniz kıyıları hakkında ulusal veri ağında (<https://yuzme.saglik.gov.tr/>) yayınlanmaktadır. Her plajın son üç yıllık Yüzme Suyu Kalite Sınıfı Ek 2: Su Kalitesi Raporu'nda belirtilmiştir.

Şekil 6 Planlama Alanı Deniz Suyu Kalitesi

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (<https://yuzme.saglik.gov.tr/>) verilerinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

Çalışma alanında 40'u aşkın plaj bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından izlenen yüzme suyu kalitesi verilerine göre Batı Zonguldak Alt Bölgesi sahillerinde ölçüm yapılan noktalarda yüzme suyu kalitesi A sınıfı olarak belirlenmiştir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin Kozlu bölümünde yüzme suyu kalitesi B sınıfı, Zonguldak Merkez bölümünde A, B, C sınıfları, Kilimli B sınıfı, Filyos B ve C sınıfı olarak belirlenmiştir. Bartın Alt Bölgesinde izlenen yüzme suyu kalitesi batı kesimde A sınıfı, Amasra'da A ve B sınıfı, Kurucaşile'de A ve B sınıfıdır. Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide bölümünde plaj suyu kalitesi C sınıfı, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi İnebolu bölümünde A sınıfı, Abana ve Çatalzeytin bölümlerinde ise B sınıfı olarak belirlenmiştir (Sağlık Bakanlığı, 2021).

Çalışma alanında genel olarak plaj suyu kalitesini olumsuz yönde etkileyen kirlilik kaynaklarının başında endüstriyel ve kentsel kullanımlar gelmektedir. Arıtılmamış evsel atık suların alıcı ortamlara deşarjı, tarım ve hayvancılık faaliyetleri, kentleşme ve yerleşim yerlerinde yaz/kış nüfus farkının fazla olması, plajların yakınındaki kıyı yapılarından (liman,

balıkçı barınağı vb.) kaynaklanabilecek kirleticiler, aşırı yağışlarla oluşan deniz suyundaki bulanıklık/çamur rengi, derelerin yağışlarla taşıdığı ağaç dalları, yaprak, toprak, taş vb. organik maddelerdir. Bu bakımdan çalışma alanı içindeki alt bölgelerden Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgeleri geneli, Bartın Alt Bölgesinde Amasra İlçe merkezi yakını, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Cide ilçe merkezine yakın olan kesimleri plaj suyu kalitesi açısından kırılgan bölgeler olarak değerlendirilebilmektedir.

Yeraltı Suları

Çalışma alanı sınırı genelinde hidrojeolojik açıdan verimli birimler bölgedeki nehirlerin meydana getirmiş olduğu alüvyonlar olup, bölgede yer yer çok geniş alanlara yayılmıştır. Yeraltı suyunun yüzeye çok yakın olduğu ya da yüzeyin göl kotuna yakın olduğu alanlarda sazlık-bataklık alanlar oluşmuştur. Yeraltı suyu açısından verimli olan alüvyonlar Filyos Deltası boyunca kalın formasyonlar oluşturup, bölgedeki hidrojeolojik karakteri belirlemişlerdir. Benzer yapı Filyos Deltası kadar geniş olmasa da Ereğli ve Alaplı düzlüklerinde de görülebilmektedir.

Filyos Deltası, Filyos Çayı'nın biriktirdiği çökeller ile oluşum göstermiştir. Alüvyon, kum ve çakıllardan oluşan bu çökeller geniş alanlara dağılmış ve akarsu kenarlarına doğru kalınlıkları yaklaşık 70 m'ye kadar ulaşmıştır. Serbest akifer özelliği gösteren bu birimlerin kalınlığı güneye doğru gidildikçe azalmaktadır. Geri sahadaki karasal alanı ile deniz arasındaki bölgede, ince taneli malzemenin fazla olması nedeniyle iletimlilik değerleri daha düşük seviyelerde bulunmaktadır (SYGM, 2018).

Bölge genelinde yeraltı su seviyesi 2-10 m arasında değişmekte olup yağış durumuna göre seviye değişimleri oluşmaktadır. Seviyeler arasında bu kadar fark olmasının sebebi kumlu birimler içinde yer yer bant şeklinde killi malzemelerin bulunması ve homojen dağılım göstermemesinden kaynaklanmaktadır. Alüvyonun genel özelliklerine bakarsak üstte kalın tabakalı kumlu kaba taneli birimler bulunurken daha derinlerde geçirimsiz malzemelerin bulunması akifer ortamında düşey yönde oluşabilecek akımı imkânsız kılmıştır. Üstte geçirimli ve kalın bir alüvyonun örtüsünün bulunması bölgede yeraltı suyu beslenimini kolaylaştırmaktadır.

2.1.4. Hava Kalitesi

Hava kalitesi hem çevre kalitesi hem de halk sağlığı için önemli göstergelerden biridir. Ulusal düzeyde, hava kalitesi asılı partikül madde (PM), ozon (O₃), nitrojen dioksit (NO₂) ve sülfür dioksittir (SO₂) konsantrasyonları gibi önemli kirleticilerin seviyeleri ölçülerek değerlendirilmektedir. BKAP çalışma alanı sınırları içerisinde ulusal hava kalitesi izleme ağına bağlı yedi adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. BKAP çalışma alanı sınırları içerisinde ulusal hava kalitesi izleme ağına bağlı yedi adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. Batı Zonguldak Alt Bölgesi Ereğli İlçesinde bulunan izleme istasyonu

verilerine göre; bölgenin hava kalitesi çoğunlukla PM 10 seviyesi sınırın üstünde ve “orta”, kötü olarak sınıflandırılmaktadır. Bölgedeki sanayi tesisleri ve madencilik faaliyetleri kaynaklı olarak bu bölgede hava kirliliği önemli bir sorun olarak belirtilmektedir. PM 10 seviyesi sınır değerlerine göre Doğu Zonguldak Alt Bölgesi Kozlu İlçesinde istasyonu orta, Zonguldak Merkez orta, Kilimli İlçesi iyi, Çatalağzı orta, Muslu Tepeköy iyi olarak sınıflandırılmıştır. Ancak söz konusu hava istasyonlarındaki hava kalitesi sınıflandırmaları kış aylarında değişkenlik göstermekte PM 10 seviyesi sınır değerlere yaklaşabilmekte sık sık orta veya kötü kalite olarak sınıflandırılabilir. Bölgede orman alanlarının varlığının da nispeten yüksek olması hava kirliliğinin etkilerinin azaltılması açısından önemli bir göstergedir.

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu, 2019 yılı verilerinde Zonguldak İlinde birinci öncelikli çevre sorunu “Hava Kirliliği” olarak gösterilmektedir. Bu göstergede Zonguldak'ta ağırlıklı olarak metalürji sektöründe faaliyet gösteren tesislerin yerleşme alanlarıyla içi içe girmiş olması etkili olmaktadır. Söz konusu fabrikalardan zaman zaman kontrolsüz olarak gaz emisyonu salınımı bölgede hava kirliliğinin artmasındaki faktörlerin başında gelmektedir.

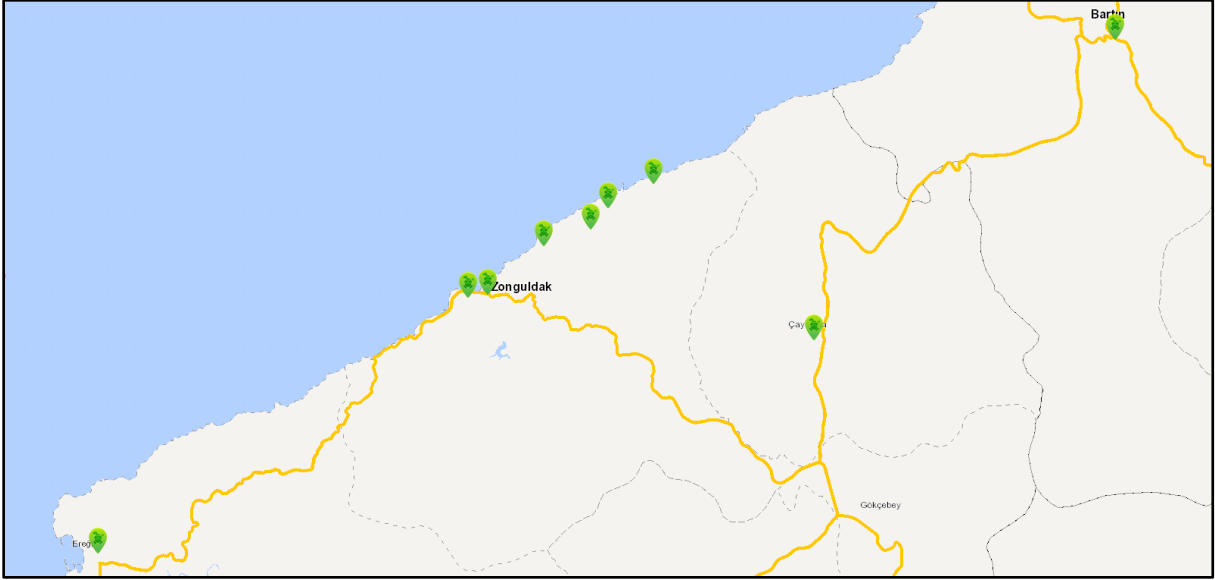
Ereğli İlçesinde doğalgaz alt yapısının bulunmasına rağmen daha ucuz olması nedeniyle özellikle kış aylarında ısınma amacıyla konutlarda kalitesiz kömür kullanımı nedeniyle hava kirliliği meydana gelmektedir. Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ve özel işletmelere ait kömür ocaklarında üretilen kömürlerde uçucu madde ve kül oranının yüksek olması duman ve partikül madde kirliliğinin daha fazla olmasına neden olmaktadır.

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporu, 2019 yılı verilerinde göre Bartın İlinde hava kirliliği su kirliliğinden sonra ikinci öncelikli çevre sorunu olarak belirlenmiştir. Kentsel bölgelerde taş kömürü kullanılırken kırsal kesimlerde ise yakıt olarak odun kullanılmaktadır. Bölgede doğalgaz henüz tam anlamıyla yaygınlaşmamıştır. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması, kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması vb. gelmektedir.

Kastamonu'nda hava kirliliği; su kirliliği ve atıklarından ardından üçüncü öncelikli çevre sorunu olarak belirlenmiştir. Özellikle planlama alanı kapsayan kıyı şeridinde hava kirliliği önemli bir çevre sorunu olarak sınıflandırılmamaktadır. Bu göstergede kıyı şeridinde küçük/orta ölçekli endüstriyel tesislerin yok denecek kadar az olması ve orman alanlarının varlığının nispeten yüksek olması etkilidir.

Şekil 7 Çalışma Alanındaki Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarının Konumu

Kaynak: Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı (<http://sim.csb.gov.tr/SERVICES/airquality>)

BKAP çalışma alanının diğer alt bölgelerinde hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır ancak çalışma alanına en yakın konumda bulunan Bartın merkez hava kalitesi izleme istasyonu verilerine göre; bölgenin hava kalitesi PM 10 seviyesi sınırın altında ve “iyi” olarak sınıflandırılmaktadır.

2.1.5. Gürültü

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporuna göre (2019 yılı verileri), Zonguldak İlinde çevre sorunlarının öncelik sıralamasında gürültü kirliliği; hava, su, toprak kirliliği ve atıkların ardından beşinci sırada yer almaktadır. Gürültü kirliliğinin neden olduğu çevresel sorunlar ilin kuzey kesimindeki planlama alt bölgeleri özelinde değerlendirildiğinde, bölgenin kentsel yerleşme ve endüstriyel açıdan daha yoğun kullanıldığı, bu durumun sebep olduğu antropojen baskıların bölgede gürültü kirliliğini nispeten artmasına neden olduğu belirlenmiştir.

Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Değerlendirme Raporuna göre (2019 yılı veri), Bartın il genelinde gürültü kirliliği; su kirliliği, atık sorunu ve hava kirliliğinin ardından dördüncü sırada yer alan bir çevre sorunu olarak sınıflandırılmaktadır. Yerde yapılan çalışmalarda alt bölgenin batı kesiminin bulunduğu Bartın Merkez ilçesinin kıyı kesimi ile doğu kesiminin bulunduğu Kurucuşile İlçelerinde gürültü kirliliğinin önemli düzeyde bir sorun olmadığı yerinde yapılan çalışmalarda belirlenmiştir. Bu konuyla ilgili zaman zaman yaşanan rahatsızlıkların turizm sezonunda artan günübirlik kullanımlar ile sezonluk nüfus artışına bağlı olduğu ve geçici bir nitelik arz ettiği belirlenmiştir. Alt bölgenin Amasra İlçesi bölümünde

kentsel kullanım alanlarının ve madencilik faaliyetlerinin daha yoğun olduğu ve bu kesimdeki gürültü etkisinin alt bölgenin diğer kesimlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kastamonu il genelindeki çevre sorunlarının öncelik sıralamasında gürültü kirliliği; hava, su, toprak kirliliği ve atıkların ardından beşinci sırada yer almaktadır. Gürültü kirliliğinin neden olduğu çevresel sorunlar ilin kuzey kesimindeki kıyı şeridi özelinde değerlendirildiğinde gürültü kirliliğinin önemli düzeyde bir sorun olmadığı yerinde yapılan çalışmalarda belirlenmiştir.

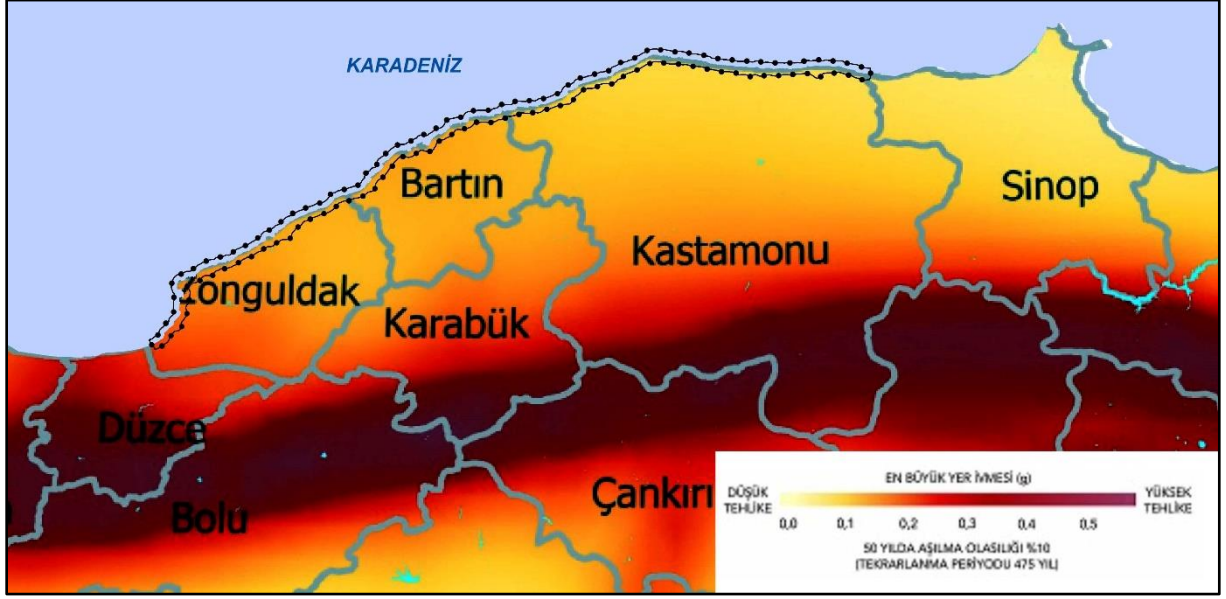
2.1.6. Doğal Afetler

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanının konumu, Anadolu Yarımadası içinde şiddetli depremlerin sıklıkla yaşandığı bölgenin kuzey kesiminde yer almaktadır. Türkiye Deprem Tehlike Haritasında Zonguldak ili PGA 475(yıl) maksimum ivme değeri 0,2-0,3g arasında değişmektedir. Bu ise bölgenin deprem tehlikesinin nispeten yüksek olmadığını göstermektedir. Ancak il sınırlarının güneyi genel olarak Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun etkisi altındadır. MTA tarafından 2011 yılında hazırlanan Türkiye Diri Fay Haritasında da görüleceği gibi güneyden Kuzey Anadolu Fay Zonu geçmektedir. Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun Gerede-İsmetpaşa-Bolu-Yeniçağa fay parçaları, güneybatıda Çilimli, Düzce, Karadere fayları, güneydoğuda Karabük Fayı ve il sınırları içerisindeki Devrek Fayı bölgedeki önemli tektonik yapılarıdır (AFAD, 2018).

Türkiye Deprem Tehlike Haritasında Bartın ili PGA 475(yıl) maksimum ivme değeri 0,2'dir. Bu değer bölgenin deprem tehlikesinin nispeten düşük olduğunu göstermektedir. Ancak il sınırlarının güneyi genel olarak Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun etkisi altındadır. Diğer taraftan il topraklarının kuzeybatısında Karadeniz'den, Amasra-Bartın açıklarından geçen aktif fay parçalarının da varlığı bilinmektedir. Tarihsel dönemde (M.Ö. 1800-M.S. 1900; Soysal ve diğ., 1981) bölgede Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun geçtiği hat boyunca şiddet değeri $I_0=VIII$ olan 1668 depremi meydana gelmiştir.

Kastamonu ilinin planlama bölgesine bölümündeki kıyı şeridinde PGA 475(yıl) maksimum ivme değeri 0,2'dir. Kastamonu'nda deprem tehlikesi göreceli olarak özellikle il sınırının güneyinde (KAFZ boyunca) oldukça yüksektir. MTA tarafından 2011 yılında hazırlanan Türkiye Diri Fay Haritasında da görüleceği gibi il sınırlarının içerisinden geçen Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun Kargı ve Ilgaz fay parçaları, batıda Karabük ve Devrek Fayları, güneybatıda Dodurga Fayı, güneyde Merzifon-Esençay Fay Zonu, İskilip ve Laçın fay parçaları bölgedeki önemli tektonik yapılarıdır (AFAD, 2018).

Şekil 8 BKAP Çalışma Alanının Türkiye Deprem Tehlike Haritasındaki Konumu

Kaynak: AFAD, 2018, Türkiye Deprem Tehlike Haritası

Taşkın ve Seller: Planlama alanı topoğrafik ve hidrometeorolojik özellikleri bakımından, sel olaylarının oluşumuna yüksek düzeyde hassas bir konumda bulunmamaktadır. Başta Doğu Kastamonu Alt Bölgesi olmak üzere alt havzaların morfometrik özellikleri ile bu havzaların iklimi ve yanlış arazi kullanımı birleştiği bazı kesimlerde sel-taşkın duyarlılığı planlama alanında oldukça yaygındır. Bu bakımdan Ezine Çayı, Bartın Çayı, Çatalzeytin Çayı, Zarbana Çayı, Devrekani Çayı, Filyos Çayı, Güllüç Çayı ve Alaplı Çayı gibi yüksek debili akarsu havzalarının bazı bölümlerinde düzensiz yapılaşma ile bitki örtüsünün taşkın oluşumunda etkili olabileceği belirlenmiş olup bu bölgelerde geçtiğimiz 20 yıllık süreçte taşkın olaylarının yaşandığı rapor edilmiştir. Bu taşkınların sebebinin büyük oranda kuvvetli yağışlar ve derelerin havzalarının jeomorfolojik özellikleri olduğu ortaya konmuştur.

Diğer taraftan BKAP çalışmaları için DSİ'den temin edilen kurum görüşünde taşkın konusuyula ilgili olarak; Kastamonu ili Abana, Bozkurt, Çatalzeytin ve İnebolu İlçe merkezleri ile İnebolu ilçesi Özlüce Belde merkezi 2021 yılı Ağustos ayında meydana gelen taşkınlara maruz kaldığından dolayı bu yerlerde mevcut olan taşkın koruma yapılarının zarar gördüğü, bu bağlamda; "Kastamonu İli Bozkurt İlçesi Ezine Çayı Islahı", "Kastamonu İli Bozkurt İlçesi Ezine Çayı Üst Havza Tedbirleri", "Kastamonu İli Çatalzeytin İlçesi Taşkın Sonrası Islah ve Geçiş Yapıları" ile "Kastamonu İli İnebolu İlçesi Taşkın Sonrası Islah ve Geçiş Yapıları" yapım işlerinin uygulama projeleri yapımı ve inşaat çalışmalarının devam ettiği belirtilmiştir. Aynı görüş ile iletilen "DSİ 23. Bölge Müdürlüğü Taşkın Tehlike Alanlarının Belirlenmesi İşi" kapsamındaki alanlar ise BKAP veri tabanına aktarılmış, ÇKKVY analizinde kullanılarak doğrudan planlama çalışmalarına yansıtılmıştır.

Tsunami: Planlama bölgeleri dalga tırmanma yükseklikleri 1-2 metre aralığındadır. Her bir alt

bölge için, karadaki yükselti eğiminin bir fonksiyonu olarak tsunaminin tırmanacağı yükseklik sınırı belirlenerek işaretlenmiştir. En yüksek değerler Batı Zonguldak Alt Bölgesi kıyıları için 1,8 m, Doğu Zonguldak Alt Bölgesi kıyıları için 1,5 m, Bartın Alt Bölgesi kıyıları için 1,6 m, Batı Kastamonu Alt Bölgesi kıyıları için 1,71 m ve Doğu Kastamonu Alt Bölgesi için 1,72 m olarak model çalışmalarından tespit edilmiştir. Bu alanlar yoğun yapılaşmaya uygun alanlar değildir.

Deniz Seviyesi Yükselmesi: İklim Değişikliği ile deniz seviyesi yükselmesi sınırı, senaryolar bazında irdelenmiştir. Kıyıların iklim değişikliğine uyum yaklaşımı çerçevesinde deniz seviyesi yükselmesi, en yüksek Batı Zonguldak Alt Bölgesi kıyıları için 1,6 m, Doğu Zonguldak Alt Bölgesi kıyıları için 1,3 m, Bartın Alt Bölgesi kıyıları için 1,4 m, Batı Kastamonu Alt Bölgesi için 1,5 m ve Doğu Kastamonu Alt Bölgesi için 1,5 m olarak senaryo çalışmalarından tespit edilmiştir. Belirtilen düşey yükseklikler, kıyı şeridinin eğimi değerlendirilerek alt planlama bölgelerinde su altında kalma riski olan alanların CBS tabanında belirlenmesini sağlamaktadır.

Toprak Kaymaları: Planlama alanı sahil şeridinin genel eğim değeri %0-40 aralığındadır. Planlama bölgesindeki Ulus (Ku), %10-20, %20-30, %30-40, Çakraz (PTRç) Formasyonu %10-20, %20-30, %30-40 ve Çaycuma (Teç) Formasyonu %10-20, %20-30, %30-40, eğim aralığındaki bölgeler toprak kayması riski taşımaktadır.

2.1.7. Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik

2.1.7.1.Korunan Alanlar

SÇD Yönetmeliği, duyarlı yöreleri “Biyolojik, fiziksel, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile çevresel etkilere karşı duyarlı olan ve mevcut kirlilik yükü çevre ve sağlık yönünden tehlike yaratan düzeylere ulaşacağı belirlenen yöreler.” olarak tanımlar. Bu duyarlı yöreler SÇD Yönetmeliği’nin Ek V’de şu şekilde kategorize edilmiştir; i) Ülkemiz mevzuatı uyarınca korunması gerekli alanlar, ii) Ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca korunması gerekli alanlar, iii) korunması gereken alanlar. Milli parklar, tabiat parkları, tabiat koruma alanları ve sulak alanlar, SÇD Yönetmeliği Ek-V’te “Ülkemiz mevzuatı uyarınca korunması gerekli alanlar” başlığı altında listelenmektedir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı, habitat ve biyoçeşitlilik açısından zengin orman ekosistemine sahip olan Batı Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır. Zonguldak-Bartın-Kastamonu İllerinin BKAP çalışma alanı kapsamı içinde yer alan bölgede 16 adet duyarlı yöre bulunmaktadır. Bu alanların başında Danaağzı Tabiat Parkı Batı Zonguldak Alt Bölgesi içinde, Filyos Deltası Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, Güzelcehisar Tabiat Anıtı ile Ahatlar Tabiat Parkı Bartın Alt Bölgesinde, Küre Dağları Milli Parkı’nın çok küçük bir bölümü kıyı etkileşim alanının gerisinde olmak üzere Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, Yeşilyuva Tabiat Parkı ise Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde içinde bulunmaktadır. BKAP çalışmasında biyolojik ve ekolojik bileşenler açısından bölgesel düzeyde önem taşıyan, önemli doğa alanı

niteliği olan Filyos Deltası sulak alan niteliğiyle flora ve fauna açısından önem arz eden bir konumda bulunmaktadır.

Tablo 12 Çalışma Alanı Kıyı Kesimindeki Doğal Koruma Alanları

Adı	Koruma Statüsü	Mevki	Planlama Alt Bölgesi	Yüzölçümü (ha)
Danaağzı Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Kozlu İlçesinin batı kesimi ile Kandilli Beldesinin doğu kesimi	Batı Zonguldak Alt Bölgesi	57
Filyos Deltası	-	Filyos Beldesinin doğusu	Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	-
Güzelcehisar Tabiat Anıtı	Tabiat Anıtı	Bartın Merkez İlçesi Güzelcehisar Mahallesi batısı	Bartın Alt Bölgesi	14
Ahatlar Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Amasra İlçesinin batısı	Bartın Alt Bölgesi	9
Küre Dağları Milli Parkı	Milli Parkı	Cide İlçesi batısı	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	461 (çalışma alanı kapsamındaki yüzölçümü)
Yeşilyuva Tabiat Parkı	Tabiat Parkı	Abana İlçesi doğusu	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	5
Ereğli Cehennemağzı Mağarası Doğal Koruma Alanı	Nitelikli Doğal Koruma Alanı	Ereğli merkez kuzeyi	Batı Zonguldak Alt Bölgesi	2
Ereğli Göztepe Doğal Koruma Alanı	Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	Ereğli merkez	Batı Zonguldak Alt Bölgesi	6
Güzelcehisar Doğal Koruma Alanı	1.Derece Doğal Sit Alanı	Bartın Merkez İlçesi Güzelcehisar Mahallesi batısı	Bartın Alt Bölgesi	15
Bartın Çayı Doğal Koruma Alanı	Nitelikli Doğal Koruma Alanı	Bartın Merkez İlçesi Bartın Çayı Boyu	Bartın Alt Bölgesi	70 (çalışma alanı kapsamındaki yüzölçümü)
Amasra Doğal Koruma Alanı	Kesin Korunacak Hassas Alan, Nitelikli Doğal Koruma Alanı, Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	Amasra merkez	Bartın Alt Bölgesi	67
Çakraz Doğal Koruma Alanı	1 ve 2. Derece Doğal Sit Alanı	Amasra, Çakrazşehyler Mh.	Bartın Alt Bölgesi	29
Göçkün Doğal Koruma Alanı	1. Derece Doğal Sit Alanı	Amasra, Göçkün Köyü	Bartın Alt Bölgesi	14

Adı	Koruma Statüsü	Mevki	Planlama Alt Bölgesi	Yüzölçümü (ha)
Ovatekke Doğal Koruma Alanı	1. Derece Doğal Sit Alanı	Kurucaşile, Ovatekke Köyü	Bartın Alt Bölgesi	4,5
Gideros Koyu Doğal Koruma Alanı	1. Derece Doğal Sit Alanı	Cide İlçesi batısı	Batı Kastamonu Alt Bölgesi	34
İnebolu Doğal Koruma Alanı	Nitelikli Doğal Koruma Alanı, Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı	İnebolu merkez ve güneyi	Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	117

Kaynak: Kurum Görüşleri, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Ahatlar Tabiat Parkı: 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı olarak tescil edilmiştir. Tabiat Parkı alanı 9,3 ha olup; Bartın İli, Amasra İlçesi, Ahatlar Köyünde bulunmaktadır. Ahatlar Tabiat Parkı söz konusu araştırma kapsamında Bartın Alt Bölgesinde yer almaktadır. 700 m parke yoldan sonra anayola ulaşılmaktadır. Alanın batı ve güney sınırında patika yol bulunmaktadır. Ahatlar Tabiat Parkı Bartın iline 23 km, Karabük iline 101 km ve Zonguldak iline 106 km mesafededir. Gelişme Planı ve onaylı peyzaj ve uygulama planı mevcuttur. Manzara seyir terasları, giriş kontrol noktası, otopark, yağmur barınakları ve yürüyüş yolu yapılmıştır. Bunun yanında bir adet de kır lokantası yapımı için projeleri yapılmış ve onaylanmıştır. Çevre arazisi ormandır.

Alanda Gürgen, Meşe, Kızılcam, türleri geniş yer kaplamaktadır. Ayrıca Fındık, Çayırotları, Isırgan, Ateş Dikeni, Kuşburnu, Orman Sarmaşığı, Üvez, Alıç, Muşmula, Kocayemiş, Defne, Böğürtlen, Orkide (4 tür), Eğrelti, Isırgan otu, Ispıt, Yabani çilek, Menekşe gibi türlerin yanı sıra farklı mantar türleri de görülebilmektedir. Sahada sincap, kirpi, kaplumbağa, yaban domuzunun yanı sıra ibibik, saka, martı, Florya, ispinoz, kara tavuk, kızıl gerdan, baykuş, ağaçkakan gibi ormana bağlı kuşlar görülebilmektedir. Tabiat Parkı'nın bulunduğu 9,3 hektar büyüklüğündeki alan ilk olarak 2010 yılında A tipi mesire yeri olarak tescil edilmiş, 2011 yılında ise 9,3 hektarlık alan Ahatlar Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir ve korunan alan statüsüne kavuşmuştur.

Ahatlar Tabiat Parkı'nın tamamı Amasra ilçesi idari sınırları içindedir. Tabiat Parkı Bartın il merkezine kuş uçuşu olarak yaklaşık 14,20 km mesafededir. Karayolu ile ulaşım Bartın-Kurucaşile yolu üzerinden sağlanmaktadır. Tabiat Parkı'nın kuzeyinde ve batısında Karadeniz, güneyinde Ahatlar köyü bulunmaktadır. Tabiat parkında manzara seyir, foto safari, spor, yüzme, olta balıkçılığı, dinlenme vb. aktiviteler gerçekleştirilebilir. Tabiat Parkı'nda herhangi bir tesis bulunmamaktadır (DKMP, 2021).

Danaağzı Tabiat Parkı: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) X. Bölge Müdürlüğü Zonguldak Şube Müdürlüğü sorumluluk alanında bulunan Danaağzı Tabiat Parkı, Zonguldak İli, Karadeniz Ereğli İlçesi, Tepeören Köyüne 21 km uzaklıkta olup, güneyinde Karadeniz Ereğli İlçesi ve Doğusunda ise Merkez ilçesi Kozlu Beldesi bulunmaktadır. Danaağzı Tabiat Parkı 56 hektar büyüklüğe sahiptir. Danaağzı Tabiat Parkı söz konusu araştırma alanı kapsamında Batı Zonguldak Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

Danaağzı Tabiat Parkının kaynak değerleri; geniş orman alanları, deniz kıyı alanları, flora ve fauna çeşitliliği, tarihi devirlerdeki yaşantılar ve olaylara mekan olan mağara ve değirmen kalıntılarıdır. Sahada bulunan mağarada korsanların yaşadığına ilişkin hikayeler anlatılmaktadır. Alan görsel ve fiziksel peyzaj değerleri, yamaçları, manzara güzellikleri, ekoturizm ve rekreasyonel potansiyeline olup bu kaynak değerlerinin geleceğe sağlıklı biçimde taşınabilmesi amacıyla; tabiat parkı olarak belirlenmiştir. Tabiat parkında rekreasyon veya günübirlik amaçlı tahmini ziyaretçi potansiyeli 5.000 olarak planlanmaktadır. Zonguldak ve çevre il/ilçelerinin yoğun ve stresli yaşam ortamından uzaklaşmak isteyen insanların günübirlik dinlenme, eğlence, sağlık ve spor ihtiyaçlarını karşılayan ve bölgede turistik hareketlere olanak sağlayacak Danaağzı Tabiat Parkı Zonguldak İli ve Karadeniz Ereğli İlçesinin fiziksel yapısına, ekolojisine ve peyzajına estetik ve işlevsel önemde değerler katarak yeşil dokuyu güçlendiren ve orman ile suyun bütünlük sağladığı bir alan durumundadır. Gelişme Planı ile peyzaj ve uygulama projesi yapım çalışmaları tamamlanmıştır. Sahada henüz tesis bulunmamaktadır. Sahada kır lokantası, mescid, büfe, günübirlik piknik alanları, otopark, çocuk oyun alanları, seyir terasları, yağmur barınakları, yürüyüş yolları yapılması planlanmıştır (DKMP, 2021).

Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı: 14,30 ha büyüklüğündeki alan, taşıdığı tabii kaynak değerleri sebebiyle 14.08.2017 tarihinde Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Parkı söz konusu araştırma kapsamında Bartın Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı, Bartın il merkezinin batısında yer almaktadır. Tabiat Anıtı'na Bartın il merkezinden Bartın Limanı yönüne ayrılan yol kullanılarak batı yönünde yaklaşık 8 km batı ve kuzeybatı yönünde ilerlendikten sonra yol üzerinde yer alan güneybatı yönündeki Güzelcehisar yol ayrımı kullanılarak yaklaşık 11 km ilerlendiğinde ulaşılmaktadır.

Tabiat Anıtı Bartın Merkez ilçe sınırlarındadır. Tabiat Anıtı'na en yakın havalimanı Zonguldak ili Çaycuma ilçesinde yer alan Zonguldak Çaycuma Havalimanı'dır. Havalimanının Tabiat Anıtı'na kuş uçuşu uzaklığı 15 km'dir. Tabiat Anıtı, Bartın ili Merkez ilçeye kuş uçuşu olarak yaklaşık 13,5 km uzaklıktadır. Tabiat Anıtı'nın bulunduğu Merkez ilçe Ankara'ya 286 km, İzmir'e 778 km, İstanbul'a ise 440 km uzaklıktadır. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı alanı içerisinde yüzeyleyen volkanik karakterli birimler daha çok bazaltlı ve volkano sedimanterli birimler olarak yayılım göstermiştir. Bu volkanik birimlerden bazaltlar, volkanik

aktivite esnasında yavaş soğuma nedeni ile düşeye yakın çatlakların oluşması ile bugünkü sütun bazalt morfolojik yapısını almıştır. Bu yapılar beşgen geometride olup deniz seviyesine yakın yerlerde düzgün geometri verirken üst kotlarda heyelan, tektonizma ve dayanım problemleri nedeni ile geometrileri bozulmaktadır.

Dünya'da ve ülkemizde birçok örneği olan sütun bazalt yapıları birbirinden farklı yapısal özellikler sunmaktadır. Bazıları dik eğimli sütun yapılarının belli yükseklikten sonra yataya yakın hal alması soğuma esnasında yaşadığı dayanım problemidir.

Sinop Boyabat bazaltları incelendiğinde Güzelcehisar bazaltlarına benzer özellik sunmakta ancak çok kırıklı olması nedeni ile kopup aşağıya düşen çok fazla blok yapısına sahiptir. Güzelcehisar sütun bazaltlarında ise bu bozukluk daha çok bazaltların yüzeye yakın olduğu lokasyonlarda geometri formlarında bozulmaların gerçekleşmesi ile üst kotlarda kopan ve ayrılan blok yapıları bulunmaktadır. Tabiat Anıtı'na Güzelcehisar köyünden ulaşımı sağlayan ahşap yürüyüş platformu bulunmaktadır. Ayrıca yürüyüş yolu plaj boyunca devam ederek kayalıkların hemen yanında bulunan küçük adacık üzerinde son bulmakta ve adacık üzerinde de seyir terası yer almaktadır. Saha, deniz kenarında ve Güzelcehisar köyü bitişinde yer aldığından çevresinde idaremiiz yönetiminde olmayan plaj, özel restoranlar, çay bahçeleri, otopark gibi tesisler bulunmaktadır (DKMP, 2021).

Yeşilyuva Tabiat Parkı: 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 3. Maddesi gereği ve Bakanlık Makamının 11.07.2011 gün, B.18.0.DMP.0.02.01.401-03-903 sayılı Olur'u ile "Tabiat Parkı" olarak ilan edilmiştir. Alanı 5 ha olup; Alan Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde, Kastamonu ilinin Abana ilçesinin Hacıveli mevkiinde yer almaktadır. Yeşilyuva Tabiat Parkı söz konusu araştırma kapsamında Batı Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Onaylanmış Gelişme Planı mevcuttur. Abana-Çatalzeytin devlet karayolu üzerinde bulunan Tabiat Parkı, Kastamonu Merkezine 97 km. ve Abana'ya 3 km. uzaklıkta olup asfalt yolla ulaşım sağlanmaktadır. Kastamonu Abana arası otobüs ve minibüs ile ulaşım imkanı bulunmaktadır.

Yeşilyuva Tabiat Parkını oluşturan kayın (*Fagus orientalis*), gürgen (*Carpinus betulus*), kestane (*Castanea sativa*) ve meşe türleri (*Quercus sp.*) ile ibrelilerden Sarıçam (*Pinus Silvestris*) ve Kızılçam (*Pinus brutia*) türler arasında sayılabilir.

Saha civarında tavşan, kirpi, yaban domuzu, sansar, gelincik, karaca gibi memeli hayvanlara rastlanabilmektedir. Sahada ormana bağlı kuşlar yanında yer yer göçmen kuşlar da görülür.

Küre Dağları Milli Parkı: Bartın ve Kastamonu İl sınırları, Anadolu'nun kuzeyinde Küre Dağlarının batı bölümünde yer alır. 37,753 hektar büyüklüğünde olup, çevresinde 134,366 hektar alan tampon bölge olarak ayrılmıştır. Alanın toplam büyüklüğü 172,119 hektardır. Küre Dağları çevresinde 8 ilçe, 123 köy bulunmaktadır. %52 si Bartın'da %48'i Kastamonu'da kalmaktadır. Küre Dağları Milli Parkı'nın çok küçük bir kısmı söz konusu araştırma

kapsamında Batı Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde yer almakta ve milli parkın bu bölümü kıyı etkileşim alanının gerisinde konumlanmaktadır.

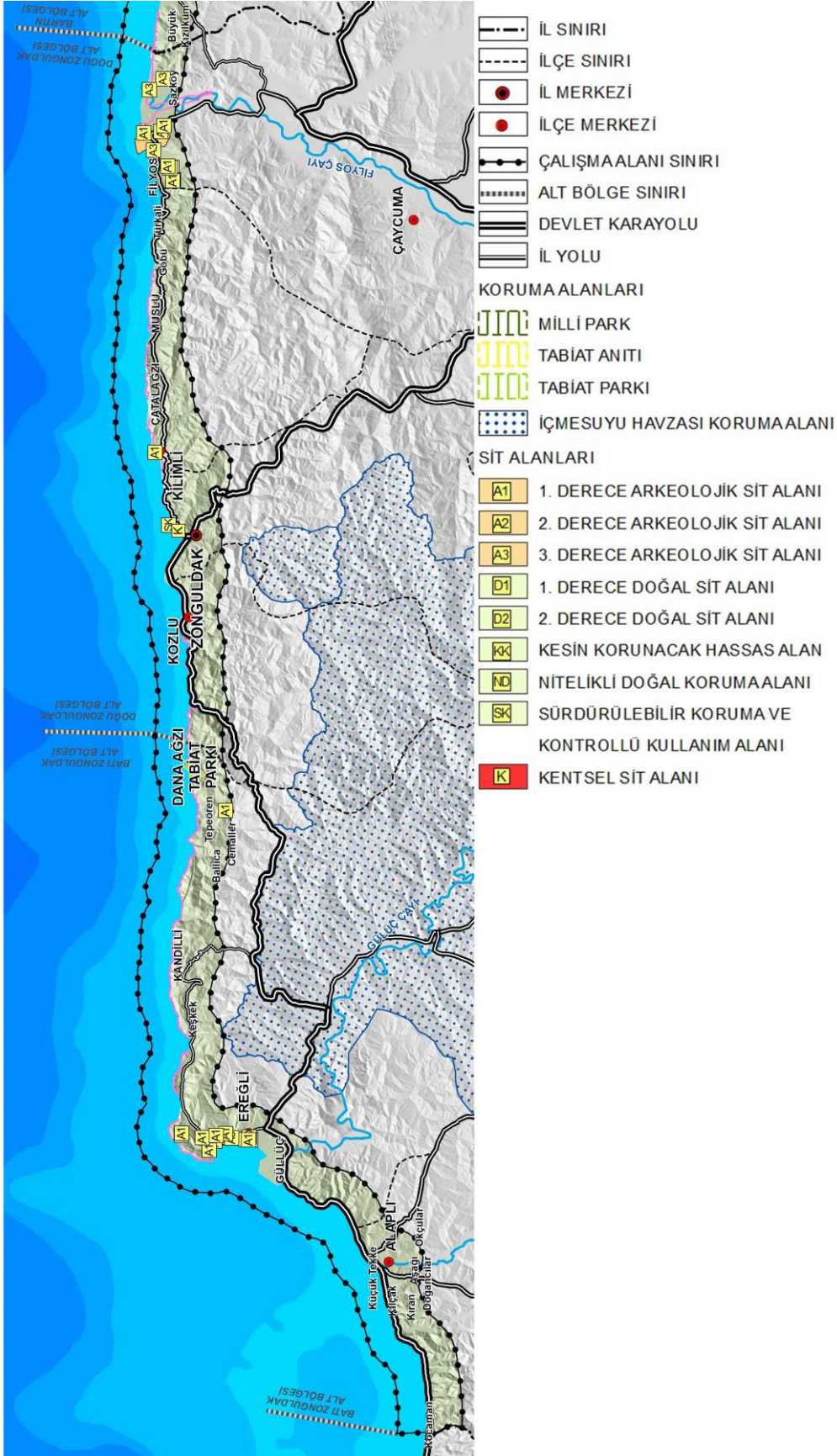
Küre Dağları 07.07.2000 tarihinde milli park olarak ilan edilmiştir. Türkiye’de korunması gerekli 9 sıcak nokta dan biri olmasının yanı sıra Türkiye’nin ilk pan parkıdır. Ülkemizin ilk panparks üyesi milli parkı. Avrupa Genelinde yabanıl alanların korunması konusunda odaklanmış bir kuruluştur. Avrupa Genelinde yabanıl alanların korunması konusunda odaklanmış bir kuruluştur. Karadeniz Bölgesi’nin batısında, Küre Dağları üzerinde yerleşik Milli Park, tamamen bir plato karakteri taşır. Yakın çevresinde süregelen yaşam, Milli Park sınırları içerisine yayılmamış ve milli park içerisinde hiçbir yerleşim kurulmamıştır. Yani, doğu-batı doğrultusunda uzanan Milli Park, yakın çevresi için fiziksel ve sosyal anlamda bir eşik niteliğindedir.

Günümüzde tehlike altındaki “Karadeniz Nemli Karstik Orman” ekosistemlerinin, en iyi yabanıl örneklerine sahip Küre Dağları Milli Parkı, Avrupa’da korunması gereken 100 Orman Sıcak Noktası içinde yer alır. Sıcak Nokta, doğa korumacıların dünyada endemizm düzeyi yüksek ve aynı zamanda hızla habitat kaybına uğrayan alanları tarif etmek üzere kullandıkları terimdir. Genetik, tür, habitat ve ekolojik süreçler çeşitliliği, nadir ve nesli tehlike altındaki türlerin varlığı, ekosistemlerin dış etkenlere hassaslığı, yaşlılığı ve olgunluğu; bir alanın doğa koruma açısından önemini ortaya koyan çeşitli etkenler arasında sayılır. “Kuzey Anadolu ve Kafkasya Ilıman Kuşak Ormanları” Dünya Doğayı Koruma Vakfı’nın (WWF) doğa koruma açısından küresel düzeyde öncelikli 200 ekolojik bölgeden biridir. Küre Dağları Milli Park alanı da 157 endemik bitki türü ve bunlar içinde nesli tehlike altında olan 59 bitki taksonu barındırdığından bu çok değerli bölgenin bir parçasıdır. Milli Park ve tampon alanı aynı zamanda tehdit altındaki hayvan türlerine yaşam alanı oluşturması nedeniyle biyolojik açıdan önemlidir. Türkiye’nin 132 memeli türünden 40’ı bu bölgede yaşamaktadır. Bu türler; ayı, kurt, çakal, yaban domuzu, sansar, sincap gibi memeliler; vaşak, susamuru, geyik ve karaca gibi tehlike altındaki hayvanları da içermektedir. Alanda ayrıca, 38’i familyaya mensup ve 46’sı tehdit altında olan 129 kuş türü kaydedilmiştir.

Filyos Deltası: Filyos Vadisi, Zonguldak ili Çaycuma ilçesi Filyos Beldesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Filyos çayı boyunca uzanan vadi, Zonguldak ilinin en önemli vadilerindedir. Filyos Çayı’nca açılan vadinin tabanı kum ve kil tabakalarıyla kaplıdır. Akarsu bu geniş vadi içinde menderesler çizerek akar. Geniş alüvyal tabanlı vadinin kuzey yamaçları çok dikdir. Yamaçlarda sel yarınları göze çarpar. Filyos Çayı Vadisi’nin en geniş bölümü Çaycuma ve çevresindeki düzlüktür. Filyos çayının denize karıştığı bölge olan Filyos Deltası biyolojik çeşitliliği ve buna bağlı olarak kuş çeşitliliğinin fazla olduğu önemli doğa alanıdır. Ülkede nadir görülen 30 kuş türünden 20’si Filyos Deltası’nda görülmektedir. Filyos Deltası yalnızca kuşlar için değil pek çok canlı grubu için de zengin bir ortamdır. Doğal yapı (morfoloji) ve kaynakları, biyoçeşitlilik açısından oldukça zengin bir deltadır. Sulak alan çok sayıdaki kuş

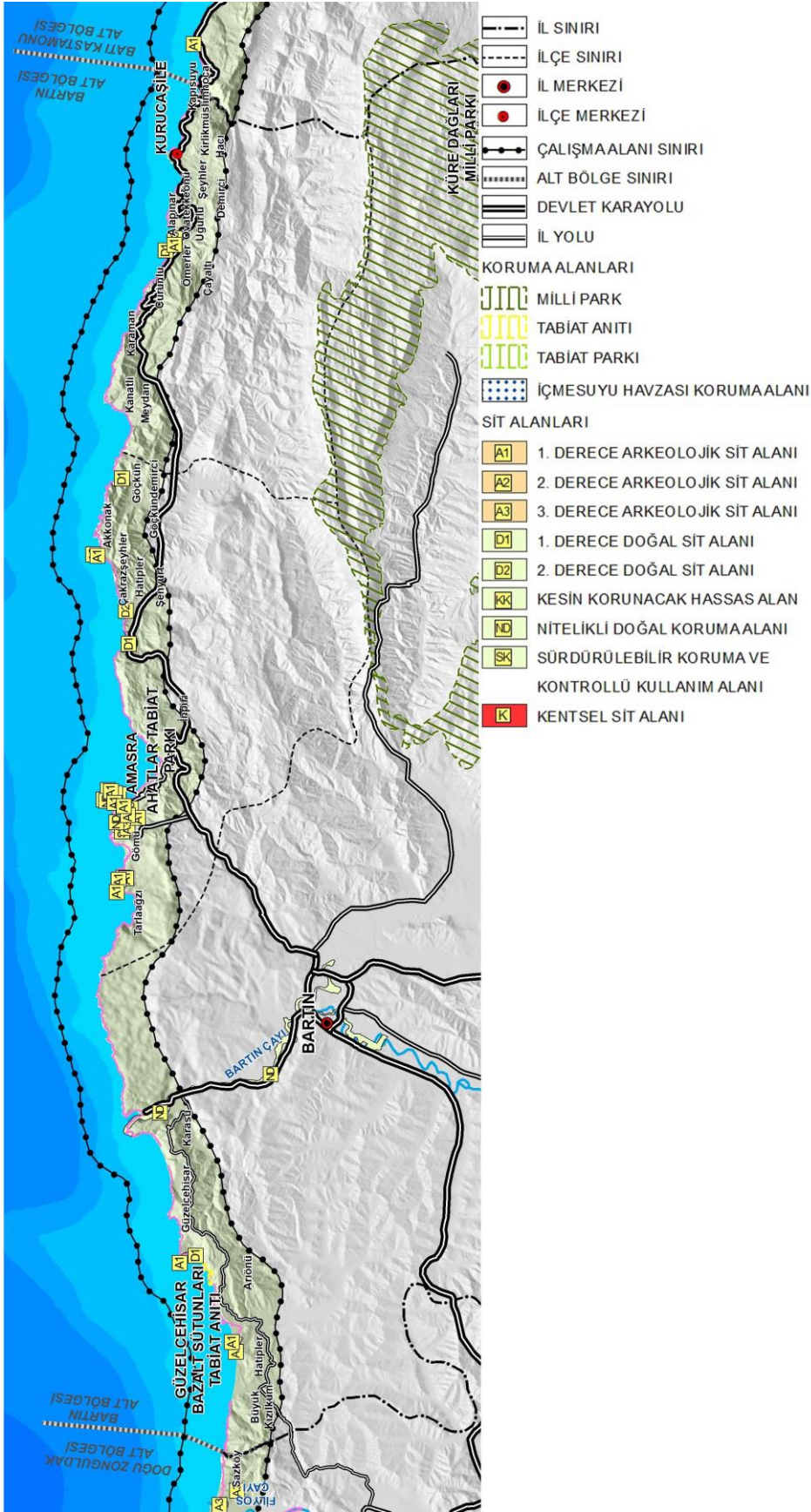
türünün dinlenme ve beslenme alanını oluşturmaktadır ve sazlık alanlarda kıyı kuşu, balıkçıl, kamışıl ve ötücü kuşlar gibi birçok çok bulunmaktadır. Bu çeşitlilik sebebiyle bölge her yıl birçok kuş gözlemcisini ağırlamaktadır (Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, 2022).

Şekil 9 Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgelerinde Bulunan Koruma Alanları

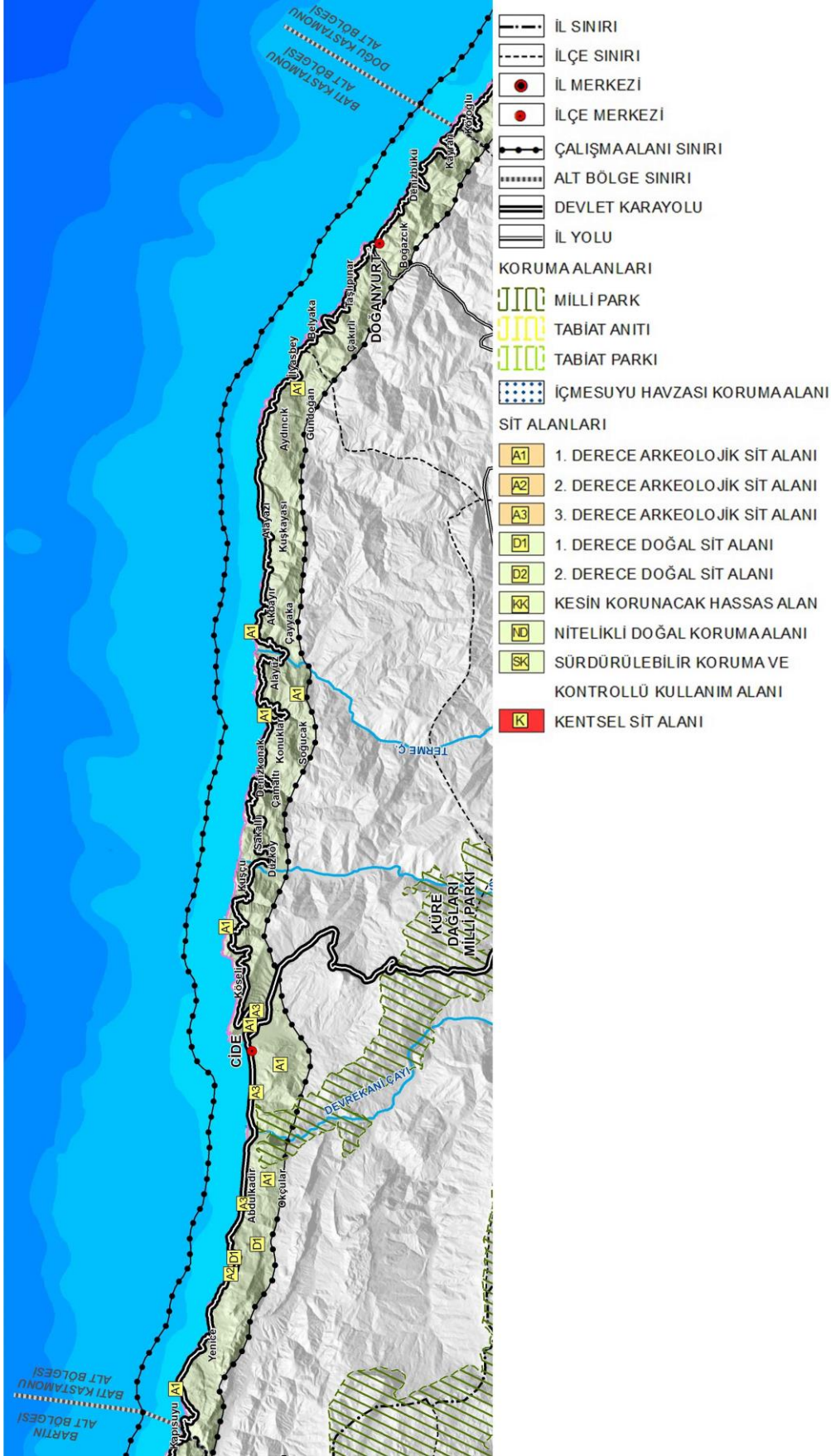
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 10 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Koruma Alanları

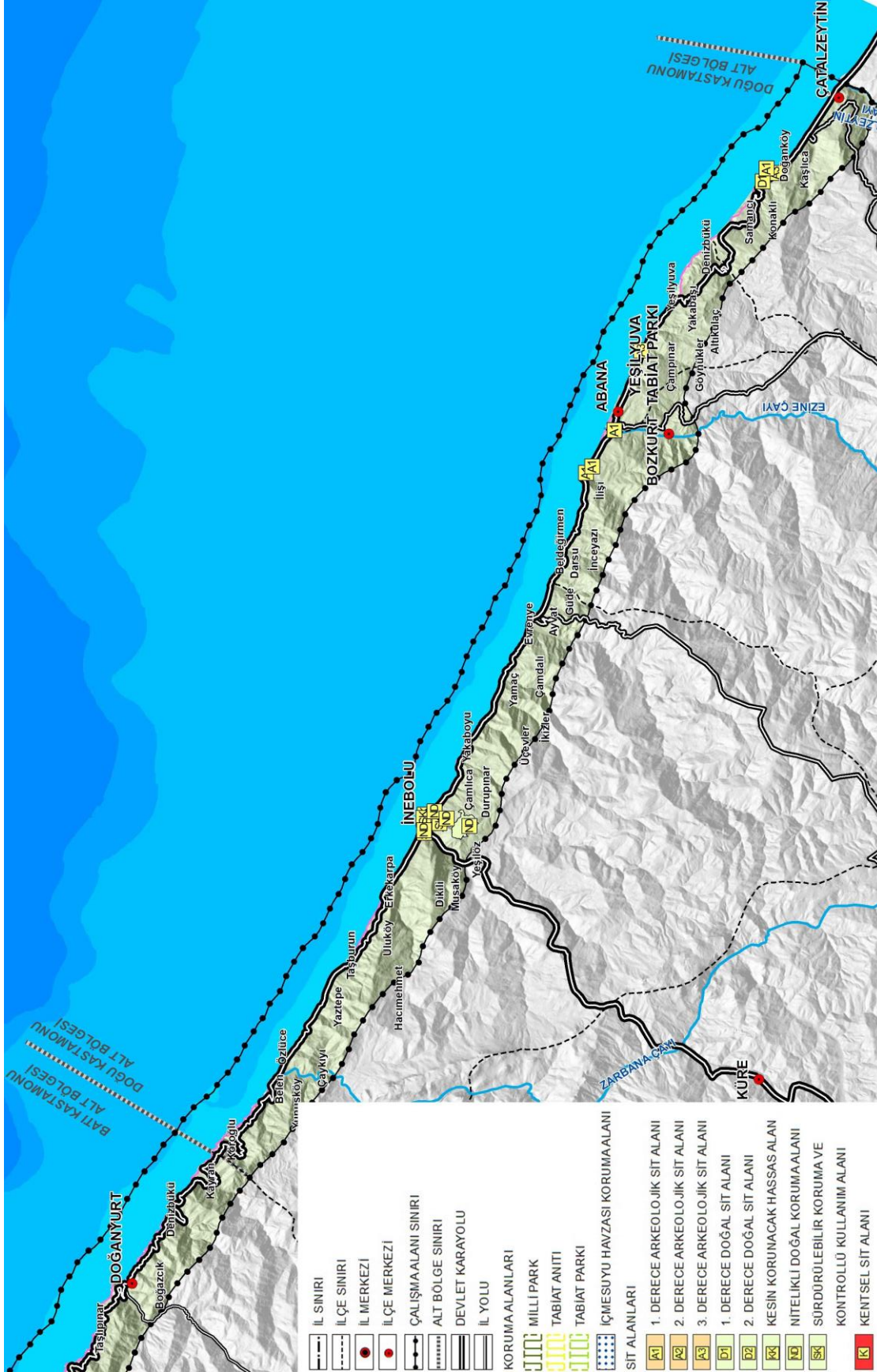
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 11 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Koruma Alanları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 12 Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Koruma Alanları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

2.1.7.2.Çalışma Alanı Flora ve Faunası

BKAP çalışma alanının bulunduğu Batı Karadeniz Bölgesi'nin en tipik bitki örtüsü orman vejetasyonudur. Bu bölge nemli ve ılıman iklimi ile Türkiye'nin en yoğun ve bütünlüğü en fazla orman örtüsünden birine sahiptir. Alandaki yağış, yükseklik ve sıcaklık farklılıkları alanın florasında da büyük bir çeşitliliğin barınmasına neden olmaktadır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi: Çalışma alanının en batısında bulunan Batı Zonguldak Alt Bölgesi içerisinde 78 familyaya ait 236 bitki taksonu tespit edilmiştir. Batı Zonguldak alt bölgesinde tespit edilen bitki taksonlarının 20'si (%9) Akdeniz, 57'si (%24) Avrupa-Sibirya, 1'i (<%1) İran-Turan fitocoğrafik bölgesindedir. Geriye kalan 158 takson (%67) ise fitocoğrafik bölgesi çok bölgeli veya bilinmemektedir. Tespit edilen 236 bitki taksonu içerisinde 3 endemik bitki taksonu bulunmaktadır. Yani bölgenin endemizm oranı yaklaşık %1,27'dir. IUCN tehlike kriterlerine göre, tespit edilen bitki taksonlarının 1'i "NT (Tehdite Yakın)" kategorisinde, 88'i "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde, 2'si "DD (Yetersiz Verili)" kategorisinde, geriye kalan 145'i ise "NE (Değerlendirilmedi)" kategorisinde yer almaktadır. Bern Sözleşmesine göre, tespit edilen 236 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 3 takson Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 233 takson ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Batı Zonguldak alt bölgesi içerisinde 7 familyaya ait 12 sürüngen türü tespit edilmiştir. Tespit edilen sürüngenler içerisinde 1 endemik tür bulunmaktadır. Alt bölge içerisinde 4 familyaya ait 6 iki yaşamlı türü tespit edilmiştir. Tespit edilen iki yaşamlılar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Batı Zonguldak alt bölgesi içerisinde 9 familyaya ait 16 memeli türü tespit edilmiştir. Tespit edilen memeliler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 16 tür de "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-II listesinde, 4 tür Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 11 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 15 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Batı Zonguldak alt bölgesi içerisinde 44 familyaya ait 123 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen kuşlar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 2 tür "VU (Duyarlı)" kategorisinde, 9 tür "NT (Tehdite Yakın)" kategorisinde, 110 tür "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde, 2 tür ise "NE (Değerlendirilmedi)" bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 70 tür Ek-II listesinde, 47 tür Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 6 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 12 tür Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 110 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır (Öztürk vd. 2012).

Doğu Zonguldak Alt Bölgesi: Alt bölge içerisinde 85 familyaya ait 301 bitki taksonu tespit edilmiştir. Doğu Zonguldak alt bölgesinde tespit edilen bitki taksonlarının 32'si (%11)

Akdeniz, 71'i (%24) Avrupa-Sibirya, 4'ü (%1) İran-Turan fitocoğrafik bölgesindedir. Geriye kalan 194 takson (%64) ise fitocoğrafik bölgesi çok bölgeli veya bilinmemektedir. Tespit edilen 301 bitki taksonu içerisinde 7 endemik bitki taksonu bulunmaktadır. Yani bölgenin endemizm oranı yaklaşık %2,32'dir. IUCN tehlike kriterlerine göre, tespit edilen bitki taksonlarının 1'i "NT (Tehdite Yakın)" kategorisinde, 108'i "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde, 4'ü "DD (Yetersiz Verili)" kategorisinde, geriye kalan 188'i ise "NE (Değerlendirilmedi)" kategorisinde yer almaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 1 takson Ek-I listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 300 takson ise Bern Sözleşmesine ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 10 takson Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 291 takson ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Doğu Zonguldak alt bölgesi içerisinde 4 familyaya ait 6 iki yaşamlı türü tespit edilmiş olup endemik tür bulunmamaktadır. Alt bölge içerisinde 9 familyaya ait 18 sürüngen türü tespit edilmiştir. Tespit edilen sürüngenler içerisinde 1 endemik tür bulunmaktadır. Doğu Zonguldak alt bölgesi içerisinde 61 familyaya ait 234 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen kuşlar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür "EN (Tehlikede)" kategorisinde, 4 tür "VU (Duyarlı)" kategorisinde, 13 tür "NT (Tehdite Yakın)" kategorisinde, 213 tür "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde, 3 tür ise "NE (Değerlendirilmedi)" bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 135 tür Ek-II listesinde, 90 tür Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 9 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 3 tür Ek-I listesinde, 21 tür Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 210 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Doğu Zonguldak alt bölgesi içerisinde 11 familyaya ait 22 memeli türü tespit edilmiştir. Tespit edilen memeliler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür "NT (Tehdite Yakın)" kategorisinde, 21 tür ise "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 4 tür Ek-II listesinde, 6 tür ise Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 12 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 1 tür Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 20 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Bartın Alt Bölgesi: Bartın alt bölgesi içerisinde 66 familyaya ait 207 bitki taksonu tespit edilmiştir. Bartın alt bölgesinde tespit edilen bitki taksonlarının 25'i (%12) Akdeniz, 53'ü (%26) Avrupa-Sibirya, 3'ü (%1) İran-Turan fitocoğrafik bölgesindedir. Geriye kalan 126 takson (%61) ise fitocoğrafik bölgesi çok bölgeli veya bilinmemektedir. Tespit edilen 207 bitki taksonu içerisinde 2 endemik bitki taksonu bulunmaktadır. Yani bölgenin endemizm oranı yaklaşık %0,96'dır. IUCN tehlike kriterlerine göre, tespit edilen bitki taksonlarının 1'i "NT (Tehdite Yakın)" kategorisinde, 60'ı "LC (Düşük Riskli)" kategorisinde, 3'ü "DD (Yetersiz Verili)" kategorisinde, geriye kalan 143'ü ise "NE (Değerlendirilmedi)" kategorisinde yer almaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 1 takson Ek-I listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 206

takson ise Bern Sözleşmesine ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 4 takson Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 203 takson ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Bartın alt bölgesi içerisinde 4 familyaya ait 5 iki yaşamlı türü tespit edilmiştir. Tespit edilen iki yaşamlılar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Alt bölgede 8 familyaya ait 13 sürüngen türü tespit edilmiş olup sürüngenler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Bartın alt bölgesi içerisinde 51 familyaya ait 171 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen kuşlar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 3 tür “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 4 tür “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 161 tür “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 3 tür ise “NE (Değerlendirilmedi)” bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 93 tür Ek-II listesinde, 70 tür Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 8 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 19 tür Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 151 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Bartın alt bölgesi içerisinde 17 familyaya ait 30 memeli türü tespit edilmiştir. Tespit edilen memeliler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 28 tür “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 1 tür ise “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 8 tür Ek-II listesinde, 9 tür ise Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 13 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 3 tür Ek-II listesinde, 1 tür Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 25 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Merkez Av Komisyon Kararlarına (MAKK) göre, 3 tür Ek-1 listesinde, 4 tür Ek-2 listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 23 tür ise Merkez Av Komisyon Kararları (MAKK) ek listelerinde bulunmamaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesi: Alt bölgede 44 familyaya ait 112 bitki taksonu tespit edilmiştir. Batı Kastamonu alt bölgesinde tespit edilen bitki taksonlarının 18’i (%16) Akdeniz, 26’sı (%23) Avrupa-Sibirya, 1’i (%1) İran-Turan fitocoğrafik bölgesindedir. Geriye kalan 67 takson (%60) ise fitocoğrafik bölgesi çok bölgeli veya bilinmemektedir. Tespit edilen 112 bitki taksonu içerisinde endemik bitki taksonu bulunmamaktadır. Bu durum Batı Kastamonu alt bölgesinin endemizmce zengin olmadığı anlamına gelmektedir. IUCN tehlike kriterlerine göre, tespit edilen bitki taksonlarının 44’ü “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 2’si “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde, geriye kalan 66’sı ise “NE (Değerlendirilmedi)” kategorisinde yer almaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 112 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 2 takson Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 110 takson ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesi içerisinde 3 familyaya ait 3 iki yaşamlı türü tespit edilmiş olup tespit edilen iki yaşamlılar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Batı Kastamonu alt bölgesi içerisinde 5 familyaya ait 11 sürüngen türü tespit edilmiştir. Tespit edilen sürüngenler içerisinde

endemik tür bulunmamaktadır. Alt bölgesi içerisinde 23 familyaya ait 54 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen kuşlar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 2 tür “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 50 tür “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 1 tür ise “NE (Değerlendirilmedi)” bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 25 tür Ek-II listesinde, 25 tür Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 4 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 2 tür Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 52 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Batı Kastamonu alt bölgesi içerisinde 12 familyaya ait 25 memeli türü tespit edilmiştir. Tespit edilen memeliler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 23 tür “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 1 tür ise “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 tür Ek-II listesinde, 10 tür ise Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 12 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 1 tür Ek-II listesinde, 1 tür Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 22 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesi: Alt bölgede 51 familyaya ait 133 bitki taksonu tespit edilmiştir. Doğu Kastamonu alt bölgesinde tespit edilen bitki taksonlarının 20’si (%15) Akdeniz, 30’u (%22) Avrupa-Sibirya, 1’i (%1) İran-Turan fitocoğrafik bölgesindedir. Geriye kalan 82 takson (%62) ise fitocoğrafik bölgesi çok bölgeli veya bilinmemektedir. Tespit edilen 133 bitki taksonu içerisinde endemik bitki taksonu bulunmamaktadır. Bu durum Doğu Kastamonu alt bölgesinin endemizmce zengin olmadığı anlamına gelmektedir. IUCN tehlike kriterlerine göre, tespit edilen bitki taksonlarının 48’i “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 2’si “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde, geriye kalan 83’ü ise “NE (Değerlendirilmedi)” kategorisinde yer almaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 133 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 2 takson Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 131 takson ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

Doğu Kastamonu alt bölgesi içerisinde 3 familyaya ait 3 iki yaşamlı türü tespit edilmiştir. Tespit edilen iki yaşamlılar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Doğu Kastamonu alt bölgesi içerisinde 5 familyaya ait 10 sürüngen türü tespit edilmiştir. Tespit edilen sürüngenler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. Doğu Kastamonu alt bölgesi içerisinde 42 familyaya ait 102 kuş türü tespit edilmiştir. Tespit edilen kuşlar içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 4 tür “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 96 tür “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 1 tür ise “NE (Değerlendirilmedi)” bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 57 tür Ek-II listesinde, 39 tür Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 6 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 7 tür Ek-II listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 94 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Doğu Kastamonu alt bölgesi

içerisinde 11 familyaya ait 24 memeli türü tespit edilmiştir. Tespit edilen memeliler içerisinde endemik tür bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 1 tür “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 23 tür “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 tür Ek-II listesinde, 9 tür ise Ek-III listesinde bulunmaktadır. Geriye kalan 12 tür ise Bern Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 1 tür Ek-I listesinde, 1 tür Ek-II listesinde, 1 tür Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 21 tür ise Cites Sözleşmesi ek listelerinde bulunmamaktadır.

2.1.7.3.Deniz Ekosistemleri

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışması denizel alanlardaki biyolojik çeşitliliğin belirlenmesi amacıyla arazi, literatür ve ofis çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışma alanının deniz bölümünde denizel algler, zooplanktonlar, bentik canlılar, balıklar ve deniz memelilerine ilişkin tespitler yapılmıştır.

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde yapılan deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 33 balık taksonu tespit edilmiştir. Tespit edilen balıklar içerisinde; Belonidae 1 takson, Blenniidae 1 takson, Bothidae 1 takson, Callionymidae 1 takson, Carangidae 2 takson, Centracanthidae 1 takson, Clupeidae 2 takson, Dasyatidae 1 takson, Engraulidae 1 takson, Gadidae 1 takson, Gobiidae 3 takson, Lotidae 1 takson, Mugilidae 2 takson, Mullidae 1 takson, Pleuronectidae 1 takson, Rajidae 1 takson, Sciaenidae 1 takson, Scombridae 1 takson, Scophthalmidae 1 takson, Scorpaenidae 1 takson, Soleidae 2 takson, Squalidae 1 takson, Syngnathidae 2 takson, Trachinidae 1 takson, Triglidae 1 takson, Uranoscopidae 1 takson ile temsil edilmektedir.

Bartın Alt Bölgesinde yapılan deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 32 balık taksonu tespit edilmiştir. Tespit edilen balıklar içerisinde; Belonidae 1 takson, Blenniidae 1 takson, Bothidae 1 takson, Callionymidae 1 takson, Carangidae 2 takson, Centracanthidae 1 takson, Clupeidae 2 takson, Dasyatidae 1 takson, Engraulidae 1 takson, Gadidae 1 takson, Gobiidae 3 takson, Mugilidae 2 takson, Mullidae 1 takson, Pleuronectidae 1 takson, Rajidae 1 takson, Sciaenidae 1 takson, Scombridae 1 takson, Scophthalmidae 1 takson, Scorpaenidae 1 takson, Soleidae 2 takson, Squalidae 1 takson, Syngnathidae 2 takson, Trachinidae 1 takson, Triglidae 1 takson, Uranoscopidae 1 takson ile temsil edilmektedir. Bartın alt bölgesinde tespit edilen balıklar içerisinde endemik bir takson bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 2 takson “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 2 takson “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 26 takson “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 2 takson “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 takson Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 29 takson ise ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 32 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır.

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgesinde yapılan deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 33 balık taksonu tespit edilmiştir. Tespit edilen balıklar içerisinde; Belonidae 1 takson, Blenniidae

1 takson, Bothidae 1 takson, Callionymidae 1 takson, Carangidae 2 takson, Centranchidae 1 takson, Clupeidae 2 takson, Dasyatidae 1 takson, Engraulidae 1 takson, Gadidae 1 takson, Gobiidae 3 takson, Lotidae 1 takson, Mugilidae 2 takson, Mullidae 1 takson, Pleuronectidae 1 takson, Rajidae 1 takson, Sciaenidae 1 takson, Scombridae 1 takson, Scophthalmidae 1 takson, Scorpaenidae 1 takson, Soleidae 2 takson, Squalidae 1 takson, Syngnathidae 2 takson, Trachinidae 1 takson, Triglidae 1 takson, Uranoscopidae 1 takson ile temsil edilmektedir. Batı Kastamonu alt bölgesinde tespit edilen balıklar içerisinde endemik bir takson bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 2 takson “VU (Duyarlı)” kategorisinde, 2 takson “NT (Tehdite Yakın)” kategorisinde, 27 takson “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde, 2 takson “DD (Yetersiz Verili)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 takson Ek-III listesinde yer almaktadır. Geriye kalan 30 takson ise ek listelerinde bulunmamaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 33 taksonda ek listelerinde bulunmamaktadır.

Çalışma alanının denizel etkileşim alanında deniz memelilerine ilişkin tespitler de yapılmıştır. Deniz memelileri, evrimsel süreç içinde karalardan yaşamın başlangıcı olan sucul ekosistemlere dönüş yapmış ve bu ortama uyum sağlamış kara memelilerinin bir araya geldiği bir gruba oluşturmaktadır. Deniz memelileri sucul ekosistemlerde besin ağının en üst seviyesinde bulunmaktadır. BKAP deniz ekosistemi çalışmaları kapsamında 3 deniz memelisi tespit edilmiştir. Tespit edilen deniz memelileri içerisinde; Delphinidae 2 takson, Phocoenidae 1 takson ile temsil edilmektedir. Çalışma alanı sınırları içerisinde tespit edilen deniz memelileri içerisinde endemik bir takson bulunmamaktadır. IUCN tehlike kriterlerine göre, 3 takson da “LC (Düşük Riskli)” kategorisinde bulunmaktadır. Bern Sözleşmesine göre, 3 takson da Ek-II listesinde yer almaktadır. Cites Sözleşmesine göre, 3 takson da ek listelerinde bulunmamaktadır.

TÜBİTAK-MAM, 2014-2022 Dönemi Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı çalışmasına göre planlama alanını da kapsayan bölgede su kütlelerinin ekolojik risk durumuna ilişkin sınıflamalar yapılmıştır. Su Çerçeve Direktifi esas alınarak çalışma alanı sınırları içerisinde mevcut su kalitesi ölçümleri ve biyolojik kalite elemanı olan fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızların ve destekleyici parametrelerin (TP, NOX, SDD) birlikte değerlendirilmiş ve Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı kapsamında su kütlelerinin ekolojik risk durumu ortaya konmuştur. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgeleri “Zayıf”, Bartın ve Batı Kastamonu Alt Bölgesi “Orta”, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi ise “İyi” kalitede olarak değerlendirilmiştir.

2.1.8. Kültürel Miras

Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illerinin bulunduğu bölge tarih boyunca çeşitli medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle söz konusu illerin çalışma alanı kapsamında bulunan kıyı bölgesinde kültürel ve tarihi değeri olan taşınmaz kültür varlıkları bulunmaktadır.

Bu alanların başında ise Zonguldak Merkez'de bulunan kentsel sit alanları gelmektedir. Zonguldak kentsel sit alanı yaklaşık 27 hektarlık bir yüzölçümüne sahip olup ilçenin geleneksel yerleşme dokusunu yansıtmaktadır. Günümüz ilçe merkezinin kuzey kesiminde bulunan kentsel sit alanı Yayla Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Sit alanının merkezinde yer alan Yayla Mahallesinde yoğun olarak geleneksel kent dokusu görülmekte ve tarihi değeri olan sivil mimari örnekleri yoğunlaşmaktadır (KSD BKAP Etüt, Analiz, Sentez Çalışmaları, 2021).

Araştırma alanı sınırları içerisinde 1.derece, 2.derece ve 3.derece arkeolojik sit statüsüne sahip alanlar bulunmaktadır. 1.derece arkeolojik sit statüsüne sahip Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde 7 bölge, Batı Zonguldak Alt Bölgesinde 5 bölge, Bartın Alt Bölgesinde 3 bölge, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde 9 bölge, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise 4 bölge bulunmaktadır.

2.derece arkeolojik sit statüsüne sahip sadece bir bölge bulunmakta olup, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde bulunan Gideros Kalesidir. Gideros Kalesi 22.06.2007 tarih ve 2425 sayılı kurul kararı ile 2.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

3.derece arkeolojik sit statüsüne sahip Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde 4 bölge, Batı Zonguldak Alt Bölgesinde 1 bölge, Bartın Alt Bölgesinde 3 bölge, Batı Kastamonu Alt Bölgesinde 3 bölge, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise 2 bölge bulunmaktadır.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bozkurt ilçesinde bulunan Ceneviz(Cin)Kalesi ilçeye bağlı Yakaören Köyü sahil yolu üzerinde Cenevizliler tarafından yapılan, denizden geçen gemileri gözetleme amacıyla kullanıldığı sanılan küçük ve tek burçlu bir kaledir. Kale harabe halindedir. Ceneviz Kalesi Koruma Kurulunun 11.05.2001 tarih ve 7319 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik sit ilan edilmiştir.

Kinolis(Ginolu) Kalesi, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Çatalzeytin ilçesinin 5 km batısında yer almaktadır. M.Ö. 5.yüzyıldan itibaren yerleşim olduğu, arkeolojik veriler ve tarihi kaynaklar yardımıyla tespit edilmiş olup, kalenin inşa tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Kinolis Kalesi'nin günümüz hali; mevcut izler, bölge tarihçesi ve ilgili kaynakların yardımı ile 9-11. Yüzyıllara tarihlendirilmektedir.

Güneyden surlara yakın inşa edilmiş konutlarla çevrelenen kale, büyük ölçüde harap durumdadır. Kalenin üzerinde yer aldığı alan, batıdan doğuya doğru yükselmektedir. Yakın zamanda, Çatalzeytin Belediyesi'nin katkılarıyla yapılan bir temizlik çalışması sırasında, yüzeyde yer alan taşlar belirli yerlere toplanmıştır. Olasılıkla bu çalışmanın da etkisiyle, fazla yüzey buluntusuna rastlanılmamıştır

Yapının geçirdiği onarımlar hakkında detaylı bilgi bulunmamakla birlikte, özellikle güney cephe orta bölümdeki burçta onarım izleri görülür. Yapım sırasında kullanılan ahşap malzemenin, insan eli ile çıkarıldığı ya da yoğun nem nedeni ile çürümüş olduğu

anlaşılmaktadır. Surun batı cephesi, Ginolu Koyu'nda hâlâ görülebilen parçalardan anlaşıldığı kadarıyla denize kaymıştır. Benzeri bir durum kuzeybatı köşe duvarı için de geçerli olup, iyice açılan duvarın, her an denize kayma tehlikesi bulunmaktadır. Kuzey duvar doğu uca kadar aralıklarla izlenebilmekle birlikte, kayma tehlikesi, ciddi bir sorun olarak devam etmektedir. Surun güneydoğu bölümünün de büyük oranda kaymış olması söz konusudur. Ancak yapılacak bir kazı sonrası temel izlerine ulaşılabilmesi mümkündür. Sur içi bölümde, iki mekâna ait kalıntılarla birlikte biri batı diğeri ise doğuda, bazı mekânlara ait olabilecek duvar izleri görülebilmektedir. Kalenin güneyinde toprak yolun batı ve doğusunda bulunan kalıntıların, kale ile bağlantıları ve işlevleri bugün için anlaşılammamaktadır. Sur içinde bulunan mekânların ve sur dışı bağlantıların ortaya çıkarılması, yapılacak bilimsel bir kazı ile mümkün olabilecektir.

Şekil 13 Ginolu Kalesi Genel Görünüm

Ginolu Kalesi, Koruma Kurulunun 03.05.2017 tarih ve 4341 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Cide ilçe sınırları içerisinde Köseli Köyü'nde bir burnun üzerinde kurulmuş olan ve Bizans Dönemine ait olan Gazallı Kalesi, Koruma Kurulunun 17.01.2019 tarih ve 6350 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik alanı ilan edilmiştir.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Cide ilçe sınırları içerisinde Çayyaka ve Akbayır mevkileri arasında bulunan kale denizden 60 metre yukarıda doğal bir kayanın üzerine yapılmıştır. Çoban Kalesi olarak bilinen kale Cenevizliler (kimi kaynaklara göre Romalılar) zamanında deniz güvenliğini sağlamak amacıyla kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Şekil 14 Çoban Kalesi

Timme Kalesi, Cide ilçesinin Uğurlu Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Doğal bir tepe üzerine kurulu olan Timme Kalesi, Binzas Döneminde inşa edilmiştir. Kalenin yapılış amacı sahil kontrolünü sağlamaktadır. Osmanlılar tarafından Osmanlı-Rus Savaşında kullanıldıktan sonra tahribata uğramıştır. Timme Kalesi, Koruma Kurulunun 21.02.2019 tarih ve 6442 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Okçular Kalesi, Cide ilçesinin Okçular Köyünde bulunmaktadır. Okçu Kalesi'nin tarihi hakkında kesin bir bilgi bulunamamaktadır. Bizans ve Roma Dönemi'nden kaldığı tahmin edilmektedir. Okçular Kalesi, 21.02.2019 tarih ve 6444 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Bartın ili, Güzelcehisar Köyü'nde, Suçuuçuran Mevki ile Güzelcehisar burnu arasındaki kıyı şeridi, 1.derece doğal sit ve denize uzanan Güzelcehisar Burnu üzerinde bulunan kale yapısının bulunduğu bölge 1.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir. Kalenin giriş bölümünde yüzeyde görülen seramik parçaları Bizans ve Osmanlı Dönemleri'ne işaret etmektedir. Kale yapısının Güzelcehisar Burnu üzerinde denizden gelebilecek saldırılara karşı savunma amacıyla yapılmış bir savunma yapısı olduğu anlaşılmaktadır. Mimari özellikleriyle Amastris'teki Ceneviz Kalesi ile yakın benzerlikler göstermektedir.

Kulenin güneyi oldukça hasar görmüş durumda olsa da Orta Çağ kale yapıları ile, özellikle de Batı Karadeniz'de Orta Çağda hakimiyet kuran Ceneviz kalelerinin kule yapılarıyla oldukça benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Kale içerisinde günümüze korunmuş olan kilise yapılarında da aynı dönemlerde yenileme yapıldığı anlaşılabilmektedir. Kale duvarlarında, Ceneviz Dönemi restorasyonlarının en belirgin özellikleri hemen farkedilir; duvarların köşelerinde dikdörtgen blok taşlar ve arada yine dikdörtgen düzgün küçük taşlarla, aralarda kireç taşı taş dizlerinin olduğu dış duvar örgüsünün içinde yığma taş dolgusuyla (opus implectum) oldukça sağlam bir sur duvarı inşa edildiği anlaşılmaktadır. Güzelcehisar Kalesi, Koruma Kurulu tarafından 17.01.2003 tarih ve 8377 sayılı kararı ile 1.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Şekil 15 Güzelcehisar Kalesi

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde bulunan Cehennemagzı Mağaraları Roma ve Bizans Döneminde kullanılan 3 adet mağaradır. Kdz. Ereğli Müzesine bağlı bir örenyeri olarak hizmet vermektedir. Cehennemagzı Mağaraları, Kdz.Ereğli İlçesi, İnönü mahallesinde (eski adı Ayazma - kutsal su anlamındadır) bulunmaktadır. Bu bölge Antik dönemin Acheron Vadisi olarak bilinmektedir. Zonguldak il merkezine uzaklığı 50 km, E5 karayoluna ise 70 km'dir. Kdz.Ereğli Müzesi'ne bağlı örenyeri olarak faaliyet gösteren Cehennemagzı Mağaraları yanyana sıralanmış üç mağaradan oluşmaktadır.

Şekil 16 Cehennemagzı Mağaraları

Birinci mağara, iki bölüm halinde düzenlenmiştir. Birinci bölümde, zemin orijinal bitki ve geometrik motifli mozaik ile döşelidir. İkinci bölümün doğu duvarında küçük bir apsis açılmıştır ve önünde kademeli basamaklar bulunmaktadır. Çok eski bir Hıristiyan kilisesi olan bu mağara, Hıristiyanlığın yayıldığı ilk yıllarda gizli ibadet yeri olarak kullanılmıştır. Orijinal halinde mağaraya, dışa doğru açılan iki sütunla önemine yakışır anıtsal bir şekil verilmiştir.

İkinci mağara, yol kenarındaki 10 – 12 m yükseklikteki yamaç üzerinde bulunmakta ve yöre halkınca Koca Yusuf Mağarası olarak adlandırılmaktadır. Yamaç üzerinde yer alan dar bir girişten geçilerek 3 basamaklı dikey bir merdivenden inilen mağara, 1,5 km dağın içine doğru devam etmektedir. 1960'lerde tavandan düşen bir kaya yolu kapattığından, ancak 350 m kadar derinliğe gidilebilmektedir. İnsan elinden çıktığı taşçı kalem izlerinden anlaşılan mağara, yaklaşık 400 m²'lik bir alanı kaplamakta ve iki fil ayağı ile desteklenmektedir.

Üçüncü mağara, yüzölçümü bakımından en geniş olanıdır. Zemini taban suyu ile kaplıdır. İnsan eli ile yapılan mağara birinci ve ikinci mağaralara su sarnıcı görevi görmüştür.

Araştırma alanında bulunan diğer arkeolojik sit alanlarının statüleri, buldukları ilçe ve alt bölge ve isimlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2.1.9. Planlama Bölgesinin Sosyoekonomik Özellikleri

BKAP çalışmasına konu olan çalışma alanının batı kesimi, ulusal düzeyde öneme sahip sanayi alanlarının bulunduğu bölgede konumlanmaktadır.

2.1.9.1.Nüfus

Planlamaya konu olan Zonguldak-Bartın-Kastamonu illeri, coğrafi bölgeler içindeki gelişme ve farklılaşma özelliklerine göre belirlenen istatistiki bölgeler arasında düzey-1 düzeyinde alt bölge sınıflamasında; TR8 Batı Karadeniz Bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. değerlendirilmektedir. Düzey 2 alt bölgeler sınıflandırmasında; Zonguldak ve Bartın illeri TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde, Kastamonu ili ise TR82 Kastamonu Alt Bölgesinde bulunmaktadır.

TR81 Zonguldak Alt Bölgesi ve TR82 Kastamonu Alt Bölgesi, Düzey2 bölgeleri içerisinde en az nüfusa sahip iki bölge olma özelliğine sahiptir. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi 2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ülke nüfusunun %1.24'ünü oluşturmaktadır. TR81 Zonguldak Alt Bölgesinin Türkiye nüfusu içerisindeki oranında son 30 yıl içerisindeki değişimine bakıldığında sürekli olarak azaldığı görülmektedir.

1990 yılında 1.073.560 kişi olan TR81 Zonguldak Alt Bölgesi nüfusu 2000 yılında 1.035.071 kişi olmuş ve ülke nüfusu içerisindeki oranı da azalmıştır. 2010 yılında 1.035.071 kişi olan alt bölge nüfusu 2020 yılında 1.033.797 kişiye düşmüştür. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi nüfusunun ülke nüfusu içerisindeki oranı 2000 yılında %1.90 iken, 2010 yılında %1.40, 2020 yılında ise %1.24'e gerilemiştir.

TR82 Kastamonu Alt Bölgesi 2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ülke nüfusunun %0.94'ünü oluşturmaktadır. TR82 Kastamonu Alt Bölgesinin Türkiye nüfusu içerisindeki oranında son 30 yıl içerisinde büyük bir değişiklik yaşanmamıştır. Ülke nüfusu ve TR82 Kastamonu Alt Bölgesi nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak artış göstermiştir. 1990 yılında 967.893 kişi olan TR82 Kastamonu Alt Bölgesi nüfusu 2000 yılında 871.405 kişi olmuş ve ülke nüfusu içerisindeki oranında azalmıştır. 2010 yılında 743.029 kişi olan alt bölge nüfusu 2020 yılında 785.265 kişiye ulaşmıştır. TR82 Kastamonu Alt Bölgesi nüfusunun ülke nüfusu içerisindeki oranı 2000 yılında %1.29 iken, 2010 yılında %1.01, 2020 yılında ise %0.94'e gerilemiştir.

Planlama çalışmasına konu olan kıyı alanının idari sınırları içerisinde yer aldığı iller, bulunduğu alt bölge nüfusu içerisinde değerlendirilmiştir.

2020 yılı TUIK verilerine göre; TR81 Zonguldak Alt Bölge nüfusunun %57.19'unu Zonguldak ili, %19.25'ini ise Bartın ili oluşturmaktadır. 1990 yılında alt bölge nüfusunun tamamını Zonguldak ili oluşturmaktadır. Aynı yıl Zonguldak ilinin bir ilçesi konumunda olan Bartın ise; TR81 Zonguldak Alt Bölgesinin %12.48'ini oluşturmaktadır. Son 30 yıllık süreç içerisinde Zonguldak Alt Bölgesi içerisinde Zonguldak ilinin nüfus payı azalırken, Bartın ilinin nüfus payı artış göstermiştir.

1990 yılında Zonguldak nüfusu 1.073.560 kişi iken, 2010 yılında 619.812 kişiye düşmüştür. İl nüfusunda yaşanan bu ani nüfus kaybının nedeni; Karabük ve Bartın ilçelerinin 1991 ve 1995 yıllarında il statüsü kazanarak idari açıdan Zonguldak ilinden ayrılmasıdır. 2010-2020 yılları arasında da ekonomik, sosyal vb. nedenlerle nüfus kaybı yaşanan Zonguldak ilinin 2020 yılı nüfusu 591.204'tür.

Bartın nüfusu ilçe statüsüne sahip olduğu 1990 yılında 133.942 kişidir. 1991 yılı sonrasında il statüsü kazanan Bartın'ın 2000 yılı nüfusu 184.178 kişiye yükselmiştir. İldeki en yüksek nüfus artışı 1990-2000 yılları arasında yaşanmıştır. 2010 yılında 187.758 kişiye ulaşan nüfus 2020 yılına gelindiğinde 198.979 kişi olmuştur. 1990-2020 yılları arasında Bartın il nüfusunda sürekli olarak bir artış yaşanmıştır.

Planlamaya konu olan kıyı alanının idari açıdan sınırları içerisinde yer aldığı diğer bir il olan Kastamonu ili nüfusu; 2020 TUIK verilerine göre TR82 Kastamonu Alt Bölgesi nüfusunun %47.93'ünü oluşturmaktadır. Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerinden oluşan TR82 Kastamonu Alt Bölge nüfusunun büyük bir kısmı Kastamonu ilinde bulunmaktadır. Kastamonu ilinin, bölge içerisindeki oranı 1990 yılında %43.77 iken, 2010 yılına gelindiğinde %48.61'e yükselmiştir. 2020 yılına gelindiğinde ise bu oran %47.93 olmuştur. Son 30 yıllık süreç içerisinde Kastamonu il nüfusunun alt bölge içerisindeki oranı artmıştır.

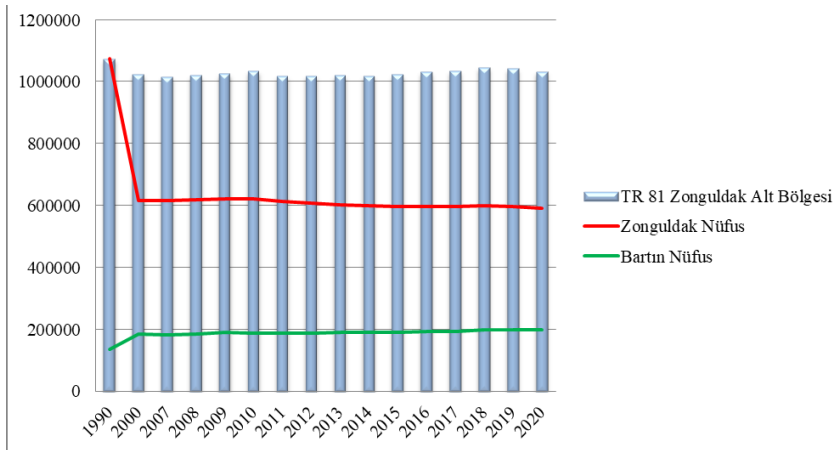
TR82 Kastamonu alt bölge içerisindeki nüfus payı artsa da Kastamonu il nüfusu son 30 yıllık süreç içerisinde azalma göstermiştir. 1990 yılında 423.611 kişi olan il nüfusu, 2010 yılında 361.222'ye gerilemiştir. 2020 yılına gelindiğinde nüfus 376.377 kişiye ulaşsa da, genel olarak il nüfusu azalma eğiliminde olmuştur.

Tablo 13 İl Nüfuslarının 1990-2020 Yılları Arasındaki Değişimi ve Düzey-2 Bölgeleri İçerisindeki Oranı

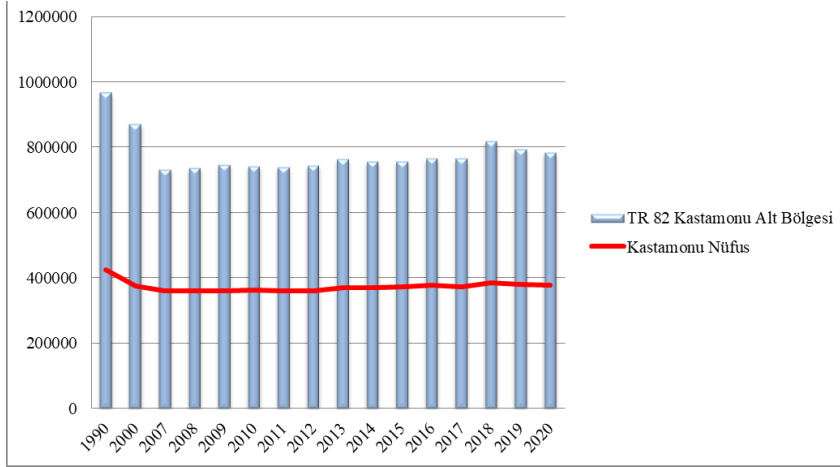
Yıllar	TR 81 Zonguldak Alt Bölgesi	Zonguldak		Bartın		TR 82 Kastamonu Alt Bölgesi	Kastamonu	
		Nüfus	Bölge içindeki Oranı	Nüfus	Bölge içindeki Oranı		Nüfus	Bölge içindeki Oranı
1990	1.073.560	1.073.560	100,00	133.942	12,48	967.893	423.611	43,77
2000	1.024.879	615.599	60,07	184.178	17,97	871.405	375.476	43,09
2007	1.016.484	615.890	60,59	182.131	17,92	732.790	360.366	49,18
2008	1.020.767	619.151	60,66	185.368	18,16	737.308	360.424	48,88
2009	1.026.825	619.812	60,36	188.449	18,35	745.976	359.823	48,24
2010	1.035.071	619.703	59,87	187.758	18,14	743.029	361.222	48,61
2011	1.019.425	612.406	60,07	187.291	18,37	739.997	359.759	48,62
2012	1.020.108	606.527	59,46	188.436	18,47	745.525	359.808	48,26
2013	1.020.957	601.567	58,92	189.139	18,53	763.570	368.093	48,21
2014	1.019.534	598.796	58,73	189.405	18,58	756.983	368.907	48,73
2015	1.023.593	595.907	58,22	190.708	18,63	757.711	372.633	49,18
2016	1.032.260	597.524	57,89	192.389	18,64	766.303	376.945	49,19
2017	1.034.922	596.892	57,68	193.577	18,70	765.874	372.373	48,62
2018	1.046.711	599.698	57,29	198.999	19,01	819.468	383.373	46,78
2019	1.042.760	596.053	57,16	198.249	19,01	793.437	379.405	47,82
2020	1.033.797	591.204	57,19	198.979	19,25	785.265	376.377	47,93

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Tablo 14 Çalışma Alanında Bulunan İllerin ve Düzey-2 Bölgelerinin Nüfus Değişimi

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Planlamaya konu olan alan; Zonguldak iline bağlı Alaplı, Ereğli, Kozlu, Merkez, Kilimli, Çaycuma ilçeleri, Bartın iline bağlı Merkez, Amasra ve Kurucaşile ilçeleri, Kastamonu iline bağlı Abana, Bozkurt, Cide, Çatalzeytin, Doğanyurt ve İnebolu ilçeleri sınırları içerisinde yer almaktadır. Aşağıdaki tablolarda ilçelerin 1990-2020 yılları arasındaki nüfus değişimleri ve buldukları il nüfusu içerisindeki oranları yer almaktadır.

Zonguldak iline bağlı Alaplı ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak değişkenlik göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 41.267 kişi olan Alaplı ilçe nüfusu 2000 yılında 44.578 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında artma ve azalma görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 46.188 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusunun 43.540 kişiye gerilemiştir.

Zonguldak iline bağlı Ereğli ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da artış eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 152.710 kişi olan Ereğli ilçe nüfusu 2000 yılında 159.808 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli artış gösteren ilçe nüfusu 2010 yılında 174.750 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusunun 176.642 kişiye yükselmiştir.

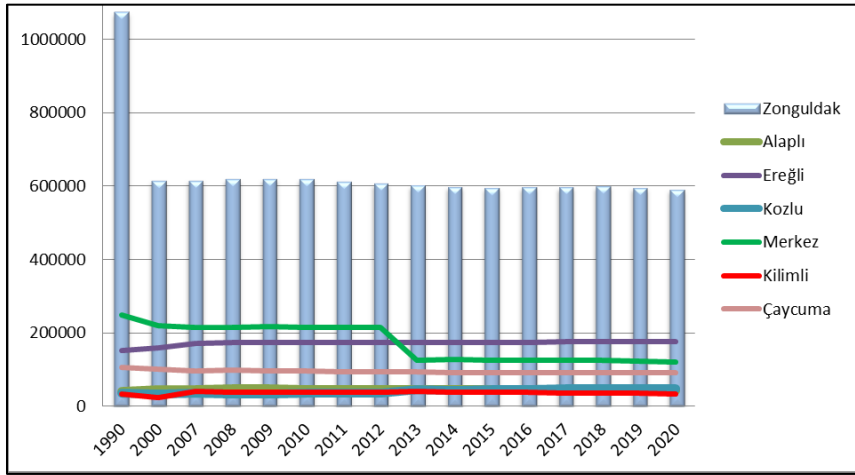
Kozlu ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak değişkenlik göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 36.947 kişi olan Kozlu ilçe nüfusu 2000 yılında 33.776 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında artma ve azalma görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 34.739 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 46.661 kişiye yükselmiştir.

Zonguldak merkez ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 249.610 kişi olan merkez ilçe nüfusu 2000 yılında 218.422 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 215.565 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 121.157 kişiye gerilemiştir.

Kilimli ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak değişkenlik göstermiştir. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 34.475 kişi olan Kilimli ilçe nüfusu 2000 yılında 24.626 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da artma eğiliminde olan ilçe nüfusu 2010 yılında 38.939 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 34.150 kişiye düşmüştür.

Çaycuma ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 105.586 kişi olan Çaycuma ilçe nüfusu 2000 yılında 100.685 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olmasa da azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 95.086 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 90.897 kişiye gerilemiştir.

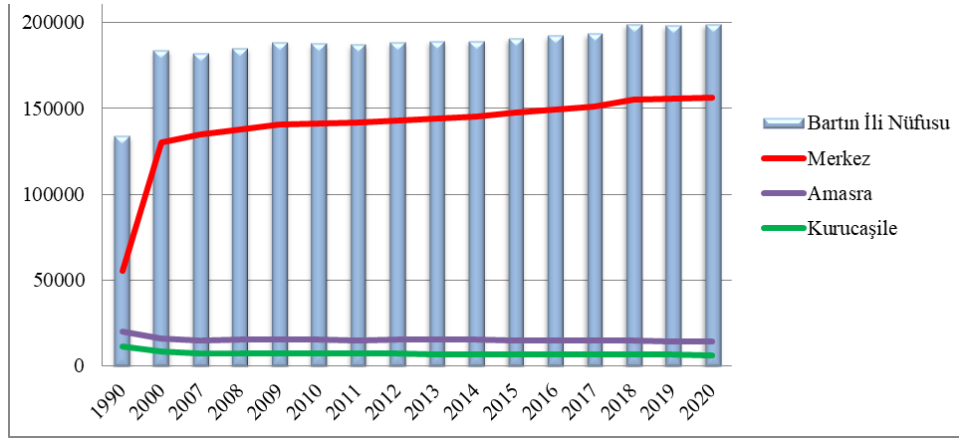
Şekil 17 Zonguldak İli İlçeleri Nüfus Değişimi

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Bartın iline bağlı Merkez ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında sürekli olarak artmıştır. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 55.468 kişi olan merkez ilçe nüfusu 2000 yılında 130.492 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak artan ilçe nüfusu 2010 yılında 141.193 kişiye ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusunun 156.551 kişiye yükselmiştir. Amasra ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 19.857 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 16.122 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 15.364 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 14.262 kişiye gerilemiştir. Kurucaşile ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma eğiliminde olmuştur. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 11.435 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 8.742 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 7.553 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu daha da azalarak 6.475 kişiye gerilemiştir.

Şekil 18 Bartın İli İlçeleri Nüfus Değişimi

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Kastamonu iline bağlı Abana ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da artış göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 3.914 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 4.273 kişiye yükselmiştir. 2000-2010 yılları arasında hem artış hem de azalış görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 3.583 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 4.049 kişiye yükselmiştir.

Kastamonu iline bağlı Bozkurt ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 12.221 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 10.159 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında hem artış hem de azalış görülen ilçe nüfusu 2010 yılında 8.945 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 9.620 kişiye yükselmiştir.

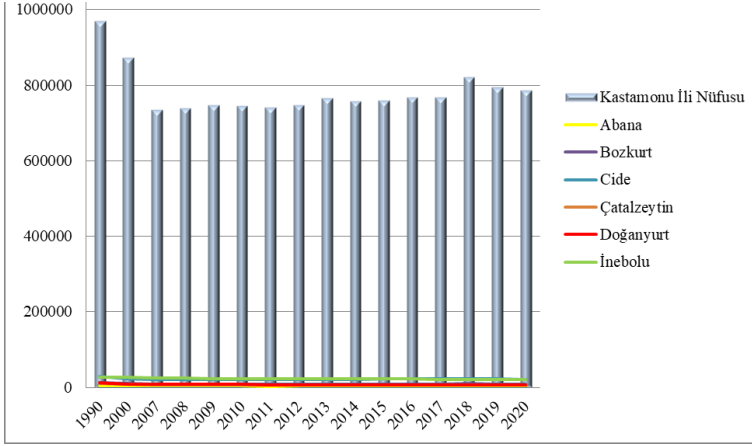
Cide ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 29.355 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 23.161 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 20.204 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 21.919 kişiye yükselmiştir.

Çatalzeytin ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 11.080 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 8.508 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 6.927 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu tekrardan artarak 7.299 kişiye yükselmiştir.

Doğanyurt ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 13.244 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 9.668 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 7.871 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 5.638 kişi olmuştur.

İnebolu ilçe nüfusu 1990-2020 yılları arasında düzenli olmasa da azalma göstermiştir. Türkiye İstatistiki Kurumu Genel Nüfus Sayımı verilerine göre; 1990 yılında 27.944 kişi olan ilçe nüfusu 2000 yılında 26.848 kişiye gerilemiştir. 2000-2010 yılları arasında sürekli olarak azalan ilçe nüfusu 2010 yılında 23.237 kişiye düşmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise ilçe nüfusu 20.877 kişi olmuştur.

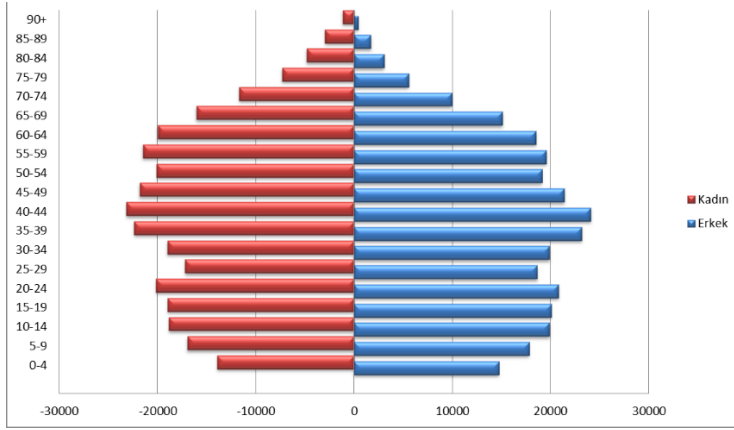
Şekil 19 Kastamonu İli İlçeleri Nüfus Değişimi

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Demografik yapıya ilişkin yaş grupları TÜİK verileri kapsamında il bazında değerlendirilmiştir. Zonguldak ili nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında 40-44 yaş arası nüfusun diğer nüfus aralıklarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Nüfusun cinsiyete göre dağılımında TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde de olduğu gibi 15-64 yaş arası aktif yaş ve 0-14 genç yaş nüfusları içinde erkeklerinin oranının kadınlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. 65 yaş üstü yaşlı bağımlı nüfusu içinde ise kadın nüfusun oranı kadın nüfusuna göre daha yüksektir. Aktif nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %69.25, 65 yaş üstü nüfusun oranı % 13.48 ve genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı % 17.27'dir. TR81 Zonguldak Alt Bölgesinde olduğu gibi aktif yaş grubunda ve 0-14 yaş arası nüfusta erkeklerin oranının kadınlara göre daha yüksek olduğu, 65 üstü yaş üstü nüfusta ise kadınların oranının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde, 0-14 genç yaş grubunun %51.26'sını erkekler; 15-64 yaş arası aktif yaş grubunun %50.08'ini erkekler; 65 yaş üstü nüfusun %60.36'sını ise kadınlar oluşturmaktadır. İl nüfusu içinde; yaş grubunun yükselmesi ile kadınların toplam nüfus içindeki oranının artışının paralellik gösterdiği söylenebilir.

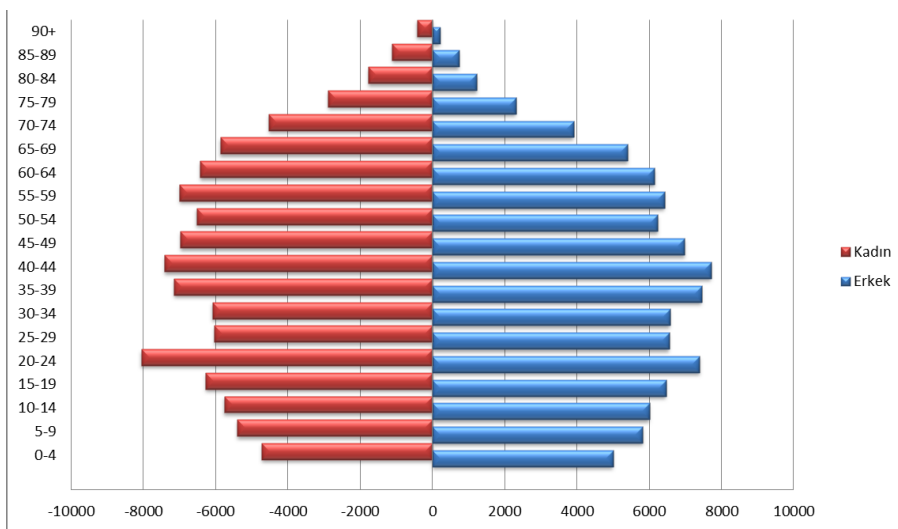
Şekil 20 Zonguldak İli Yaş Piramidi (2020)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Bartın ili nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında 20-24 yaş arası nüfusun diğer nüfus aralıklarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Nüfusun cinsiyete göre dağılımında TR81 Zonguldak Alt Bölgesinin aksine Bartın ilinde 15-64 yaş arası aktif yaş nüfusu ve 65 yaş üstü nüfusta kadın nüfusu erkek nüfusundan daha yüksektir. 0-14 yaş arası nüfus içerisinde ise erkek nüfusu kadın nüfusundan daha fazladır. 15-64 yaş arası aktif yaş ve 0-14 genç yaş nüfusları içinde erkeklerinin oranının kadınlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. 65 yaş üstü yaşlı bağımlı nüfusu içinde ise kadın nüfusun oranı kadın nüfusuna göre daha yüksektir. Aktif nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %68.29, 65 yaş üstü nüfusun oranı % 15.27 ve genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı % 16.44'tür. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde, 0-14 genç yaş grubunun %51.38'ini erkekler; 15-64 yaş arası aktif yaş grubunun %50.02'sini kadınlar; 65 yaş üstü nüfusun %58.10'unu ise kadınlar oluşturmaktadır. İl nüfusu içinde; yaş grubunun yükselmesi ile kadınların toplam nüfus içindeki oranının artışının paralellik gösterdiği söylenebilir.

Şekil 21 Bartın İli Yaş Piramidi (2020)

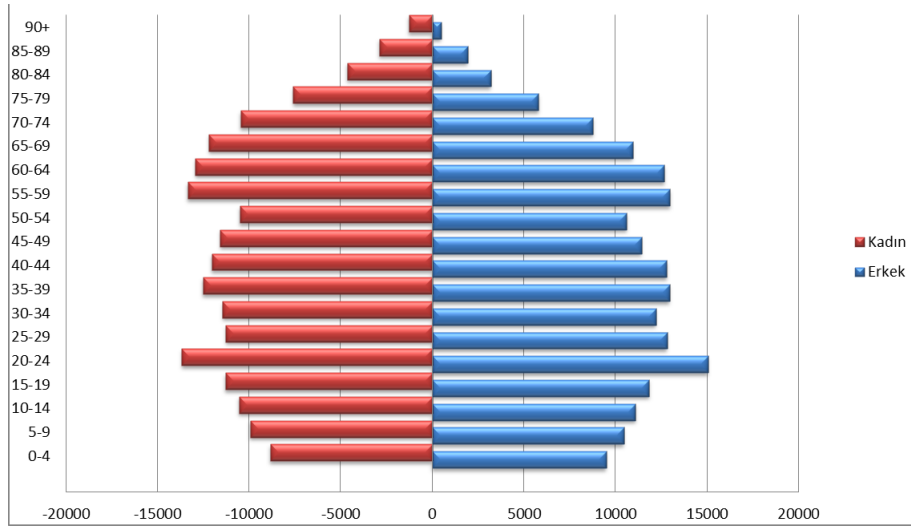

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Kastamonu ili nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında 20-24 yaş arası nüfusun diğer nüfus aralıklarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Nüfusun cinsiyete göre dağılımında 15-64 yaş arası aktif yaş ve 0-14 genç yaş nüfusları içinde erkeklerinin oranının kadınlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. 65 yaş üstü yaşlı bağımlı nüfusu içinde ise kadın nüfusun oranı kadın nüfusuna göre daha yüksektir. Aktif nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %65.31, 65 yaş üstü nüfusun oranı % 18.66 ve genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı % 16.03'tür. Aktif yaş grubunda ve 0-14 yaş grubunda erkek nüfusun kadın nüfusundan daha fazla olduğu, 65 yaş üstü nüfusta ise kadın nüfusunun erkek nüfusundan fazla olduğu görülmektedir. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde, 0-14 genç yaş grubunun %51.41'ini erkekler; 15-64 yaş arası aktif yaş grubunun %50.09'unu erkekler; 65 yaş üstü nüfusun %59.38'ini ise kadınlar oluşturmaktadır. İl nüfusu içinde; yaş grubunun yükselmesi ile kadınların toplam nüfus içindeki oranının artışının paralellik gösterdiği söylenebilir. Kastamonu ilinin 2020 yılına ait yaş piramidi incelendiğinde ortalama yaşam ömrünün uzun olduğu ve erkek ölümlerinin özellikle 80 yaşından sonra kadın ölümlerinden daha fazla olduğu görülmektedir.

Şekil 22 Kastamonu İli Yaş Piramidi (2020)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

2.1.9.2. Ekonomik Profil

A. Sanayi

BKAP çalışmasına konu olan çalışma alanının batı kesimi, ulusal düzeyde öneme sahip sanayi alanlarının bulunduğu bölgede konumlanmaktadır.

Zonguldak: İlin sektörel dağılımına bakıldığında nüfusun %55.9'u sanayi sektöründe istihdam ettiği görülmektedir. Zonguldak'ta 3 adet Organize Sanayi Bölgesi 4.743 çalışanıyla il ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Ülkemizin en büyük yassı demir-çelik fabrikaları ile koklaşabilir kömürü ilde bulunmaktadır. Koklaşabilir kömür ve yassı demir-çeliğin ülke

ekonomisine katkısı son derece önemlidir. Bunların yanı sıra imalat sanayinin çeşitli alt sektörlerinde (madencilik, demir-çelik, taşa-toprağa dayalı sanayi, gemi-yat inşası, gıda, tekstil, inşaat, kimya, kağıt, mobilya, oto yan sanayi, makine, enerji vb. alanlarında) yatırım yapan birçok sanayicisi bulunmaktadır.

Planlama alanının batı kesiminde bulunan Kdz. EreğliOSB de faaliyet gösteren sektörler çelik, makine imalatı, çimento, sanayi gazı dolun tesisi, seramik, büro mobilyaları ve tekstil olup toplam çalışan sayısı 1.500 kişidir. Parsel tahsisi yapılan firmalar faaliyete geçtiğinde 2.500 kişinin istihdam edilebileceği öngörülmektedir. Kdz. Ereğli OSB'nin altyapısı ile ilgili herhangi bir sorunu (doğalgaz, yol, elektrik, su vb.) bulunmamaktadır. Bölgemiz karayolu ile Ankara'ya 3 saat (280 km), İstanbul'a 4 saat (330 km)'tir. Kdz. Ereğli Limanına 13 km, Zonguldak Limanına 60 km uzaklıktadır.

Çalışma alanının Batı Zonguldak Alt Bölgesinde bulunan Alaplı Organize Sanayi Bölgesi, finansmanı müteşebbis teşekkül tarafından karşılanmak üzere 1998 yılı yatırım programına alınmış ve 83 hektarlık bir alan üzerine 2005 yılında kurulmuştur. Kamulaştırma işlemleri Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü'nün 03.03.2016 tarih ve 895 sayılı yazısında belirtildiği üzere onaylanarak kesinleşmiştir. Altyapı yapım işlerini çalışmaları geçici kabul işlemleri yapılarak tamamlanmıştır. OSB'nin elektrik alt yapı işleri ile ilgili 37.03.2019 tarihinde YG-AG Yeraltı Şebekesi, ENH ve Kamera Sistemi Yapım İşi İhalesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yapılmıştır. Elektrik Alt Yapı işleri 30.11.2019 tarihi itibarıyla tamamlanmış olup, geçici kabul için bölge dağıtım firmasına müracaat edilmiştir. Ayrıca 1 adet sanayi parseline inşaat ve yapı kullanım izni verilmiştir.

Zonguldak'ın doğusunda halen çalışmaları devam eden ve Filyos Vadisi Projesi olarak adlandırılan Filyos Endüstri Bölgesi bölgede ekonomik kalkınmayı tetikleyecek, bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmasını ve yatırım çekmesini sağlayacak en önemli projedir. Proje çalışmaları tamamlanan, altyapı inşa çalışmaları devam eden Filyos Vadisi Projesi kapsamındaki Filyos Limanı ülkenin üçüncü büyük limanı olup yapımı tamamlanmıştır. Zonguldak-Karabük- Bartın illerinin yanı sıra çevre illere ve İç Anadolu Bölgesine hizmet edecek olan ve Avrupa Birliği uyum süreci dahilinde yürütülen TINA-2020 (Türkiye Ulaşım Altyapı İhtiyaçlarının Belirlenmesi) kapsamında da öncelikli projeler kapsamına alınan Filyos Limanı Projesi'nin bir an önce tamamlanması gerekmektedir. Bir kısmı Karma Endüstri Bölgesi (I.Kısımın 08.09.2012 tarih ve 28405 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2012/3574 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Endüstri Bölgesi ilan edilmesi) bir kısmı da Serbest Bölge olan ve Filyos Limanı ile entegre bir proje niteliği taşıyan Filyos Vadisi Projesi bölgede muhtemel sanayi gelişimine ve yaratacağı lojistik imkanlar düşünüldüğünde bölge ve çevresi açısından önem arz eden bir projedir. Bölgede; demir-çelik ve yan sanayi, ahşaba dayalı endüstriler, çimento ve çimentoya dayalı mamuller, cam sanayi, kimya sanayi gibi endüstriler gelişerek faaliyet göstermektedir. Giderek daha fazla yer ve altyapıya ihtiyaç duyan bu endüstrilerin

Filyos Vadisinde ilan edilen Endüstri Bölgesinde ve Serbest Bölgede yer alacakları öngörülmektedir. Bunların yanında, entegre demir-çelik endüstrileri, petrol rafinerisi ve petrokimya tesisleri, cam sanayi, metale dayalı sanayilerde bölgede ilave potansiyel yaratılabileceği öngörülmektedir. Bölgede gelişecek endüstriler, liman sayesinde ithal hammaddenin büyük kısmını deniz yoluyla Karadeniz ülkelerinden temin edebilecektir.

Bölge dışı faktörler de bölgenin lojistikte kullanılabilirliğini etkileyen unsurlardandır. Örneğin; Bolu ve Kastamonu yöresinde ahşap endüstrisi gelişmiş olup bu iller, gerekli koşullar sağlandığında mobilya sanayi başta olmak üzere hammadde ithali ve mamul ihracında Filyos Limanı'nı tercih edeceklerdir. Bunlar haricinde, bölgenin ihtiyacı olan yaş sebze ve konserve ürünlerinin civarda yer alacak organizasyonlarla üretim ve sevikleri de söz konusu olup limanla ilgili çevrede oluşacak komplekslerden birisi olacağı düşünülmektedir. Başlıca kompleksler; yiyecek-içecek, ahşap- kereste, çelik imalat ürünleri olarak gelişebilecektir.

Yaklaşık 23 km²'lik bir alanı kapsayan Filyos Vadisi Projesi planlamasında; liman, kuş cenneti, endüstri bölgesi, serbest bölge yer almakta olup 1.540 hektarlık alanda kamulaştırma çalışmaları tamamlanmıştır.

Bartın: İlin 2020 TÜİK verilerine göre; sektörel dağılımına bakıldığında, aktif çalışan nüfusun %36'sı sanayi sektöründe istihdam etmektedir.

İlde sanayi siciline kayıtlı işyeri sayısı 189'dur. 31.12.2020 tarihi itibarıyla 10.175 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler itibarıyla, sanayi tesislerine bakıldığında en fazla istihdam tekstil ve konfeksiyon sektöründe olup, toplam istihdamın yaklaşık %41,5'i bu sektör tek başına karşılamaktadır. Diğer yandan ilde yeni yatırımlara imkân vermek bakımından, altyapısı hazır sanayi parsellerinin üretimine ağırlık verilmektedir. 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında, merkez ilçe sınırları içerisinde 4.000 dekarlık bir alan II. O.S.B. alanı olarak öngörülmektedir.

Bartın Merkez Organize Sanayi Bölgesinde 30 adet değişik ebatta sanayi parseli bulunmaktadır. Bugüne kadar faaliyet sahasında olan 30 parsel üzerinde çalışan firma sayısı 27'dir. Faaliyette bulunan firmalarda 30/06/2015 itibarıyla 4.970 kişi istihdam edilmektedir. Bartın Organize Sanayi Bölgesinin bir kısmı Maliye Hazinesi'nden tahsis edilerek, bir kısmını da şahıslardan kamulaştırılarak alınmıştır.

Bartın Merkez Organize Sanayi alanı 96 hektardır. 77,1 hektar ilave genişleme alanı ile ilgili kamulaştırma çalışmaları son aşamaya gelmiştir. Bölgede halen 30 adet sanayi parseli mevcut olup, 26 sanayi parselinde üretim yapılmaktadır. 2020 yılı itibarıyla 30 parsel üzerinde 26 sanayi işletmesi faaliyetini sürdürmekte ve buna mukabil toplam 4.819 kişi istihdam edilmektedir. İlave OSB alanı çalışmalar devam etmekle birlikte Kamulaştırma çalışmalarının %98 tamamlanmıştır. Tevsii-2 alan ile ilgili olarak parselasyon planı ve altyapı projelerinin hazırlanmasına başlanmıştır.

Kastamonu: İldeki sektörel dağılımına bakıldığında; 2020 yılı ekonomik verilerine göre nüfusun %29.1'inin sanayi sektöründe istihdam ettiği görülmektedir. İnebolu Limanından il dışına önemli oranda orman, metal ve maden ürünleri taşımacılığı yapılmaktadır. Samsun ve Filyos arasında yaklaşık 500 km. bir alanda bu çapta başka bir liman yoktur. Batı Karadeniz ve İç Anadolu hinterlandına hitap eden bu limanın, Kastamonu sanayisi ve bölge için daha aktif olarak kullanılması, sanayiye kazandırılması yönünde çalışmalar sürmektedir. İlde küçük ve orta sanayi ölçek ve boyutundaki imalat ünitelerinin uyumlu ve birbirleri ile tamamlayıcı bir nitelikte üretim yapmalarını sağlamak amacı ile sınırları tayin edilmiş bir alanda, yerleşimi, altyapısı, gerekli sosyal ve teknik hizmetleri ve ortak yapıları ile hizmete sunulan dört adet organize sanayi bölgesi mevcuttur. Bu Organize Sanayi Bölgeleri İl Merkezi, Tosya, Seydiler ve Taşköprü ilçelerinde yer almaktadır.

A. Tarım

Zonguldak: İldeki sektörel dağılımına bakıldığında; 2019 yılı ekonomik verilerine göre nüfusun %5.3'nün tarım sektöründe istihdam ettiği görülmektedir.

Tarımsal faaliyetler gerek il gerekse bölge bazında değerlendirildiğinde önemli bir yer tutmamaktadır. TÜİK'in 2006 yılında hazırladığı Türkiye'nin Gayri Safi Katma Değer (GSKD) verilerine göre Batı Karadeniz Bölgesi tarım sektörü bakımından 26 Düzey 2 Bölgesi içinde sonuncu sıradadır. Tarımsal faaliyetlerin az olmasında, bölgenin makineli tarıma elverişli olmayan topoğrafik yapısı ve zaten kısıtlı olan tarım arazilerinin parçalı ve dağınık yapıda olması etkilidir. Mevcut kısıtlı alanlarda yapılan tarım ve hayvancılık faaliyetleri de küçük hacimli işletmeler boyutunda sürdürüldüğünden bölgeye yeterli ekonomik katkı sağlamamaktadır.

İlde, tarıma elverişli alanlar oldukça sınırlıdır. Kısıtlı alanlarda yapılan tarım ve hayvancılık faaliyetleri küçük hacimli işletmeler boyutunda sürdürülmekte ve bölgeye yeterli ekonomik gelir sağlamamaktadır. Madencilikteki sıkıntılar ve buna bağlı işsizlik dikkate alındığında, tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi gerektiği görülmektedir. Tarımsal verimliliğin artırılması için, organik tarım, seracılık, balıkçılık ve arıcılık gibi, bölgenin iklim, toprak yapısı ve potansiyellerini değerlendirmeye yönelik en uygun alternatifin seçilmesi, kırsal kalkınmanın desteklenmesi adına fayda sağlayacak eylemlerdir. İlde kimya, kozmetik ve ilaç sektöründe kullanılabilecek bitkiler açısından zengin bir floraya sahiptir. İlimizde çeşitli alanlarda seracılık kültürü oluşmaya başlamıştır. Zonguldak ilinin iklim ve toprak yapısı organik tarıma da elverişlidir. İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün kayıtlarına göre kayıtlı organik tarım üreticilerinin sayısı giderek artmaktadır. İlimizin madencilğe dayalı sektörel yapısını değiştirmek ve il genelinde yeni sektörleri geliştirmek amacıyla tarım alanında da büyük projeler geliştirilmeye başlanmıştır. Çaycuma ilçemizde yaklaşık 600 dönümlük bir alanda

kurulum çalışmaları devam etmekte olan Seracılık OSB tamamlandığında ilde hem seracılık sektöründe önemli bir aktör haline gelecek hem de yaklaşık 3 bin kişiye istihdam sağlanacaktır.

Bartın : İlin 2020 TÜİK verilerine göre; sektörel dağılımına bakıldığında, aktif çalışan nüfusun %15.6'sı tarım sektöründe istihdam etmektedir. İlde **445.349 hektar** tarım arazisi mevcuttur. İldeki ekim alanının %50'si tarla arazilerinden oluşmaktadır. Ekim alanlarının %36.83'üne ekim yapılmamaktadır. İlde bitkisel üretim alanında yetiştiriciliği yapılan ana üretim unsurları olarak fındık, çilek, yem bitkileri, hububat, sebze ve meyve olmak üzere toplam 705.060 alanı bulunmaktadır. Bitkisel üretim yapan işletmelerin büyük bir kısmı küçük aile işletmeleridir. İlimizin temel karakteristik ürünleri arasında silajlık mısır, yonca, fiğ, meyvecilik, fındık, kivi, ahududu, böğürtlen, örtü altı ve açıkta yazlık-kışık sebze üretimi yer almaktadır. Birim alandan yüksek verim alınmasını sağlayarak küçük alanların değerlendirilmesine olanak veren örtü altı yetiştiriciliği, aynı zamanda yıl içerisinde düzenli bir işgücü kullanımını sağlaması nedeniyle de ilimizdeki en önemli tarımsal faaliyetlerden birisi haline gelmiştir.

İlde halihazırda 36 adet Tarımsal Kalkınma, 4 adet Su Ürünleri olmak üzere toplam 40 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif faaliyetine devam etmektedir. Bartın'da hayvansal üretim çoğunlukla küçük aile işletmeciliğine dayalı gerçekleştirilmektedir. Son yıllarda uygulanan projeler ile il genelindeki saf kültür ırkı hayvan sayısı hayvan varlığı içerisinde % 52'ye, kültür melezi ırkı hayvan sayısı da % 40'a ulaşmıştır. Bartın ilinde 61.753 adet büyükbaş, 6.666 adet küçükbaş, 1.160.415 adet kanatlı, 32.641 adet arılı kovan mevcuttur. İl genelinde faaliyet gösteren; 8 adedi yumurta işletmesi (8 kümes halinde), 21 adedi etlik tavuk 1 adedi etlik kaz ve 1 adedi bıldırcın işletmesi (23 kümes) olmak üzere toplam 31 işletmede 42 adet kümes mevcuttur.

Kastamonu: İldeki sektörel dağılımına bakıldığında; 2020 yılı ekonomik verilerine göre nüfusun %29.1'nin tarım sektöründe istihdam ettiği görülmektedir. Kastamonu ili arazilerinin oransal dağılımını Türkiye ile kıyaslandığında orman alanlarının oldukça yüksek, çayır mera ve tarım alanlarının düşük olduğunu görülmektedir. İlin yüzölçümünün % 24.74'ü tarım alanı, % 5.3'ü ise çayır-mera alanlarından oluşan ilin % 52.17'si orman ve fundalıklardan oluşmaktadır.

Kastamonu' da tarım sektörü genel olarak küçük aile işletmesi şeklindedir. Son yıllarda Kastamonu'da büyük ölçekli tarımsal işletmeler kurulmaya başlanmış olsa da genel durumu değiştirmemiştir. Kastamonu ili arazilerinin % 52'sinin ormanlık ve fundalık olması, kışların uzun ve sert geçmesi, arazi yapısının engebeli olması, birinci sınıf tarım arazisinin az olması, sulama imkânlarının yetersizliği bitkisel üretimde çeşitliliği azaltmaktadır. Tarım arazilerinin küçük ve parçalı oluşu tarla bitkileri üretimini kısıtlamakta, ilkbahar geç donları ise meyveciliğin ekonomik olmasını zorlaştırmakta ve meyve üretiminin istenilen düzeyde gelişmesine engel olmaktadır. Buna karşılık hayvansal üretim daha yoğun olarak yapılmakta ve daha iyi karlılık getirmektedir.

B. Hizmetler

Zonguldak: Ülke ekonomisinin en dinamik kollarından biri olan turizm, son yıllarda ilde de önemli bir gelişme çizgisi yakalamıştır. Bölge planlarında vurgulandığı gibi turizm madencilikten sonra ilin gelişme potansiyeli en yüksek sektörü durumundadır. İlin tamamına hakim orman dokusu, çok sayıda doğal mağara, yaylalar ve özellikle su-yeşil kombinasyonunun oluşturduğu doğa harikaları, Zonguldak'ı doğaseverlerin gözünde önemli bir çekim merkezi haline getirmektedir. 2019 yılında ilimiz 157.996 yerli, 12.843 yabancı turiste ev sahipliği yapmıştır.

2019 yılı verilerine göre; hizmetler sektöründe istihdam eden nüfus çalışma çağındaki toplam nüfusun %33.4'ünü oluşturmaktadır.

Bartın: Bartın ilinin 2020 TÜİK verilerine göre; sektörel dağılımına bakıldığında, aktif çalışan nüfusun %43.3 hizmetler sektöründe istihdam etmektedir. Bartın ilinde 208'i anonim, 838'i limited, 842'si ticaret işletmesi olmak üzere toplam da 1.888 şirket bulunmaktadır.

Bartın, 3000 yıllık geçmişinden günümüze taşıdığı seçkin tarihi, kültürel, folklorik değerleri ve doğal turizm kaynaklarıyla önemli bir cazibeye sahiptir. 94 Konaklama tesisinde 1.802 oda ve 4.019 yatak vardır. Ev Pansiyonculuğu ile beraber yatak sayısı 4.719'a ulaşmaktadır.

Kastamonu: 2020 yılı TÜİK verilerine göre; hizmetler sektöründe istihdam eden nüfus çalışma çağındaki toplam nüfusun %46.8'ini oluşturmaktadır.

Kastamonu Ticaret ve Sanayi Odası verilerine göre toplam 2148 adet şirket bulunmaktadır. Bölgedeki faaliyet konularına göre işyerleri incelendiğinde ön plana çıkan faaliyetler bina ve özel inşaat faaliyetleri, perakende ticaret, yiyecek ve içecek hizmetleri, gıda ürünleri imalatı, eğitim, diğer hizmet faaliyetleri, tekstil, ağaç ürünleri konularındaki faaliyetlerdir.

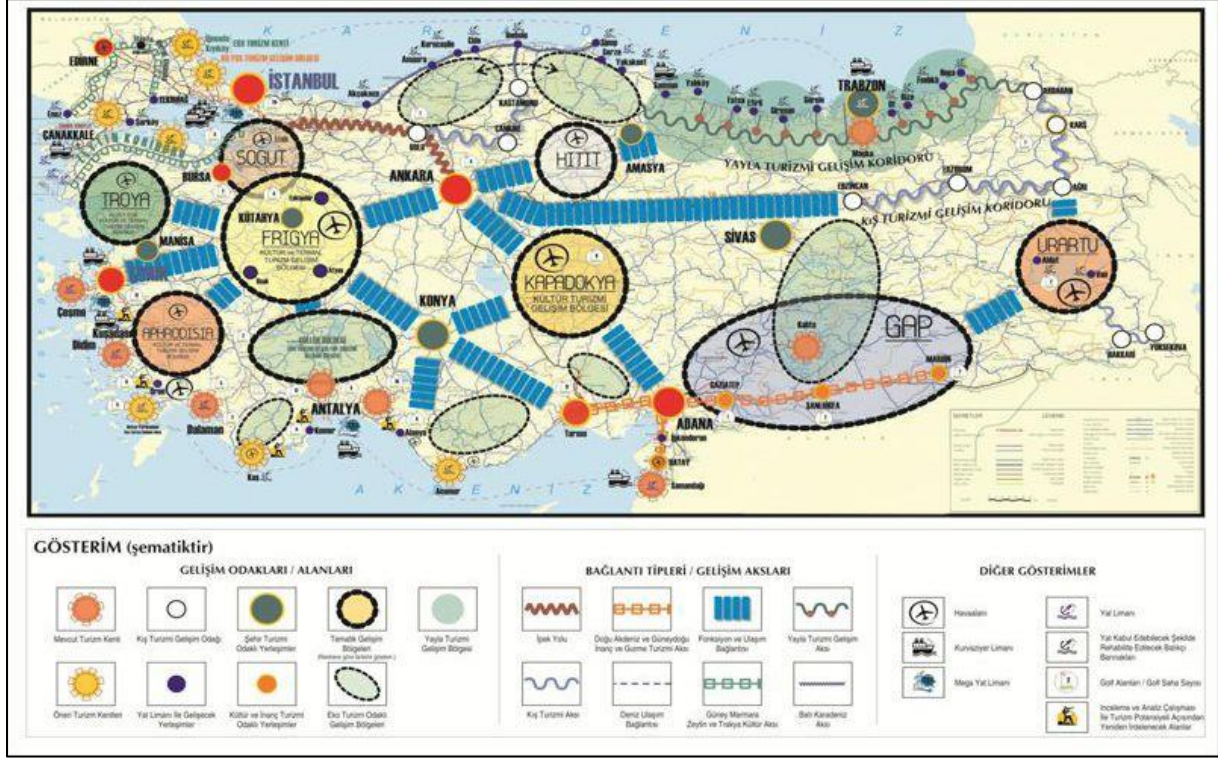
Kastamonu ilindeki faaliyetler %11,7 ile perakende ticaret, %10 ile yiyecek ve içecek hizmetleri, %9,6 ile ağaç ürünleri ve mobilya imalatı, %8,9 ile bina ve özel inşaat faaliyetleri, %7,1 ile gıda ürünleri imalatı, %6,8 tekstil ürünleri ve giyim ürünleri imalatı %5,7 ile eğitim, %5,3 diğer hizmet faaliyetleri konularında yoğunlaşmıştır.

C. Turizm

Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı (2007-2013) 28.02.2007 ve 2007/4 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla onaylanmış olup, 02.03.2007 tarih ve 26450 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Türkiye Turizm Stratejisi-2023 kapsamında Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri, Turizm Gelişim Koridorları başlığı altında Batı Karadeniz Aksı içinde gösterilmiş; eko turizm odaklı gelişim bölgesi ile sahil turizmüne yönelik gelişim koridorunda olacağı öngörülmüştür. Batı Karadeniz Koridoru için; turizmde ihtisaslaşan yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde yarışan marka turizm

bölgelerinin tespiti yapılması ve bu alanların Turizm Merkezi ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak ilan edilmesi öngörülmüştür. İlan edilen alanlarda planlı bir gelişim gerçekleştirilmesi için fiziki planların tamamlanması ve bu planlarda alternatif turizm türlerinin nitelikli bir biçimde geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Şekil 23 Türkiye Turizm Stratejisi-2023 Kavramsal Eylem Planı

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 2007

Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı çalışma alanı özelinde incelendiğinde “Ülkemizin Deniz Turizminde Hak Ettiği Payı Alması” eylemi ile ilgili Bartın Alt Bölgesinde bulunan Amasra ile Batı Kastamonu Alt Bölgesinde bulunan Cide ve Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde bulunan İnebolu'nun yat turizmine kazandırılmasına yönelik eylem planı ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılması önerilmiştir.

Ülke düzeyinde önem taşıyan eko-turizm bölgelerinden sayılan Batı Karadeniz Bölgesinde yayla ve doğa turizmine yönelik alanların geliştirilebileceği ve bu bölgede planlama çalışmalarına yol gösteren koruma-kullanma dengelerini gözeterek alanın sürdürülebilir kullanımını sağlayan yönetim planlarının hazırlanması öngörülmüştür. Yönetim Planları kararlarına uygun olarak ekoturizmin gelişmesine yönelik fiziki gelişim planları hazırlanacağı belirtilmiştir. Türkiye Turizm Stratejisi Karadeniz Bölgesinde yayla, kıyı, kültür ve sağlık turizmi ana temaları çerçevesinde yeni bir turizm gelişim senaryosu oluşturularak uygulamalar yapılacağını önermektedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007)

Planlama alanındaki konaklama istatistikleri Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü 2021 yılı verileri çerçevesinde ele alınmış ve aşağıdaki tabloda düzenlenmiştir.

Buna göre planlama alanındaki illerden Bartın'da 271 adet belediye belgeli tesis bulunurken bu göstergenin Zonguldak'ta 30, Kastamonu'nda ise 79 olduğu görülmektedir. Bakanlık belgeli tesis istatistikleri incelendiğinde; Kastamonu'nda 24, Zonguldak'ta 16, Bartın'da 14 adet tesisin 2021 itibarıyla faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir. tamamında belediye ve Bakanlık belgeli konaklama tesisinin bulunduğu görülmektedir.

Planlama alanında bulunan tesislerdeki doluluk oranlarına bakıldığında Zonguldak ilinin % 31,43'lük oranla ilk sırada olduğu, bunu % 26,83 ile Bartın, % 25,01 ile Kastamonu'nun takip ettiği görülmektedir. Bölge turizminin gelişiminde zayıf bir yön olarak gösterilen tesislerdeki ortalama kalış süresi incelendiğinde Bartın'da 1,92, Kastamonu'nda 1,78 ve Zonguldak'ta 1,77 ortalamasında kalış günü olduğu belirlenmiştir.

İl genelindeki toplam gecelemede sayılarında Bartın ilinin 344.792 gün ile açık ara önde olduğu, Bartın ilinden sonra ise sırasıyla 292.822 gün ile Kastamonu ve 280.698 gün ile Zonguldak ilinin geldiği görülmektedir.(Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2019).

Tablo 15 Planlama Alanında Bulunan Turizm Tesislerinde 2021 Yılı Konaklama İstatistikleri

İller	Yabancı Ziyaretçi Sayısı (2021)	Tesis İstatistikleri (2021)			
		Belediye Belgeli		Bakanlık Belgeli	
		Tesis	Yatak	Tesis	Yatak
Zonguldak	13.322	30	1.711	16	1.778
Bartın	916	271	5.425	14	906
Kastamonu	363	79	3.728	24	2.050

İller	Konaklama İstatistikleri (2021)							
	Tesise Gelen Yerli	Tesise Gelen Yabancı	Tesise Gelen Toplam	Geceleme Yerli	Geceleme Yabancı	Geceleme Toplam	Ortalama Kalış	Doluluk Oranı
Zonguldak	152.134	6.218	158.352	270.724	9.974	280.698	1,77	31,43
Bartın	176.595	3.053	179.648	338.610	6.182	344.792	1,92	26,83
Kastamonu	163.077	1.019	164.096	290.716	2.106	292.822	1,78	25,01

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü'nün 13.01.2022 tarih, 2094666 sayılı görüşü

2.1.9.3.Eğitim

BKAP çalışma alanında bulunan illere ilişkin eğitim göstergelerinde TÜİK verileri esas alınmış, ülke ve Düzey-2 Bölge göstergeleri ile karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

Ülke genelinin 6 yaş ve üstü nüfus içindeki okuryazar olmayan nüfus oranı %2.56'dır. Kadınlar arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %4.41 iken, erkekler arasında okuryazar olmayan nüfusun oranı %0,70'tir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun cinsiyete göre dağılımı ele alındığında ülkede okuma yazma bilmeyen nüfusun %86.29'unu kadınlar oluşturmaktadır.

TR81 Zonguldak Alt Bölgesi sınırları içerisinde ise 6 yaş ve üstü nüfus içindeki okuryazar olmayan nüfus oranı %4.22'dir. Kadınlar arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %7.28 iken, erkekler arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %1.08'dir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun cinsiyete göre dağılımı ele alındığında ise bölgede okuma yazma bilmeyen nüfusun %87.35'ini kadınlar oluşturmaktadır.

TR82 Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisinde ise 6 yaş ve üstü nüfus içindeki okuryazar olmayan nüfus oranı %4.12'dir. Kadınlar arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %6.91 iken, erkekler arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %1.30'dur. Okuma yazma bilmeyen nüfusun cinsiyete göre dağılımı ele alındığında ise bölgede okuma yazma bilmeyen nüfusun %84.36'sını kadınlar oluşturmaktadır (TÜİK, 2021).

Tablo 16 Ülke ve Düzey-2 Bölgeleri Eğitim Göstergeleri

Okuma Yazma Durumu		Kadın	Oran (%)	Erkek	Oran (%)	Toplam
Türkiye	Okuma Yazma Bilen	35.427.971	48,99	36.888.098	51,01	72.316.069
	Okuma Yazma Bilmeyen	1.652.282	86,29	262.501	13,71	1.914.783
	Bilinmeyen	357.601	52,61	322.121	47,39	679.722
	TOPLAM	37.437.854	49,98	37.472.720	50,02	74.910.574
TR81 Zonguldak Alt Bölgesi	Okuma Yazma Bilen	445.924	49,00	464.139	51,00	910.063
	Okuma Yazma Bilmeyen	35.278	87,35	5.109	12,65	40.387
	Bilinmeyen	3.264	52,08	3.003	47,92	6.267
	TOPLAM	484.466	50,64	472.251	49,36	956.717
TR82 Kastamonu Alt Bölgesi	Okuma Yazma Bilen	336.348	48,84	352.298	51,16	688.646
	Okuma Yazma Bilmeyen	25.152	84,36	4.664	15,64	29.816
	Bilinmeyen	2.250	50,20	2.232	49,80	4.482
	TOPLAM	363.750	50,32	359.194	49,68	722.944

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

TÜİK 2021 yılı göstergelerine göre Zonguldak ilinin 6 yaş ve üstü nüfus içindeki okuryazar olmayan nüfus oranı %4.56'dır. Kadınlar arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %8,03 iken,

erkekler arasında okuryazar olmayan nüfusun oranı %1'dir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun cinsiyete göre dağılımı ele alındığında ilde okuma yazma bilmeyen nüfusun %89,10'unu kadınlar oluşturmaktadır. Bölge ve ülke genelindeki verilere paralel olarak Zonguldak ili içindeki kadınlar eğitim ve okuryazarlık alanında erkeklerden daha dezavantajlı konumdadır. Okuma yazma bilmeyen nüfusun, toplam 6 yaş üstü nüfus içerisindeki oranına bakıldığında; Zonguldak ili, TR81 Bölgesi ve ülke geneli oranların üstünde kalmaktadır.

Bartın ilinin 6 yaş ve üstü nüfus içindeki okuryazar olmayan nüfus oranı %3,55'tir. Kadınlar arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %5,68 iken, erkekler arasında okuryazar olmayan nüfusun oranı %1.37'dir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun cinsiyete göre dağılımı ele alındığında ilde okuma yazma bilmeyen nüfusun %80.99' unu kadınlar oluşturmaktadır. Bölge ve ülke genelindeki verilere paralel olarak Bartın ili içindeki kadınlar eğitim ve okuryazarlık alanında erkeklerden daha dezavantajlı konumdadır. Okuma yazma bilmeyen nüfusun, toplam 6 yaş üstü nüfus içerisindeki oranına bakıldığında; Bartın ili, ülke geneli okuma yazma bilmeyen nüfus oranının altında, TR81 Zonguldak Alt Bölgesi sınırları içerisindeki okuma yazma bilmeyen nüfus oranının altında yer almaktadır.

Kastamonu ilinin 6 yaş ve üstü nüfus içindeki okuryazar olmayan nüfus oranı %1,48'dir. Kadınlar arasında okuryazar olmayan nüfus oranı %1,52 iken, erkekler arasında okuryazar olmayan nüfusun oranı %1,45'tir. Okuma yazma bilmeyen nüfusun cinsiyete göre dağılımı ele alındığında ilde okuma yazma bilmeyen nüfusun %50'ini kadınlar oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyen nüfusun, toplam 6 yaş üstü nüfus içerisindeki oranına bakıldığında; Kastamonu ili, ülke geneli okuma yazma bilmeyen nüfus oranının altında, TR82 Kastamonu Alt Bölgesi sınırları içerisindeki okuma yazma bilmeyen nüfus oranının altında kalmaktadır.

Zonguldak, Bartın ve Kastamonu illerinin 6 yaş üstü nüfusun okuma yazma durumuna ilişkin verilere bakıldığında; okuma yazma bilmeyen nüfus oranı en düşük olan Kastamonu ili(%1.48), en yüksek olan ise Zonguldak ili(%4.56)'dir. İllerin sahip olduğu 6 yaş üstü okuma yazma bilen nüfus oranlarına bakıldığında ise; en yüksek okuma yazma bilen nüfusa sahip olan il Kastamonu ili (%98.11), en az okuma yazma bilen nüfusa sahip olan il de Zonguldak (%94.75) ilidir.

2.1.10. Halk Sağlığı

Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bilgi Sistemi 2019 yılı göstergelerine göre BKAP çalışma alanında bulunan Zonguldak'ta 12 hastane bulunmaktadır. Bu hastanelerde yatak sayısı toplam da 2252 iken, 10000 kişiye düşen yatak sayısı 37,8'dir. Aile hekimliği birim sayısı 195 iken, aile hekimliği birimi başına düşen kişi sayısı 3057'dir. Aynı göstergeler göre Bartın ilinde 3 hastane bulunmaktadır. Bu hastanelerde yatak sayısı toplam da 432 iken, 10.000 kişiye düşen yatak sayısı 21,8'dir. Aile hekimliği birim sayısı 74 iken, aile hekimliği birimi başına düşen kişi sayısı 2679'dur. Kastamonu ilinde 18 hastane bulunmaktadır. Bu hastanelerde yatak sayısı toplam da

1090 iken, 10000 kişiye düşen yatak sayısı 28,7'dir. Aile hekimliği birim sayısı 116 iken, aile hekimliği birimi başına düşen kişi sayısı 3271'dir (Sağlık Bakanlığı, 2019).

Tablo 17 İllere Göre Sağlık Göstergeleri

İller	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Aile Hekimliği Birim Sayısı	Aile Hekimliği Birimi Başına Düşen Nüfus
Zonguldak	12	2252	37,8	305	195	3057
Bartın	3	432	21,8	69	74	2679
Kastamonu	18	1090	28,7	693	116	3271

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Sağlık İstatistikleri Yıllığı, 2019

BKAP çalışma alanında ve yakın çevresinde 11 adet devlet hastanesi bulunmaktadır. Söz konusu hastanelerinden Zonguldak Atatürk hastanesi ve Bülent Ecevit Üniversite Hastanesi Zonguldak İl Merkezinde, Bartın Devlet Hastanesi Bartın İl merkezinde bulunmaktadır. Geri kalan hastanelerin 8 adeti Zonguldak İli Alaplı, Ereğli ilçeleri, Bartın İli Amasra İlçesi, Kastamonu İli Abana, Bozkurt, Cide, Çatalzeytin, İnebolu ilçelerinde bulunan ilçe hastanesi sınıfındaki sağlık tesisleridir.

2.1.11. Arazi Kullanma

2.1.11.1. Mevcut Arazi Kullanımı

Bu bölümde aktarılan arazi kullanıma ilişkin göstergeler ve değerlendirmeler, Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP etüt, analiz, sentez çalışmaları kapsamında yürütülen; yüksek çözünürlüklü uydu görüntüleri/hava fotoğrafları, yerinde yapılan çalışmalar ve kurum görüşmeleri kaynaklı mevcut arazi kullanım verilerine dayanmaktadır. Mevcut arazi kullanımı verileri, BKAP çalışmaları uyarınca en az 1/25.000, gerekli görülen yerlerde ise daha yüksek detay hassasiyetinde hazırlanmıştır. Arazi kullanıma ilişkin çalışmalar planlama alanı bütünü ile birlikte alt bölgeler özelinde de ayrıca ele alınmış ve aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi; Alaplı ve Ereğli ilçelerine ilişkin kıyı alanlarının bulunduğu 11440.45 hektar alanı kapsamaktadır. Bu alt bölge alanının %48.04'ünü orman alanları oluşturmaktadır. Orman alanları, Batı Zonguldak Alt Bölgesinin doğusunda yoğunlaşmaktadır. Alt bölgede en fazla bulunan ikinci arazi kullanımı %31.89 oranı ile tarım alanlarıdır. Tarım alanları, alt bölge genelinde yoğun olarak bulunmaktadır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde kentsel yerleşik alanlar, arazi kullanım değerleri içerisinde %10.64 oranına, kırsal yerleşim alanları ise %2.39 oranına sahiptir. Alt bölge; Ereğli ve Alaplı ilçe merkezleri ile Güllüç ve Kandilli beldelerinden oluşmaktadır.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde ise Kozlu, Zonguldak Merkez ve Kilimli İlçelerine ilişkin kıyı alanlarının dahil olduğu Doğu Zonguldak Alt Bölgesi 10537.28 hektar büyüklüğündedir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde arazi kullanımına bakıldığında; orman alanlarının alt bölgenin %40.5'ini oluşturduğu görülmektedir. Araştırma alanı içerisinde Zonguldak il merkezi ve Kozlu ve Kilimli ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanları alt bölgenin %31.47'sini oluşturmaktadır. Çatalağzı, Muslu ve Filyos beldeleri ise alt bölgenin %2.4'ünü kapsamaktadır.

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde kıyı kesimindeki yerleşmelerde kentsel nüfusun önemli bir kısmı irili ufaklı birtakım akarsuların vadilerinin yamaçlarında yoğunlaşmıştır. Zonguldak, Alaplı, Filyos ve Güllüç bu tür yerleşmelerin tipik örnekleridir. İlin kıyıda yer alan yerleşmelerinin ortaya çıkış nedeni maden çıkarımına bağlı istihdam olanaklarıdır. Bazı yerleşmeler eğim ve jeolojik yapı gibi eşiklere karşın, zor yerleşilebilir ve ulaşılabilir tepelerde ve engebeli kesimlerde ortaya çıkmışlardır. Bunlar günümüzde de varlıklarını sürdürmektedirler. Kilimli, Çatalağzı, kısmen Kozlu gibi yerleşmeler de bu tür konumlanma tiplerine örnektir. Zonguldak ilinin mekânsal yapılanması, topoğrafya ve jeomorfoloji, özellikle akarsu vadileri gibi fiziki verilerin, maden yatakları gibi doğal kaynakların, orman alanları gibi bitki örtüsünün türevi olarak ortaya çıkmaktadır.

Bartın ili farklı jeomorfolojik birimlerin bulunduğu bir alanda ve deniz seviyesinden 25 m yükseklikte kurulmuştur. İli oluşturan mahalleler, genel itibariyle Orduyeri Tepesi, Kırtepe, Ömer Tepesi, Aladağ Tepesi yamaçlarında, bu tepelerin arasındaki düzlük alanlarda ve Bartın Çayı kenarında konumlanmıştır. İlin mekânsal gelişimi daha çok güney yönündedir. İlin güney kesiminde yüzey şekillerinin sade olması ve eğim değerlerinin düşük olması, şehrin bu yönde gelişmesini etkileyen faktörler arasındadır. Ayrıca yeni kurulan Bartın Üniversitesi yerleşkesinin şehrin güneyinde yer alması, şehrin mekânsal gelişim yönünü etkileyen bir diğer faktördür.

Amasra ilçesinde kentsel yerleşim alanları dağınık bir yapı göstermektedir. Yerleşimin Boztepe ve Kaleiçi Mahalleleri hem tarihsel hem de arkeolojik değer açısından önemlidir. Tarihi kent merkezi, Kaleiçi Mahallesi'nde yer almakta ve yeni ticaret alanı gelişimi Kum Mahallesi'nde lineer bir gelişim göstermiştir. Kurucaşile İlçe merkezi, Bartın ilinin kuzeydoğusunda Zeytin ve Sandal Burunları ile sınırlanan koylar üzerinde kurulmuştur. Kentinden içinden D-010 karayolu geçmektedir. Kentsel yerleşme alanları, güney ve doğu yönünde gelişmiştir. Ticaret alanları kıyıda, limanın hemen gerisinde sahile paralel olarak uzanmaktadır.

Kastamonu ve Zonguldak İleri arasında kalan Bartın İli kıyı alanlardaki kıyı kullanım biçimlerinin, coğrafi ve fiziki yapısının genel itibariyle homojen bir görünüm arz ettiği, bu

nedenle Bartın İli kıyı alanlarının tek bir alt bölge olarak ele alınması ve Bartın Alt Bölgesi olarak adlandırılması öngörülmüştür. Bartın alt bölgesi 14561.41 hektar alandan oluşmaktadır.

Orman alanları (%61.21), alt bölgedeki arazi kullanımının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Arazi kullanımları içerisinde %27.65 oranı ile ikinci sırada yer alan tarım alanları ise alt bölgenin genelinde yaygın olarak bulunmaktadır. Amasra ve Kurucasıle ilçe merkezlerinin bulunduğu alt bölgede kentsel yerleşim alanları %1.4 oranındayken, kırsal yerleşim alanları ise %3.41 oranındadır.

Kastamonu kıyı kesiminde yer alan Cide, tarihi 2800 yıl öncesine dayanan ve yıllar boyunca doğal liman olması özelliği ile önemli bir yerleşim merkezidir. Yerleşim yerleri kıyı boyunca dağların izin verdiği ölçüde gelişmiş olup, ilçenin geneli dağlık ve engebeli bir coğrafyaya sahiptir. İlçe merkezinin sahil kesiminde olması sebebiyle kırsal nüfus oranı o bölgeye göre düşük kalmıştır. Geçmişten günümüze kadar liman yerleşimi olan Cide, şu anda da bulunduğu coğrafyanın elverişli olmaması sebebiyle, halen kıyı kesiminde yerleşme alanlarının gelişimi devam etmektedir.

İnebolu Karadeniz Bölgesinde yer alan kıyı şehirlerinin ortak özelliği olan, coğrafi açıdan deniz ile dağların arasında kalan bir yerleşim yeridir. İnebolu civarındaki dağların denize yakın paralel olması, İnebolu yerleşim alanlarının genişleyememesine sebep olmuştur. Sadece sahil boyunca ilerleyebilen konut yapısı, ilçe merkezinin dağılmasına yol açmaktadır. Gelişme ve büyüme konusunda doğal sınırlılıklar sebebiyle, İnebolu göç sorunuyla karşılaşmıştır. İnebolu'da 1985 nüfus sayımında yaklaşık 42bin olan nüfusu, gerek 1990'larda yeni ilçelerin kurulması gerek ilçenin göç vermesi ile nüfusu 2000 yılındaki nüfus sayımında 26.848'e kadar düşmüştür. 2021 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ise İnebolu'nun toplam nüfusu 20.675'tir.

Bozkurt'u tarih boyunca çeşitli Türk boyları iskan edinmiştir. Bölgeye ilk yerleşenler, Ezine çayı vadisi boyunca sahile doğru ilerlerken uygun buldukları yerlere yerleşerek köyler kurmuşlardır. Günümüzde ilçe merkezi, denizden 2 km içeride Ezine Çayı vadisinde bulunmaktadır. Yerleşim yerleri Ezine Çayı'nın doğu ve batısındaki düzlük ile yamaçlarda yer almaktadır. İlçe merkezinin kıyıda yer almaması ayrıca coğrafyasının engebeli ve dağlık olması sebebiyle, yerleşim yerleri arazinin izin verebildiği ölçüde vadi etrafında bulunan düz alanlarda yoğunlaşmıştır.

Doğanyurt ilçesinin ilk yerleşimi, ilçe merkezinin Karadeniz'den 150 metre yükseklikteki Asar Tepe mevkiinde bulunan kale çevresinde yer almaktadır. Geçmişte, komşusu olan İnebolu ve Cide ilçelerine bağlı bir belde iken, 1990 yılında ilçe yapılmıştır. Günümüzde Meset Çayının Karadeniz'e döküldüğü noktada bulunan yerleşim merkezi, ayrıca bölgede düz arazinin çok az olması sebebiyle köy ve mahalle yerleşimlerinin tamamı yamaç arazilerdir. Bu sebeple ilçede kentleşme oranı oldukça düşük, nüfusun tamamına yakını kırsal yerleşimlerde yaşamaktadır.

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Cide ve Doğanyurt İlçelerine ilişkin kıyı alanlarının dahil olduğu alan 16016.17 hektar büyüklüğündedir.

Batı Kastamonu Alt Bölgesindeki arazi kullanımının %55.45'ini orman alanları oluşturmaktadır. Alt bölgede arazi kullanımları içerisinde tarım alanları %34.54 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. Fundalık Yalancı Makilik Alanlar alan kullanımları içerisinde %2.2 oranı ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Cide ve Doğanyurt ilçelerini kapsayan Batı Kastamonu alt bölgesinde, kentsel yerleşik alanları alan kullanımları içerisinde %2.03 oranına sahipken, kırsal yerleşim alanları %3.89 oranında paya sahiptir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise Bozkurt ve İnebolu İlçeleri ve Abana ve Çatalzeytin yerleşim alanlarına ilişkin kıyı alanlarının dahil edilmesi öngörülmüştür. Doğu Kastamonu Alt Bölgesi 13599.80 hektar büyüklüğündedir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesindeki arazi kullanımının %63.79'unu orman alanları oluşturmaktadır. Alt bölgede arazi kullanımları içerisinde tarım alanları %21.02 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. İnebolu ve Bozkurt ilçe merkezlerinin bulunduğu alt bölgede kentsel yerleşim alanları alan kullanımının %6.69'unu oluşturmaktadır. Kırsal yerleşim alanları ise alan kullanımının %6.34'ünü kapsamaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Tablo 18 BKAP Çalışma Alanı Bütünü ve Alt Bölgelere Göre Arazi Kullanım Dağılımı

Alt Bölgeler	Batı Zonguldak Alt Bölgesi		Doğu Zonguldak Alt Bölgesi		Bartın Alt Bölgesi		Batı Kastamonu Alt Bölgesi		Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	
	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)
Kentsel Yerleşik Alan	1216,81	10,64	3316,17	31,47	204,10	1,40	325,45	2,03	909,20	6,69
Kırsal Yerleşim Alanı	273,87		253,16	2,40	497,03	3,41	622,36	3,89	861,64	6,34
Turizm Tesis Alanları										
Üniversite Alanı			14,46	0,14						
Günübirlik Tesis Alanı					7,40	0,05				
Turizm Tesis Alanı					4,73	0,03				
Kıyı Yapıları	0,19	0,001	8,75	0,08	0,47	0,001				
Liman	1,53	0,01	65,03	0,62	0,16	0,001			0,60	0,001
Balıkçı Barınakları	0,06	0,001	2,05	0,02	0,43	0,001	0,21	0,001	0,70	0,01
Tersane Alanı	4,46	0,04	19,49	0,18	3,19	0,02	9,26	0,06		
Sağlık Tesis Alanı										
Sanayi Alanı	448,34	3,92	140,86	1,34	11,15	0,08				
Organize Sanayi Bölgesi										
Termik Santral			60,34	0,57						
Tarım ve Hayvancılık Tesis Alanı										
Maden Çıkarım ve İşletim Sahası	126,88	1,11	111,79	1,06	110,90	0,76	16,01	0,10	16,05	0,12
Depolama Alanı					2,86	0,02			0,90	0,01
Katı Atık Depolama Alanı					11,82	0,08				
Askeri Alan	22,19	0,19			74,12	0,51				

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Tablonun devamı

Alt Bölgeler	Batı Zonguldak Alt Bölgesi		Doğu Zonguldak Alt Bölgesi		Bartın Alt Bölgesi		Batı Kastamonu Alt Bölgesi		Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	
	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)	Alan(ha)	Oran(%)
Aritma Tesisi										
Orman Alanı	5495,72	48,04	4267,56	40,50	8912,95	61,21	8880,54	55,45	8675,46	63,79
Çayır Mera Alanı										
Fundalık Yalancı Makilik Arazi	25,87	0,23	91,93	0,87	454,02	3,12	356,11	2,22	211,33	1,55
Tarım Alanı	3648,51	31,89	1801,33	17,09	4026,36	27,65	5532,22	34,54	2859,01	21,02
Dikili Tarım Arazisi	84,01	0,73	1,07	0,01			22,55	0,14		
Taşlık Kayalık Arazi	17,36	0,15	46,05	0,44	117,53	0,81	193,52	1,21	35,91	0,26
Sazlık Bataklık Arazi			155,80	1,48						
Sahil Kumul Alan			107,61	1,02	97,24	0,67	39,11	0,24	29,02	0,21
Mezarlık	9,35	0,08	7,14	0,07	5,23	0,04				
Göl, Gölet ve Baraj										
Akarsu Yatağı	19,72	0,17	66,71	0,63	19,70	0,14	18,83	0,12		
Toplam	11.440,45	100	10.537,28	100	14561,41	100			13599,80	100

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması çalışması kapsamında kıyıdan itibaren ilk 100 ve 1000 metre içinde ayrı ayrı olmak üzere; yapılaşmaya konu alanların tespiti, yapılaşma dışındaki doğal ve yarı doğal alanlarda ayrıca belirlenmiştir. Bu çerçevede söz konusu kıyı bandında doğallığı bozulmuş ve bozulmamış alanların tespit edilmesi için güncel hava fotoğrafları ve uydu görüntüleri kullanılmış, bu veriler yerinde yapılan arazi tespit çalışmaları ve drone çekimleri ile desteklenmiştir.

Buna göre söz konusu sınıflama kıyıdan itibaren ilk 100 metrelik bölümde incelendiğinde doğallığını koruma düzeyi açısından alt bölgelerdeki sıralama; Bartın Alt Bölgesi (% 76,15), Batı Kastamonu Alt Bölgesi (% 74,09), Doğu Kastamonu Alt Bölgesi (% 57,46), Batı Zonguldak Alt Bölgesi (% 56,75), Doğu Zonguldak Alt Bölgesi (% 35,48) şeklindedir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesi kıyıdan itibaren ilk 100 metrelik bölümü, planlama alanı içinde en yüksek oranla (% 42,02) yapılaşmaya konu alanları içermektedir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesi, yerleşim ve arazi kullanım karakteristiği bakımından kentsel bir nitelik arz eden ve kıyıya yakın yerleşme ve çalışma alanlarını içine alan bir bölge görünümündedir. Bu alt bölgeyi takiben Batı Zonguldak Alt Bölgesi de kıyıdan itibaren ilk 100 metrelik bölümü, % 27,70'lik oranla yapılaşmaya konu alanları içermektedir. Bu alt bölgede kıyının ilk 100 metrelik bölümünde tersaneler başta olmak üzere kıyı yapıları ve kentsel kullanımlar dikkati çekmektedir.

Bartın Alt Bölgesinin ilk 100 metrelik kesimi, kıyıda yapılaşmaya konu yapay alanlar itibariyle planlama alanındaki en düşük düzeyli kullanım oranını (% 13,68) göstermektedir. Bu alt bölgede yapılaşmaya doğrudan konu olmayan ancak doğallığı bozulmuş tarım alanlarının toplam alt bölge yüzölçümüne oranı % 10,17'dir.

Kıyıdan itibaren ilk 100 metrelik bölümde, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi'nin % 25,15'lik bölümü, Batı Kastamonu Alt Bölgesi'nin ise % 10,12'lik bölümü yapılaşmaya konu alanları içermektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında en önemli etkenlerin başında Doğu Kastamonu Alt Bölgesi kentsel yerleşme alanlarının kıyıya yakın konumda olması, Batı Kastamonu Alt Bölgesindeki kıyının ise yüksek ve dar jeomorfolojik yapıda olması etkilidir.

Planlama alanında bulunan alt bölgeler içinde, ilk 100 metrelik bölümde, doğallığı bozulmamış alanlarda, en yüksek düzeydeki orman varlığı sırasıyla Bartın Alt Bölgesi (%59), Batı Kastamonu Alt Bölgesi (% 61,31) Batı Zonguldak Alt Bölgesi (% 53,68) kapsamındadır.

Tablo 19 Kıyıda İtibaren İlk 100 Metrelik Bölümdeki Doğal ve Yapay Alanların Dağılımı

	Batı Zonguldak Alt Bölgesi		Doğu Zonguldak Alt Bölgesi		Bartın Alt Bölgesi		Batı Kastamonu Alt Bölgesi		Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	
	Alan (ha)	Oran (%)	Alan (ha)	Oran (%)	Alan (ha)	Oran (%)	Alan (ha)	Oran (%)	Alan (ha)	Oran (%)
Yapay Alanlar (Yapılaşmaya Konu Alanlar)	166,75	27,70	202,01	42,02	118,83	13,68	82,55	10,12	146,58	25,15
Kentsel yerleşik alan	80,11	13,31	134,20	27,92	77,66	8,94	51,49	6,31	110,67	18,99
Kırsal yerleşim alanı	6,01	1,00	14,66	3,05	28,55	3,29	27,60	3,38	34,01	5,84
Turizm ve günübirlik alanları					7,18	0,83				
Sanayi Alanı	33,01	5,48								
Ulaşım-Teknik Altyapı	47,62	7,91	53,15	11,06	5,44	0,63	3,46	0,42	1,90	0,33
Tarım Alanları	93,60	15,55	38,09	7,92	88,30	10,17	128,74	15,79	101,31	17,39
Doğal Alanlar	341,62	56,75	240,62	50,05	661,33	76,15	604,25	74,09	334,87	57,46
Orman alanı	323,16	53,68	125,56	26,12	512,37	59,00	500,01	61,31	293,74	50,41
Fundalık-yalancı makilik arazi	2,37	0,39	3,40	0,71	4,30	0,49	23,51	2,88	1,95	0,33
Sahil, kumul alan			61,27	12,74	38,72	4,46	22,13	2,71	13,07	2,24
Akarsu yatağı			4,10	0,85	0,64	0,07	1,94	0,24		
Sazlık -bataklık			4,56	0,95						
Taşlık-kayalık arazi	16,08	2,67	41,73	8,68	105,30	12,13	56,66	6,95	26,11	4,48

Kaynak: Güncel Hava Fotoğrafları ve Uydu Görüntüleri, Yerinde Yapılan çalışmalar, Büro Çalışmaları

2.1.11.2. Kıyı Yapıları

Çalışma alanında yer alan kıyı yapılarının tümü incelenmiş ve alt bölgelere göre dağılımları çıkarılmıştır. Buna göre çalışma alanında 7 liman, 19 balıkçı barınağı ve 1 adet büyük ölçekli tersane bölgesi bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda liman, balıkçı barınağı ve tersane yerlerine ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 20 Alt Bölgelere Göre Kıyı Yapılarının Dağılımı

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısı Adı/Türü
Batı Zonguldak Alt Bölgesi	Alaplı	Alaplı Balıkçı Barınağı
	Ereğli	Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı
	Ereğli	Erdemir Limanı
	Ereğli	Ereğli Tersaneler Bölgesi (3 adet ayrı tersane bölgesi)
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Kozlu	Kozlu Balıkçı Barınağı
	Kilimli	Kilimli Balıkçı Barınağı
	Çaycuma	Filyos Balıkçı Barınağı
	Zonguldak	Zonguldak TTK Limanı

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısı Adı/Türü
	Kilimli	Eren Limanı
	Kilimli	Çatalağzı Limanı
	Çaycuma	Filyos Limanı (inşa aşamasında)
Bartın Alt Bölgesi	Amasra	Tarlaağzı Balıkçı Barınağı
	Amasra	Amasra Limanı/Balıkçı Barınağı
	Kurucaşile	Tekkeönü Balıkçı Barınağı
	Kurucaşile	Kurucaşile Balıkçı Barınağı
	Bartın Merkez	Bartın Limanı
	Amasra	Akkonak İskelesi
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Cide	Cide Balıkçı Barınağı
	Cide	Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı
	Cide	Şehit Onur Ensar Ayanoğlu Balıkçı Barınağı (inşa aşamasında)
	Doğanyurt	Doğanyurt Balıkçı Barınağı
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	İnebolu	Özlüce Balıkçı Barınağı
	İnebolu	İnebolu Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı
	Bozkurt	Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı
	Abana	Abana Balıkçı Barınağı
	Çatalzeytin	Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı
	İnebolu	İnebolu Limanı, Balıkçı Barınağı

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde yat limanı bulunmamaktadır. Bu alt bölgede Alaplı Balıkçı Barınağı ve Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Alaplı Balıkçı Barınağı , Zonguldak İli Alaplı İlçesi'nde, Ereğli (Bozhane) Balıkçı Barınağı , Zonguldak İli Ereğli İlçesi'nde yer almaktadır. Erdemir Limanı, Zonguldak İli Ereğli İlçesi'nde yer almaktadır. Erdemir Limanı (41°17'48"N ve 31°23'45"E) Baba Burnu'ndan Çengel Burnu'na kadar (41°14'45"N ve 31°23'45"E) olan hattın sahil kesiminde yer almaktadır. Zonguldak İli Ereğli Tersaneler Bölgesinde 8 adet tersane yer almaktadır.

Doğu Zonguldak alt bölgesinde yat limanı yoktur. Doğu Zonguldak alt bölgesinde Kozlu Balıkçı Barınağı, Kilimli Balıkçı Barınağı ve Hisarönü (Filyos) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Doğu Zonguldak alt bölgesinde üç adet ticari liman bulunmaktadır. Bunlar Zonguldak TTK Limanı, Eren Limanı ve Filyos Limanı'dır.

Zonguldak Limanı Taş Kömürü Kurumu ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılmıştır. Liman toplam iskele uzunluğu 1050 m, toplam liman sahası 400.000 m²'dir. Liman Zonguldak gümrüğüne bağlı olarak giriş/çıkış kapısı olarak hizmet vermektedir. Limanda ana faaliyetin kömür ihracatı olarak planlandığı görülmektedir. Toplam 1050 metre iskelenin 510 metresi genel kargo ve kömür operasyonuna ayrılmıştır.

2010 yılında tamamlanan Zonguldak Eren Limanı , 10 milyon ton tahliye kapasitesine sahiptir. Eren Limanı her türlü dökme yük ve genel kargo yüküne hizmet verebilmektedir. Filyos Liman Çaycuma İlçesinde yapımı çalışmaları devam eden Çaycuma Endüstri Bölgesinin kuzeyinde bulunmaktadır. Limanın altyapı isleri kapsamında; 2450 metre ana dalgakıran, 1370 metre tali dalgakıran, derinliği 14 - 19 metre arasında değişen 3000 metre rıhtım, yaklaşık 22 milyon metreküp tarama, geri saha dolgusu ve tahkimat işleri tamamlanma aşamasına gelmiştir.

Bartın Alt Bölgesindeki Tarlaağzı Balıkçı Barınağı, Amasra Limanı/Balıkçı Barınağı, Tekkeönü Balıkçı Barınağı ve Kurucaşile Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Bartın alt bölgesinde üç adet ticari liman bulunmaktadır. Bunlar Bartın Limanı, Amasra Limanı ve Akkonak İskelesidir.

Amasra Limanı (Kruvaziyer) mevcut Amasra Limanı içerisine Amasra Belediyesi tarafından yapılan yatırımla iskele kruvaziyer turizmi için yeterli hale getirilmiştir. Resmi Gazete'de 19 Kasım 2021 tarihinde yayınlanan 4820 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Amasra Yolcu Limanı, uluslararası giriş-çıkışlara açık daimi deniz hudut kapısı olarak tespit edilmiştir. Tesisin 2021 yılı Ağustos ayından itibaren hizmet vermeye başlamıştır. 2022 yılı için 20 kruvaziyer gemisi ziyareti beklenmektedir. Bartın Alt Bölgesindeki Akkonak İskelesi Amasra ilçesi, Akkonak köyünde bulunan iskeleden de yörede bulunan mermer ocağında üretilen blok mermerlerin deniz yoluyla taşınması amacıyla istifade edilmektedir.

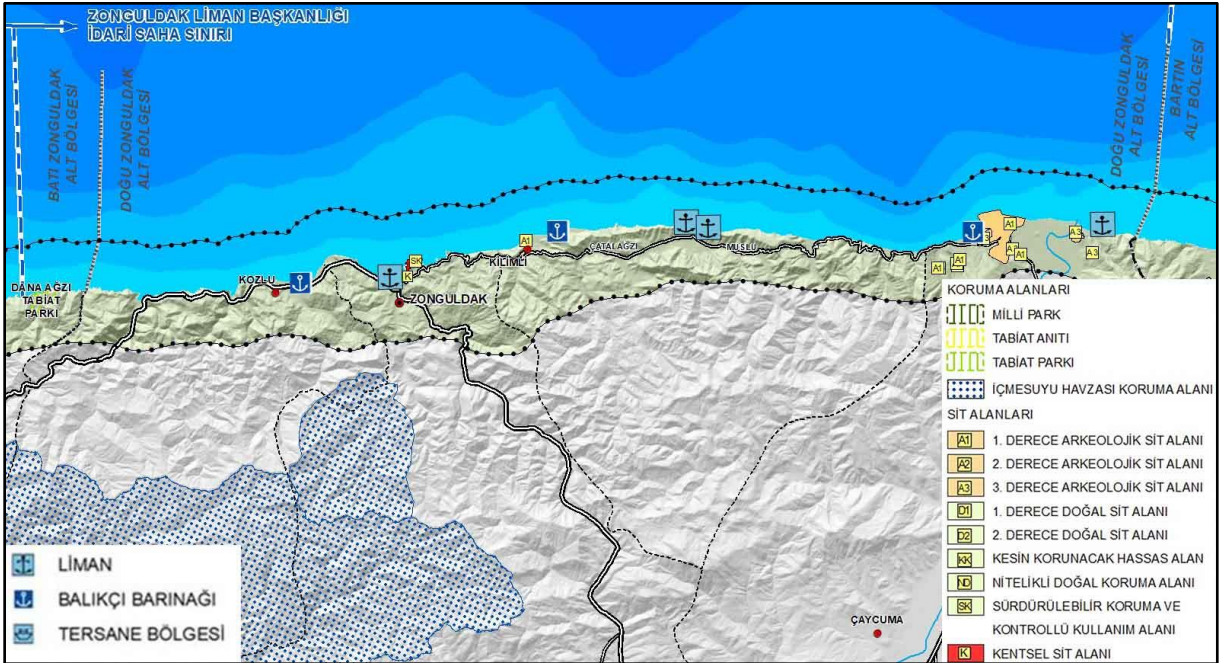
Batı Kastamonu alt bölgesinde yat limanı yoktur. Batı Kastamonu alt bölgesinde Cide Balıkçı Barınağı, Şehit Onur Ersan Ayanoglu Balıkçı Barınağı, Cide İlyasbey Balıkçı Barınağı ve Doğanyurt Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Şehit Onur Ersan Ayanoglu Balıkçı Barınağı henüz inşaatı tamamlanıp, devir işlemleri yapıp faaliyete geçmemiştir. Doğu Kastamonu alt bölgesinde yat limanı yoktur. Doğu Kastamonu alt bölgesinde Özlüce Balıkçı Barınağı, İnebolu Balıkçı Barınağı, Gemiciler (Evrenye) Balıkçı Barınağı, Yakaören (İlişi) Balıkçı Barınağı, Abana Balıkçı Barınağı ve Çatalzeytin (Ginolu) Balıkçı Barınağı bulunmaktadır. Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde yer alan İnebolu Limanı Orta Karadeniz'de Bartın-Sinop arası sahil şeridinde Kastamonu ili İnebolu ilçesi sınırları içerisindedir. İnebolu Limanı işletme hakkı İnebolu Belediyesine verilmiştir. Limandan ticaret gemileri ve balıkçı gemileri faydalanmaktadır. 03 Kasım 2004 tarihinde Liman Güvenlik Planı ve Liman Tesisi Uygunluk Belgesi onaylanmıştır. 1998 yılında başlanılan İnebolu Limanı tevsii 2.kısım inşaatı ana dalgakıran uzatma ve yeni rıhtım yeri çalışmaları Temmuz 2007 ayında sona ermiştir.

Şekil 24 Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

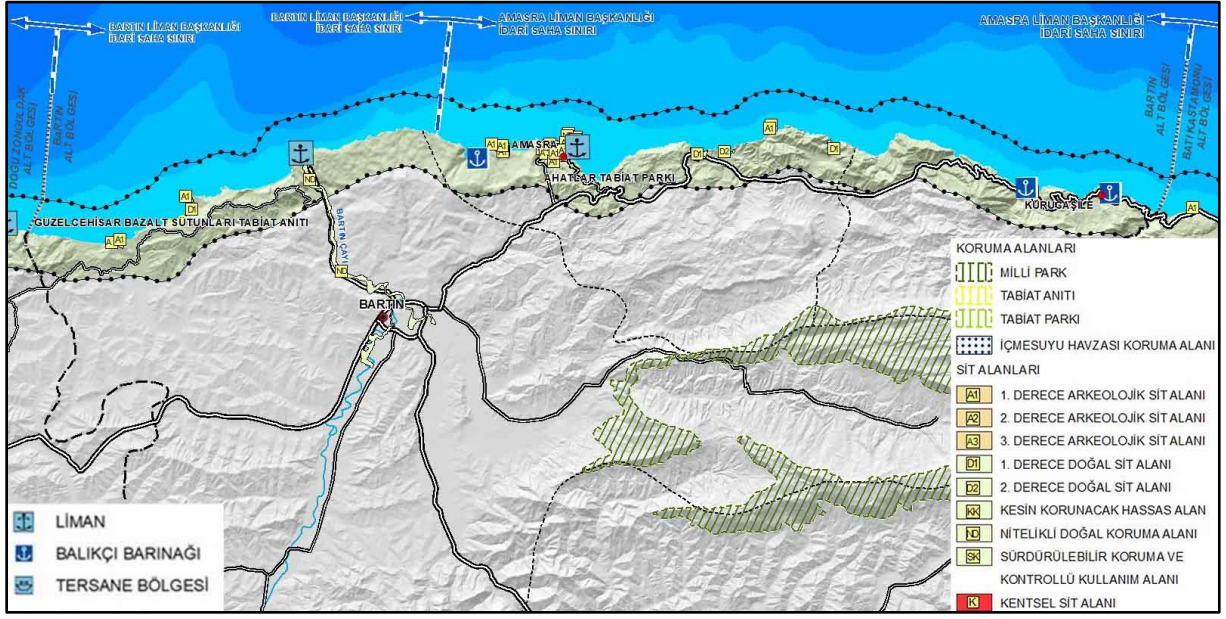
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 25 Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

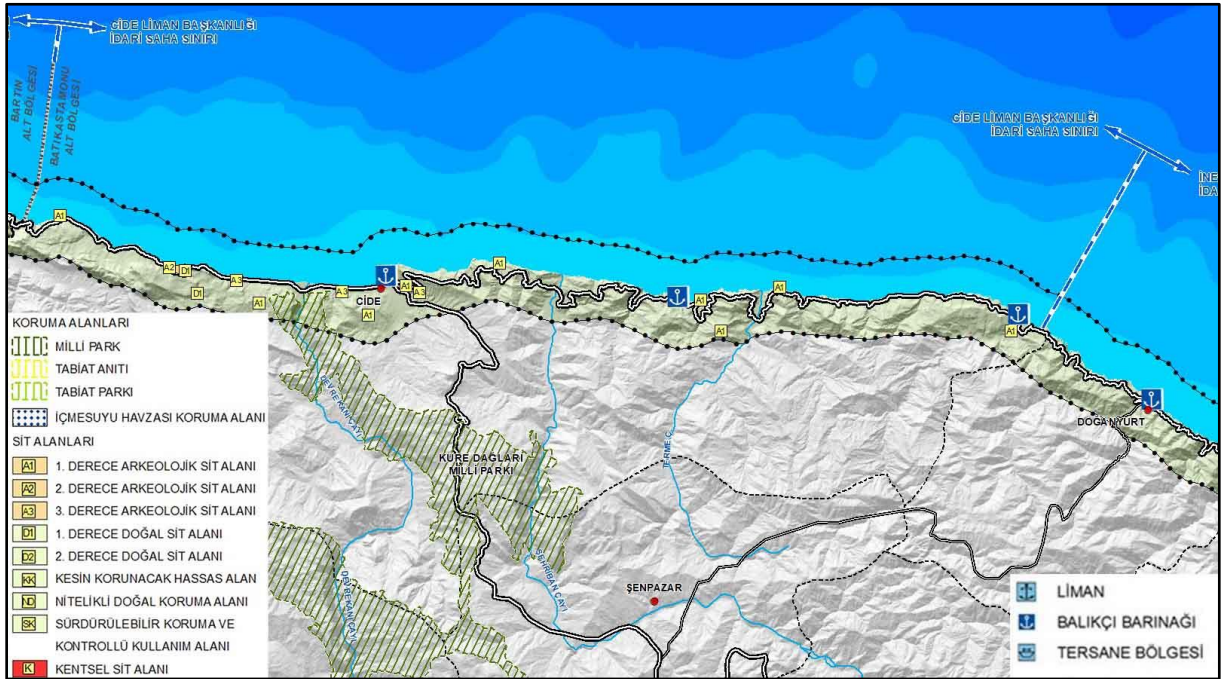
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 26 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

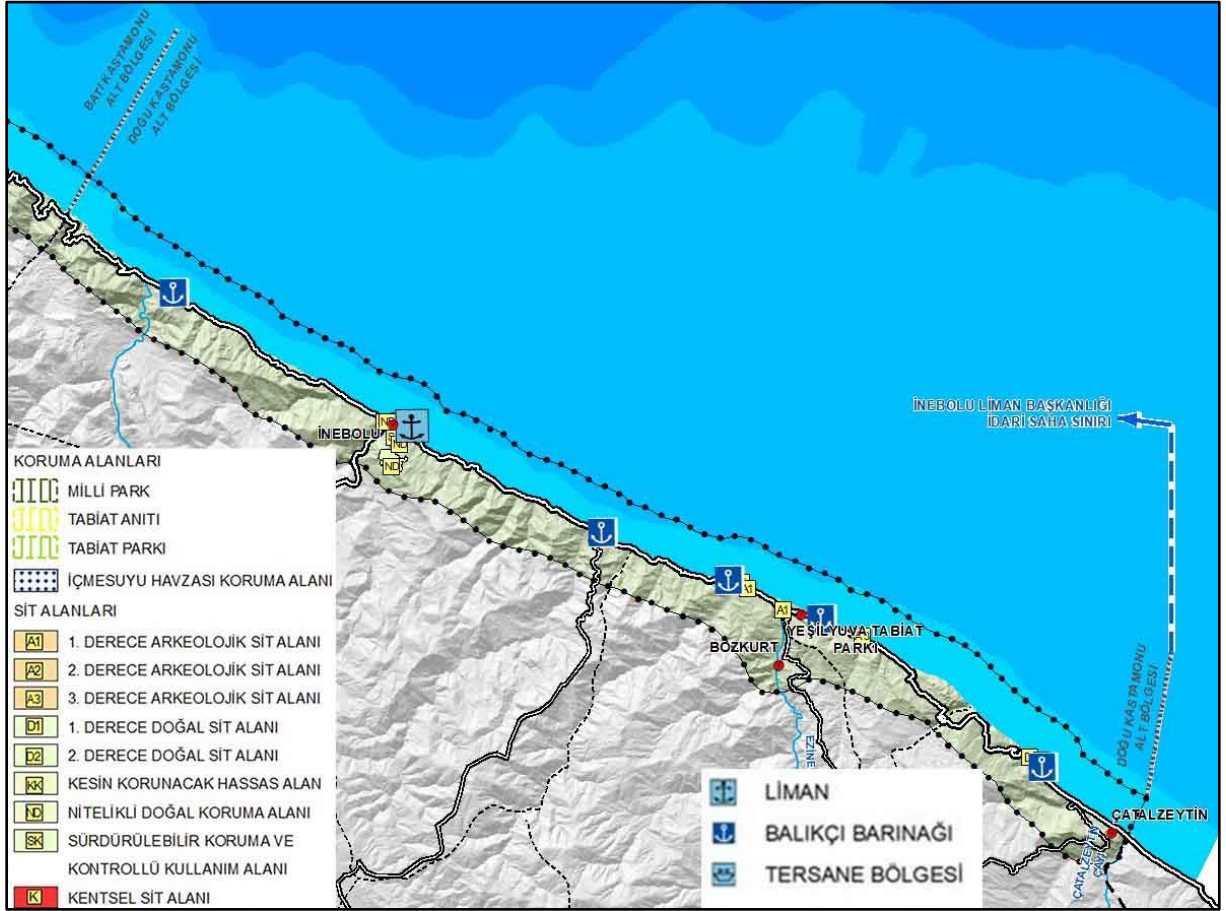
Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 27 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Şekil 28 Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Kıyı Yapıları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

2.1.12. Bölgede Devam Etmekte Olan Projeler

BKAP çalışma alanında devam etmekte olan projeler teknik altyapı, ulaşırma, kıyı yapıları ve endüstri bölgeleri ana başlıkları çerçevesinde ele alınmıştır. Bu konulara ilişkin bilgiler ise Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı özelinde temin edilen kurum ve kuruluş görüşlerine dayanmaktadır.

Çalışma alanındaki en önemli proje ve yatırım kararı Filyos Vadisi Projesi'dir. Filyos Çayı vadisi boyunca denizden kara içerisine doğru yaklaşık 25 km uzunluğunda, 19 bin dönüm araziye kapsayan Filyos Vadi Projesi, yapımına tamamlama aşamasına gelen Filyos Limanı ve inşa çalışmaları devam eden Filyos Endüstri Bölgesi gibi iki büyük yatırım sahasından oluşmaktadır.

İlk aşamada Filyos Çayı ağzında liman yapımı ve hemen gerisindeki endüstri bölgesinin inşası ile başlayan proje daha sonraki aşamalarında vadi boyunca sanayi tesislerini konuşlandırarak Çaycuma İlçesi Organize Sanayi Bölgesi yakınlarına kadar Filyos Çayı su seviyesi kontrol

altına alınarak gemilerin limandan iç kesimlere kadar ilerlemesini sağlayan bir hat şeklinde sanayi kuşağı oluşturmaktır.

Filyos Vadisi Projesi, Aşağı Filyos Vadisi'nde yer almaktadır. Zonguldak iline bağlı Çaycuma ilçesi idari sınırları içerisinde yer alan proje sahası genel olarak; Kuzeyden Karadeniz ile doğudan Bartın, batıdan Çaycuma şehri, güneyden ise Gökçebey ilçesine bağlı Bakacaklı kasabası ile çevrilidir.

Filyos Vadi Projesi; 597 hektarlık endüstri bölgesi, 1.116 hektarlık serbest bölge, 620 hektarlık genişleme alanı ve 324 hektarlık liman sahası olmak üzere toplam 2.707 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Filyos Çayı'nın Karadeniz'e döküldüğü sahanın hemen gerisinde çayın her iki yakasını içeren 597 hektarlık alan Filyos Endüstri Bölgesi olarak planlanmıştır. Endüstri bölgesi içerisinde 372 hektarlık arazi sanayi tesisleri için ayrılmıştır. Bunun yanı sıra 100 hektar park alanı, 119,8 hektarlık sulak alan ve 5,2 hektarlık kıyı kumulu mevcuttur (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021).

Söz konusu alanın enerji üssü olması da öngörülmektedir. Karadeniz'de tespiti yapılan doğalgaz rezervinin Filyos'ta karaya çıkarılması, Filyos Limanı ve geri bölgesinin bir bölümünün bu tesisin ihtiyacı doğrultusunda kullanılmasına yönelik yatırım kararları bulunmaktadır.

Çalışma alanında fizibilite ve ilan süreci tamamlanmış bir diğer önemli yatırım kararı Ereğli OSB'nin genişleme sahasıdır. Mevcut durumda faaliyet gösteren Zonguldak - Ereğli Organize Sanayi Bölgesi 1995 yılında bölgenin sanayi alanı ihtiyacını karşılamak amacı ve özellikle demir-çelik ihtisasında kurulmuş bir karma Organize Sanayi Bölgesidir. Yaklaşık 200 hektarlık bir alan üzerine kurulan Ereğli OSB'de 56 adet sanayi parselinin tamamı 54 müteşebbise tahsis edilmiştir. Mevcut OSB alanına ek olarak yaklaşık 194 hektarlık bir genişleme sahası öngörülen Ereğli OSB'nin söz konusu genişleme sahasının büyük bölümü çalışma alanı sınırları içinde yer almaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021).

BKAP çalışma alanında mevcut kıyı yapıları ile yeni kıyı yapılarına ilişkin de bazı yatırım kararları ve projeler yürütülmektedir. Yeni kıyı yapılarıyla birlikte mevcut kıyı yapılarının büyütülerek kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projeler bulunmaktadır. Bu yatırımların başında olan Filyos Limanı tamamlanma aşamasına gelmiştir ve ülkenin üçüncü büyük limanı olması öngörülmektedir. Planlama alanının Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, Zonguldak ilçe merkezinde proje ve planlama çalışmaları tamamlanmış, imar planı 2007 yılında onaylanmış olan Zonguldak Yat Limanı Projesi bulunmaktadır. Bu projenin inşasıyla ilgili herhangi bir tasarı bulunmamaktadır. Çalışma alanında yeni yapılması planlanan diğer kıyı yapılarının başında İnebolu Balıkçı Barınağı gelmektedir. Söz konusu balıkçı barınağı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (UAB) projesi olup ilçe merkezinin doğusunda inşa edilmesi planlanmaktadır.

Çalışma alanında büyütülerek kapasitesinin geliştirilmesi planlanan balıkçı barınakları; Kastamonu Cide İlyasbey Köyü Balıkçı Barınağı, Zonguldak Kozlu Balıkçı Barınağıdır. Kastamonu ilinde bulunan Cide Ş. Onur Ersan Balıkçı Barınağı'nın ise inşa çalışmalarının tamamlanma aşamasında olduğu tespit edilmiştir.

BKAP çalışma alanında imar planlama çalışmaları tamamlanmış ancak halen inşası başlamamış büyük ölçekli tersanelerin başında; Zonguldak Alaplı Tersaneleri, Balı (Ereğli) Tersaneleri, Çaycuma Tersaneleri gelmektedir. Planlama çalışmaları tamamlanmış ancak inşa aşaması başlamamış diğer tersaneler Cide Irmak Köyü Tersanesi, Cide Kumluca Köyü Tersanesi, Ereğli Kırmacı Tekne İnşa, Bakım, Onarım ve Çekek Alanıdır (ÇŞİDB, 2021).

Ulusal ve bölgesel düzeyde önem taşıyan bir ulaştırma yatırımı olarak nitelendirilen, Adapazarı ile Bartın illeri arasında yapılması tasarlanan demiryolu projesinde toplam hat uzunluğunun 344 km olması planlanmaktadır. Adapazarı-Karasu arasında Karasu İstasyonuna kadarki mesafe 63 km olarak, Karasu-Kocaali-Akçakoca-Alaplı-Ereğli-Bartın arasının 281 km olarak belirlenmiştir. Demiryolu projesinin hayata geçmesi; Batı Karadeniz-Marmara bağlantısının sağlanması açısından büyük önem arz etmektedir. Yapımı planlanan bir diğer demiryolu hattı ise Filyos Limanı ve Endüstri Bölgesi kapsamında öngörülmektedir. 1 Temmuz 2020 tarihli Dünya Bankası Türkiye Demiryolu Lojistiği İyileştirme Projesi kapsamında Filyos Limanı ve Endüstri Bölgesine iltisak hattı bağlantısının yapılması endüstri bölgesinin batı yakasındaki Gökçeler istasyonunun genişletilmesi ve doğu yakasında yeni bir demiryolu (Sanayi) istasyonunun yapılması planlanmıştır. TCDD Filyos Lojistik Merkezi'nin bu yatırımlara paralel olarak planlandığı anlaşılmaktadır. Filyos Limanı ve Filyos Endüstri Sanayi Bölgesi İltisak Hattı Bağlantısının hat uzunluğunun yaklaşık 15 km olması planlanmaktadır (TCDD, 2021).

Karayolu ulaştırma projeleri kapsamında çalışma alanında 3 tane bölünmüş yol projesi bulunmaktadır. Batı Karadeniz Bölgesinde yerleşimlerin bölünmüş yol ağıyla bağlanmasını amaçlayan Bartın-Amasra-Kurucaşile-Cide Devlet Yolu Projesi çalışmaları devam etmektedir. Bölünmüş yol yapım çalışmalarının devam ettiği Bartın-Amasra-Kurucaşile-Cide yolunun tamamlanmasıyla, toplam güzergâhın 15 km kısalması planlanmaktadır. Ereğli-Devrek arasındaki bölünmüş yola Alaplı ilçesinden bağlanması planlanan bölünmüş yolun uzunluğunun yaklaşık 16 km olması planlanmaktadır. Zonguldak il merkezinin güneyinden Zonguldak-Ereğli Yoluna bağlanması planlanan alternatif bölünmüş yol projesi bulunmaktadır. Bölgede proje çalışmaları tamamlanan bir diğer önemli bölünmüş yol projesi Çatalzeytin-Cide arasındaki güzergahtır. Karadeniz Sahil Yolu Projesi kapsamında yer alan bu güzergahta Çatalzeytin, Abana, Bozkurt, İnebolu, Doğanyurt ve Cide ilçeleriyle Karadeniz'in 171 kilometre ile en uzun sahil şeridinde sahip olan Kastamonu'nun güvenli ve yüksek standartlı bir karayolu ulaşımına sahip olması ve turizm potansiyelinin artması hedeflenmektedir. Projenin hayata geçmesiyle birlikte sahil ilçelerine yakın olan Seydiler ve Küre'nin de bu ulaşım olanaklarından faydalanması beklenmektedir. Ayrıca turizm faaliyetlerinden büyük beklentisi

olan Cide’de ve İnebolu’da var olan liman işletmeciliğinin hayata geçecek ulaşım ağıyla büyüyeceği öngörülmektedir (Karayolları Genel Müdürlüğü, 2021).

Teknik altyapı yatırımları kapsamında çalışma alanı içinde planlama aşamasında olan baraj ve gölet bulunmamaktadır. Planlama alanının dışında ancak yakın çevresi olarak nitelendirilebilecek alanlardan Ereğli’nin güneyinde Yaraşlı Barajı, Zonguldak’ın güneyinde İhsaniye Barajı, Cide’nin güneyinde Cide Barajı, İnebolu’nun güneyinde Kaya Barajı yapılması planlanan tesisler olarak sınıflandırılmaktadır.

Enerji yatırımlarında kapsamında çalışma alanı sınırları içerisinde 2 adet hidroelektrik santrali (HES) bulunmaktadır. Yapılması planlanan HES’lerden Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde konumlanmış olup biri Çatalzeytin diğeri ise Bozkurt ilçesi idari sınırları kapsamında bulunmaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarından rüzgar enerji santrallerinin ise çalışma alanı içinde sadece Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, Doğanyurt ilçesi batısında planlandığı ve bu konumda 6 tane türbin yapılması öngörüldüğü tespit edilmiştir.

Teknik altyapı yatırımlarının başında gelen bir diğer önemli karar doğal iletimiyle ilgilidir. Bu kapsamda yer alan Batı Karadeniz Faz-1 Doğal Gaz Boru Hattı Projesi, araştırma alanı sınırları içerisinde geçmektedir. Batı Karadeniz Faz-1 Doğal Gaz Boru Hattı Projesi, Zonguldak ili, Merkez ve Çaycuma İlçelerinden geçmekte olup, projelendirilen Filyos Endüstri Bölgesinde bitmesi planlanmaktadır. Söz konusu tesisi inşa aşamasında bulunmaktadır.

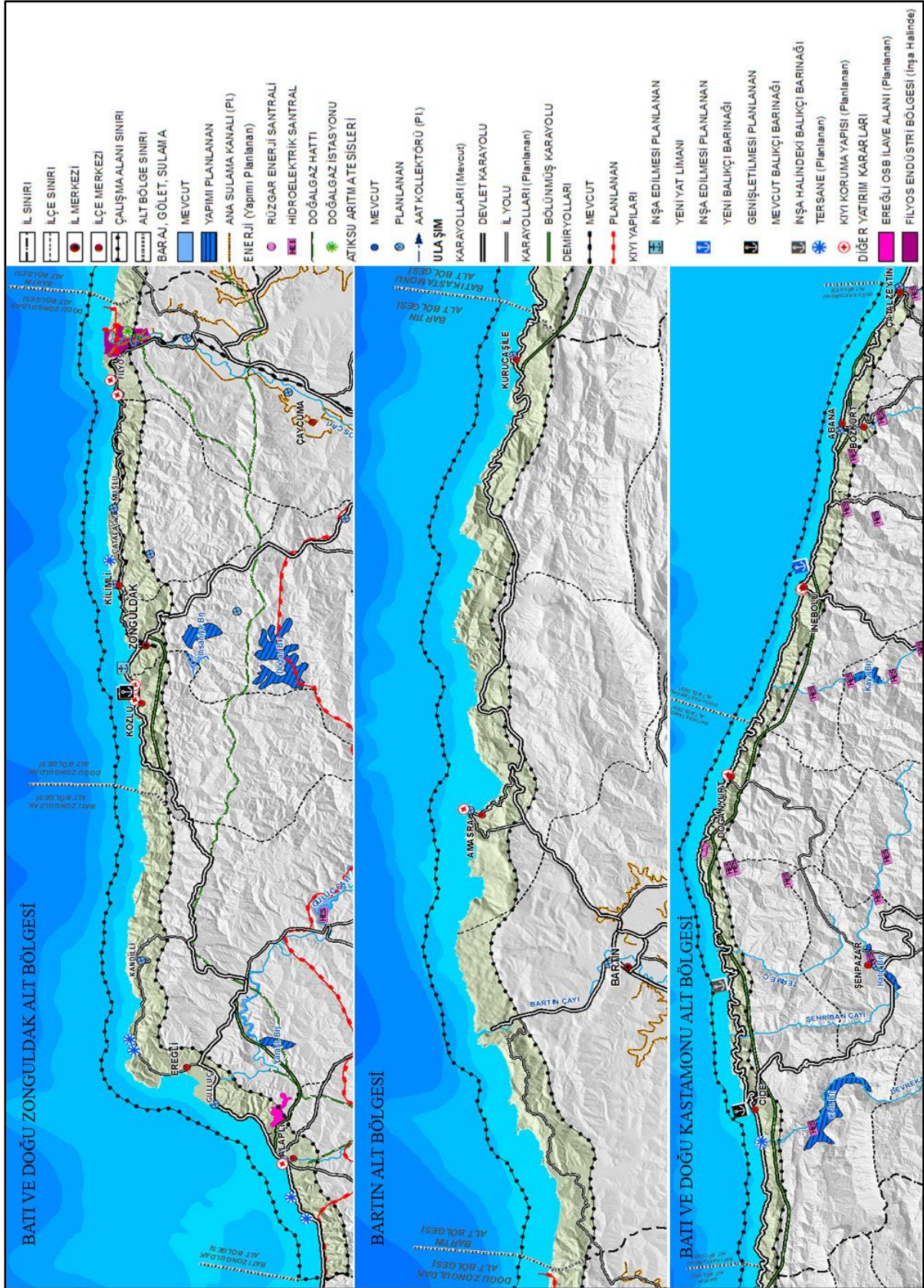
Araştırma alanında 12 adet atık su arıtma tesisi projesi bulunmaktadır. Bu projelerinde 4’ü Batı Zonguldak Alt Bölgesinde, 3’ü Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde, 2’si Bartın Alt Bölgesinde, 1’i Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, kalan 2’si ise Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde bulunmaktadır.

Tablo 21 Çalışma Alanında Yapımı Planlama ve İnşa Aşamasındaki Kıyı Yapıları

Alt Bölge	İlçe	Kıyı Yapısının Adı	Durumu
Doğu Zonguldak Alt Bölgesi	Çaycuma	Filyos Limanı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı
	Zonguldak Merkez	Zonguldak Yat Limanı Projesi	Yapımı planlanan kıyı yapısı
	Kozlu	Kozlu Balıkçı Barınağıdır	Büyütülmesi planlanan mevcut balıkçı barınağı
Batı Kastamonu Alt Bölgesi	Cide	Ş. Onur Ersan Balıkçı Barınağı	İnşa çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiş kıyı yapısı
Doğu Kastamonu Alt Bölgesi	İnebolu	İnebolu Balıkçı Barınağı	Yapımı planlanan kıyı yapısı

Kaynak: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2021

Şekil 29 Planlama Alanına Yönelik Projeler ve Yatırım Kararları

Kaynak: Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

2.2. BKAP OLMADAN BU BÖLGENİN OLASI DEĞİŞİMİ (Hiçbir Şey Yapılmaması Durumunda)

SÇD mevzuatı, KSD BKAP'ın uygulamaması durumunda, mevcut durumun olası değişiminin dikkate alınmasını gerektirmektedir. ZBK BKAP alanındaki geçmiş eğilimler ve güncel durum ile birlikte, Bölüm 2.1'de açıklanan çevre ve sağlık hususlarındaki mevcut belirli sorunlar göz önüne alınarak gelecekteki olası değişimler bu bölümde ana hatlarıyla belirtilmiştir. SÇD, kapsam belirleme sürecinde belirlenen temel sorunlara odaklanmakta ve ZBK BKAP'ın olmaması durumunda Zonguldak-Bartın-Kastamonu İllerinin olası değişimini değerlendirmek için bir mevcut durum tanımlamayı amaçlamaktadır.

BKAP olmadan, çevrenin gelecekteki olası değişiminin tanımı aşağıda belirtilmiş olup, SÇD Raporu'nun Bölüm 7.1'inde tartışılan bir "Hiçbir Şey Yapmama Alternatifi" (ya da "Sıfır Alternatif") için temel çevresel eğilimlerin olası bir senaryosu olarak değerlendirilecektir.

2.2.1. Gelecekteki Gelişimin İtici Faktörleri

Planlama alanında gelecekteki gelişimi yönlendirebilecek, ekonomik ve sosyal yapıda dolaylı olarak değişime neden olabilecek üç temel itici faktör bulunmaktadır. İtici faktörlerin başında gelen Filyos Vadisi Projesi ve enerji üssü konusundaki gelişmelerle ilgili konuların ilgili idarelerce geçmişte bütüncül olarak ele alındığı, bu itici gücün kıyı kullanımına ilişkin yatırımlarının Filyos Limanı kapsamında gerçekleştirildiği görülmektedir. Planlama alanında gelecekteki gelişimi yönlendirebilecek, ekonomik ve sosyal yapıda dolaylı olarak değişime neden olabilecek diğer iki temel itici güç Batı Zonguldak Alt Bölgesi ilgilendiren; Adapazarı-Karasu-Akçakoca-Alaplı-Bartın Demiryolu Projesi'nin yaratacağı dinamik ile Ereğli ve Alaplı'daki OSB yatırımı ve endüstriyel üretimdeki gelişme trendidir. Demiryolu hattının planlama alanındaki denizyolu taşımacılığındaki transit yük talebini arttırabileceği, Ereğli ve Alaplı'daki gelişme trendi orta-uzun vadede devam edecek endüstriyel faaliyetlerin ise bu bölgede yük talebini arttıracağına ilişkin nesnel değerlendirmeler BKAP çalışmalarının çeşitli aşamalarında bulunmaktadır.

Günümüzde kıyı alanlarına yönelik yapılan çalışmalarda en başta gelen parametrelerinden biri iklim değişikliğidir. Küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinde; aşırı hava olayları, su seviyelerinin yükselmesi, sıcaklık ve yağış dengelerinde bozulmalar, su kaynaklarının azalması olasılığı vb. faktörlerle ortaya çıkmaktadır. ZBK BKAP SÇD raporunun "İklim ve İklim Değişikliği" başlıklı bölümünde de vurgulandığı üzere sağanak yağış sıklığının genel olarak küresel ısınma ile birlikte kıyı bölgelerinde artacağı görülmektedir. Ayrıca kıyı bölgelerindeki buharlaşma seviyesi artacak; kıyısal alanda ve bu alanı etkileyen su havzasında su dengesi değişecektir. Ayrıca çalışmanın sonuçlarına göre Karadeniz, Avrupa kıyıları arasındaki en yüksek ikinci ekstrem su seviyesi yükselmesinin modellendiği basendir.

ZBK BKAP alanının gelişimini etkileyecek itici faktörlerden biri de doğal afetlerdir. Depremsellik ile kıyı erozyonu tehdidi altında yaşanan heyelan, sel, yangın gibi doğal afetlerin yaşanması riski çok yüksektir. Bölgede meydana gelen taşkın olayları en çok can ve mal kaybına neden olan afetlerin başında listelenmektedir. Özellikle sürekli sel ve taşkınlar nedeniyle sucul ve karasal canlıların etkilenmesi tehlikesi bölgeyi olumsuz etkileyecektir. ZBK BKAP ile birlikte doğal afetler açısından hassas yerlerin belirlenmesi, sorun yaşanan alanların belirlenmesi ve bu alanlarda alt ölçek planları yönlendirecek ve diğer üst ölçek plan çalışmalarına girdi sağlayacak şekilde dönüşüm stratejilerinin/senaryolarının/öncelikli etaplarının belirlenmesi mümkün olacaktır.

2014-2023 yıllarını kapsayan mülga T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Havza Yönetim Stratejisi'nde "2023 yılına kadar havzalardaki korunan ve duyarlı alanların sürdürülebilir yönetimleri sağlanacaktır," ibaresiyle; ayrıca 2010-2023 yıllarını kapsayan T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye İklim Değişikliği Stratejisi kapsamında, "emiyon envanterinin daha sağlıklı olarak hazırlanması için gerekli altyapıyı kurmak", "küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltma ve bu etkilere uyum sağlama doğrultusunda, ulusal hazırlık seviyesi ve kapasitesini artırmak; bu çabalarda elde edeceği tecrübe ve kazanımlarını bölge ülkeleri ile paylaşmak ve azaltım ve uyuma yönelik ikili ve çok taraflı ortak araştırma projeleri geliştirmek" şeklinde hedefler tanımlanmıştır.

2.2.2. Su Kalitesi

Ülkemiz, AB'nin kapsamlı Su Çerçeve Direktifi (WFD) ile uyum kapsamında; entegre su kaynakları yönetimi ve su kaynaklarını (hem miktar hem kalite yönünden) koruma ve kontrol etmek için bütünsel yaklaşım ile, Türkiye 25 nehir havzasını tanımlamış ve her biri için bir "Nehir Havza Koruma Eylem Planı" hazırlaması çalışmaları devam etmektedir. Bu bağlamda, içerisinde havzadaki kötüleşmiş su durumunu geliştirmek adına önemli tedbirler bulunduran Havza yönetim planlarına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmalar tamamlandığında planlama alanındaki havzalarda su kalitesine ilişkin bütüncül tedbirlerin alınması beklenmektedir.

Diğer taraftan TÜBİTAK MAM tarafından "Türkiye Kıyılarında Kentsel Atıksu Yönetimi: Sıcak Nokta ve Hassas Alanların Yeniden Tanımlanması: Atık Özümseme Kapasitelerinin İzleme Modelleme Yöntemleriyle Belirlenmesi ve Sürdürülebilir Kentsel Atıksu Yatırım Planlarının Geliştirilmesi (SINHA)" isimli proje tamamlanmıştır. Bu projenin çıktılarında göre planlama bölgelerindeki hassas su alanları kalitesinin iyileştirilmesi için, planlama bölgesinde alınacak kentsel atıksu ve katı atık tedbirleri ile iyi tarım uygulamaları, ağaçlandırma, erozyon ve rusubat kontrolü yapılması öngörülmektedir. Buna göre istasyonlarda tespit edilen türlerin bolluk değerlerine göre ekolojik durum sınıfları ve Yönetim Hedefleri verilmiştir. Bütünleşik

Kıyı Alanları Planlarının ise projede belirtilen yönetim hedeflerine uygun olarak hazırlanması gereklidir. Kötü, Zayıf ve Orta ekolojik durum sınıfında olan bölgelerin Yönetim Hedefi “Restorasyon” olmalıdır.

Doğu ve Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Ekolojik Durum Sınıfı zayıf olarak belirlenmiştir. Buna göre denizel etkileri olan yatırımlar ile (kara ve denizdeki) izleme çalışmalarında iyileşme görülmeden, yönetim hedefi restorasyon kapsamında bulunmayan yatırımlarda kirliliğe ilişkin tedbirler ve izleme faaliyetlerinin etkin bir biçimde yürütülmesi hedeflenmektedir.

Bartın ve Batı Kastamonu alt bölgelerinin Ekolojik Durum Sınıfı orta olarak belirlenmiştir. Ekolojik durumu nedeniyle kirlilik yüklerinin getirdiği baskılar bulunduğu için, genel yönetim hedefi restorasyon olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, kanalizasyon sularının arıtılmadan ya da kısmen arıtılarak yüzey sularına deşarj edilmesi, kanalizasyon sistemlerinden ve vahşi depolanmış katı atıklardan kaynaklanan sızıntıların yeraltı sularını kirletmesi, tarımsal faaliyetler nedeniyle zirai mücadele ilaçlarının, gübrelerin bilinçsiz kullanımı, sintine boşaltımı, kaçak vidanjör boşaltımı kıyı kesimindeki konutların baskısı kıyıdaki su kirliliğinin nedenleri olduğundan önlenmesine ilişkin hedefler belirlenmiştir.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinin su kalitesi sınıfının iyi durumda olduğu görülmektedir. Alt bölgedeki AAT’ye atıksularını ulaştıramayan bölgelerde ise modüler arıtma tesis kurulu olması bölgede dere ve nehirlerin taşıdığı kirlilik yükünü azaltmış, dolayısıyla Karadeniz’e taşınan kirlilik yükü de azalmıştır.

2.2.3. Ekosistemler ve Biyolojik Çeşitlilik

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP çalışma alanı, habitat ve biyoçeşitlilik açısından zengin orman ekosistemine sahip olan Batı Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, son yıllarda yüksek bir gelişim oranı ile karakterize edilmektedir. BKAP çalışma alanı, ulusal düzeyde sosyoekonomik açıdan en gelişmiş illerin yer aldığı bölgeye yakın bir konumda bulunmaktadır. Ayrıca bölge, sanayileşme, turizm faaliyetleri, kentleşme, otoyol, demiryolu gibi beşeri faaliyetlerin baskısı altındadır.

Gelecekte BKAP alanı üzerinde baskı yaratan dinamiklerden planlama alanının orta kesimi ve doğusundaki turizme yönelik gelişmeler ile planlama alanının batısında endüstriyel üretime ilişkin gelişmelerin önemli rolü olacağı düşünülmektedir. Bölgede ulaşım altyapısını çeşitlendirilmesine yönelik geliştirilen yeni demiryolu projesinin (Adapazarı-Karasu-Akçakoca-Alaplı-Bartın hattı) bölgeye transit trafikle ilgili yeni lojistik işlevleri çekmesi beklenmektedir. Benzer şekilde bölgede karayolu ulaşım altyapısını iyileştirilmesine yönelik geliştirilen yeni karayolu güzergahları bulunmakta olup bunlardan Batı ve Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde yapımı planlanan bölünmüş yol projesi önem taşımaktadır.

Doğada yapılan her türlü faaliyetin muhakkak bir çevresel etkisi söz konusudur. Mevcut ve

planlanan projelerin inşaatı ve işletilmesi sırasında olabilecek etkilerin bir kısmı ekolojik açıdan tolere edilebilirken bir kısmının ise tolere edilmesi söz konusu değildir. Örneğin; bir bölgedeki faaliyetten kaynaklı kayıp/kayıplar geniş yayılışlı kozmopolit türlerin popülasyonunu tehlikeye düşürmezken lokal (noktasal) endemik türlerin ise popülasyonunu tehlikeye düşürebilir. Mevcut ve planlanan projeler içerisinde çevresel etkinin boyutu ve sürekliliği matrisi dikkate alınarak bir değerlendirme yapıldığında madencilik, karayolu ve demiryolu projeleri yüksek çevresel etkiye sahip olarak değerlendirilmiştir. Madencilik projeleri ekonomik ömür boyunca yaratacağı emisyonlar ve habitat kaybı gibi nedenlerden dolayı yüksek çevresel etkiye sahiptir. Karayolu ve demiryolu projeleri ise habitat bölünmesi ve işletme dönemindeki emisyonlar nedeniyle bu yüksek çevresel etkiye sahip grubuna ilave edilmiştir. Her ne kadar yenilenebilir enerji kaynağı olsa da inşaat aşamasındaki çevresel etkileri yanısıra özellikle işletme aşamasında kuş göç yolu üzerinde olup olmadığı çevresel risk faktörünü doğrudan etkilemektedir. Bölgedeki RES projeleri irdelendiğinde ise doğrudan kuş göç yolu üzerinde bulunmamaktadır. Ancak kuş göç yoluna yakın bir bölgede bulunmaktadır. Kuş-RES çarpışması riski dikkate alınarak orta dereceli çevresel risk faktörüne ilave edilmiştir.

BKAP çalışma alanı, habitat ve biyoçeşitlilik açısından zengin orman ekosistemine sahip olan Batı Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır. Bölgede yapılaşma baskısı altında kalan orman alanları, birçok yabani hayvanın habitatını ve beslenme davranışını olumsuz etkileyecektir. Turizm için kıyı alanlarına yeni binaların inşa edilmesi, ekosistemi etkileyecektir. Aynı zamanda, planlama alanında birçok hassas alan ve endemik tür bulunmaktadır. Bu hassas bölgelerdeki iyi ekolojik durumun korunması, teorik olarak, AB'nin "2004/35/EC sayılı Çevresel Sorumluluk Direktifi" gibi yönetmeliklerin uygulanması ve ekosistemler ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki kentsel gelişim baskısını azaltmak için yönetim planları (Nehir Havza Yönetim Planları ve Kuraklık ve Sel Yönetim Planları vb.) stratejileri ile güvence altına alınacaktır.

Bununla birlikte, hassas ekosistemlerin fiziksel bütünlüğünü korumaksızın yapılan eylemler, mesela mekânsal planlama yapılırken ekonomik gelişmenin (turizm dâhil olmak üzere) artan baskısının göz önünde bulundurulmaması, ekolojik olarak değerli olan alanların ve biyolojik çeşitliliğin daha fazla tahrip olmasına neden olacaktır. Mevcut mevzuatlara rağmen, mekânsal planlamalar genellikle, sit alanlarına müdahale edilmesini engellemek ve yeterli düzeyde entegre yaklaşım, yani farklı sektörel planlamalar arasında koordinasyon sağlamak konularında başarısız olmaktadır. Bu özellikle, kıyıdaki ve karadaki imardan etkilenebilen (örneğin limanların inşa edilmesi, kirlilik, atılan çöpler gibi) kıyı deniz ekosistemleri için geçerlidir. Dolayısıyla, ekosistemler konusunda hâlihazırda var olan olumsuz eğilimler ile birlikte, habitatlar ve biyolojik çeşitlilik öngörülebilir gelecekte, doğanın korunmasına dair gösterilen çabalara rağmen, kaybolmaya devam edecektir.

ZBK BKAP önemli flora ve faunaların, korunan türlerin, önemli kuş alanlarının

değerlendirilmesi, sucul fauna için hassas bölgelerin değerlendirilmesi, var olan hassas bölgelerin ve ayrıca plan kapsamında yapılan analizler doğrultusunda yeni tespit edilecek öneri hassas bölgelerin koruma ve geliştirme stratejilerinin belirlenmesi planlama alanının geleceği konusunda kritik tedbirler olarak ön plana çıkmaktadır.

2.2.4. Arazi Kullanımı ve Çevre Düzeni

Günümüzde kentsel alanlarda ve çevre yerleşimlerde üretim ve günlük yaşamı bütünleştiren kentsel bölgeler gelişmektedir. Özellikle hızlı büyüyen gelişmekte olan ülkelerde, metropoller ve kentsel bölgeler, insan ve yatırım çekmektedir. Türkiye'nin en büyük metropolleri ile en büyük katma değeri üreten sanayi bölgesine yakın bir konumda olan ZBK BKAP bölgesi, sahip olduğu bu konumdan dolayı olarak etkilenmektedir. Bu gelişimler devam ettiği müddetçe, çevreye duyarlı kentleşme yaklaşımı önemini korumayı sürdürmektedir.

BKAP alanında kıyı faaliyetlerine yönelik yapılaşma baskısının arazi kullanımı ve çevre düzeni üzerinde önemli etkileri olacağı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede kıyı yapıları, dolgu alanları, turizm tesisleri gibi yapıların yaratacağı olumsuz sonuçların dikkatle ele alınması gerekmektedir. Diğer taraftan kontrolsüz turizmin çevre kirliliğine ve sahillerin tahribatına neden olması tehlikesine karşı sürdürülebilir turizm anlayışıyla hareket edilmesi önem taşımaktadır.

ZBK BKAP olmadan, çevre düzeninin entegre deniz politikası, deniz saha planlaması, mekânsal planlama ve sektörel master planlar arasındaki kara-deniz etkisini incelenmesinin mümkün olmayacağı açıktır. Bölgelerde yerel liman yönetimleri bulunsa da kapsayıcı bir uzmanlığa sahip olmadıkları, deniz ile kara unsurlarını içeren bütünleşik kıyı yönetimi kılavuzu bulunmadığından, deniz saha planlaması konusunda yerel planlar yapma konusunda sınırlı olacakları öngörülmektedir. Bu şekilde çevresel planlama, turizm stratejileri, mekânsal planlar gibi büyük ölçekli planlar ile deniz bölgesini entegre bir şekilde idare edilmesi olanaklı olmamaktadır. Bu durum, bahsi geçen kıyı alanları için uyumsuz ve plansız bir gelişime yol açacaktır. Bunun bir sonucu olarak ise gelecekte, kıyılarıdaki ekolojik denge ileri safhada daha da bozulacaktır.

Kıyı yapıları için BKAP'da önceliklendirilen yerlerin seçim kriterleri, halk sağlığı, doğal afetler, iklim krizi, biyoçeşitlilik ve ekosistemler yönünden aykırılık ya da tehdit teşkil eden arazi kullanım faaliyetlerinin belirlenmesi ve dönüşüm kriterlerinin belirlenmesi hedefi belirlendiği için bu bütüncül anlayışın alt politikaları bu yolla üretilebilecektir.

2.2.5. Altyapı

Bölgenin atık su altyapısı, nüfusun ihtiyaçları göz önüne alındığında yer yer yetersiz durumdadır. Özellikle yaz sezonunda kıyının turizm ve günübirlik faaliyetler için yoğun bir şekilde kullanılması, atık su arıtma tesislerinin ve katı atık tesislerinin yetersizliği, kıyı yapılarında gerekli önlemlerin alınmaması (liman, balıkçı barınaklarında atıklarla ilgili

problemler ve kıyı yapılarında katı atık kaynaklı sorunlar) çalışma alanının geleceği ile ilgili önemli tehditlerdir. Diğer taraftan planlama alanının batı kesimindeki büyük ölçekli endüstriyel üretim tesislerinin neden olduğu çevresel sorunlar da çalışma alanının geleceği ile ilgili önemli tehditlerin başında gelmektedir.

Altyapı eksikliklerinin önemli çevresel sonuçları olmaktadır. Altyapı eksiklerinin çözülebilmesi için öngörülebilir gelecekte çeşitli yatırımların yapılması gerekmektedir ve bu yatırımların yeterli ölçekte (kayda değer bir iyileştirme yapmak için) yapılması güç olacaktır. Bu sebepten, mevcut problemlerin (kısa-orta vadede) devam etmesi olası bir senaryodur. Bununla birlikte, uzun vadede, kırsal alanlardaki atık ve kanalizasyon altyapısı hizmetlerini iyileştirmek adına belediyelerin hizmet alanlarını genişleten 6360 sayılı Kanunun etkileri, ZBK BKAP alanında ve özellikle kıyı ilçelerindeki kırsal yerleşmelerin altyapı olanaklarının iyileştirilmesine katkıda bulunacaktır.

ZBK BKAP'ın kıyı yapılarında altyapı eksikliklerinin giderilmesi, katı atık ve arıtma tesislerinin yeterli düzeye getirilmesi, ulaşım konusunda çalışma alanındaki eksikliklere yönelik önlemler alınması yönündeki kapsamlı çalışma hedefleri, altyapı eksikliklerinin ilgili tüm paydaşlarla birlikte giderilmesi için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Ayrıca iklim değişikliğinin etkilerini azaltacak şekilde teknik altyapı geliştirme ilkelerinin belirlenmesi de BKAP planının uzun vadeli sürdürülebilir gelişim ilkeleriyle uyumlu bir program sunmaktadır.

2.2.6. Hava Kalitesi

ZBK BKAP çalışma alanının orta ve doğu kesimi hava kalitesi değerleri bakımında ülke ortalamalarına göre iyi sayılabilecek bir konumda, batı kesimi ise endüstriyel üretime dayalı emisyonlardan dolayı zaman zaman olumsuz sayılabilecek bir konumda yer almaktadır. Planlama alanında, endüstriyel faaliyetlerin çok yoğunlaşmadığı kesimlerinde hava kirliliği göstergeleri Türkiye sınır değerlerinin altında olmasına rağmen, kış dönemlerinde kentsel yerleşmelerin bulunduğu kıyı alanlarında kullanılan yakıt türünden kaynaklanan bir hava kirliliği problemi yaşanmaktadır. Bölge'de toplu taşıma sistemlerinden ziyade bireysel motorlu taşıt kullanımının yaygınlaşması hava kirliliği göstergelerinde bir artış eğilimini ortaya çıkarmaktadır.

Ayrıca Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde endüstriyel faaliyet gösteren kitlesel tesislerin yanında pek çok küçük ve orta büyüklükte işletme vardır. Bu işletmelerin yüksek maliyet içeren çevre duyarlı sistemleri kullanamamaları bölgede hava kalitesini düşürücü bir diğer etmen olarak tanımlanabilir. Bunun yanı sıra kıyı yapılarına gelen deniz araçları trafiği nedeniyle oluşan hava kirliliği de alanın hava kalitesi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. BKAP planında mevcutta yüksek kirliliğe ve hava kirliliğine hassas alanlar değerlendirilmiş ve gerekli hedefler ve politikalar geliştirilmiştir.

BKAP bağlamında, Denizlerin Gemilerden Kirlenmesini Önleme Uluslararası Sözleşmesi (MARPOL), taşımacılık faaliyetlerinin sebep olduğu hava ve su emisyonunu azaltma

bakımından önem teşkil etmektedir. İlâveten, “Endüstriyel Emisyonlar (Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü) – 2010/75/EU” Direktifi, “kirleten öder” prensibi ve kirlilik önleme prensipleri doğrultusunda ve Türkiye Cumhuriyeti’nin endüstriyel tesislerin emisyonlarını kontrol ederek hava kirliliğini azaltma hedefini de kapsayan ulusal planları, kanunları ve yönetmelikleriyle, endüstriyel faaliyetlerden ortaya çıkan kirliliğinin önlenmesi, azaltılması ve mümkün olabildiğince bitirilmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak, hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik çalışmaları şart koşan çeşitli stratejik planlar da dâhil olmak üzere, ulusal çerçevedeki kademeli iyileştirmelerin yalnızca sınırlı etkisi vardır. Bununla birlikte kitlesel endüstriyel üretim bölgeleri ile kentsel alanlara yakın bir konumda olan bölgenin, gelişme trendinin kontrolü garanti altına alınmadığı müddetçe, hava kalitesinin kentleşmiş ve endüstriyelmiş alanlarda tamamıyla iyileştirilmesi beklenmemektedir.

2.2.7. Gürültü

Günümüzde kıyı faaliyetlerine ilişkin yapıların inşa ve işletme aşamasında oluşan gürültü kirliliği önemli bir çevre sorunu olarak değerlendirilmektedir. Buna ek olarak çevresel gürültüye yönelik şikayetler, planlama alanında özellikle yaz turizmi sezonu dolayısıyla sıklıkla görülmektedir BKAP ile ilgili yatırımların ÇED kapsamında uygulanması ile geçici etkilerin yönetilmesi ve kıyı yapıları için öncelikli alanların yerleşim yerlerine olan mesafelerinin değerlendirilmesi hedefleri ortaya konulmuştur. Ancak yeni planlanan faaliyetlerin ve yatırımların gürültü emisyonu riskleri göz önünde bulundurmak için kapsamlı bir çaba gösterilmezse, hâlihazırda mevcut olan negatif eğilim muhtemelen devam edecektir.

AB direktifleri (2002/49/EC), Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği ve Aarhus Sözleşmesi uyarınca; Zonguldak ve Kastamonu illerinin de olduğu 66 ilde gürültü haritaları tamamlanmıştır. Ayrıca, mevzuatın gerekliliklerine yönelik, gürültü haritası sonuçları göz önünde bulundurularak gürültü eylem planı hazırlama çalışmaları yürütülmektedir.

2.2.8. Sosyo-Ekonomik Boyutlar

BKAP çalışma alanı, ulusal düzeyde sosyoekonomik açıdan orta düzeyde gelişmiş illerin yer aldığı bölgede bulunmaktadır. Çalışma alanının batı kesimi, ulusal düzeyde öneme sahip sanayi alanlarının bulunduğu bölgede konumlanmaktadır.

Tüm illerin gelişmişlik açısından 1 ila 6 arasından kademelendirdiği SEGE-2017 İl Kademeleri çalışmasına göre gelişmişlik açısından; Zonguldak 3.kademe, Bartın ve Kastamonu 4.kademe iller grubunda yer almaktadır. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi ve TR82 Kastamonu Alt Bölgesi, Düzey2 bölgeleri içerisinde en az nüfusa sahip iki bölge olma özelliğine sahiptir. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi 2020 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre ülke nüfusunun

%1.24'ünü oluşturmaktadır. TR81 Zonguldak Alt Bölgesinin Türkiye nüfusu içerisindeki oranında son 30 yıl içerisindeki değişimine bakıldığında sürekli olarak azaldığı görülmektedir.

1990 yılında 1.073.560 kişi olan TR81 Zonguldak Alt Bölgesi nüfusu 2000 yılında 1.035.071 kişi olmuş ve ülke nüfusu içerisindeki oranı da azalmıştır. 2010 yılında 1.035.071 kişi olan alt bölge nüfusu 2020 yılında 1.033.797 kişiye düşmüştür. TR81 Zonguldak Alt Bölgesi nüfusunun ülke nüfusu içerisindeki oranı 2000 yılında %1.90 iken, 2010 yılında %1.40, 2020 yılında ise %1.24'e gerilemiştir.

Bartın nüfusu ilçe statüsüne sahip olduğu 1990 yılında 133.942 kişidir. 1991 yılı sonrasında il statüsü kazanan Bartın'ın 2000 yılı nüfusu 184.178 kişiye yükselmiştir. İldeki en yüksek nüfus artışı 1990-2000 yılları arasında yaşanmıştır. 2010 yılında 187.758 kişiye ulaşan nüfus 2020 yılına gelindiğinde 198.979 kişi olmuştur. 1990-2020 yılları arasında Bartın il nüfusunda sürekli olarak bir artış yaşanmıştır.

Planlamaya konu olan kıyı alanının idari açıdan sınırları içerisinde yer aldığı diğer bir il olan Kastamonu ili nüfusu; 2020 TUIK verilerine göre TR82 Kastamonu Alt Bölgesi nüfusunun %47.93'ünü oluşturmaktadır. Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerinden oluşan TR82 Kastamonu Alt Bölge nüfusunun büyük bir kısmı Kastamonu ilinde bulunmaktadır. Kastamonu ilinin, bölge içerisindeki oranı 1990 yılında %43.77 iken, 2010 yılına gelindiğinde %48.61'e yükselmiştir. 2020 yılına gelindiğinde ise bu oran %47.93 olmuştur. Son 30 yıllık süreç içerisinde Kastamonu il nüfusunun alt bölge içerisindeki oranı artmıştır.

Batı Karadeniz Bölgesi ve özellikle Zonguldak ilinin kıyı kesiminde madencilik faaliyetleri ile demir-çeliğe dayalı ulusal düzeyde öneme sahip üretim alanlarının ağırlığının devam edeceği öngörülmektedir. Bununla birlikte planlama alanını orta kesiminde yer alan Filyos Vadisi Projesinin bölgede sosyo-ekonomik yapıyı doğrudan etkileyeceği görülmektedir.

Yürütülen analizler, halkın hava ve su kirliliğinden etkilenme durumunun planlama alanındaki farklı bölgelere göre değişiklik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Planlama alanında sanayi alanlarının yoğunlaştığı Batı ve Zonguldak Alt Bölgeleri ile madencilik faaliyetlerinin devam ettiği muhtelif bölgelerde halkın olumsuz çevresel koşullardan etkilendiği ve bu durumun dikkate alınması gereken önemli bir sorun olduğu tespit edilmiştir. Ancak endüstriyel üretim faaliyetlerinin planlama alanının batısı ile Filyos'daki gelişme trendi yerel nüfus için istihdam ve iş fırsatları sağlama, dolayısıyla refahı iyileştirme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, sektörler arasında çevre koruması da içeren çeşitli alanlarda dikkatli bir planlama ve koordinasyon yapılması gereklidir.

Diğer taraftan yaz mevsimindeki daimi ve geçici mevsimsel turist nüfusu, ele alınarak değerlendirilmeli, turizm sektörü yatırımlarını güçlendirmeyi amaçlayan herhangi bir planlamada ortaya çıkabilecek sorunlar dikkate alınmalıdır. Planlama alanı çevresinde yoğun sanayi alanları bulunmasına rağmen doğallığını büyük ölçüde muhafaza etmiştir.

2.2.9. Kültürel Miras

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri BKAP alanında kıyı yapıları, dolgu alanları, turizm tesisleri gibi yapıların yaratacağı sonuçların dengesiz gelişim ekseninde uygulanması, alana ilişkin önemli boyutlarda tehdit teşkil etmektedir. Bunun dışında çalışma alanında korunması gereken birçok tarihi ve kültürel değer vardır ve bu değerler çeşitli boyutlarla tehlike altında bulunmaktadır. Kısa vadeli programlardan ziyade sektörel, mekânsal, ekonomik, sosyal vb. boyutlarıyla bütüncül bir yaklaşıma bu alanda duyulan ihtiyaç ZBK BKAP planının koruma eksenli uzun vadeli programını da önemli hale getirmektedir.

2.3.BKAP'NİN HASSAS ALANLARDAKİ OLASI ETKİLERİ (Yönetmelik Ek 5'te Verilmiştir)

08.04.2017 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren SÇD Yönetmeliği'nde duyarlı yöreler şu şekilde tanımlanmıştır; “Biyolojik, fiziksel, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile çevresel etkilere karşı duyarlı olan veya mevcut kirlilik yükü çevre ve sağlık yönünden tehlike yaratan düzeylere ulaştığı belirlenen yöreler” . SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde sınıflandırılan hassas alanlar şunlardır; i) Türkiye mevzuatlarına göre sit alanları, ii) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere göre sit alanları ve iii) koruma altına alınması gereken alanlar. Milli parklar, tabiat parkları, doğal sit alanları ve sulak alanlar, SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde “Türkiye mevzuatlarına göre sit alanları” başlığı altında listelenmiştir.

ZBK BKAP planlama alanındaki hassas alanların listesi, SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde listelenmiş olup aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 22 SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
1	Ulusal mevzuat uyarınca korunması gereken alanlar		
a)	'Milli Parklar', 'Tabiat Parkları', 'Tabiat Anıtları' ve 'Doğal Sit Alanları', 2873 sayılı Kanun'un 3. Maddesinde tanımlanmıştır (Resmî Gazete Tarihi: 09.08.1983)	Evet	Kanun'un 14. Maddesi uyarınca, Bu sahaların özelliklerinin kaybolmasına veya değiştirilmesine sebep olan veya olabilecek her türlü müdahaleler ile toprak, su ve hava kirlenmesi ve benzeri çevre sorunları yaratacak iş ve işlemlerin yapılması yasaktır. Aşağıda belirtilenler ZBK BKAP planlama alanı sınırları dâhilinde bulunmaktadır: <ul style="list-style-type: none"> • Danaağzı Tabiat Parkı • Filyos Deltası • Güzelcehisar Tabiat Anıtı • Ahatlar Tabiat Parkı • Küre Dağları Milli Parkı • Yeşilyuva Tabiat Parkı • Ereğli Cehennemazgı Mağarası Doğal Sit Alanları • Ereğli Göztepe Doğal Sit Alanları • Güzelcehisar Doğal Sit Alanları • Bartın Çayı Doğal Sit Alanları • Amasra Doğal Sit Alanları • Çakraz Doğal Sit Alanları • Göçkün Doğal Sit Alanları

³ Tabloda kullanılan açıklamalar şu anlama gelmektedir: **Evet** – Belirtilen hassas alan KSD BKAP alanında bulunmaktadır ; **Hayır** – Belirtilen hassas alan KSD BKAP alanında bulunmamaktadır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
			<ul style="list-style-type: none"> • Ovatekke Doğal Sit Alanları • Gideros Koyu Doğal Sit Alanları • İnebolu Doğal Sit Alanları <p>Bu bölgeler mekânsal planlar/stratejilerde tanımlandığından, ZBK BKAP dâhilinde devamlı olarak dikkate alınmıştır ve doğrudan bir etki beklenmemektedir. Bununla birlikte, kıyı yapılarının inşası, nüfus, kentleşme, katı atık, atık su, trafik, hava emisyonu ve gürültü artışının bir sonucu olarak dolaylı negatif etkilere maruz kalabilir, yukarıda bahsedilen koruma alanlarının yakınlığı, bu alanların flora, fauna ve doğal peyzajı etkilenebilir. Bu riskler, SÇD bünyesinde, BKAP'da ana hatlarıyla belirlenen öncelikli alanlar ve öncelikli yapıların konumu bağlamında incelenmiştir.</p>
b)	4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca (Resmî Gazete Tarihi: 11.07.2003), "Yaban Hayatı Koruma Sahası Geliştirme Sahası", 'Yaban Hayatı Yerleştirme Alanları', T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenmiştir.	Hayır	<p>Kanun'un 4. Maddesi uyarınca, av ve yaban hayvanlarının beslenmesine, barınmasına, üremesine ve korunmasına imkân veren doğal yaşama ortamları zehirlenemez, sulak alanlar kirletilemez, kurutulamaz ve bunların doğal yapıları değiştirilemez.</p> <p>4915 sayılı Kanun kapsamında olup bu alanlar halihazırda KSD BKAP dâhilinde dikkate alındığından, kıyı yapıları için seçilmiş konuma bağlı doğrudan etki beklenmemekte muhtemel dolaylı etkiler ise BKAP'da ana hatlarıyla belirlenen öncelikli alanlar ve öncelikli yapıların konumu bağlamında incelenmiştir.</p>
c)	2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun (Resmî Gazete Tarihi: 21.07.1983), 3. Maddesi'nin 'Paragraf a) Tanımlar' kısmının 1. , 2. , 3. Ve 5. Alt maddelerinde 'Kültür Varlıkları', 'Doğal Varlıklar', 'Arkeolojik ve Doğal Sit Alanları' ve 'Koruma Alanları', aynı kanunun ilgili maddeleri uyarınca tanımlanmış ve kaydedilmiştir.	Evet	<p>Bu kanun uyarınca, ülkede tanımlanmış ve kaydedilmiş her tür kültür varlığı koruma altındadır. Kanunun kapsadığı alanlarda, koruma, imar ve bu alanların kullanımına ilişkin ayrıntılı kararlar, Koruma Amaçlı İmar Planları ile birlikte üretilebilir. Aşağıda belirtilenler, ZBK BKAP planlama alanı sınırları dâhilinde bulunmaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zonguldak Kentsel Sit Alanları • Amasra Kentsel Sit Alanı • Gideros Kalesi • Ceneviz(Cin)Kalesi • Ginolu Kalesi • Gazallı Kalesi • Çoban Kalesi • Timme Kalesi • İlişi Kalesi • Yakaören Köprüsü • Hıdırlar Kalesi

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
			<ul style="list-style-type: none"> • Okçular Kalesi • Gökçekale Mevkii Nekropol Alanı • Güzelcehisar Kalesi • Cehennemağzı Mağaraları • Tios Antik Kenti • Abacık Mahallesi Arkeolojik Sit Alanı • Kocaali Mahallesi Arkeolojik Sit Alanı • Ereğli Cehennemağzı Mağarası Doğal Sit Alanları • Ereğli Göztepe Doğal Sit Alanları • Güzelcehisar Doğal Sit Alanları • Bartın Çayı Doğal Sit Alanları • Amasra Doğal Sit Alanları • Çakraz Doğal Sit Alanları • Göçkün Doğal Sit Alanları • Ovatekke Doğal Sit Alanları • Gideros Koyu Doğal Sit Alanları • İnebolu Doğal Sit Alanları <p>Bu alanlar halihazırda KSDBKAP planı dâhilinde dikkate alındığından, kıyı yapıları için seçilmiş konuma bağlı doğrudan etki beklenmemektedir. Bununla birlikte, yeni kıyı yapılarının inşasına bağlı olası riskler görülebilir, bunlar nüfus, kentleşme, atık, atık su, trafik, hava emisyonu, gürültü artışı olabilir, yukarıda belirtilen sit alanlarının yakınlığı, dolaylı olarak bu alanlardaki doğal, arkeolojik ve kültürel kaynakları etkileyebilir (BKAP'da belirtilen öncelikli alan ve öncelikli yapılara bağlı olarak).</p>
d	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 22.03.1970, Değişiklik Tarihi: 13.12.2010, Sayı: 13799) kapsamındaki Su Ürünleri ve Üreme alanları	Hayır	<p>Kanuna göre, Su ürünleri veya bunları istihlak edenlerin veya kullananların sağlığına veyahut istihsal vasıtalarına malzeme, teçhizat, alet ve edevata zarar veren maddelerin iç sulara ve denizlerdeki istihsal yerlerine veya civarlarına dökülmesi veya döküleceği şekilde tesisat yapılması yasaktır.</p> <p>Bununla birlikte, ZBK BKAP planlama alanında bu tür alanların varlığı saptanmamıştır.</p>
d)	Resmî Gazete'de yayımlanmasını müteakip yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin (25687 Sayılı ve 31.12.2004 Tarihli Resmî Gazete) ⁴ 17., 18., 19. Ve 20.	Hayır	<p>Bu yönetmelik uyarınca, belediye hizmet alanı sınırları dâhilindeki imar planlarında dikkate alınmalıdır, içme ve kullanma suyu havzalarının (yönetmelikte belirtilmiştir) kirliliğine sebep olabilecek faaliyetler yasaktır.</p>

⁴ Bu Yönetmelik'te yapılan değişiklikler sebebiyle, bu alanlar hakkındaki bilgi, İçme-Kullanma Suyu Havzaları Korunmasına Dair Yönetmelik'ten alınmıştır.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
	Maddelerinde tanımlanan alanlar		Bununla birlikte, ZBK BKAP alanında bu tür alanların varlığı saptanmamıştır.
e)	167 Sayılı ve 16.12.1960 Tarihli Yeraltı Suları Hakkında Kanun uyarınca açıklanan yeraltı suyu koruma alanları ve Resmî Gazete'de yayımlanan 28257 Sayılı ve 07.04.2012 Tarihli Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik	Hayır	Söz konusu Yönetmelik uyarınca, yeraltı suyu kaynaklarının 50 metre çevresi, yerel makamlar tarafından koruma amacıyla kamulaştırılan mutlak koruma alanı olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca, mutlak koruma alanını çevreleyen 1. Ve 2. Derece koruma alanları hakkında da kısıtlamalar bulunmaktadır. Bu alanlar halihazırda imar planlarında işaretlendiğinden ve ZBK BKAP planlarında dikkate alındığından, kıyı yapıları için seçilen konum sebebiyle doğrudan bir etki beklenmemektedir.
f)	26898 Sayılı ve 06.06.2008 Tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmasını müteakip yürürlüğe giren Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nde belirlenen alanlar	Evet	Yönetmelik uyarınca, hava kalitesi parametrelerinin sınırların üzerinde olduğu bölgeler ve alt bölgeler belirlenmiştir. Bu, ÇŞİDB tarafından online izleme sistemi aracılığıyla uygulanmaktadır. İl bazından hazırlanan temiz hava eylem planları, ÇŞİDB İl Müdürlükleri tarafından hazırlanmaktadır. Bölgedeki hava kalitesi temel olarak sanayi ile orantılıdır, sanayi ile bağlantılı olan deniz taşımacılığı da hava emisyonuna katkıda bulunmaktadır. Endüstriyel üretimin artan kapasitesine bağlı olarak artan ticari liman kapasitesi, bölgedeki hava kirliliğini artırabilir.
g)	2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 9. Maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından 'Özel Çevre Koruma Bölgesi' olarak belirlenen ve ilan edilen alanlar	Hayır	Kanun uyarınca, bu alanlar, ulusal ve uluslararası ekolojik önem teşkil etmektedir ve sanayi, turizm ve inşaat gibi baskılar nedeniyle zarar görme ve yok olma tehlikesi altındadır. Türkiye'de 16 adet Özel Çevre Koruma Bölgesi bulunmakta olup ZBK BKAP alanında bu tür alan bulunmamaktadır.
ğ)	2960 Sayılı Boğaziçi Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 18.11.1983) uyarınca koruma altında olan alanlar	Hayır	-
h)	6831 Sayılı Orman Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 31.08.1956) uyarınca orman olarak kabul edilen alanlar	Evet	Kanun uyarınca, ormanın koruma statüsüne bağlı olarak, kamu yararı için inşa edilecek altyapı tesislerine yönelik sınırlı esneklik sağlanmıştır. Planlama alanı genelinde orman arazileri, baskın arazi

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
			kullanımı ve arazi örtüsüdür. Orman arazilerinin payı Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde yaklaşık %64, Bartın Alt Bölgesi'nde yaklaşık %61. Mekânsal planlar ile stratejiler ve dolayısıyla ZBK BKAP, Orman Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca belirlenen yasaklamaları dikkate aldığından, doğrudan bir etki beklenmemektedir. Bununla birlikte, yeni kıyı yapılarının inşasına bağlı olası riskler görülebilir, bunlar nüfus, kentleşme, atık, atık su, trafik, hava emisyonu, gürültü artışı olabilir, bunların orman arazilerine olan yakınlığı, belirtilen bölgeleri dolaylı olarak etkileyebilir (BKAP'da belirtilen öncelikli alan ve öncelikli yapılara bağlı olarak).
i)	3621 Sayılı Kıyı Kanunu (Resmî Gazete Tarihi: 04.04.1990) uyarınca yapı yasağı olan alanlar	Evet	Kanun uyarınca, sahil şeridi iki bölüme ayrılmıştır. Kıyı kenar çizgisinden itibaren ilk 50 metrelik sahil şeridinde yapı yasağı getirilmiştir ve yaya yolu, gezinti, dinlenme, seyir ve rekreatif amaçlarla kullanılmak üzere düzenlenmesine imkan verilmiştir. Kıyı kenar çizgisinden itibaren ikinci 50 metrelik sahil şeridinde, halk yararı gözetilmesi gerekmektedir. ZBK BKAP halk yararı için ve bu yasanın gereklilikleri uyarınca kıyı yapıları (kıyı rekreasyon alanları, balıkçı limanları ve marinalar gibi) önerdiğinden, bu kanuna ilişkin doğrudan etki beklenmemektedir.
i)	3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'da (Resmî Gazete Tarihi: 26.01.1939) belirtilen alanlar	Hayır	-
j)	4342 Sayılı Mera Kanunu'nda (Resmî Gazete Tarihi: 25.02.1998) belirtilen alanlar	Evet	Bu kanunun amacı, mera alanlarını korumaktır. Meralar, ZBK BKAP alan genelinde büyük bir arazi kullanımı payına sahip değildir. Planlama alanındaki en geniş mera alanlarına Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde rastlanmaktadır. Bu alanlar mekânsal planlar/stratejiler ve ZBK BKAP dâhilinde değerlendirildiğinden, doğrudan bir etki beklenmemektedir. Bununla birlikte, yeni kıyı yapılarının inşasına bağlı olası riskler görülebilir, bunlar nüfus, kentleşme, atık, atık su, trafik, hava

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
			emisyonu, gürültü artışı olabilir, bunların yukarıda belirtilen koruma altındaki alanlara olan yakınlığı, BKAP'da belirtilen öncelikli alan ve öncelikli yapılara bağlı olarak, bu alanların flora, fauna ve doğal peyzajını etkileyebilir.
k)	28962 Sayılı ve 04.04.2014 Tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmasını müteakip yürürlüğe giren Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nde belirtilen alanlar	Hayır	<p>Bu Yönetmeliğin amacı, bütün sulak alanları, uluslararası önem teşkil edip etmediklerine bakılmaksızın, korumak ve geliştirmek ve bu konu hususunda, kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon ilkelerini belirlemektir. Bu alanları korumak için bazı kısıtlamalar ve yasaklar mevcuttur.</p> <p>ZBK BKAP çalışma alanında bu mevzuata göre tescil edilmiş herhangi bir sulak alan bulunmamaktadır. Ancak Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde yer alan Filyos Deltası sulak alan özelliği göstermektedir.</p> <p>Sulak alanlarda yeni kıyı yapılarının inşasına bağlı olası riskler görülebilir, bunlar nüfus, kentleşme, atık, atık su, trafik, hava emisyonu, gürültü artışı olabilir, bunların yukarıda belirtilen koruma altındaki alanlara olan yakınlığı, BKAP'da belirtilen öncelikli alan ve öncelikli yapılara bağlı olarak, sulak alanların flora, fauna ve doğal peyzajını etkileyebilir.</p>
İ)	03.07.2005 Tarihli ve 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve 22.11.1984 Tarihli ve 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında, tarım arazilerinin olası tarım mahsullerinin korunması	Evet	<p>Bu kanunun amacı, tarımsal arazilerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak korunmasıdır. Tarım arazileri, ZBK BKAP alanında yaklaşık % 28 oranında arazi kullanımına sahiptir.</p> <p>Bu alanlar mekânsal planlar/stratejiler ve ZBK BKAP dâhilinde değerlendirildiğinden, doğrudan bir etki beklenmemektedir. BKAP çalışmasının tarımsal üretimle mekânsal çatışma riski düşük olan kıyı alanıyla sınırlı olması nedeniyle, doğrudan bir etki beklenmemektedir. Bununla birlikte, yeni kıyı yapılarının inşasına bağlı olası riskler görülebilir, bunlar nüfus, kentleşme, atık, atık su, trafik, hava emisyonu, gürültü artışı olabilir, bunların yukarıda belirtilen koruma altındaki alanlara olan yakınlığı, BKAP'da belirtilen öncelikli alan ve öncelikli yapılara bağlı olarak, zamanla tarım arazilerini etkileyebilir.</p>
2.	Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası Konvansiyonlara Göre Sit Alanları:		

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
a)	'Avrupa Yaban Hayatı ve Doğal Yaşam Alanlarının Korunmasına İlişkin Konvansiyon (Bern Sözleşmesi) uyarınca koruma altında olan alanlar arasında, "Deniz Kaplumbağalarının Kayda Değer Üreme Alanları" ve "Akdeniz Foklarının Habitatları ve Üreme Alanları" olarak belirlenen I ve II Koruma Alanları	Hayır	-
b)	'Akdeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi' (Barselona Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınan alanlar	Hayır	-
i)	'Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol' uyarınca 'Özel Koruma Alanları' olarak belirlenen alanlar		
c)	'Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme'nin 1. ve 2. maddeleri uyarınca, T.C. Kültür Bakanlığı tarafından 'Kültürel Miras' ve 'Doğal Miras' olarak koruma altına alınan kültürel, tarihi ve doğal alanlar	Hayır	-
d)	"Sulak Alanların Korunması İçin Yapılmış Uluslararası Sözleşme" (RAMSAR Sözleşmesi) uyarınca koruma altında olan alanlar	Hayır	-
e)	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi	Hayır	-
3.	Koruma Altına Alınması Gereken Alanlar		
a)	Mevcut hallerde korunduğu tespit edilen ve onaylı Çevre Düzeni Planları ile yapımı / yapılması yasaklanan alanlar (doğal ve ekolojik özelliklerinin korunacağı	Evet	Çeşitli yasal düzenlemelere konu olan ve bu tabloda koruma alanı olarak belirtilen alanların planlama alanında halen yürürlükte bulunan; Zonguldak-Bartın-Karabük Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Sinop-Kastamonu-Çankırı Planlama

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
	alanlar)		Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı gösterildiği, bu alanlarla ilgili plan hükmü düzenlemesinin yapıldığı belirlenmiştir.
b)	Tarım Alanları: Toprağı, topoğrafyası ve iklim şartları tarımsal üretime uygun olan, tarımsal üretimin yapıldığı, yapılmaya uygun olduğu ya da imar, ıslah ve rehabilitasyon çalışmaları ile tarımsal üretime uygun hale gelecek şekilde dönüştürülebilecek alanlar	Evet	Tarım arazileri, ZBK BKAP planlama alanının arazi kullanımının %28'ini kapsamaktadır. Toplam alandaki en büyük payı, % 35 ile Batı Kastamonu Alt Bölgesi, ardından % 32 ile Batı Zonguldak Alt Bölgesi almaktadır.
c)	Sulak Alanlar: Bataklık, düz bataklık arazi, turbalık ya da doğal veya yapay, durgun ya da akar, tatlı, hafif tuzlu ya da tuzlu sular, derinliği düşük gelgitte altı metreyi geçmeyen deniz suyu alanları dâhil olan alanlar, organizmalar ve özellikle sucul kuşlar için önemli habitatlar olan, bu alanların kıyıda kara tarafına kadar ekolojik açıdan ıslak kalan bölgeler	Hayır	ZBK BKAP çalışma alanında bu mevzuata göre tescil edilmiş herhangi bir sulak alan bulunmamaktadır. Ancak Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde yer alan Filyos Deltası sulak alan özelliği göstermektedir.
d)	Göller, nehirler ve yer üstü suları faaliyet bölgeleri	Evet	ZBK BKAP planlama alanında, su kütlelerinin arazi kullanımını %0,35'tir. Bu oranda en büyük payı akarsular almakta, doğal göl ve göletler çok sınırlı bir yüzölçümüne sahip olmaktadır.
e)	Bilimsel araştırmalar için önem arz eden ve/veya nesli tükenmekte olan ya da tükenme tehlikesi ihtimali olan türer ve ülkemiz için endemik olan türlerin habitatlarının oluşturduğu alanlar; doğayı ve biyolojik çeşitliliği koruma konusunda önemli işlevleri bulunan sulak alan, dağ, deniz ve kıyı ekosistemi, ve doğal değerlerinin korunmasının zaruri olduğu ve	Evet	Endemik ve nesli tükenme tehlikesi altında olan türler için önem arz eden doğal sit alanları bulunmaktadır (bu tablonun 1.a, 1.b, 1.c, 1.h, 1.k bölümlerinde listelenmiştir).

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

No	SÇD Yönetmeliği'nin Ek-5'inde belirtilen Hassas Alanlar	İlgi ³	ZBK BKAP'ya olan olası bağlantılar
	tehlikeye açık olmaları olası olan, ekosistem bütünlüğü olan veya ekosistemler arasında doğal bir bağ sağlayanlar; peyzaj koruma alanı, mikro iklim alanları, ekosistemler ve mağaralar, biyosfer rezervi olan alanlar, biyotop, biyogenetik rezervler, bu tür hassas alanlardan bir ya da birden fazla içeren alanlar ve eşsiz jeolojik ve jeomorfolojik oluşumları olan alanlar.		

Yukarıda yer verilen koruma alaları ile hassas alanlar ile yukarıdaki matriste tanımlanan ZBK BKAP arasındaki olası bağlantılar, bu SÇD Raporu'nun, "ZBK SÇD'nin Çevre Üzerindeki Muhtemel Kayda Değer Etkileri" isimli Bölüm 5'te daha detaylı bir şekilde, planın olası etkilerinin değerlendirilmesiyle göz önünde bulundurulmuştur.

3. BKAP'A İLİŞKİN ÇEVRESEL HEDEFLER VE GÖSTERGELER

Stratejik Çevresel Değerlendirme sürecinin bir parçası olarak, BKAP var olan temel stratejik planları veya çevre sorunlarına ilişkin amaç, hedef ve gösterge belirleyen programları uyum çerçevesinde değerlendirmiştir. BKAP'ın değerlendirilmesi için bir çerçeve oluşturmak adına, ilgili uluslararası ve ulusal çevre koruma amaçlarının özeti bu bölümde sunulmuştur. Sonrasında, SÇD değerlendirmesi, BKAP'de önerilen önlemlerin ve değişikliklerin bu çevresel hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunup bulunmayacağı ve ne ölçüde katkıda bulunabileceği (veya olumsuz etkileyebileceği) tahminine dayandırılmıştır.

Tablo 23 BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler Ve Göstergeler

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
Su Kalitesi	<p>11. Kalkınma Planı, 2019-2023: 510. Madde: Ülkemizdeki kamu ve özel sektörün liman yatırımları bütüncül bir bakış açısıyla koordine edilecek ve çevreye duyarlı, sürdürülebilir liman uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.</p> <p>697. Madde: Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı kapsamında havza bazında yapılan plan, strateji ve eylem planları bir bütünlük içinde uygulamaya konulacaktır.</p> <p>712. Madde: Çevre ve doğal kaynakların korunması, kalitesinin iyileştirilmesi, etkin, entegre ve sürdürülebilir şekilde yönetiminin sağlanması, her alanda çevre ve iklim dostu uygulamaların gerçekleştirilmesi, toplumun her kesiminin çevre bilinci ile duyarlılığının artırılması temel amaçtır.</p> <p>718. Madde: Büyük endüstriyel kazaların önlenmesine yönelik risk yönetimi uygulamaları geliştirilecek ve kimyasalların halk sağlığı ve çevreye olan etkilerini en aza indirecek şekilde etkin yönetimi sağlanacaktır.</p> <p>2019-2023 T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Stratejik Planı, 2019-2023 Hedef 4.1: Denizlerde ve iç sularda seyir, can, mal ve çevre emniyetini arttırmak.</p> <p>Verilen Görevler (s.17): Çevreye duyarlı, sürdürülebilir liman uygulamalarının yaygınlaştırılması.</p> <p>T.C. CSİDB Stratejik Planı, 2019-2023: Hedef 1.3: ...hava kalitesi iyileştirilecek, kara ve deniz kaynaklı kirleticiler azaltılacaktır. Deniz suyu kalitesi artırılabilecek ve halk sağlığı ile çevreyi etkileyen kimyasalların etkili yönetimi sağlanacaktır. Önümüzdeki dönemde, kentse</p>	<p>Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, 2008/56/EC 1. Madde: Deniz ortamını korumak ve muhafaza etmek, tahribatını önlemek veya uygulanabilir yerlerde, olumsuz etkilenen yerlerde deniz ekosistemlerini onarmak, 13.1. Madde: Üye Devletler, Madde 9(1) uyarınca, ilgili her bir deniz bölgesi ve alt bölgesi hususunda, iyi çevresel statüsünü elde etmek ya da sürdürmek için alınması gereken tedbirleri belirleyecektir.</p> <p>Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşme (MARPOL), 1978 Bu Sözleşme, gemilerin yol açtığı kirliliği önleme ve en aza indirmeye yönelik yönetmelikleri içerir. - Rutin faaliyetlerden oluşan kirliliği de kapsar – güncel olarak 6 Teknik Ek'i bulunmaktadır.</p> <p>Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi, 1994 6. Madde: Sözleşme Taraflarının her biri, Karadeniz deniz çevresinin nereden kaynaklanmış olursa olsun bu Sözleşmenin Ek'inde belirtilen maddelerle kirlenmesini önleyeceklerdir.</p> <p>8. Madde: Sözleşme Taraflarının, uluslararası hukukun genel kabul görmüş kural ve standartlarına uygun olarak, tek tek veya birlikte Karadeniz'in deniz çevresinin gemiler tarafından kirlenmesinin önlenmesi, azaltılması ve kontrolü için gereken tüm tedbirleri alacaklardır.</p> <p>Karadeniz Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine Karşı Acil Durumlarda Yapılacak</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut durumda kirlilik baskısıyla karşı karşıya olan akarsuların su kalitesi üzerindeki baskıları en aza indirmeye çalışmak Gemilerin oluşturduğu trafik yükünü düzenlemek ve iyileştirmek Endüstriyel tesisler tarafından denizlere, akarsulara ve diğer temiz su kaynaklarına kaçak atık su boşaltımını önlemek amacıyla denetim ve yaptırım mekanizmalarını işletmek Gemilerden denize boşaltılan kaçak atık yağ ve diğer kirleticiler için önlenmesi ve denetimi konusunda çalışmalar yürütmek Plaj ve deniz suyu kalitesini korumak için izleme sistemlerini etkin şekilde işletmek ve kimyasal kirliliği ölçebilen istasyonların sayılarını arttırmak. Derin deniz deşarjını, su kalitesinin kötü olduğu yerlerden uzaklaştırmak Hassas bölgelerde ve korunması gereken doğal alanlarda izleme sistemlerini daha iyi hale getirmek ve gelişmesine katkıda bulunmak Kamuoyunun kaliteyi anlık ve kolay takip edebileceği geniş çevre göstergeleri ile ulusal veri tabanını geliştirmek 	<ul style="list-style-type: none"> Seyahat süresi başına gemilerin atık alım tesisine yaptığı atık su deşarj miktarının yolcu sayısına oranı (L/kişi.gün) Yasadışı atık su deşarjı denetimleri (sayı/yıl) Denetim sayısı başına yasadışı atık su deşarjına bağlı verilen toplam ceza miktarı (TL/sayı) Yolculuk süresi başına gemiden atık kabul tesisine aktarılan çöp miktarının yolcu sayısına oranı (kg/kişi.gün) Kıyı arazisine yakın yüzey sularının nitrat konsantrasyonu (mg/L) Kıyı arazisine yakın yüzey sularının fosfat konsantrasyonu (mg/L) Kıyı suyu kalite ölçümlerinin sıklığı (ölçüm sayısı/yıl) Yıllık deniz kazası sayısı (sayı/yıl) Alt bölgeler içindeniz suyu kalitesi izleme istasyonlarının yüzdesi (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p>dönüşümü hızlandırarak çevreye duyarlı yapılarla geçiş, atıkların ekonomiye kazandırılması ve sıfır atığa geçiş, akıllı şehir uygulamalarının alt yapısının oluşturulması, iklim değişikliğiyle mücadele ve hava, toprak ve suyun iyileştirilmesi sağlanacaktır. Belediye nüfuslarının artışı oranında atıksu arıtma hizmetleri sağlanacaktır.</p> <p><u>T.C. TOB Ulusal Havza Yönetim Stratejisi, 2014-2023</u></p> <p>H3.4: Kentsel alanlar ve yerleşim yerleri çevresindeki havzalarda yoğun ve düzensiz yapılaşmanın ve bunun neden olduğu toprak, bitki örtüsü, su kaynakları ve doğal denge bozulmasının önlenmesi.</p> <p>H5: Havzalarda yaşayan halkın bilinçlendirilmesi, yaşam kalitesinin ve refah düzeyinin yükseltilmesi ve doğal kaynaklar üzerine baskılarının azaltılması.</p> <p><u>T.C. TOB Ulusal Su Planı, 2019-2023</u></p> <p>10.4.1: Doğal göllerin ve sulak alanların hidrolojik dengesi korunmalı ve bozulmuş olanların dengeye gelmesini sağlayacak şekilde kullanılmalıdır.</p> <p>10.4.2.7 Su politikası; çevre, tarım, sanayi, enerji ve turizm politikaları ile birlikte oluşturulmalıdır.</p> <p><u>Denizlerin ve Limanların Gemilerle Kirlenmesinin Önlenmesi ve Kirlilikle Mücadele Raporu, Sayıştay, 2002</u></p> <p>Kirlilikle etkin mücadelenin sağlanması için ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla farklı senaryolar ve destekleyici tatbikatlar dikkate alınarak yeterli ve uygulanabilir bir ulusal acil durum planı hazırlanmalıdır.</p>	<p><u>İşbirliğine Dair Protokol, 1992</u></p> <p>5. Madde: Protokol Taraflarından her biri, diğer Sözleşme Taraflarına ve Komisyona, petrol ve diğer zararlı maddelerden kaynaklanan kirliliğin kontrolü ve bunlarla mücadelede sorumlu yetkili ulusal makamları belirleyecektir. Protokol Taraflarından her biri, ilgili uluslararası belgelerin hükümlerine uygun olarak, petrol veya diğer zararlı maddelerin boşaltılmasıyla sonuçlanan veya bununla sonuçlanabilecek olayların raporlarını iletmek ve almak için bir merkez noktası belirleyecektir.</p> <p><u>2030 AB Bivolojik Çesitlilik Stratejisi</u></p> <p>2030'a kadar, kimyasal pestisitlerin ve daha zararlı pestisitlerin kullanımını ve riskleri %50 oranında azaltılacaktır.</p> <p><u>Su Çerçeve Direktifi, 2000/60/EC</u></p> <p>(26) Üye Devletler, mevcut toplum gerekliliklerini dikkate alarak entegre tedbir programları içerisinde gerekli tedbirleri tanımlayarak ve uygulayarak en azından iyi su statüsü hedefine ulaşmayı hedeflemelidir. İyi su durumunun hâlihazırda mevcut olduğu yerlerde, bu durum muhafaza edilmelidir. Yeraltı suları için, iyi durum gerekliliklerine ek olarak, herhangi bir kirlenme yoğunluğunda yaşanacak herhangi bir önemli ve sürekli artış eğilimi tespit edilmeli ve tersine çevrilmelidir.</p> <p><u>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları</u></p> <p>Hedef 14.1 2025'e kadar özellikle karasal kökenli faaliyetlerden kaynaklanan, deniz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Heyelan, taşkın, deprem, yangın, deniz kazası gibi etmenlerden kaynaklanan kimyasal bozulmaları önlemek için bölgesel ve ulusal Eylem Planlarını iyileştirmek • Yerel ve ulusal anlamda risk yönetimi konusunda uygulamalar ve eğitimler geliştirmek • Deniz kıyısındaki dolgu alanlarının olası atık ve kirlenme potansiyeline karşı önlemler almak • Sahil sporu faaliyetlerinin araçsız biçimde yapılmasını teşvik etmek ve sahildeki tüm eğlence faaliyetlerinde çevre dostu alternatifler geliştirmek • Liman yatırımlarını, doğal çevre durumunu koruyarak ve deniz suyunun kirlenme tehlikesini bertaraf ederek gerçekleştirmek • Olası sızıntı kazalarını tolere edemeyecek hassas deniz alanlarını belirlemek • Koruma altına alınması gereken hassas su kütlelerini belirlemek	<ul style="list-style-type: none"> • Yüzme Suyu Kalite Standartları'nın⁵ altındaki sahillerin yüzdesi (%) • Liman yetkilileri için, Acil Eylem eğitimi olan personel yüzdesi (%) • Toplam su alanı başına hassas su alanlarının sayısı (%)

⁵ Verilere <https://yuzme.saglik.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p><u>Gemilerden Atık Alınması Ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği (26.12.2004 tarih ve 25682 Sayılı R.G., değişiklik 2010)</u> 5 No.'lu Madde: Deniz kirliliğini önlemek amacıyla gemilerden kaynaklanan atıkları doğrudan ve/veya dolaylı olarak deniz ortamına bırakmak yasaktır. 8 No.'lu Madde: Atık alım işlemi esnasında herhangi bir kaza, sızıntı veya taşma olması durumunda, kirliliğin yayılmaması ve durdurulması için atık alma gemi personeli tarafından ilk müdahalede bulunulmasını sağlamak ve sorumlu liman başkanlığını derhal bilgilendirmekle yükümlüdürler. 10 No.'lu Madde: Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan uğraksız gemiler haricindeki gemiler; normal faaliyetlerinden kaynaklanan ve bu Yönetmelik kapsamında tanımı yapılan atıkları, Yönetmelik hükümlerine göre kurularak işletilen atık kabul tesislerine veya atık alma gemilerine geciktirmeksizin vermekle yükümlüdürler. 18 No.'lu Madde: Gemilerden atıkların alınmasında atık veren gemiye göre Ek-4 veya Ek-5'de yer alan atık transfer formu kullanılması esastır. <u>Balıkçı Barınakları Yönetmeliği, (22846 sayılı ve 13.12.1996 tarihli R.G., değişiklik 2008)</u> 9 No.'lu Madde: Barınak işletmecisi barınakta meydana gelebilecek kazalar sonucunda denize dökülen katı ve sıvı atıkları toplamak ve denize yayılmasını önlemek için gerekli tedbirleri alır ve aldırır. <u>Su Ürünleri Yönetmeliği (22223 sayılı ve 10.03.1995 tarihli R.G., değişiklik 2017)</u> 26 No.'lu Madde: Su ürünleri işletmelerinde korozyona dayanıklı ve tam bir sızdırmazlığa sahip, içlerine atıkların konulacağı, iş günü sonunda ilgili yerlere nakledilebilecek, uygun</p>	<p>çöpü ve gıda atıklarının dökülmesinden kaynaklanan su kirliliği de dâhil deniz kirliliğinin tüm biçimlerinin önlenmesi ve önemli ölçüde azaltılması.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vatandaş nüfusunda artışa neden olabilecek kıyı yatırımları için öncelikli yerlerde AAT mevcudiyeti, kapasite ve işlevselliğini değerlendirmek • Su kaynaklarının etkin/doğru biçimde kullanımını teşvik etmek amacıyla çevre duyarlılığı oluşturmak ve bilinçlendirme çalışmalarına katkı koymak	

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	sayıda toplama tankları bulunmalıdır.			
Çevre ve Atık Yönetimi	<p><u>T.C. CSİDB Atık Su Arıtma Eylem Planı, 2017-2023</u> 2023 yılının sonuna kadar, belediyenin bütün nüfusuna atık su arıtma hizmeti sağlanması planlanmaktadır.</p> <p><u>CSİDB Stratejik Planı, 2019-2023</u></p> <p>H1.1 Sıfır atık uygulaması yaygınlaştırılacak, atıklar kaynağa ayrılacak, atıkların geri dönüşüm yoluyla ülke ekonomisine kazandırılması sağlanacak ve vatandaşlarımızın tamamına atık ve atık su arıtma hizmeti sunulacaktır. Atık yönetimi faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve Atık Programı ile bütünleşik atık tesislerinin sayısı artırılacaktır.</p> <p>H1.5 Altyapı eksikliklerinin giderilerek korunan alanların gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır.</p> <p>Amaç 6 Yerel yönetimlerin hizmet hızının ve kalitesinin artırılması.</p> <p><u>T.C. TOB Ulusal Havza Yönetim Stratejisi, 2014-2023</u></p> <p>H2.3.2 Ülke genelindeki tüm yerleşimler için atık su toplama ve arıtma sistemlerinin kurulmasını ve standartları sağlayacak şekilde çalıştırılmasını sağlamak.</p> <p><u>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</u></p> <p>426.4 Turizm bölgelerindeki içme suyu, kanalizasyon, atık bertaraf ve atık su arıtma altyapı yatırımları gerçekleştirilecektir.</p> <p>360.4 Biyokütle ve atıklar verimli kullanılarak kimyasal üretiminde alternatif girdi olarak değerlendirilecektir.</p> <p><u>T.C. TOB Ulusal Su Planı, 2019-2023</u></p> <p>3.4.2 Alıcı ortam bazlı deşarj standartları geliştirilmeli, bu standartların uygulanmasına yönelik tedbirler alınmalı ve gerekli yasal ve idari düzenlemeler yapılmalıdır.</p> <p>3.4.7. Sanayide su tasarrufu sağlayan temiz</p>	<p><u>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Hedef 6.3</u> 2030'a kadar kirliliği azaltarak, vahşi depolamayı ortadan kaldırarak, zararlı kimyasalların ve maddelerin salınımını en aza indirgeyerek, arıtılmamış atık su oranını yarıya indirerek ve küresel ölçüde geri dönüşümü ve güvenli tekrar kullanımı ciddi ölçüde artırarak su kalitesinin yükseltilmesi.</p> <p>Hedef 12.5 2030'a kadar önleme, azaltma, geri dönüşüm ve tekrar kullanma yoluyla atık üretiminin önemli ölçüde azaltılması.</p> <p><u>Atıkların ve Diğer Maddelerin Bosaltılmasıyla Oluşan Deniz Kirliliğinin Önlenmesi için Londra Sözleşmesi, 1972</u></p> <p>1. Madde: Sözleşme Tarafları, deniz çevresindeki tüm kirlilik kaynaklarının etkin kontrolünü bireysel ve toplu olarak teşvik edecek, özellikle tehlike yaratabilecek atıkların ve diğer maddelerin denizi kirletmesini ve halk sağlığına, canlı kaynaklara ve deniz yaşamına zarar verecek, tesislere hasar verecek ve denizin diğer meşru kullanımına müdahale edecek diğer konuları önlemek için tüm uygulanabilir adımları atmaya taahhüt edeceklerdir.</p> <p><u>Bivolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, BM, 1992</u></p> <p>20.7 Madde: Ayrıca, kurak ve yarı-kurak bölgelerin, kıyı alanlarının ve dağlık alanların bulunduğu çevresel açıdan en duyarlı olanlar da dahil olmak üzere, gelişmekte olan ülkelerin özel durumu göz önünde bulundurulacaktır.</p> <p><u>Karadeniz Deniz Çevresinin Kara Kökenli Kaynaklardan Kirlenme Karşı Korunmasına Dair Protokol, 1992</u></p> <p>6. Madde: Protokol Tarafları aşağıdakileri dikkate alacaklardır: a. Belediye</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atık su arıtma tesislerinin sayısını maksimize etmek ve düzgün ve etkin kapasiteyle çalışmalarını sağlamak • Hassas bölgelerde, kesin korunması gereken alanlarda atık su arıtma tesislerine yer vermemek • Kıyılara yakın olmayan alanlarda atık sorununa çözüm üretmek için bertaraf tesisi, entegre atık tesisi ve geri dönüşüm tesislerinin sayılarını artırmak • Toplanan atıkların geri dönüşümle üretime etkin bir biçimde tekrar kazandırılması amacıyla atık veri sistemlerinin kaydedilmesine imkan veren akıllı çöp toplama sistemini kurmak • Temiz suya sürdürülebilir erişimi sağlamak için atık su şebekesini genişletmek ve şebekenin kalitesini artırmak • Özellikle hassas bölgelere deşarj sınırının belli bir kotada kalmasını sağlamak • Hâlihazırda kullanılmakta olan atık su arıtma tesislerinde tam işletme ve deşarj standartları açısından denetimleri artırmak ve kapasitelerini ek yöntemlerle rehabilite etmek • Arıtılmış atık suların endüstrilerde proses su olarak kullanılmasını teşvik etmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Yıllara göre atık su arıtma tesisi hizmeti alan nüfusun artış yüzdesi (%) • Yıllara göre atık su şebekesi hizmeti alan nüfusun artış yüzdesi (%) • Yıllık geri kazanılan atıkların yüzdesi (%) • Yıllık düzenli depolama tesislerine gönderilen atıkların yüzdesi (%) • Arıtılmış atık suyu proses suyu olarak kullanan tesis sayısının toplam tesis sayısına olan oranı (%) • Atıl durumdaki atık su arıtma tesisi sayısının toplam atık su arıtma tesisi sayısına olan oranı (%) • Atık su arıtma tesisi başına düşen sürekli izleme aygıtlarının sayısı (sayı/sayı) • Rehabilite edilecek atık su tesisi başına rehabilite edilmiş atık su arıtma tesislerinin yüzdesi (%) • Temiz teknolojiler kullanan tesislerin toplam tesis sayısına olan oranı (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p>üretim teknolojileri ile kirliliğin kaynağında önlenmesi tercih ve teşvik edilmelidir.</p> <p><u>Ulusal Atık Yönetimi ve Evlem Planı 2016-2023 Orta ve Uzun Vade Hedefleri</u></p> <p>i) 2023 yılında oluşan atığın %35'inin geri kazanım, %65'inin düzenli depolama yöntemi ile bertaraf edilmesi hedeflenmektedir. ii) Düzensiz döküm sahalarının rehabilite edilmesi; iii) Tehlikeli atıkların geri kazanım ve bertarafı için ilave tesis yatırımlarının artırılmasını sağlamak; iv) Özel atıkların yönetiminde toplama ve geri kazanım verimini arttırmak; v) Tehlikeli atıkların geri kazanım ve bertarafı için ilave tesis yatırımlarının artırılmasını sağlamak</p> <p><u>Atık Yönetimi Yönetmeliği (29314 sayılı ve 02.04.2015 tarihli R.G.)</u></p> <p>Madde 5: Ürünlerin üretim, kullanım, geri kazanım veya bertarafı sırasında çevre ve halk sağlığına en az zarar verecek şekilde ürünlerin tasarlanması, pazarlanması esastır. Daha dayanıklı, yeniden kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir ürünlere odaklanan teknolojiler ile atık üretimine ve atık içerisinde bulunan zararlı maddelere yönelik, ürün çevresel tasarım yaklaşımının oluşturulması esastır.</p> <p><u>Sıfır Atık Yönetmeliği (30829 sayılı ve 12.07.2019 tarihli R.G.)</u></p> <p>Madde 5: EK-2'de verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesi, atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılması, ürün ve materyallerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesi esastır.</p> <p>Madde 12: Limanlar 31.12.2020 tarihine kadar sıfır atık yönetim sistemlerini kurmak ve uygulamakla yükümlüdür.</p> <p><u>Balıkçı Barınakları Yönetmeliği, (22846 sayılı ve 13.12.1996 tarihli R.G., değişiklik 2008)</u></p> <p>Madde 9: Karada ve denizde çevre kirliliğini</p>	<p>kanalizasyon sistemlerinden su tahliyesi, Karadeniz'in deniz çevresinin kirlenmesini azaltacak şekilde yapılmalıdır. b. Endüstriyel atıkların kirlilik yükü, bu Protokol Ek I ve II'de listelenen kabul edilen madde ve madde konsantrasyonlarına uymak için azaltılmalıdır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Temiz teknolojilerin kullanımını teşvik etmek • Yatırım projelerini, diğer sektörlerle entegre yürütmek ve nüfusun çevreyle uyumlu olarak dağılımını sağlayacak şekilde geliştirmek • Sıfır atık, geri dönüşüm ve kaynağında azaltmaya yönelik faaliyetler veya eğitimlerle halkı bilinçlendirmek	<ul style="list-style-type: none"> • Çevresel altyapıyı iyileştirmek için kullanılan teşvik tutarının toplam alınan teşvik tutarına oranı (%) • Devlet için verilen çevresel altyapı teşvikleri tutarının verilen toplam teşviklere oranı (%) • Yıllık çevre yönetimi için yapılan farkındalık faaliyetlerinin sayısı (sayı/yıl)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p>önleyici tedbirleri alır ve aldırır. Barınağın tekne kapasitesini karşılayacak büyüklükte katı atık, atık yağ, sintine suları ve evsel sularını toplayacak hareketli konteyner bulundurulmasını, bu atıkların çevreye zarar vermeyecek şekilde bertaraf edilmesini veya bertaraf için ilgili yerlere taşınmasını sağlar.</p> <p><u>Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, (25406 sayılı ve 18.03.2004 tarihli, değişiklik 2004)</u></p> <p>Madde 5: Atıkların kaynağa azaltılması esastır. Bu atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, atıkların çevre ve halk sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler. Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının geri kazanılması ve özellikle alt yapı malzemesi olarak yeniden değerlendirilmesi esastır. Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının karıştırılmaması esastır. Sağlıklı bir geri kazanım ve bertaraf sisteminin oluşturulması için atıkların kaynağında ayrılması ve seçici yıkım esastır.</p>			
Ekosistem ve Biyolojik Çeşitlilik	<p><u>ÇŞİDB Stratejik Planı, 2019-2023</u></p> <p>H1.4 Ülke genelindeki doğal değerler ve biyolojik çeşitlilik açısından hassas alanlar tespit edilerek korunan alan sayıları artırılacak, doğal sit alanları ekolojik temelli bilimsel esaslar çerçevesinde yeniden değerlendirilecektir.</p> <p><u>T.C. TOB Ulusal Su Planı, 2019-2023</u></p> <p>3.4.2.4 Türkiye'ye özgü biyolojik indeksler bütün havzalarda yaygınlaştırılmalıdır.</p> <p>10.4.2.3 Politika geliştirilirken bütüncül ekosistem yaklaşımı göz önüne alınmalıdır.</p> <p><u>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</u></p> <p>412. Tarımsal üretimde yerel hayvan ırkı ve tohum alanında biyolojik çeşitliliğimiz korunacak ve sürdürülebilir hale getirilmesi sağlanacaktır.</p>	<p><u>2030 AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi</u></p> <p>-1. 2030'a kadar, gerçek bir Trans-Avrupa Doğa Ağının parçası olarak AB'nin kara alanının en az %30'unu ve AB'nin deniz alanının %30'unu yasal olarak korumak ve ekolojik koridorları entegre etmek. 2. AB'nin sit alanlarını, kalan AB birincil ve doğal yaşlı ormanları da dâhil olmak üzere, en azından üçte birini mutlak koruma altına almak. 3. Sit alanlarını etkili bir şekilde yönetmek, anlaşılır koruma amaçları ve tedbirlerini tanımlamak ve bunları uygun olarak izlemek.</p> <p>- 2030'a kadar, kayda değer bozulmuş ve karbon bakımından zengin ekosistemler eski haline getirilecektir; habitatlar ve türler,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alt bölgelerdeki ekolojik çeşitliliği korumak amacıyla yerel veri tabanları geliştirmek • Denizdeki nesli tükenme tehlikesi altında olan türleri izlemek ve buna ilişkin stratejiler geliştirmek • Nesli tükenmekte olan ve hassas bölgelerdeki türlerin avlanması konusundaki yaptırımları ve denetimleri artırmak	<ul style="list-style-type: none"> • Sit alanlarının toplam bölge alanına oranı (%) • Biyolojik çeşitlilik değişimlerinin sektörel yatırım sayısına olan oranı (%) • Biyolojik çeşitlilik değişimlerinin yıllık deniz kazası sayısına olan oranı (%) • İstilacı türlerin toplam tür sayısındaki payı (%) • Tek tür için yıllık avlanma oranı (ton/yıl)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p>412.1 Biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanacak, önemli türler ve özellikli alanlar izlenecek, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydaların paylaşımına yönelik mekanizma oluşturulacak, biyoçeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kayıt altına alınarak Ar-Ge amaçlı kullanıma sunulacaktır.</p> <p>713.3 Toplumun çevre bilincini artırmaya yönelik çevre ve doğa koruma ile sürdürülebilir üretim ve tüketim konularında eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir</p> <p>717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir.</p> <p><u>Türkiye'nin İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı, 2011-2023</u></p> <p>Hedef 2.6 Kıyı yerleşim planlamalarında kıyı ve deniz ekosistemlerinin iklim değişikliğine direncini azaltıcı gelişmelerin kontrol edilmesi; denizlerimize giren türlerin tespiti ve izlenmesi.</p> <p><u>Su Ürünleri Yönetmeliği (22223 sayılı ve 10.03.1995 tarihli R.G., değişiklik 2017)</u></p> <p>Madde 24: Su ürünlerinin sağlığında kullanılacak her türlü ilaç, biyolojik ve kimyasal maddelerin imali, kullanılması, satışı, nakli, depolanması ve ithaline ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça belirlenir</p> <p>Madde 26: Tesiste uygun bir atıksu tahliye sistemi olmalı, böcek, kemirgen, kuş ve benzeri hayvanlara karşı koruyucu düzenekler bulunmalıdır.</p>	<p>koruma eğilimi ve durumu hususlarında bozulma göstermemektedir ve en az %30'u uygun koruma statüsüne ulaşmakta veya en azından olumlu bir eğilim göstermektedir.</p> <p>- 2030'a kadar, hassas türler ve habitatlar üzerindeki, balıkçılık aracılığıyla deniz dibi ve çıkarma alanları da dâhil olmak üzere olumsuz etkiler, iyi çevresel durum elde etmek için önemli miktarda azaltılmaktadır.</p> <p>- Türlerin yan avı, türlere iyileşme ve koruma tanyacak bir seviyeye düşürülecek ya da kaldırılacaktır.</p> <p>- 2030'a kadar, istilacı yabancı türlerin tehdidi altındaki Kırmızı Liste türlerinin sayısında %50 oranında azalma olacaktır.</p> <p><u>Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi, 2008/56/EC</u></p> <p>39. Madde: Balıkçılık yönetimini düzenleyen tedbirler, Ortak Balıkçılık Politikası bağlamında alınabilir ve balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı Ortak Balıkçılık Politikası (18) bağlamında alınabilir, bu Direktif ile ele alınan hedeflere ulaşılmasını desteklemek amacıyla bilimsel görüşler temel alınabilir, bunlara, ekosistemlerin bütünlüğünün, yapısının ve işleyişinin sürdürülmesini veya eski haline getirilmesini sağlamak ve uygun olduğu durumlarda, diğerlerinin yanı sıra yumurtlama, fidanlık ve beslenme alanlarını korumak için belli alanlardaki balıkçılığın tamamen kapatılması dâhil olabilir.</p> <p><u>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı</u></p> <p>Hedef 6.6: 2020'ye kadar dağları, ormanları, sulak alanları, nehirleri, akiferleri ve gölleri kapsayan su ekosistemlerinin korunması ve eski haline getirilmesi.</p> <p><u>Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, BM, 1992</u></p> <p>5. Madde: Sözleşme Taraflarının her biri,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hedefler, politikalar belirleyerek kıyı ve denizdeki sit alanlarının sürdürülebilir korunmasını ve gelişimini sağlamak • Kıyılardaki hassas flora ve faunaları, korunan türleri önemli kuş alanlarını değerlendirmek • Sucul fauna için hassas bölgeleri değerlendirmek • Bölgelerin biyolojik çeşitliliği üzerindeki su kalitesi değişikliğinin etkilerini izlemek • Acarlar Longozu Sulak Alanı Yönetim Planı'nda belirlenen hem deniz alanını hem de kara alanını kapsayan ekolojik koridorları dikkate alan yatırım planlarını belirlemek • Turizm için önemli olan türleri belirlemek • Balıkçılara avlanma kapasitesi ve bunun önemi hakkında eğitim vermek • Balıkçılara nesli tükenme tehlikesi altında olan, hassas türler hakkında eğitim vermek • Balıkçı barınaklarına modern ve sağlıklı bir işleyiş kazandırmak • Ekolojinin ve doğal çevrenin korunmasının önemi konusunda bilinçlendirme faaliyetleri yürütmek	<ul style="list-style-type: none"> • Yasadışı avlanmaya verilen toplam ceza sayısı (sayı/yıl) • Nesli tükenme tehlikesi altında ve hassas türler konusunda eğitilmiş olan balıkçıların sayısı (sayı/yıl) • Avlanma kapasitesi ve önemi konusunda eğitilmiş olan balıkçıların sayısı (sayı/yıl) • Miktarı azalan bir balıktaki çevresel parametre konsantrasyonlarının artma yüzdesi (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
		<p>biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı için, ulusal yargı yetkisinin dışındaki alanlar ve karşılıklı menfaate dayalı diğer konularda diğer Sözleşme Taraflarıyla doğrudan veya uygun olduğunda yetkili uluslararası örgütler aracılığıyla, mümkün olduğu ölçüde ve uygun biçimde işbirliği yapacaktır.</p> <p><u>Karadeniz Deniz Çevresinin Kara Kökenli Kaynaklardan Kirlenmeye Karşı Korunmasına Dair Protokol, 1992</u></p> <p>6d. Karadeniz'in deniz ortamının su kalitesini etkileyen tarım ve orman alanlarından kaynaklanan kirlilik yükü, bu Protokol'ün Ek I ve II'de listelenen kabul edilen madde ve madde konsantrasyonlarına uymak için azaltılmalıdır.</p> <p><u>Karadeniz'de Biyolojik Çeşitliliğin ve Peyzajın Korunması Protokolü, 2004</u></p> <p>4.1. Madde: Protokol Taraflarının her biri aşağıdaki hususları gerçekleştirmek için gerekli tüm tedbirleri alacaktır: a) Özellikle Ek-I'de belirtilen usule uygun olarak korunan alanların tesis edilmesi suretiyle özel biyolojik ve peyzaj değerine sahip alanların sürdürülebilir ve çevreyle uyumlu bir şekilde korunması, muhafaza edilmesi, geliştirilmesi ve yönetimi; b) Bu Protokolün kapsadığı alanlarda bulunan türlerin gelişmeye müsait bir durumda muhafazası ve habitatların ise rahatsız edilmemesinin temini, c) Ekonomik öneme sahip türlerin ve özellikle canlı deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması, d) Daha önceden yüksek biyolojik çeşitlilik ve peyzaj değeri olan zarar görmüş alanların yeniden kazanılması ve rehabilitasyonu, e) Tabiat, tarih, kültür ve estetik açılarından yüksek değere sahip olan peyzaj alanlarının iyi duruma getirilmesi ve</p>		

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
Nüfus ve Halk Sağlığı	<p>11. Kalkınma Planı, 2019-2023 579.2 Gıda güvenilirliği, obezite, çevre sağlığı gibi konularda çok paydaşlı sağlık sorumluluğu modeli güçlendirilecektir Türkiye'nin İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı, 2011-2023 UIS2.2.10. İklim değişikliği dolayısı ile halk sağlığını etkileyecek göç hareketleri, uluslararası ticaret ve turizm gibi konularda çalışan ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile ülkelerle işbirliği yapılması. ÇSİDB Stratejik Planı, 2019-2023 3.9 2030'a kadar tehlikeli kimyasallardan ve hava, su ve toprak kirliliği ve kontaminasyonundan kaynaklanan ölüm ve hastalıkların kayda değer miktarda azaltılması.</p>	<p>bu durumda muhafaza edilmesi.</p> <p>BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992 4.1-f. Madde: İklim değişikliğini azaltmak ve değişikliğe uyum sağlamak amacıyla alınan önlemler ve uygulanan projelerin ekonomi, halk sağlığı ve çevre kalitesi üzerinde zararlı etkilerini en aza indirmek amacıyla, örneğin ulusal düzeyde hazırlanacak etki değerlendirmeleriyle, uygun metodlar uygulamak suretiyle, iklim değişikliği değerlendirmelerini kendi sosyal, ekonomik ve çevresel politikalar ve eylemleri çerçevesinde mümkün olan en geniş şekilde dikkate alacaklardır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> İklim değişikliğinin nüfus üzerindeki olumlu veya olumsuz etkileri konusunda çalışmalar yürütmek ve gerekli tedbirleri almak İklim değişikliğiyle mücadele etmek amacıyla nüfus için uyum politikaları geliştirmek İklim değişikliğinin planlama alanındaki arazi kullanımına dair olası etkilerini incelemek ve sonuçlara ilişkin stratejiler geliştirmek Hastane müracaatlarını solunum şikayetleri ve tümör teşhisi ile izlemek ve bunları hava ve su kalitesi verileriyle bağlantılı olarak analiz etmek Çevre kirliliği kaynaklı hastalıkları ve şikâyetleri azaltmak için çalışmalar yürütmek Su, hava, toprak kalitesi ile ilgili şikâyetleri izlemek. Hava ve deniz kirliliği için hassas yerleri değerlendirmek (düşük dispersiyon kapasitesi gibi) Turizm faaliyet artışlarının ve deniz limanları ve gemilerin faaliyetlerinin hane halkının fizyolojik ve fiziksel sağlığı üzerindeki etkileri konusunda çalışmalar yürütmek.	<ul style="list-style-type: none"> Kişi başına günlük PM10 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) Kişi başına günlük PM2.5 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) Hava kirliliği açısından riskli alan (ha) Riskli alanlardaki solunum hastalıklarına bağlı ölümlerin, riskli alanlardaki toplam ölümlere oranı (%) Su kirliliği açısından riskli alan (ha) Riskli alandaki yıllık kanser teşhisleri (sayı/yıl) Solunum yolları hastalıklarına bağlı şikâyetlerin değişiminin hava kalitesinin iyileştirilmesine olan oranı (%) Kanser teşhislerindeki değişimin su kalitesinin iyileştirilmesine olan oranı (%) İklim değişikliğinden etkilenen nüfus hakkındaki araştırma sayısının toplam araştırma sayısına olan oranı (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
			<ul style="list-style-type: none"> Yatırım projelerinin doğal çevreyle uyumlu dengesini sağlamak adına projelerin nüfus ve halk sağlığı üzerindeki etkilerini araştırarak bu konuda bilinçlendirme çalışmaları yürütmek 	
Toprak Bozulması	<p>CSİDB Stratejik Planı, 2019-2023 Hedef 1.3 ... kentsel dönüşümün hızlandırılması ile çevre duyarlı yapılaşmaya geçiş, atıkların ekonomiye kazandırılması ve sıfır atık yaklaşımına geçişin tüm ülkede uygulanması, akıllı şehir uygulamaları altyapısının oluşturulması, hava, toprak, su kalitesinin iyileştirilmesi.</p> <p>3.9 2030'a kadar tehlikeli kimyasallardan ve hava, su ve toprak kirliliği ve kontaminasyonundan kaynaklanan ölüm ve hastalıkların kayda değer miktarda azaltılması.</p> <p><u>Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (20594 sayılı ve 03.08.1990 tarihli R.G., değişiklik 2018)</u> Madde 4: Sahil şeridinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir. Madde 5: Kıyılarda kıyıyı değiştirecek boyutta ve kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte kazı yapılamaz.. Kıyılara moloz, toprak, curuf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez. Madde 13: Kıyıda onaylı uygulama imar planlarına göre ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin tüm önlemler alınmak koşulu ile kamu yararına kullanıma yönelik yapı ve tesisler (balıkçı barınakları, liman vb.) yapılabilir.</p> <p><u>Toprak Kirliliğinin Kontrolü Ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik, (27605 sayılı ve 08.06.2010 tarihli R.G., değişiklik 2019)</u> Madde 5: Kirlenme riskinin bulunduğu</p>	<p><u>BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992</u> 4.1-e. Madde: İklim değişikliği etkilerine uyum hazırlığında işbirliği yapacak, kıyı kuşağı yönetimi, su kaynakları ve tarım ve özellikle Afrika'daki gibi kuraklık, çölleşme ve sellerden etkilenen alanların korunması ve rehabilitasyonu için uygun ve entegre planlar hazırlayacak ve geliştireceklerdir.</p> <p><u>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları</u> Hedef 15.3: 2030'a kadar çölleşmeyle mücadele edilmesi, çölleşme, kuraklık ve sellerden etkilenen alanlar dâhil tahrip edilmiş toprakların eski haline getirilmesi ve arazi bozulunun olduğu, nötr bir dünya yaratmak için çaba gösterilmesi.</p> <p><u>Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/ya Çölleşme Maruz Ülkelerde Çölleşmeyle Mücadele İçin BM Sözleşmesi, 1994</u> 2.a Bu Sözleşmenin amacı uyarınca, Sözleşme Taraflar entegre bir yaklaşım çerçevesinde, kuraklık ve çölleşme süreçlerinin fiziksel, biyolojik ve sosyoekonomik boyutlarını belirleyecektir; 5.b Çölleşmeyle mücadele ve kuraklığın etkilerini hafifletmek için, sürdürülebilir kalkınma plan ve/ya politikaları çerçevesinde strateji ve öncelikleri belirleyecektir;</p>	<ul style="list-style-type: none"> İklim değişikliğinin sebep olduğu deniz seviyesi yükselmesinden ve sellerden etkilenecek alanları belirlemek İklim değişikliğinden doğacak olan olası kuraklıklara ve toprak bozulmasına karşı gerekli müdahalelerde bulunmak Kıyı yapılarına bağlı olarak ortaya çıkan toprak erozyonunun risklerini belirlemek ve buna ilişkin tedbirler almak Yüksek derecede erozyona yatkın bölgeleri değerlendirmek Çevre koşullarını da göz önünde bulundurarak sektörel veya mekânsal diğer plan çalışmalarıyla entegre planlar geliştirmek İçerisinde kimyasal gübre veya ilaç kullanılan tarım arazilerine yakın bulunan nehirleri ve toprak kalitesini düzenli olarak izleyecek istasyonlar kurmak Doğal çevrenin ve toprak kalitesinin korunması için diğer kurum ve kuruluşlarla ortak politikalar üretmek 	<ul style="list-style-type: none"> Kıyı alanına yakın topraktaki nitrat konsantrasyonu (mg/L) Kıyı alanına yakın topraktaki fosfat konsantrasyonu (mg/L) Nitrat ve fosfat açısından, toplam alan başına kirlenmiş toprak miktarının oranı (%) Yoğun tarım yapılan arazilerin oranı (%) Yoğun tarım yapılan arazi başına kirlenmiş toprak miktarının oranı (%) Toprak kirliliği açısından riskli alan (ha) Kıyı erozyonu riski taşıyan alan (ha) Bozulma hususunda iyileşen alan (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p>sahalarda, Çevre Kanunu'nun 8 inci maddesi hükmü gereğince ilgililer; kirlenmiş sahalarda ise kirlenenler kirlenmeyi durdurmak, kirlenme boyutunu tespit etmek, kirlenmenin etkilerini gidermek için gerekli çalışmaları yapmak gibi harcamaları karşılamakla yükümlüdürler.</p> <p>Madde 6: Toprak kirliliğinin kaynağında önlenmesi esastır. Her türlü atık ve artığı, toprağa zarar verecek şekilde, Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatta belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde toprağa vermek, depolamak gibi faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Tehlikeli maddelerin kullanıldığı, depolandığı, üretildiği faaliyetler ya da tesisler ile atıkların üretildiği, bertaraf veya geri kazanımının yapıldığı tesislerde, kaza ihtimali göz önüne alınarak, toprak kirlenmesine engel olacak tedbirler alınır.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Arazilerin bozulma risklerini belirlemek ve bu arazileri korumak için tedbirler almak • Toprak kirliliği için hassas bölgeleri değerlendirmek (Yer altı sularının yüksek seviyesi, hassas fauna vb. gibi) • Toprak kalitesini etkileyecek olası risklere karşı bilinçlendirme faaliyetleri yürütmek 	
Hava Kalitesi	<p>ÇSİDB Stratejik Planı 2019-2023</p> <p>H1.3. Planlama sürecinin sonuna doğru, hava kirliliği ve çevresel gürültü kirliliği azaltılarak, iklim değişikliği ile mücadele kazanılarak hava kalitesi iyileştirilecektir. İklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamak için tedbirler alınacak, uluslararası sorumluluklar yerine getirilecek ve ozon tabakası korunacaktır.</p> <p>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</p> <p>714.1 Sera gazı emisyonuna sebep olan binalar ile enerji, sanayi, ulaştırma, atık, tarım ve ormancılık sektörlerinde emisyon kontrolüne yönelik Niyet Edilmiş Ulusal Katkı çerçevesinde çalışmalar yürütülecektir</p> <p>715. Üretim, ısınma ve trafik kaynaklı hava kirliliğinin önlenmesi için hava kalitesi yönetim uygulamaları etkinleştirilecek, emisyonların kontrolü sağlanarak hava kalitesi iyileştirilecektir.</p>	<p><u>Endüstriyel Emisyonlara İlişkin Yönerge (Kirliliğin Entegre Biçimde Önlenmesi ve Denetlenmesi), 2010/75/EU</u></p> <p>5.2. Madde: Birden fazla makamın yetkili olduğu, birden fazla işletmecinin mevcut olduğu veya birden fazla ruhsat verilmesinin söz konusu olduğu hallerde yetkili makamların süreçte etkin şekilde hareket etmeleri için tam koordinasyonu sağlayacak tedbirler, usuller ve ruhsatın biçimi Üye Devletlerce belirlenecektir.</p> <p><u>Avrupa İçin Daha Temiz Hava ve Dış Ortam Hava Kalitesine İlişkin Direktif, 2003/87/EC</u></p> <p>(17) Emisyonları kaynağında azaltmak için gerekli toplum (halk) tedbirleri, özellikle de toplum (halk) mevzuatının endüstriyel emisyonlar üzerindeki etkililiğini iyileştirmek, ağır hizmet araçlarına takılan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Endüstriyel tesislerin yasa dışı emisyon salınımını kontrol etmek • Endüstriyel tesislerdeki denetimleri artırmak ve uluslararası standartlara göre işlevlendirilmesini sağlamak • Endüstriyel tesis yöneticilerine sürekli izleme cihazlarının kurulması için teşvik sağlamak (tesislerin hava kalitesine sağladıkları olumlu parametrelere göre belli yatırım imkânları sunulması gibi) • Hava emisyonunu azaltmak için bilimsel çalışmalar yürütmek ve bunların düzenli aralıklarla teşvikini sağlamak 	<ul style="list-style-type: none"> • Kişi başına günlük PM10 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) • Kişi başına günlük PM2.5 konsantrasyonu (mg/L/kişi.gün) • Hava kirliliği açısından riskli alan (ha) • Yıllık PM10 ve PM2.5 azalma oranı (%) • Bölgedeki hava kalitesi izleme istasyonlarının oranı (sayı/ha) • Denetim sayısı başına yasadışı emisyon salınımlarına verilen toplam ceza (TL/sayı)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p>715.3 Hava kalitesinin modellenmesi ve izlenmesine yönelik araştırmalar yapılacak ve altyapı geliştirilecektir.</p> <p><u>Türkiye Cumhuriyeti İklim Değişikliği Eylem Planı, 2011-2023:</u> İntermodal taşımacılık sistemi geliştirilerek yük ve yolcu taşımacılığında ulaşım türlerinin dengeli kullanımı sağlanacaktır. – Alternatif yakıt ve temiz araç teknolojilerini geliştirmek için alternatif yakıt ve temiz araçların kullanımı desteklenecektir.</p> <p><u>Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği, 2008:</u> Bir veya daha fazla limit değer artı tolerans payları aşılsa, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde limit değerlere ulaşılmasını sağlamak için gerekli önlemleri ortaya koyan bir temiz hava planı hazırlanır.</p>	<p>motorların egzoz emisyonlarını sınırlamak ve Üye Devletlerin izin verilen ulusal temel kirletici emisyonlarını daha da azaltmak için tedbirler ve benzin istasyonlarında benzinli arabalara yakıt ikmali ile ilişkili emisyonlar ve deniz yakıtları dahil olmak üzere yakıtların kükürt içeriğini ele almak, ilgili tüm kurumlar tarafından bir öncelik olarak usulüne uygun olarak incelenmelidir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İlgili yatırımların ÇED'i kapsamında Çevre Yönetim Planı (ÇYP) uygulanması ile geçici etkiler yönetmek • Hâlihazırda yüksek kirliliğe ve düşük dispersiyon kapasitesine sahip, hava kirliliğine hassas alanları değerlendirmek • Yerel denizcilik faaliyetlerinde biyoyakıt kullanımını özendirme • Ulusal mevzuatlarda tanımlanan hava kalitesi parametre limitlerini azaltmak • Karadeniz'e kıyısı olan diğer devletlerle birlikte hava kalitesine ilişkin uluslararası duyarlılığı artıracak bilimsel çalışmalar yürütmek • Yapılacak yatırımların oluşturacağı olası kümülatif hava kirliliğinin emisyon basınçlarını değerlendirmek • Planlama bölgesi ve çevresinde hassasiyete sebep olan parametreleri belirlemek ve uzun vadeli önlemler almak • Bölgenin çevresinde hassasiyete sebep olduğu tespit edilen parametreler için azaltma tedbirleri belirlemek	<ul style="list-style-type: none"> • Sürekli izleme aygıtlarının kurulumu için yerel yönetimlerden alınan toplam teşvik miktarı (TL/yıl) • Limanları kullanan gemilerin ortalama sayısı (sayı/yıl) • Gemi başına ortalama PM10 miktarı (mg/L/sayı) • Gemilerden salınan yıllık PM10 miktarının yıllık toplam PM10 miktarına olan oranı (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
			<ul style="list-style-type: none"> Havanın kirlenme ve asimilasyon kapasitesi üzerindeki baskıları ve olumsuz etkileri engellemek için gemilerin, kamyonların ve trenlerin geçiş sıklığına ilişkin tedbirler almak	
İklim	<p><u>CSİDB Stratejik Planı 2019-2023</u> H1.2 İklim değişikliği ile mücadele etmek ve iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamak için önlemler alınacaktır. Uluslararası sorumluluklar yerine getirilecek ve ozon tabakası korunacaktır. Tedbir 415. İklim değişikliği üzerine yapılan çalışmaların ulusal düzeyde paylaşılması ve koordinasyonunun yapılması için gerekli çalışmalar yürütülecektir.</p> <p><u>Türkiye'nin İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı, 2011-2023</u> Hedef 2.6. İç suları yönetiminde iklim değişikliğinin etkilerinin göz önüne alınması. Hedef 2.7. Deniz ve kıyı alanlarının yönetimi çerçevesine iklim değişikliğine uyumun entegre edilmesi, balast suları yönetiminde iklim değişikliğinin etkilerinin göz önüne alınması, su kaynakları üzerindeki tehditleri ortadan kaldırmak için güçlü bir idari ve kurumsal bir yapının kurulması. Hedef 4. Su kaynakları yönetiminin iklim değişikliğine uyuma entegre edilmesi. <u>Türkiye Cumhuriyeti İklim Değişikliği Eylem Planı, 2011-2023</u> U4.1.1 Enerji verimliliği yüksek olan kara, hava ve deniz taşıtlarının kullanımının yaygınlaştırılması. U1. İntermodal taşımacılık sistemi geliştirilerek yük ve yolcu taşımacılığında ulaşım türlerinin dengeli kullanımının sağlanması. <u>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</u> 666. Afetlere ve iklim değişikliğine karşı dayanıklı altyapı, sürdürülebilir üretim ve tüketim</p>	<p><u>Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992</u> 3.3. Madde: Taraflar, iklim değişikliğinin nedenlerini önceden tahmin etmek, önlemek veya en aza indirmek ve zararlı etkilerini azaltmak için önleyici önlemler almalıdır. 4.1-d. Madde: Sürdürülebilir yönetimi teşvik edecek ve biyolojik kütle, ormanları ve okyanusları ve diğer kara, kıyı ve deniz ekosistemlerini de içerecek şekilde, Montreal Protokolü ile denetlenmeyen tüm sera gazı yutak ve haznelerinin korunması ve takviyesini işbirliği halinde teşvik edeceklerdir; 4.1-e. Madde: İklim değişikliği etkilerine uyum hazırlığında işbirliği yapacaklardır;</p> <p><u>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları</u> Hedef 13.2: İklim değişikliğiyle ilgili önlemlerin ulusal politikalara, stratejilere ve planlara entegre edilmesi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> İklim değişimi etkilerini değerlendirmek ve planlama alanında gelecek senaryoları üretmek İklim değişikliği risklerini ve adaptasyon olanaklarını belirlemek Deniz suyu sıcaklığını ve kimyasal konsantrasyonunu iklim değişikliği parametreleriyle bağlantılı olarak düzenli aralıklarla ölçebilen izleme istasyonlarının sayısını artırmak Mevcut iklim risklerine karşı tedbirler geliştirmek İklim değişikliğinin yerel ekolojik değerler ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerini belirlemek için çalışmalar yürütmek Yerel denizcilik faaliyetlerinde biyoyakıt kullanımını teşvik etmek Endüstriyel tesislerin emisyon açısından denetimlerini artırmak Deniz taşımacılığına belirli sınırlar koymak ve düzenlemeler getirmek Yolcu-taşıma sıklığı arasındaki dengeyi sağlamak adına çalışmalar yürütmek	<ul style="list-style-type: none"> Deniz suyu derecesi izleme aygıtlarının toplam deniz alanına olan oranı (sayı/ha) Yıllara göre deniz suyu sıcaklığı değişimi (°C) Biyoyakıt kullanan yerli gemilerin toplam yerli gemilere olan oranı (%) Çevre dostu kıyı yapılarının toplam kıyı yapılarına olan oranı (%)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	mekanizmasının oluşturulması, uzun vadeli bütünleşik kentsel planlama ve tasarım yapılması ve etkin afet yönetiminin uygulanması gibi çalışmalar, tüm paydaşların katılımını ve kapsamlı bir işbirliğini gerekli kılmaktadır.		<ul style="list-style-type: none"> • Kıyı yapılarında ulusal düzeyde emsal teşkil edecek şekilde belirli noktalarda alternatif enerji kullanımını teşvik etmek • Enerji ihtiyacını karşılayan yeşil liman gibi çevre dostu kıyı yapıları tasarlamak 	
Gürültü ve Titreşim	<p><u>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</u> 719. Çevresel gürültünün değerlendirilmesi ve yönetimi geliştirilecektir.</p> <p><u>ÇŞİDB Stratejik Planı, 2019-2023</u> H1.3 Çevresel gürültü kirliliği azaltılacaktır. Gürültü ve görüntü kirliliği sürdürülebilir şehirler yaklaşımıyla önlenecektir. Stratejik Gürültü Haritaları sayısını artırma amaçlı çalışmalar yapılacaktır.</p> <p><u>T.C. UAB Stratejik Planı, 2019-2023</u> H1.3 Konforlu, gürültüsüz, çevre dostu ve enerji tasarruflu sistemler yaygınlaştırılacaktır.</p>	<p><u>Endüstriyel Emisyonlara İlişkin Yönerge (Kirliliğin Entegre Biçimde Önlenmesi ve Denetlenmesi), 2010/75/EU</u> 52.1 Atık yakma tesisinin veya atık birlikte yakma tesisinin işletmecisi hava, toprak, yüzey suyu ve yeraltı suyu kirliliği ile çevre üzerindeki diğer olumsuz etkileri, koku ve gürültüyü ve insan ağlığına doğrudan riskleri uygulanabilirlik ölçüsünde önlemek veya sınırlamak için atıkların teslim edilmesi ve teslim alınması yönünden bütün gerekli önlemleri alacaktır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odyometreler aracılığıyla gürültülü olarak ölçülen yerleri belirlemek • Gürültülü olarak belirlenen yerlerdeki düzenli ölçümlerin sayısını artırmak ve izleme sıklıklarını artırmak • Gürültüye hassas alanlarda özel önlemler almak • Gürültü ve titreşimi azaltabilecek ekipman kullanımı konusunda endüstriyel tesislerin teşviğini sağlamak • Yeni yatırım planlarına gürültü ve titreşim azaltıcı teknolojileri dâhil etmek ve bu yolla olası riskleri asgari seviyeye çekmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Gürültüye hassas alanlar (ha) • Gürültüye hassas alanların denetimlerinin sayısı (sayı/yıl) • Gürültüye yönelik şikayetlerin sayısı (sayı/yıl) • Gürültü azaltıcı ekipman kurulumu için alınan toplam teşvik miktarı (TL/yıl)
Görsel Kalite	<p><u>T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2018-2022 Stratejik Planı:</u> Gürültü ve görüntü kirliliği sürdürülebilir şehirler yaklaşımıyla önlenecektir.</p> <p><u>Türkiye Sektör Operasyonel Planı, 2019</u> 2.1. Hayat kalitesi ..., görsel kirliliğin azaltılması ve çevre dostu malzemelerin kullanımı ile artırılabilecektir.</p> <p><u>Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (20594 sayılı ve 03.08.1990 tarihli)</u></p>		<ul style="list-style-type: none"> • Görsel kalite konusunda belirli standartlar belirlemek ve görsel kalitenin kötü olduğu yerlerde gerekli önlemleri almak • Yapılardan korunması gereken görsel peyzaj varlıklarının bulunduğu hassas alanları değerlendirmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Peyzaj değeri olan yerleri ziyaret eden turist sayısındaki değişiklik (%/yıl)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
	<p><u>R.G. değişiklik 2018)</u> Madde 4: Sahil şeridinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir. Madde 5: Kıyılarda kıyıyı değiştirecek boyutta ve kıyının doğal yapısını bozacak nitelikte kazı yapılamaz. Kıyılara moloz, toprak, curuf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez</p>		<ul style="list-style-type: none"> Planlama bölgesinde görsel peyzaj kalitesine ilişkin belirli referans noktaları (doğal alanlar, hassas alanlar, önemli kıyı yapıları vs.) belirlemek ve yatırım kararlarını bu referans noktalarına göre yönlendirmek Peyzajı kötü etkileyen yatırımların önüne geçmek ya da bu yatırımları çevre ile daha uyumlu hale getirmek Mevcut yapıların çevre ile olan uyumunu ve görsel kalite standartlarını artırmak 	
Koku	<p><u>CSİDB Stratejik Planı, 2018-2022</u> H1.3 Koku oluşturan emisyonları kontrolüne ve sanayi kaynaklı hava kirliliğinin azaltımına yönelik olarak sektörlere ve uygulayıcıya rehber dokümanlar hazırlanması, mevzuat güncellenmelidir. <u>Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik, (28712 sayılı ve 19.07.2013 tarihli R.G.)</u> Madde 6: Koku emisyonuna sebep olan faaliyetleri yürütenlerin, bu faaliyetlerin kurulması ve işletilmesi sırasında; işletmenin kamuya ve çevreye olan zararlı etkilerinin mevcut en iyi üretim veya arıtım teknikleri uygulanarak azaltmak suretiyle koku oluşumunu önlemesi, bu Yönetmelik gereği koku önleme tedbirlerini alması ... zorunludur.</p>	<p><u>Endüstriyel Emisyonlara İlişkin Yönerge (Kirliliğin Entegre Bicimde Önlenmesi ve Denetlenmesi), 2010/75/EU</u> 52.1 Atık yakma tesisinin veya atık birlikte yakma tesisinin işletmecisi hava, toprak, yüzey suyu ve yeraltı suyu kirliliği ile çevre üzerindeki diğer olumsuz etkileri, koku ve gürültüyü ve insan ağılığına doğrudan riskleri uygulanabilirlik ölçüsünde önlemek veya sınırlamak için atıkların teslim edilmesi ve teslim alınması yönünden bütün gerekli önlemleri alacaktır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> SO₂ analizörleri tedarik etmek için yerel yönetimlere bu konuda teşvik sunmak Petrol ve dizel yakıt yük yükleme indirme tesisleri gibi yüksek miktarda SO₂ üreten tesislerin denetimini artırmak Koku hususundaki ulusal mevzuatları iyileştirmeye yönelik adımlar atmak Arıtma tesislerinde, özellikle tesisin yerleşim ve turizm alanına yakın olduğu yerlerde koku giderme ünitelerinin kullanılmasına teşviği sağlamak ve yüklenicileri bu konuda yönlendirmek 	<ul style="list-style-type: none"> Kokuya yönelik şikayetlerin sayısı (sayı/ay) Koku giderim ünitesi kurulumu için yükleniciye verilen toplam teşvik miktarı (TL/proje)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
			<ul style="list-style-type: none"> Balıkçı barınakları için öncelikli bölgelerin yerleşim yerlerine yakınlığının değerlendirilmesini sağlamak ve müdahale kararlarını buna göre yönlendirmek 	
Sosyokültürel Etkiler	<p>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</p> <p>7. “Yaşanabilir Şehirler ve Sürdürülebilir Çevre” ekseninde ekonomik ve sosyal faydanın artırılmasına paralel olarak çevrenin korunması, şehirlerde ve kırsal alanlarda yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ile bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik hedef ve politikalar yer verilmektedir.</p> <p>426. Çevreye duyarlı ve sorumlu turizm anlayışı ile sürdürülebilir turizm uygulamaları geliştirilecektir</p> <p>667. Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması için... Bununla birlikte, doğu-batı yönünde ve iç-sahil kesimleri arasında sosyo-ekonomik gelişmişlik farkları önemini korumaktadır</p> <p>Türkiye Sektörel Operasyonel Programı, 2019</p> <p>2.1. Atık ve emisyonun azaltılması, enerji, su ve kaynakların verimliliği, geri kazanım, gürlüğünün önlenmesi ve görsel kirliliğin azaltılması ve çevre dostu malzemelerin kullanımı ile yaşam kalitesi iyileştirilecektir.</p>	<p>Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi 2008/56/EC</p> <p>8. Madde: Deniz ürünleri ve hizmetlerinin sürdürülebilir kullanımını sağlarken, insan faaliyetlerinin yönetimine ekosisteme dayalı bir yaklaşım uygulayarak, Topluluk deniz ortamında iyi bir çevre durumu elde etmeye veya sürdürmeye, korumaya ve korumaya devam etmeye ve sürdürmeye öncelik verilmelidir. sonraki bozulmanın önlenmesi.</p> <p>Deniz Mekânsal Planlama Yönetmeliği, 2014/89/EU</p> <p>5. Madde: Üye Devletler, deniz mekânsal planları aracılığıyla, denizdeki enerji sektörlerinin, deniz taşımacılığının ve balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilir gelişimine ve iklim değişikliğinin etkilerine dayanıklılık dâhil olmak üzere çevrenin korunmasına, muhafazasına ve iyileştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlayacaktır.</p> <p>BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 1992</p> <p>4.1-f. Madde: İklim değişikliğini azaltmak ve değişikliğe uyum sağlamak amacıyla alınan önlemler ve uygulanan projelerin ekonomi, halk sağlığı ve çevre kalitesi üzerinde zararlı etkilerini en aza indirmek amacıyla, örneğin ulusal düzeyde hazırlanacak etki değerlendirmeleriyle...</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomik ve sosyal faydanın yanında çevre korumasını da güvence altına alabilmek için eşgüdümlü plan çalışmaları yürütmek ve koruma-kullanma dengesini sağlamak Bölgede raporlanan nüfus projeksiyonlarını değerlendirmek Kıyı ve kentsel gelişim arasındaki dengeyi sağlayan yatırım kararları üretmek ve planlama politikaları üretmek Çevre dostu olan ve aynı zamanda turist çeken yatırımları geliştirmek Kamu yararı yatırımlarını iyileştirmek Turizm faaliyetlerinin ev sahiplerinin fiziksel ve psikolojik sağlıkları üzerindeki etkileri konusunda çalışmalar yürütmek Sürdürülebilir tarım konusunda çiftçilerde farkındalık oluşturmak Çevresel kaynakların geri dönüşü olmayan bir şekilde azalması ve tükenmesini önlemek ve balıkçılar için sürdürülebilir kaynaklar sağlamak amacıyla halkı koru-kullan dengesi konusunda bilinçlendirmek 	<ul style="list-style-type: none"> Kıyı alanlarının gelişme oranı (%) Yıllık koruma-kullanım dengesi için yapılan farkındalık oluşturma faaliyetlerinin sayısı (sayı/yıl) Hassas bölgelerde yaşayan insanlar (sayı/ha)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
Geçim	<p>11. Kalkınma Planı, 2019-2023</p> <p>410.4 Bitkisel üretimde bilinçsiz zirai ilaç kullanımına yönelik denetim ve eğitimler artırılacaktır...</p> <p>427.2 Eğitim programlarına sektörün daha fazla katılım sağlamasına yönelik çalışmalar yürütülecektir...</p> <p>571.7 Yerel yönetimler, bölgelerindeki iş ve işgücü potansiyellerini dikkate alarak gençlerin istihdamını artırmaya yönelik uygulamaları destekleyecektir.</p> <p>709.2. Kırsal alanda yaşayan kadın ve genç çiftçiler ... tarımdaki iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde öncelikli olarak desteklenecektir</p> <p>T.C. TOB Ulusal Su Planı, 2019-2023</p> <p>9. ... yeterli teknik personel (mühendis, tekniker vb.) istihdamı sağlanmalıdır.</p> <p>11. Su uzmanları (su güvenliği, su ekonomisi, su kalitesi, Atık su arıtma tesisi teknolojileri vb. konularda) yetiştirilmeli, su sektöründe hizmet veren müşavirlik sektörü geliştirilmelidir.</p>	<p>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı</p> <p>Hedef 12.b: İstihdam yaratan ve yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir bir turizm için sürdürülebilir kalkınma etkilerini denetlemeye olanak sağlayan araçlar geliştirilmesi ve uygulanması</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Esnafların yatırımlardan etkilenebilecek ekonomik çıkarlarını korumak için alternatif plan yapmak. • Yerel yönetimleri işçi nüfusunun istihdamını desteklemeleri için teşvik etmek • Mevcut iş gücü kapasitesini artırmak. • Yerel yatırımları BKAP açısından değerlendirebilecek uzmanların istihdamını teşvik etmek. • Kıyı yapıları için öncelikli olan bölgelerde yaşayan vatandaşların geçim kaynaklarını değerlendirmek • İş istihdamı oluştururken dezavantajlı grupları belirlemek (Yeni gelişmeler ile yerleşme yerlerinden edilmesi muhtemel gruplar gibi) ve önceliklendirmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Yatırım başına yaratılan istihdam olanaklarının oranı (sayı) • Her bir liman için mal yükleme artışı (%) • İstihdamın toplam yerel iş gücüne olan oranı (%) • Otellerin doluluk oranlarının artışı (%) • Gecelik konaklamaların değişiminin konaklayan sayısına olan oranı (%) • Yatırımlar nedeniyle tarım arazisini kaybeden çiftçilerin sayısının oranı (sayı/yatırım) • Esnafın yatırım öncesi ve sonrası gelir ve gider oranları (%) • Kişi başı GSYH miktarı (TL/kişi)
Kültürel Miras	<p>T.C. TOB Ulusal Su Planı 2019-2023</p> <p>3.4.2.1 Nehir Havza Yönetim Planları, Bütüncül Kıyı Yönetimi Planları, Çevre Düzeni Planları ve Turizm Gelişim Planları arasında uyumun sağlanabilmesi için gerekli mekanizma oluşturulmalıdır.</p> <p>10.4.1.3 Kentleşme, tarım, sanayi, madencilik ve turizm gibi alanlarda yapılacak her türlü planlama ve yatırımlarda havza yönetim planlarında belirlenecek tedbirlere uyum sağlanmalıdır.</p>	<p>BM Sürdürülebilir Kalkınma Amacı</p> <p>Hedef 11.4 Dünyanın kültürel ve doğal mirasının korunması ve gözetilmesi çabalarının artırılması.</p> <p>Karadeniz'de Bivolojik Çeşitliliğin ve Pevzajın Korunması Protokolü, 2004</p> <p>4.1.e. Madde: Tabiat, tarih, kültür ve estetik açılarından yüksek değere sahip olan peyzaj alanlarının iyi duruma getirilmesi ve bu durumda muhafaza edilmesi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kültürel miras değerlerini çevresel baskılardan korumak • Turistik değerlerin iyileştirilmesi ve uluslararası standartlarda hizmet üretmesi için yerel yönetimleri teşvik etmek • Bölgelerin kültürel mirasına zarar vermeyecek şekilde bütün sektörel planlar ile uyumlu yatırım planları geliştirmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Koruma altındaki kültürel miras alanının bölgedeki toplam kültürel miras alanına olan yüzdesi (%) • Kültürel arkeolojik alanları ziyaret eden turist sayısındaki artışın yatırım sayısına olan oranı (kişi/sayı)

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Temel Sorunlar	Ulusal Çevre Koruma Hedefleri	Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri	BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler	Çevresel Göstergeler
			<ul style="list-style-type: none"> • Her planlama ölçeğinde kültürel miras öğelerine ilişkin bilinç ve farkındalık düzeyi oluşturmak • Kıyı alanlarında kültürel miras varlıklarını değerlendirmek ve bunları çevre ve insanla uyumlu halde işlevlendirmek • Kültürel mirasın önemi konusunda yurttaşların farkındalık seviyesini artırmak ve gündelik hayattaki etkilerine dair bilinç düzeyini yükseltmek	

4. KAPSAM AŞAMASINDAKİ KAPSAM BELİRLEME RAPORUNUN OLASI DEĞİŞİKLİKLERİNİ İÇEREN KAPSAM

BKAP Stratejik Çevresel Değerlendirme sürecinin kapsam belirleme faaliyetleri Yönetmelik uyarınca tamamlanmış ve Kapsam Belirleme Rapor taslağı, 21.04.2022 tarihinde paydaşlara iletilmiştir. Gelen görüşler doğrultusunda yapılan ilk revizyondan sonra, planı ve plan odaklı SÇD sürecini tanıtmak amacıyla 12.05.2022 tarihinde Kapsam Belirleme Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı esnasında ve sonrasında iletilen görüşler doğrultusunda Kapsam Belirleme Raporu'na son hali verilmiş ve rapor 07.06.2022 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yayınlanmıştır.

Kapsam Belirleme Toplantısı, Kapsam Belirleme Raporunun taslak versiyonunun tamamlanmasından sonra Amasra'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda SÇD sürecine ilişkin bilgiler yerel paydaşlar ile paylaşılmıştır. Toplantı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kalkınma Ajansı, yerel yönetimlerin yetkilileri ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK), meslek odaları gibi 38 farklı kurum ve kuruluşlardan toplam 51 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Şekil 30 SÇD Kapsam Belirleme Toplantısı, Mayıs 2022, Adapazarı

5. BKAP'IN OLASI ÖNEMLİ ÇEVRESEL ETKİLERİ

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı (ZBK BKAP), planlama alanındaki gelişim stratejisini ve bu stratejiye ait alt politikaları, geleceğe ilişkin hedefleri temel bir çerçeve sunarak belirlemekte olup kıyı yapılarına yönelik gelecekteki yatırım tekliflerinin uygunluk değerlendirmesi için rehber görevi görecektir. ÇED yönetmeliği uyarınca, detaylı konum seçimi ve ÇED süreci, o aşamada yürütülecektir.

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İllerinde mevcut durumun ortaya konulabilmesi için yapılan araştırma, analiz ve sentez çalışmaları, planlama alanının karasal ve denizel etkileşim alanında, doğal, çevresel ve sosyo ekonomik yapı ile tüm sektörel faaliyet ve planları içerecek şekilde bütüncül olarak ele alınmıştır. Bütüncül mevcut durum analizinin değerlendirilmesi, karşılaştırılmasını sağlayan ve yukarıda oluşturulma dayanakları Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) Yöntemi sonuçları kullanılarak iki adet alternatif, dolayısıyla iki farklı senaryo üretilmiştir. İlk alternatif günümüzdeki gelişme trendinde, değişime yönelik bir ivme olmayacağı varsayımına dayandırılan ve “Alternatif-1” olarak adlandırılan taslak plan alternatifini tanımlamaktadır. İkinci alternatif ise bölgede yapılması planlanan önemli projelerin gerçekleşeceğini varsayan, bu projelerin yaratacağı değişim ivmesini ve dinamiklerin etkilerini; duyarlı alanlar, kültürel miras ve çevresel koşulları gözeterek ele alan ve “Alternatif-2” olarak adlandırılan taslak plan alternatifini tanımlamaktadır. Her iki alternatifte duyarlı alanlar, doğal ve kültürel kaynak değerlerinin korunması amacıyla her iki alternatifte de aynı yaklaşım benimsenmiş, her iki alternatif için modellenen Çok Kriterli Karar Verme Yönteminde (ÇKVY) söz konusu alanlar “analiz dışı” olarak tanımlanmıştır.

BKAP taslak plan alternatiflerinde öncelikli alanlara ilişkin bölgelemeler, yatırımcılar tarafından ortaya konulacak gelecekteki herhangi bir yatırım teklifi için Öncelikli Bölgeleri (ÖB) tanımlamaktadır. ÖB'lerin tanımlanmasına (bölgeleme) ek olarak, her bir alternatif plan dört adet alt bölgede tanımlanmıştır. İki alternatif de aynı bölgeyi kapsamakta, ancak ÖB'lerin konumu ve boyutları hususlarında yukarıda açıklanan sebeplerden ötürü farklılık göstermektedir.

Alternatif-1 ve Alternatif-2'de tanımlanmış üç öncelikli alan bulunmaktadır: Sarı ile işaretlenmiş olan Birinci Öncelikli Bölgeler (1. ÖB-Sarı), turuncu ile işaretlenmiş olan İkinci Öncelikli Bölgeler (2. ÖB-Turuncu), kırmızı ile işaretlenmiş olan Üçüncü Öncelikli Bölgeler (3. ÖB-Kırmızı).

Aşağıdaki bölümlerde, çevre ve doğal kaynak değerleri üzerinde istenmeyen olumsuz etkilere ilişkin önemli bir risk olmadığından emin olmak, BKAP'nin potansiyel risklerini azaltmak ve olumlu etkilerini artırmak, mevcut tüm önlemleri göz önünde bulundurmak amacıyla temel çevre unsurları için (SÇD Kapsam Belirlemede tespit edilen) ZBK BKAP'ın beklenen etkileri incelenmiştir.

SÇD değerlendirmesi, BKAP'de önerilen bölgeleme ve öncelikli projelerin mevcut çevresel temel koşulları (Bkz. Bölüm 2 ve Bölüm 3) etkileyip etkilemeyeceği ve ne ölçüde etkileyebileceği ve yukarıdaki Bölüm 4'te incelenen çevresel hedeflerin elde edilmesine katkıda bulunma (ya da olumsuz etkileme) konularında yürütülen nitelikli bir tahmindir.

Planlama alanı genelinde temel çevresel etkileri, doğal ve kültürel kaynak değerleri ile ekolojik ve biyolojik açıdan önem taşıyan duyarlı alanlar, ZBK BKAP'nin temel koruma ilkeleri çerçevesinde hazırlanan plan alternatiflerinde farklılık olmayacak bir yaklaşımla ele alınmıştır. Bunu için söz konusu duyarlı alanlar her iki plan alternatifi için modellenen Çok Kriterli Karar Verme Yönteminde (ÇKVVY) “analiz dışı” olarak tanımlanmış ve bu bölgeler her iki alternatifte de doğrudan 3. öncelikli bölge (kırmızı) kapsamında yer almıştır.

Bu sayede analiz dışı olarak belirlenen değişkenlere ilişkin alanlarda herhangi bir kıyı faaliyetinin yer alamayacağı, bu alanlarda bir yerleşim/planlama olamayacağına ilişkin ön kabuller ilkesel olarak benimsenmiş ve bu alanlara ilişkin kesin plan kararları bu aşamada geliştirilmiştir. Herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak ZBK BKAP çalışmaları ile doğal ve kültürel kaynak değeri bulunduğu, ekolojik ve biyolojik açıdan önem taşıdığı tespit edilen alanların da yapısal anlamda kıyı faaliyetlerine konu olmaması için ÇKKV yöntemi uygulama matrisinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu sayede herhangi bir koruma statüsü bulunmayan söz konusu alanların BKAP ile korunması hedeflenmiştir.

5.1. BATI VE DOĞU ZONGULDAK ALT BÖLGELERİ

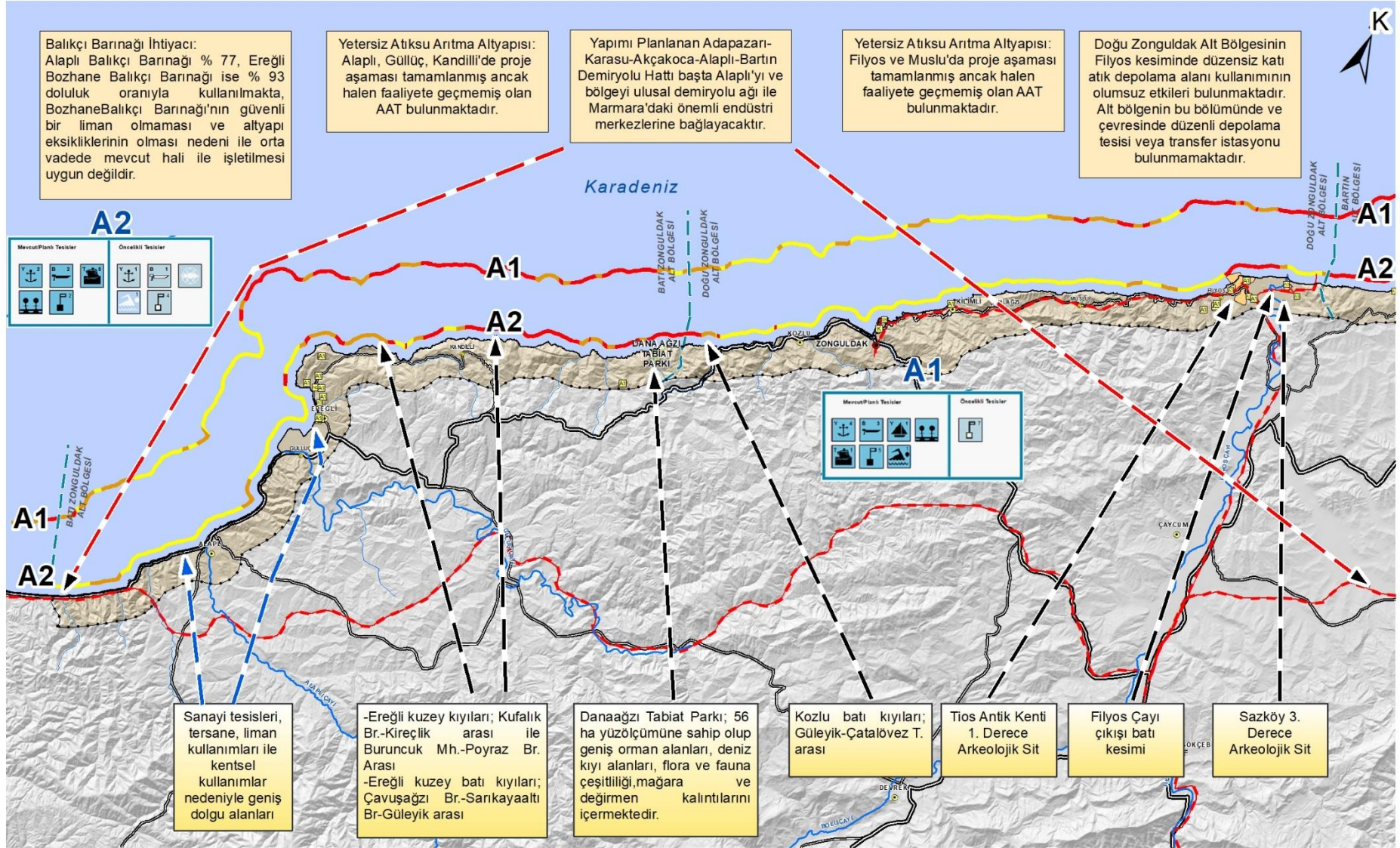
Batı Zonguldak Alt Bölgesi kıyıya yakın yüksek nüfus kapasiteli kentsel merkezler ile kitlesel sanayi tesislerinin bulunduğu, planlama alanı geneline göre doğallığı kısmen korunmamış ve yerleşime konu olmuş bir bölgedir. Alt bölgenin batı kesimindeki kıyı şeridi; kentsel kullanımlar, sanayi tesisleri, tersane ve liman kullanımları nedeniyle geniş dolgu alanları kapsamında kalmaktadır. Kıyı şeridinin geri kalan kesimi çoğunlukla morfolojik açıdan yüksek ve dar kıyı şeridi yapısındadır. Söz konusu alt bölgede batıdan itibaren büyük oranda demir-çelik endüstrisine dayalı ağır sanayi üretiminin ağırlıkta olduğu, kıyı kullanımında kitlesel üretim tesislerine dayalı yüksek kapasiteli limanların yer aldığı, ayrıca tersane faaliyetlerinin sürdürüldüğü görülmektedir. Batı Zonguldak Alt Bölgesinde kentsel nüfusun önemli bir kısmı irili ufaklı bir takım akarsu vadilerinin yamaçlarında yoğunlaşmıştır. Alt bölgede Alaplı ilçesi bu tür yerleşme örneklerinden birisidir. Batı Zonguldak Alt Bölgesinde kıyı yerleşmeleri Alaplı, Gülüç ve Ereğli ekseninde yoğunlaşmaktadır. Bu bölgelerde kıyının çok büyük bir kısmı farklı amaçlarla doldurulmuştur. Erdemir Demir Çelik Tesisleri ve Limanı, Tersaneler, Balıkçı Barınağı ve karayolu çalışmaları nedeniyle kıyının doğal nitelikleri yer yer azalmıştır. Alt bölgede yüksek kapasiteli liman ve tersane gibi önemli kıyı yapıları faaliyet göstermektedir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesi doğusunda yer alan Doğu Zonguldak Alt Bölgesi; Kozlu, Zonguldak Merkez, Kilimli ilçelerinin kıyı kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını içine almaktadır. Planlama alanının batı kesiminde yer alan Zonguldak İlinin Kozlu, Zonguldak Merkez ve Kilimli İlçelerinin kıyı bölümlerindeki yerleşme alanlarının kısmen bir bütünlük arz ettiği, kıyı bandındaki bu bölümün diğer kesimlere nazaran daha yoğun bir kentsel yerleşme alanı olarak kullanıldığı görülmektedir. Alt bölgenin doğu kesiminde Çatalağzı ve Muslu'da enerji ve liman yatırımlarını çeken iki belde bulunmaktadır. Alt Bölgenin doğu sınırında yer alan Filyos'da ise ulusal ölçekte önem arz eden Filyos Vadisi projesi geliştirilmekte, bu konum her geçen gün bir odak niteliği görünümüne kavuşmaktadır.

Filyos Vadisi Projesinin bir parçası olan Filyos Limanının batısında Filyos Çayının denize çıkışında Filyos Deltası bulunmaktadır. Kentsel kullanımlar, endüstriyel tesisler ve madencilik faaliyetlerinin yanı sıra yaz sezonunda alt bölgedeki ilçe merkezlerine yakın kesimlerde günübirlik kullanımlar yoğunlaşmaktadır. Günümüzde alt bölgede yüksek kapasiteli limanlar faaliyet göstermektedir.

Bölgeyi mevcut durumda ve gelecekte etkilemesi muhtemel kilit çevresel varlıklar, çevresel baskılar ve genel planlama bağlamı aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

Şekil 31 Çevresel Varlıklar, Mevcut Baskı ve Batı/Doğu Zonguldak Alt Bölgelerindeki ZBK BKAP ÖB

Öncelikli Bölgeler (ÖB) ve Önerilen Kıyı Yatırımları

Gelecekte gündeme gelebilecek olası yatırımlar için önerilen ÖB'ler alternatiflere göre ayrı ayrı modellenmiştir. Buna göre Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Alternatif-1'de, kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %44'ü ÖB-Kırmızı ve % 27'si ÖB-Turuncu olarak sınıflandırılmışken, % 29'i ÖB-Sarı olarak sınıflanmıştır ulunmamaktadır. Alternatif 2'de kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %30'u ÖB-Kırmızı ve % 25'i ÖB-Turuncu olarak sınıflandırılmış ve % 45'i ÖB-Sarı olarak sınıflamıştır.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde ise Alternatif-1'de, kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %18'i ÖB-Kırmızı, 33'ü ÖB-Turuncu, %49'u olarak ÖB-Sarı olarak sınıflandırılmıştır. Alternatif 2'de kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %11'i ÖB-Kırmızı, % 9'u ÖB-Turuncu %80'i ÖB-Sarı olarak sınıflandırılmıştır.

Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Adapazarı-Karasu-Akçakoca-Alaplı-Bartın demiryolu projesinin gerçekleşmesi durumunda ulaşım olanaklarının artması ve çeşitlenmesine bağlı olarak yük talebinin gelişmesi beklenmektedir. Diğer taraftan Ereğli İlçesinin güneyi ve Alaplı İlçesinin kuzey kesiminde gelişen OSB faaliyetlerine bağlı olarak ortaya çıkacak yeni yük talebinin Alaplı İlçesinde yeni bir yük limanı ile karşılanabileceği değerlendirilmiştir. Yakın geçmişte Alaplı'da yapılması gündeme gelen ancak planlama ve projelendirmesiyle ilgili gelişme olmayan Alaplı Limanı'nın bölgede ortaya çıkacak yük talebini karşılayabileceği ve bu kıyı yapısının uzun vadede gerçekleşmesinin olanaklı olduğu sonucuna varılmıştır. Söz konusu yük limanı Alternatif-2'de öncelikli tesisler kapsamında değerlendirilmiştir.

Batı Zonguldak Alt Bölgesindeki balıkçı barınaklarının kapasite kullanımı ortalaması % 80'i geçmiş olup kısa-orta vadede bu alt bölgedeki mevcut balıkçı barınaklarının kapasitesinin geliştirilmesi veya yeni balıkçı barınağı inşasına ilişkin gelişmeler BKAP çalışmalarında değerlendirilmiştir. Bu bakımdan BKAP öncelikli tesisler kapsamında; Ereğli İlçesinin kuzey sahillerinde yeni bir balıkçı barınağının planlanması öngörülmüştür. Bu sayede bölgedeki balıkçılık sektörünün gelişiminin hızlanacağı ve Bozhane Limanı'ndan kaynaklanan sorunların çözüme kavuşacağı öngörülmektedir.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde farklı kıyı yapılarının kapasiteleri, mevcut kullanımları, yük talep tahminleri vb. kriterler değerlendirilmiş, her iki alternatifte de bu alt bölgede yeni bir kıyı yapısı (liman, balıkçı barınağı) önerilmemiştir.

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri ile Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Üzerindeki Olası Etkiler

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde doğal koruma alanları, kültürel miras alanları, ekolojik ve biyolojik çeşitlilik açısından önemli alanların tamamı hem Alternatif-1'de hem de Alternatif-2'de 3. öncelikli bölgede (ÖB-Kırmızı) yer almaktadır. Bu kapsamda Danaağzı Tabiat Parkı ve

Tios Antik Kenti 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı her iki alternatifte de 3. ÖB- Kırmızı kapsamında bulunmaktadır.

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak taşkın tehlikesi açısından duyarlı olduğu belirlenen Kovadan, Köseakça, Çavuşağzı, Köprücek, Ilıksu ve Kışla dereleri çıkışları 3. ÖB- Kırmızı'da yer almaktadır.

Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan Ereğli kuzey ve kuzey batı kıyıları, Kozlu batı kıyıları, Filyos Çayı çıkışı batı kesimi 3. ÖB- Kırmızı, kıyı ile etkileşimi düşük olan Sazköy 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı 2. ÖB- Turuncu'da yer almaktadır. Aşağıda tabloda önem taşıyan duyarlı alanların alt bölgelere göre konumları alternatif plan taslaklarına göre özetlenerek sunulmaktadır. Tablolarda söz konusu duyarlı alanların öncelikli bölgelerde yer alan konumlarının, plan alternatiflerine göre değişmediği görülmektedir. Bu bakımdan Batı ve Doğu Zonguldak alt bölgelerinde BKAP'de bulunan öngörülerin doğal ve kültürel kaynak değerleri ile ekolojik ve biyolojik çeşitlilik üzerinde önemli bir etkisi olacağı beklenmemektedir.

Şekil 32 Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgesinde Bulunan Duyarlı Alanların BKAP ile Kurduğu Mekânsal İlişkiler

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri, Ekolojik ve Biyolojik Açından Önemli Alanlar, Duyarlı Alanlar	Alternatif 1			Alternatif 2		
	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı
Danaağzı Tabiat Parkı			✓			✓
Ereğli kuzey kıyıları; Kufalık Br.- Kireçlik arası ile Buruncuk Mh.- Poyraz Br. Arası (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Ereğli kuzey batı kıyıları; Çavuşağzı Br.-Sarıkayaaltı Br-Güleyik arası (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Tios Antik Kenti 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Sazköy 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı (*)		✓			✓	
Filyos Çayı çıkışı batı kesimi (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri, Ekolojik ve Biyolojik Açından Önemli Alanlar, Duyarlı Alanlar	Alternatif 1			Alternatif 2		
	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı
Kozlu batı kıyıları; Güleyik-Çatalövez T. Arası (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Kovadan, Köseakça, Çavuşağzı, Köprücek, Ilıksu, Kışla Dereleri çıkışı (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓

(*) Kıyı şeridinden uzak mesafede ve kıyı ile etkileşimi düşüktür.

Diğer Çevresel Etkiler

Su üzerindeki olası etkiler değerlendirildiğinde; Doğu ve Batı Zonguldak Alt Bölgesinde Ekolojik Durum Sınıfı zayıf olarak belirlenmiştir. Buna göre denizel etkileri olan yatırımlar ile (kara ve denizdeki) izleme çalışmalarında iyileşme görülmeden, yönetim hedefi restorasyon kapsamında bulunmayan yatırımlarda kirliliğe ilişkin tedbirler ve izleme faaliyetlerinin etkin bir biçimde yürütülmesi hedeflenmektedir. Batı Zonguldak Alt Bölgesi sahillerinde ölçüm yapılan noktalarda yüzme suyu kalitesi A sınıfı olarak belirlenmiştir. Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin Kozlu bölümünde yüzme suyu kalitesi B sınıfı, Zonguldak Merkez bölümünde A, B, C sınıfları, Kilimli B sınıfı, Filyos B ve C sınıfı olarak belirlenmiştir.

Doğrudan çevre etkileri (önerilen kıyı yapılarına ilişkin etkiler) bakımından yapılan değerlendirmeler BKAP alternatiflerine göre farklılık göstermektedir. Alternatif-1 ve Alternatif-2’de Batı Zonguldak Alt Bölgesindeki balıkçı barınağı ihtiyacı için yeni bir balıkçı barınağının Ereğli kuzey kıyılarında planlanması öngörülmüştür. Alternatif-2’de ise yine Batı Zonguldak Alt Bölgesinde geleceğe yönelik yük talep tahminleri uyarınca Alaplı’nın batı kıyılarında yeni bir yük limanı planlanması öngörülmüştür. Planlama çalışmalarında her iki konumda da planlanması öngörülen kıyı yapılarının ÖB-1 Sarı’da belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu konumlarda inşa edilecek yeni kıyı yapılarının sediman taşınımı ve akıntı rejimlerindeki değişimler nedeniyle bölgede bazı etkileri olacağı beklenmektedir. Diğer taraftan söz konusu kıyı yapılarının imalatından dolayı standart kıyı yapısı inşasında beklenen etkilere neden olabileceği de beklenmektedir.

BKAP çalışmalarında kurum görüşleri ile iletilen, planda ise mevcut/planlı tesisler kapsamında yer alan; Alaplı’da yapılması planlanan tersane bölgesi ile çimento işletmesine bağlı yük limanı her iki alternatifte de mevcut/planlı tesisler kapsamında tanımlanmıştır. Bu konumlarda inşa edilecek yeni kıyı yapı her ne kadar akarsu çıkışlarına uzak olsa da sediman taşınımı ve akıntı rejimlerindeki değişimler nedeniyle bölgede bazı etkileri olacağı beklenmektedir. Diğer

tarafından söz konusu kıyı yapısı inşası ve sonrasındaki işletme aşamasında kaza, yangın, dökülme, atık vb. potansiyel kirlilikler tehdidi mevcuttur.

Doğu Zonguldak Alt Bölgesinin doğu kesiminde ve yakın çevresinde düzenli katı atık depolama veya transfer istasyonu bulunmamaktadır. Alt bölgenin Filyos kesiminde bulunan düzensiz katı atık depolama alanının kullanılmasının planlama alanına doğrudan olumsuz etkileri olacağı değerlendirilmektedir.

Perspektif etkileri (bölgelemeye bağlı olarak, gelecekteki yatırımlara ilişkin etkiler) bakımından, Kilimli'de Göbü, Ömerağzı, Türkali sahilleri gelecekteki turizm ve günübirlik kıyı gelişimlerinin etkilerine yatkınlardır. Bu durum yüzme suyu kalitesi ve plajlarda, dolayısıyla vatandaşların sağlığında yüksek düzeyde olmasa bile olumsuz etkiye yol açabilir. Alt bölgede kıyı gelişimine ilişkin olası hava kirliliği etkisi beklenmemektedir.

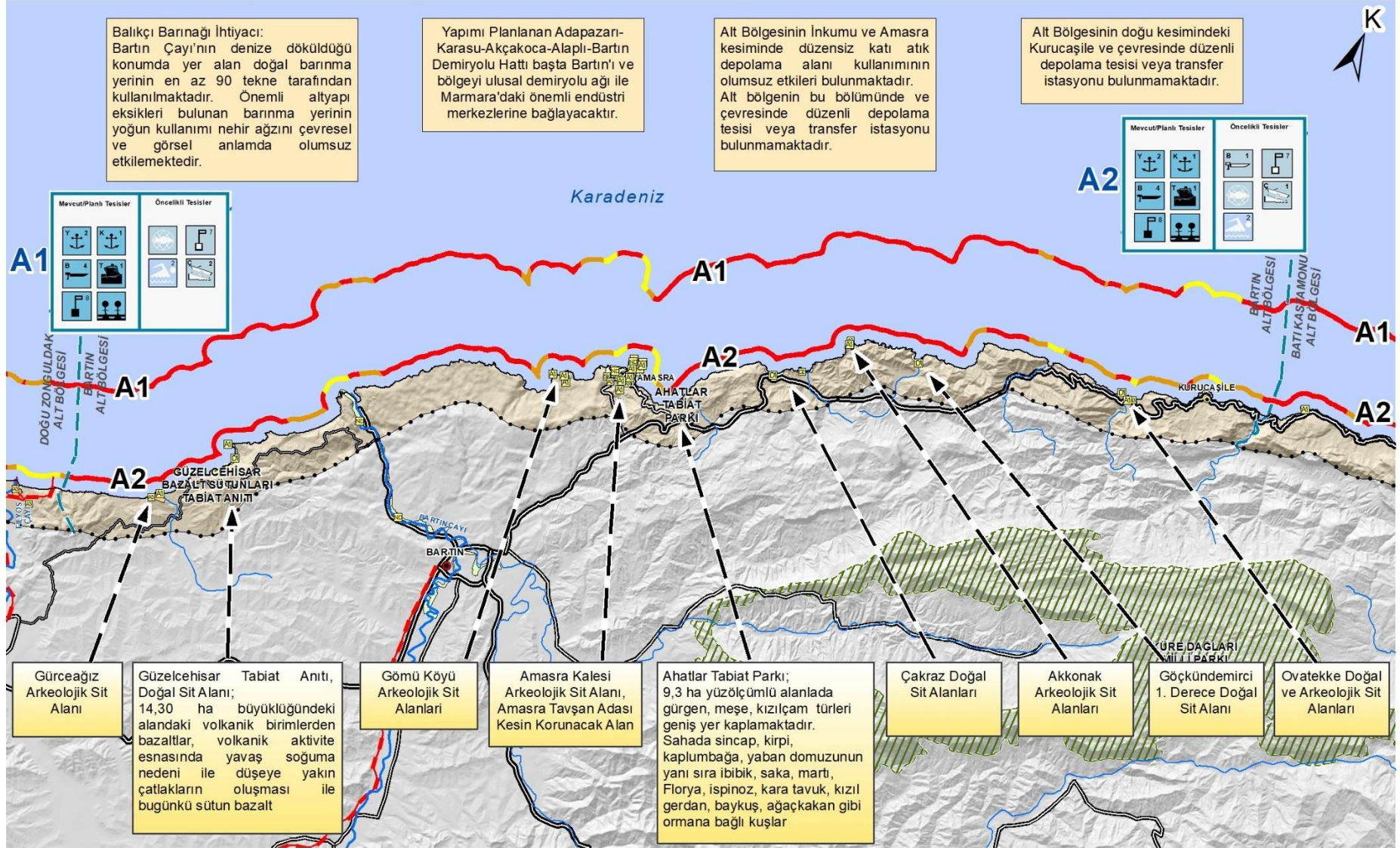
5.2. BARTIN ALT BÖLGESİ

Bartın ilinin Merkez, Amasra ve Kurucuşile ilçeleri kıyı kesimi ile gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsayan Bartın Alt Bölgesi yaklaşık 100 km kıyı uzunluğuna sahip olup araştırma alanı içerisindeki kıyı uzunluğunun yaklaşık %26,81'ini oluşturmaktadır. Bartın Alt Bölgesinde Amasra ve Kurucuşile ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanı niteliğine sahiptir.

Bartın Alt Bölgesinde planlama alanının diğer bölgelerine göre doğallığının azami düzeyde korunduğu görülmektedir. Alt bölgenin topoğrafik yapısı tarımsal faaliyetleri de kısıtlamaktadır. Planlama alanının bu kesimi; doğal yapısı, orman örtüsü ve plajlarının potansiyeli sayesinde deniz turizmi açısından Batı Karadeniz Bölgesindeki çekim merkezlerinden birisidir. Bu bakımdan Bartın Merkez ilçesinin kıyı kesimi, Amasra ve Kurucuşile İlçelerinin kıyı şeridinde yaz-kış nüfus dengesi oldukça değişkenlik göstermekte, kıyıda günübirlik tesisler ile turizm tesis alanlarına ilişkin kullanımlar dikkati çekmektedir.

Bölgeyi mevcut durumda ve gelecekte etkilemesi muhtemel kilit çevresel varlıklar, çevresel baskılar ve genel planlama bağlamı aşağıdaki haritada belirtilmiştir.

Şekil 33 Çevresel Varlıklar, Mevcut Baskı ve Bartın Alt Bölgesi'ndeki ZBK BKAP ÖB'leri

Öncelikli Bölgeler (ÖB) ve Önerilen Kıyı Yatırımları

Gelecekte gündeme gelebilecek olası yatırımlar için önerilen ÖB'ler alternatiflere göre ayrı ayrı modellenmiştir. Buna göre Bartın Alt Bölgesinde Alternatif-1'de, kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %82'si ÖB-Kırmızı, % 10'u ÖB-Turuncu, % 8'i ÖB-Sarı olarak sınıflandırılmıştır. Alternatif 2'de kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %67'si ÖB-Kırmızı, % 23'ü ÖB-Turuncu, % 10'u ÖB-Sarı olarak sınıflandırılmıştır.

BKAP Alternatif-2'de Bartın Alt Bölgesinin Bartın Nehri çıkışı konumundaki balıkçı barınağı ihtiyacının yeni bir balıkçı barınağı giderilmesi öngörülmüş, Alternatif-1'de ise yeni bir balıkçı barınağı önerilmemiş, mevcut doğal barınma yerine çekek yeri yapılması öngörülmüştür. Her iki alternatifte Ovatekke'de ihtiyaç duyulan çekek yerinin planlaması öngörülmüştür.

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri ile Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Üzerindeki Olası Etkiler

Bartın Alt Bölgesinde doğal koruma alanları, kültürel miras alanları, ekolojik ve biyolojik çeşitlilik açısından önemli alanların tamamı hem Alternatif-1'de hem de Alternatif-2'de 3. öncelikli bölgede (ÖB-Kırmızı) yer almaktadır. Bu kapsamda Gürceağız Arkeolojik Sit Alanı, Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı, Güzelcehisar arkeolojik ve doğal sit alanları, Gömü Köyü Arkeolojik Sit Alanları, Amasra Kalesi Arkeolojik Sit Alanı, Amasra Tavşan Adası Kesin Korunacak Alan, Ahatlar Tabiat Parkı, Çakraz doğal sit alanları, Akkonak Arkeolojik Sit Alanları, Göçkündemirci 1. Derece Doğal Sit Alanı, Ovatekke 1. Derece Doğal Sit Alanı her iki alternatifte de 3. ÖB- Kırmızı kapsamında bulunmaktadır.

Bartın Alt Bölgesinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan Bartın kuzey ve batı kıyıları, Amasra batı kıyıları, Amasra İnciri Mh kıyıları, Amasra Çakrazova Mh kıyıları, Amasra Göçkündemirci Mh kıyıları, Kurucaşile Kanatlı Köyü kıyıları her iki alternatifte de 3. ÖB- Kırmızı kapsamında konumlanmaktadır.

Yine Bartın Alt Bölgesinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak taşkın tehlikesi açısından duyarlı olduğu belirlenen Beşköprü, Aliobası, Büyük ve Kapısuyu dereleri çıkışları 3. ÖB- Kırmızı'da yer almaktadır.

Aşağıda tabloda önem taşıyan duyarlı alanların alt bölgelere göre konumları alternatif plan taslaklarına göre özetlenerek sunulmaktadır. Tablolarda söz konusu duyarlı alanların öncelikli bölgelerde yer alan konumlarının, plan alternatiflerine göre değişmediği görülmektedir. Bu bakımdan Bartın Alt Bölgesinde BKAP'de bulunan öngörülerin doğal ve kültürel kaynak değerleri ile ekolojik ve biyolojik çeşitlilik üzerinde önemli bir etkisi olacağı beklenmemektedir.

Şekil 34 Bartın Alt Bölgesinde Bulunan Duyarlı Alanların BKAP ile Kurduğu Mekânsal İlişkiler

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri, Ekolojik ve Biyolojik Açıdan Önemli Alanlar, Duyarlı Alanlar	Alternatif 1			Alternatif 2		
	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı
Gürceağz Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Bartın batı kıyıları; Harman T., Kopan Br., Kedi Kayası, Mugada Br., Yashca Br., (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı			✓			✓
Güzelcehisar 1. Derece Doğal Sit Alanı			✓			✓
Güzelcehisar 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Bartın kuzey kıyıları; Güzelcehisar Br., Balikkaya Br., Körkorum Br., Deliklikaya Br. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Amasra batı kıyıları; Beydimlik T., Poytaz Br., Delikli Br., Tekke Br., Karatarla Br., Kadırğa Br. Kıcığaz Br., Karadeniz Br. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Gömü Köyü Arkeolojik Sit Alanları			✓			✓
Amasra Kalesi Arkeolojik Sit Alanı, Amasra Tavşan Adası Kesin Korunacak Alan			✓			✓
Ahatlar Tabiat Parkı			✓			✓

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı
Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) Raporu

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri, Ekolojik ve Biyolojik Açından Önemli Alanlar, Duyarlı Alanlar	Alternatif 1			Alternatif 2		
	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı
Amasra İmpiri Mh Kıyıları; Ahatlar, Felangit Br., Çakraz Br. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Çakraz 1. Derece Doğal Sit Alanı			✓			✓
Çakraz 2. Derece Doğal Sit Alanı			✓			✓
Amasra Çakrazova Mh Kıyıları; Boz T., Kaya Br., Tavacık Br., Yarbaşı T. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Akkonak Arkeolojik Sit Alanları			✓			✓
Amasra Akkonak Mh Kıyıları; Delik Br., Çatalkaya Br. arası (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Göçkündemirci 1. Derece Doğal Sit Alanı			✓			✓
Amasra Göçkündemirci Mh Kıyıları; Madanüstü Br.- Gökyar Arası, Girece Br. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Kurucaşile Kanatlı Köyü kıyıları; Girece Br. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Ovatekke 1. Derece Doğal Sit Alanı			✓			✓
Beşkoprü, Aliobası, Büyük, Kapısuyu dereleri çıkışı (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓

Diğer Çevresel Etkiler

Su üzerindeki olası etkiler değerlendirildiğinde; Bartın Alt Bölgesinin su kütlelerinin ekolojik durum sınıfı “orta” olarak belirlenmiştir. Alt Bölgenin denizel etkileşim alanında hidrojeolojik olarak su değişim kapasitesinin yer yer düşük olduğu belirlenmiştir. Alt Bölgede su kalitesine etkiler bakımından endüstriyel baskılar orta şiddette, kentsel bakılar ise yüksek şiddette yayılı kaynak baskısı olarak belirlenmiştir. Alt bölgelerde toplam 15 adet plaj bulunmaktadır. 2021 göstergelerine Bartın Alt Bölgesinde izlenen yüzme suyu kalitesi batı kesimde A sınıfı, Amasra’da A ve B sınıfı, Kurucaşile’de A ve B sınıfıdır.

Doğrudan çevre etkileri (önerilen kıyı yapılarına ilişkin etkiler) bakımından yapılan değerlendirmeler BKAP alternatiflerine göre farklılık göstermektedir. Alternatif-1’de Bartın Çayı çıkışındaki doğal barınma yerine önerilen çekek yerinin buradaki altyapı eksikliklerinin bir bölümünü giderecek yönde bir etkisi olacağı belirlenmiştir. Ancak Bartın Çayı doğal barınma faaliyetleri nehir çıkışını çevresel ve görsel yönden olumsuz etkilemektedir. Alternatif-2 de ise bu etkilerin sonlandırılması için Bartın Çayı’ndaki doğal barınmadan vazgeçilmesi ve nehir çıkışının doğu kesiminde yeni bir balıkçı barınağı planlanmasını öngörmektedir. Bu konumda inşa edilecek yeni bir balıkçı barınağının sediman taşınımı ve akıntı rejimlerindeki değişimler nedeniyle bölgede bazı etkileri olacağı beklenmektedir. Diğer taraftan söz konusu balıkçı barınağının imalatından dolayı standart kıyı yapısı inşasında beklenen etkilere neden olabileceği de beklenmektedir.

Perspektif etkileri (bölgelemeye bağlı olarak, gelecekteki yatırımlara ilişkin etkiler) bakımından, alt bölgenin batı kesimindeki plajları gelecekteki turizm ve günübirlik kıyı gelişimlerinin etkilerine yatkınlardır. Bu durum yüzme suyu kalitesi ve plajlarda, dolayısıyla vatandaşların sağlığında yüksek düzeyde olmasa bile olumsuz etkiye yol açabilir. Alt bölgede kıyı gelişimine ilişkin olası hava kirliliği etkisi beklenmemektedir.

5.3. BATI VE DOĞU KASTAMONU ALT BÖLGELERİ

Bartın Alt Bölgesinin doğu bölümünde bulunan Batı Kastamonu Alt Bölgesi, Kastamonu’na bağlı Cide ve Doğantürk ilçelerinin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 91 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %24,40’sini oluşturmaktadır.

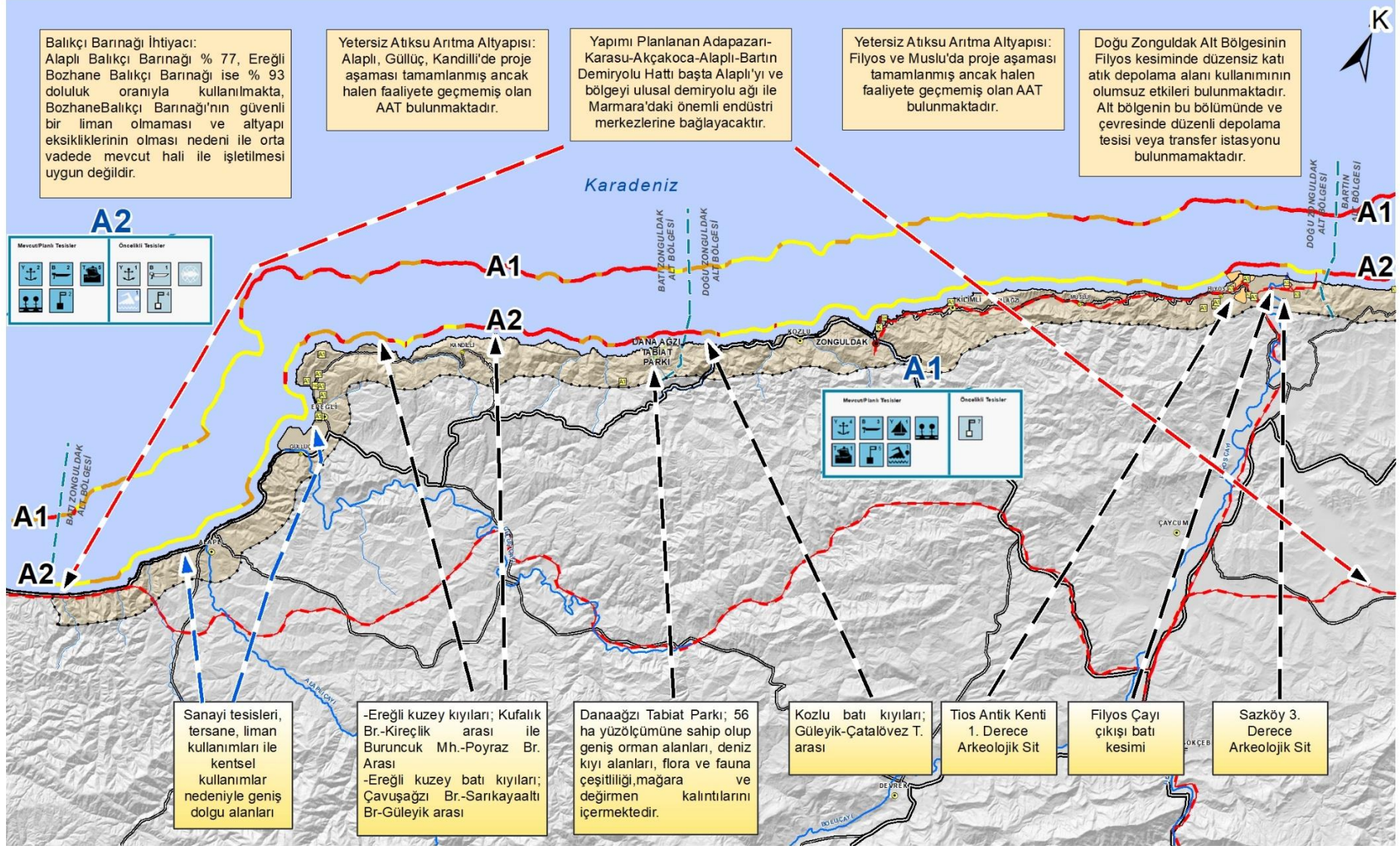
Batı Kastamonu Alt Bölgesinde, Bartın Alt Bölgesi ile birlikte planlama alanının diğer bölgelerine göre doğallığının azami düzeyde korunduğu görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında en önemli etkenlerin başında Batı Kastamonu Alt Bölgesindeki kıyının yüksek ve dar jeomorfolojik yapıda olması etkilidir. Batı Kastamonu Alt Bölgesinde; Cide ve Doğanıyurt ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanı niteliğine sahiptir. Cide ve Doğanıyurt ilçelerinin kış nüfusu az iken, yaz aylarında turizm sektörünün etkisi ile nüfus artmaktadır. Kıyı yerleşmelerinin engebeli bir yapıya sahip olması ve çoğu arazinin ormanlardan oluşması nedeniyle planlama alanının bu bölümünde tarımsal faaliyetler de kısıtlıdır.

Planlama alanının en doğusunda bulunan Doğu Kastamonu Alt Bölgesi; Kastamonu ili İnebolu, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin ilçelerin sahil kesimi ve gerisindeki karasal etkileşim alanını kapsamaktadır. Bu alt bölgenin kıyı uzunluğu yaklaşık 62 km olup, çalışma alanı kıyı uzunluğunun %16.62'sini oluşturmaktadır.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesi; Bartın ve Batı Kastamonu Alt Bölgelerinden sonra planlama alanında doğallığı en çok korunan alt bölgedir. Bu durumun ortaya çıkmasında en önemli etken kıyı şeridinde bulunan ilçe merkezlerinin dışında, kıyının yüksek ve dar jeomorfolojik yapıda olmasıdır. Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde; İnebolu, Abana, Bozkurt ve Çatalzeytin ilçe merkezleri kentsel yerleşim alanı niteliğine sahiptir.

Bölgeyi mevcut durumda ve gelecekte etkilemesi muhtemel kilit çevresel varlıklar, çevresel baskılar ve genel planlama bağlamı aşağıdaki haritada belirtilmiştir.

Şekil 35 Çevresel Varlıklar, Mevcut Baskı ve Batı/Doğu Kastamonu Alt Bölgesi'ndeki ZBK BKAP ÖB'leri

Öncelikli Bölgeler (ÖB) ve Önerilen Kıyı Yatırımları

Gelecekte gündeme gelebilecek olası yatırımlar için önerilen ÖB'ler alternatiflere göre ayrı ayrı modellenmiştir. Buna göre Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Alternatif-1'de, kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %73'ü ÖB-Kırmızı ve % 18'i ÖB-Turuncu olarak sınıflandırılmışken, % 9'u ÖB-Sarı olarak sınıflanmıştır ulunmamaktadır. Alternatif 2'de kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %23'ü ÖB-Kırmızı ve % 59'u ÖB-Turuncu olarak sınıflandırılmış ve %18'i ÖB-Sarı olarak sınıflanmıştır.

Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise Alternatif-1'de, kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %15'i ÖB-Kırmızı, 51'i ÖB-Turuncu, %34'ü olarak ÖB-Sarı olarak sınıflandırılmıştır. Alternatif 2'de kıyıların toplam uzunluğunun yaklaşık %6'sı ÖB-Kırmızı, % 59'i ÖB-Turuncu %36'sı ÖB-Sarı olarak sınıflandırılmıştır.

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde BKAP alternatiflerinde yeni bir kıyı yapısı (liman, balıkçı barınağı) planlaması öngörülmemiştir. Doğu Kastamonu Alt Bölgenin İnebolu kesimindeki balıkçı barınağı ihtiyacının UAB uhdesinde yapılması planlanan İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı ile giderilmesi öngörülmüştür.

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri ile Ekolojik ve Biyolojik Çeşitlilik Üzerindeki Olası Etkiler

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde doğal koruma alanları, kültürel miras alanları, ekolojik ve biyolojik çeşitlilik açısından önemli alanların tamamı hem Alternatif-1'de hem de Alternatif-2'de 3. öncelikli bölgede (ÖB-Kırmızı) yer almaktadır. Bu kapsamda Cide Gökçekale Mevkii Nekropol Alanı Arkeolojik Sit Alanı, Gideros Koyu Doğal ve Arkeolojik Sit Alanları, Gazallı Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Çoban Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Yeşilyuva Tabiat Parkı, Ginolu Kalesi Arkeolojik Sit Alanları, Doğal Sit Alanı her iki alternatifte de 3. ÖB- Kırmızı kapsamında bulunmaktadır.

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan Cide Kapısıyü, Yenice ile Kalafat kıyıları 3. ÖB- Kırmızı'da yer almaktadır.

Yine Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak taşkın tehlikesi açısından duyarlı olduğu belirlenen, yakın geçmişte bir bölümünde taşkın olayı yaşanan; Ezine Çayı, Şehriban Çayı, Terme Çayı, Ummay Çayı, Akçabey Çayı, Zarbana Çayı, İnebolu Çayı, Evrenye Çayı, İlişi Çayı, Kirazlı Çayı, Çatalzeytin Çayı ve Girivle deresi çıkışları 3. ÖB- Kırmızı'da yer almaktadır.

Aşağıda tabloda önem taşıyan duyarlı alanların alt bölgelere göre konumları alternatif plan taslaklarına göre özetlenerek sunulmaktadır. Tablolarda söz konusu duyarlı alanların öncelikli bölgelerde yer alan konumlarının, plan alternatiflerine göre değişmediği görülmektedir. Bu bakımdan Batı ve Doğu kastamonu alt bölgelerinde BKAP'de bulunan öngörülerin doğal ve

kültürel kaynak değerleri ile ekolojik ve biyolojik çeşitlilik üzerinde önemli bir etkisi olacağı beklenmemektedir.

Şekil 36 Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Bulunan Duyarlı Alanların BKAP ile Kurduğu Mekânsal İlişkiler

Doğal ve Kültürel Kaynak Değerleri, Ekolojik ve Biyolojik Açısından Önemli Alanlar, Duyarlı Alanlar	Alternatif 1			Alternatif 2		
	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı	1. ÖB- Sarı	2. ÖB – Turuncu	3. ÖB- Kırmızı
Cide Gökçekale Mevkii Nekropol Alanı Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Gideros Koyu Doğal ve Arkeolojik Sit Alanları			✓			✓
Cide Kapısuyu, Yenice, Kalafat Kıyıları; Kapısuyu Koyu, Yeraltı Koyu, Değirmenağzı Br., Deveboynu Br., Karabırak Br., Tosun Br. (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓
Gazallı Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Tymena (Timne) Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Çoban Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı			✓			✓
Yeşilyuva Tabiat Parkı			✓			✓
Ginolu Kalesi Arkeolojik Sit Alanları, Doğal Sit Alanı			✓			✓
Ezine Çayı, Şehriban Çayı, Terme Çayı, Ummay Çayı, Akçabey Çayı, Zarbana Çayı, İnebolu Çayı, Evrenye Çayı, İlişi Çayı, Kirazlı Çayı, Çatalzeytin Çayı, Girivle deresi çıkışı (koruma statüsü bulunmamaktadır)			✓			✓

Diğer Çevresel Etkiler

Su üzerindeki olası etkiler değerlendirildiğinde; su kütlelerinin ekolojik durum sınıfı Batı Kastamonu Alt Bölgesinin “orta” ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde “iyi” olarak belirlenmiştir. Batı Kastamonu Alt Bölgenin denizel etkileşim alanındaki su değişim kapasitesinin “yüksek” olmadığı, akarsuların getirdiği yüksek şiddette yükün su kalitesinde baskıya neden olduğu belirlenmiştir. Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise denizel etkileşim alanındaki su değişim kapasitesinin “yüksek” olduğu değerlendirilmektedir. Alt bölgelerde toplam 10 adet plaj bulunmaktadır. Batı Kastamonu Alt Bölgesi Cide bölümünde plaj suyu kalitesi C sınıfı, Doğu Kastamonu Alt Bölgesi İnebolu bölümünde A sınıfı, Abana ve Çatalzeytin bölümlerinde ise B sınıfı olarak belirlenmiştir.

Doğrudan çevre etkileri (önerilen kıyı yapılarına ilişkin etkiler) bakımından değerlendirme yapıldığında her iki alternatifte de alt bölgede yeni kıyı yapısı planlaması öngörülmemiştir. Doğu Kastamonu Alt Bölgesi, İnebolu ilçesinde UAB uhdesinde yapılması planlanan İnebolu Yeni Balıkçı Barınağı'nın sediman taşınımı ve akıntı rejimlerinde bazı etkileri olabilecektir. Diğer taraftan söz konusu balıkçı barınağının imalatından standart kıyı yapısı inşasında beklenen etkilere neden olabileceği beklenmektedir.

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde düzenli katı atık depolama veya transfer istasyonu bulunmamaktadır. Batıda Cide ve Doğanyurt ilçeleri ile doğuda İnebolu, Abana ve Çatalzeytin ilçelerinde bulunan düzensiz katı atık depolama alanının kullanılmasının planlama alanına doğrudan olumsuz etkileri olacağı değerlendirilmektedir.

Perspektif etkileri (bölgelemeye bağlı olarak, gelecekteki yatırımlara ilişkin etkiler) bakımından, Cide'nin batı kesimindeki sahiller, Abana İlişi sahili ve Çatalzeytin Merkez batı sahilinde gelecekteki turizm ve günübirlik kıyı gelişimlerinin etkilerine yatkınlardır. Bu durum yüzme suyu kalitesi ve plajlarda, dolayısıyla vatandaşların sağlığında yüksek düzeyde olmasa bile olumsuz etkiye yol açabilir. Alt bölgede kıyı gelişimine ilişkin olası hava kirliliği etkisi beklenmemektedir.

6. ETKİLERİ HAFİFLETME VE/VEYA ÖNLEME İÇİN ÖNERİLEN TEDBİRLER

Gelecekteki kıyı kullanımından kaynaklanan muhtemel olumsuz çevresel etkileri ve riskleri hafifletmek ve önlemek için SÇD tarafından verilen tavsiyeler ve önerilen tedbirler, bu bölümde tanımlanmıştır. Azaltma tedbirleri ayrıca uygulanabilir öneriler geliştirilmesine ve ulusal ÇED'in hazırlanmasında karşılaşılabilecek çevresel problemleri ortadan kaldırma konusunda yardımcı olacaktır.

Genel olarak, SÇD, kıyı gelişiminden dolayı çevre üzerindeki olası etkileri azaltmak için ZBK BKAP içerisinde aşağıdaki önlemlerin dikkate alınmasını önermektedir:

- Hassas alanlar için yeterli tampon oluşturmak amacıyla tabiat parkları, sit alanları, kumul alanları, önemli biyolojik çeşitlilik alanları gibi hassas alanlara yönelik belirlenmiş sınırlı (rekreasyonel) gelişme (ÖA-Kırmızı) alanlarının genişletilmesi,
- Tabiat parkları, sit alanları, kumul alanları, önemli biyolojik çeşitlilik alanları, hassas kıyı suyu kütleleri gibi hassas alanları doğrudan veya dolaylı biçimde etkilemesi muhtemel yatırım kararları için yatırımcıların tekliflerini yönlendirecek şekilde kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi (örneğin BKAP alanında yeni geliştirilen balıkçı barınaklarının maksimum birleşik kapasitesini tanımlayabilir),
- Özel çevresel kaygıların fizibilite çalışmasında ve/veya yatırımcılar tarafından tabiat parkları, sit alanları, kumul alanları, önemli biyolojik çeşitlilik alanları gibi hassas alanlara yakın konumlar için öne sürülen ÇED sürecinde dikkate alınması gerektiği ile ilgili koşulları belirtmek,
- Korunan alanların ve plajların yakınındaki kirlilik yaratıcı barınak vb. kıyı yapısının sınırlandırılması (yakınlık kıyı ve denizin coğrafi özelliklerine göre belirlenebilir),

Önceki bölümlerde de vurgulanan genel önlemleri de içerecek biçimde ZBK BKAP planlama alanı için daha spesifik noktalarda veya alanlarda belirli koruma alanları önerilmiş ve dikkate alınan bu alanlar planlama bölgelerinin her biri için aşağıdaki gibi özetlenmiştir.

6.1. BATI VE DOĞU ZONGULDAK ALT BÖLGELERİ

Danaağzı Tabiat Parkı

Danaağzı Tabiat Parkı Batı Zonguldak Alt Bölgesi Ereğli sınırları içinde yer almakta olup 56 hektar büyüklüğündedir. Tarım ve Orman Bakanlığı X. Bölge Müdürlüğü Zonguldak Şube Müdürlüğü sorumluluğunda olan tabiat parkının güneyinde Karadeniz Ereğli İlçesi ve Doğusunda ise Merkez ilçesi Kozlu Beldesi bulunmaktadır. Danaağzı Tabiat Parkının kaynak değerleri; geniş orman alanları, deniz kıyı alanları, flora ve fauna çeşitliliği, tarihi devirlerdeki yaşantılar ve olaylara mekan olan mağara ve değirmen kalıntılarıdır. Alan görsel ve fiziksel peyzaj değerleri, yamaçları, manzara güzellikleri, ekoturizm ve rekreasyonel potansiyeline olup

bu kaynak değerlerinin geleceğe sağlıklı biçimde taşınabilmesi maksadıyla; tabiat parkı olarak belirlenmiştir.

BKAP kapsamındaki her iki alternatifte de Danaağzı Tabiat Parkı, etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bulunmaktadır. Bu alan kıyı gelişim alanı içinde önemli bir koruma bölgesi olarak ön plana çıkmaktadır. Bölgenin ekolojik olarak hassas olan durumuna zarar verebileceğinden ve endemik bitki ve hayvan türlerinin habitatlarında olumsuz etkilere sebep olabileceğinden, ZBK BKAP’ye entegre edilmesi için aşağıdaki tedbirler önerilmektedir;

- Alanın “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün mutlak olarak korunması ve yakın etki alanının “2.ÖA-Turuncu” şeklinde belirlenmesi
- “3.ÖB-Kırmızı” kategorisinde kalması ve alanın gelişim alanı olarak tercih edilmemesi,
- Koruma alanının dışında ancak dolaylı etki sahası içinde yatırımcıların yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi. Alanın etki sahasında;
  - Projenin, koruma altındaki flora ve faunada önemli bir örneğinin kaybına ve/ya bu koruma altındaki türlerin oluşum alanında azalmaya neden olmamalıdır,
  - Yetkili bir uzman tarafından yürütülecek biyolojik çeşitlilik ve hassas habitatların değerlendirmelerinin, flora ve faunaya odaklanarak, yetiştirme döneminde yürütülmesi ve önceki biyolojik çeşitlilik envanterine dayanmalıdır.

Diğer Duyarlı Alanlar

Herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak doğallığı korunmuş, yerleşme ve yapılaşmaya konu olmamış, ekolojik yapı ve biyolojik bileşenler için önem taşıyan; Ereğli kuzey kıyıları (Kufalık Br.-Kireçlik arası ile Buruncuk Mh.-Poyraz Br. Arası), Ereğli kuzey batı kıyıları (Çavuşağzı Br.-Sarıkayaaltı Br.-Güleyik arası), Kozlu batı kıyıları (Güleyik-Çatalövez T. Arası), Filyos Çayı çıkışı batı kesimi her iki alternatifte de “3.ÖA-Kırmızı” kategorisinde yer almaktadır. Bu bölgede kültürel miras alanları kapsamında yer alan Tios Antik Kenti 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı ile Sazköy 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı Güzelcehisar diğer duyarlı alanlar kapsamında değerlendirilmiştir.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” ve “2.ÖB-Turuncu” statüsünün öncelikli olarak korunması esastır,
- Sit ilanları veya sınırlarının genişlemesine bağlı olarak bu alanlardaki “3.ÖB-Kırmızı” bölgelemedesinin genişletilmesinin tercih edilmesi gerekmektedir.

Bu alanlarda ekolojik temelli bilimsel araştırma raporlarına dayalı olarak genişleyecek veya yeni tescil edilecek sit alanları çerçevesinde; “1.ÖA-Turuncu” bölgelemelerin “3.ÖB-Kırmızı”ya çevrilmesi önem taşımaktadır.

Bahsedilen konumların 3.ÖB-Kırmızı”ya çevrilememesi halinde;

- Yatırımcıların bu özel alanda yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi,
- Yapılması planlanan yeni kıyı yapılarıyla birlikte ele alınması ve yatırımcıların, alanın turistik değerini ortaya çıkaracak sürdürülebilir turizm politikalarına teşvik edilmesi gerekmektedir.

Batı ve Doğu Zonguldak Alt Bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak taşkın riski açısından ayrıca değerlendirilmesi gereken Kovadan, Köseakça, Çavuşağzı, Köprücek, Ilıksu ve Kışla dereleri çıkışları da duyarlı alanlar kapsamında değerlendirilmiş, konum olarak etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bölgenmiştir.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün öncelikli olarak korunması esastır,
- Nehir çıkışlarındaki kıyı yapısı talepleri sediman taşınımı ve akıntı rejimlerindeki değişimler nedeniyle bölgede bazı etkileri yaratmaktadır, bu nedenle öncelikli olarak tercih edilmemesi ve “3. ÖB- Kırmızı” statüsünün sürdürülmesi gerekmektedir.
- Nehir çıkışlarına alternatif bulunmaması halinde bölgede neden olabilecek değişikliklerle ilgili olarak;
  - Alana yatırım yapacak olan yatırımcıların üretilecek hizmetlere ilişkin ÇED süreçlerinin belirli koşullara bağlanması, hassas habitatların mekânsal bütünlüğünün korunmasına dair önlemler alınması,
  - kıyı yapılarının, kirlilik tehlikesine ilişkin uzmanlar tarafından hazırlanan teknik kapsamlı raporların baz alınarak faaliyete geçmesi
- Yatırımcıların bu özel alanda yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi gerekmektedir.

6.2. BARTIN ALT BÖLGESİ

Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı

14,30 ha büyüklüğündeki alan, taşıdığı tabii kaynak değerleri sebebiyle 14.08.2017 tarihinde Tabiat Anıtı olarak ilan edilmiştir. Güzelcehisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı alanı içerisinde yüzeyleyen volkanik karakterli birimler daha çok bazaltlı ve volkano sedimanterli birimler olarak yayılım göstermiştir. Bu volkanik birimlerden bazaltlar, volkanik aktivite esnasında yavaş soğuma nedeni ile düşeye yakın çatlakların oluşması ile bugünkü sütun bazalt morfolojik yapısını almıştır. Bu yapılar beşgen geometride olup deniz seviyesine yakın yerlerde düzgün geometri verirken üst kotlarda heyelan, tektonizma ve dayanım problemleri nedeni ile geometrileri bozulmaktadır.

Ahatlar Tabiat Parkı

11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı olarak tescil edilen tabiat parkı alanı 9,3 hektardır. Amasra İlçesi, Ahatlar Köyünde tabiat parkı sık orman örtüsü ile kaplıdır. Batı Karadeniz ormanlarının karakteristik bir örneği olarak değerlendirilen tabiat parkı flora ve fauna bakımından önemli türleri içinde barındırmaktadır.

Her iki koruma alanı da kıyıya yakın bir konumda bulunmakta, kıyı ve denizel saha ile etkileşimi yüksek düzeyde sınıflanmaktadır.

BKAP kapsamındaki her iki alternatifte de Güzelcehisar Tabiat Anıtı ve Ahatlar Tabiat Parkı etkileşim sahasıyla birlikte etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bulunmaktadır. Bu alan kıyı gelişim alanı içinde önemli bir koruma bölgesi olarak ön plana çıkmaktadır. Bölgenin ekolojik olarak hassas olan durumuna zarar verebileceğinden ve endemik bitki ve hayvan türlerinin habitatlarında olumsuz etkilere sebep olabileceğinden, ZBK BKAP’ye entegre edilmesi için aşağıdaki tedbirler önerilmektedir;

- Alanın “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün mutlak olarak korunması ve yakın etki alanının “2.ÖA-Turuncu” şeklinde belirlenmesi
- “3.ÖB-Kırmızı” kategorisinde kalması ve alanın gelişim alanı olarak tercih edilmemesi,
- Koruma alanının dışında ancak dolaylı etki sahası içinde yatırımcıların yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi. Alanın etki sahasında;
  - Projenin, koruma altındaki flora ve faunada önemli bir örneğinin kaybına ve/ya bu koruma altındaki türlerin oluşum alanında azalmaya neden olmamalıdır,
  - Yetkili bir uzman tarafından yürütülecek biyolojik çeşitlilik ve hassas habitatların değerlendirmelerinin, flora ve faunaya odaklanarak, yetişme döneminde yürütülmesi ve önceki biyolojik çeşitlilik envanterine dayanmalıdır.

Doğal Sit Alanları

Planlama alanın batısından itibaren kıyı boyunca; Güzelcehisar 1. Derece Doğal Sit Alanı, Çakraz 1. ve 2. Derece Doğal Sit Alanı, Göçküdemirci 1. Derece Doğal Sit Alanı ve Ovatekke 1. Derece Doğal Sit Alanı bulunmaktadır.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün korunması ve etrafındaki alanın “2.ÖA-Turuncu” şeklinde belirlenmesi,
- Sit statüleri ve sınırlarında değişiklik olması halinde “3.ÖA-Kırmızı” bölgelemesinden “2.ÖA-Turuncu” bölgelemesine geçiş olacak yönde tercih yapılmaması,
- Koruma alanının dışında ancak dolaylı etki sahası içinde yatırımcıların yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi,

Diğer Duyarlı Alanlar

Bartın Alt Bölgesinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak doğallığı korunmuş, yerleşme ve yapılaşmaya konu olmamış, ekolojik yapı ve biyolojik bileşenler için önem taşıyan; Bartın batı kıyıları, Bartın kuzey kıyıları, Amasra batı kıyıları, Amasra İnpiri Mh Kıyıları, Amasra Çakrazova Mh Kıyıları, Amasra Akkonak Mh Kıyıları, Amasra Göçkündemirci Mh Kıyıları, Kurucaşile Kanatlı Köyü kıyıları her iki alternatifte de 3. ÖB- Kırmızı kapsamında konumlanmaktadır. Alt bölgede kültürel miras alanları kapsamında yer alan Gürceağız Arkeolojik Sit Alanı, Güzelcehisar 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Gömü Köyü Arkeolojik Sit Alanları, Amasra Kalesi Arkeolojik Sit Alanı, Amasra Tavşan Adası Kesin Korunacak Alan, Akkonak Arkeolojik Sit Alanları da diğer duyarlı alanlar kapsamında değerlendirilmiştir.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün öncelikli olarak korunması esastır,
- Sit ilanları veya sınırlarının genişlemesine bağlı olarak bu alanlardaki “3.ÖB-Kırmızı” bölgelemesinin genişletilmesinin tercih edilmesi gerekmektedir.

Bu alanlarda ekolojik temelli bilimsel araştırma raporlarına dayalı olarak genişleyecek veya yeni tescil edilecek sit alanları çerçevesinde; “1.ÖA-Turuncu” bölgelemelerin “3.ÖB-Kırmızı”ya çevrilmesi önem taşımaktadır.

Bahsedilen konumların 3.ÖB-Kırmızı”ya çevrilememesi halinde;

- Yatırımcıların bu özel alanda yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi,
- Yapılması planlanan yeni kıyı yapılarıyla birlikte ele alınması ve yatırımcıların, alanın turistik değerini ortaya çıkaracak sürdürülebilir turizm politikalarına teşvik edilmesi gerekmektedir.

Bartın Alt Bölgesinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak taşkın riski açısından ayrıca değerlendirilmesi gereken Beşköprü, Aliobası, Büyük ve Kapısuyu dereleri çıkışları da duyarlı alanlar kapsamında değerlendirilmiş, konum olarak etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bölgelemiştir.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün öncelikli olarak korunması esastır,
- Nehir çıkışlarındaki kıyı yapısı talepleri sediman taşınımı ve akıntı rejimlerindeki değişimler nedeniyle bölgede bazı etkileri yaratmaktadır, bu nedenle öncelikli olarak tercih edilmemesi ve “3. ÖB- Kırmızı” statüsünün sürdürülmesi gerekmektedir.
- Nehir çıkışlarına alternatif bulunmaması halinde bölgede neden olabilecek değişikliklerle ilgili olarak;

- Alana yatırım yapacak olan yatırımcıların üretilecek hizmetlere ilişkin ÇED süreçlerinin belirli koşullara bağlanması, hassas habitatların mekânsal bütünlüğünün korunmasına dair önlemler alınması,
- kıyı yapılarının, kirlilik tehlikesine ilişkin uzmanlar tarafından hazırlanan teknik kapsamlı raporların baz alınarak faaliyete geçmesi
- Yatırımcıların bu özel alanda yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi gerekmektedir.

6.3. BATI VE DOĞU KASTAMONU ALT BÖLGELERİ

Yeşilyuva Tabiat Parkı

Milli Parklar Kanunu uyarınca 11.07.2011 tarihinde ilan edilen Yeşilyuva Tabiat Parkı 5 hektarlık bir yüzölçümüne sahiptir. Kastamonu ilinin Abana ilçesinin Hacıveli mevkiinde yer alan tabiat parkında kayın (*Fagus orientalis*), gürgen (*Carpinus betulus*), kestane (*Castanea sativa*) ve meşe türleri (*Quercus sp.*) ile ibrelilerden Sarıçam (*Pinus Silvestris*) ve Kızılcım (*Pinus brutia*) türleri bulunmakta, tavşan, kirpi, yaban domuzu, sansar, gelincik, karaca gibi memeli hayvanlara rastlanabilmektedir. Sahada ormana bağlı kuşlar yanında yer yer göçmen kuşlar da görülmektedir.

Koruma alanı da kıyıya yakın bir konumda bulunmakta, kıyı ve denizel saha ile etkileşimi yüksek düzeyde sınıflanmaktadır.

BKAP kapsamındaki her iki alternatifte de Yeşilyuva Tabiat Parkı etkileşim sahasıyla birlikte etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bulunmaktadır. Bu alan kıyı gelişim alanı içinde önemli bir koruma bölgesi olarak ön plana çıkmaktadır. Bölgenin ekolojik olarak hassas olan durumuna zarar verebileceğinden ve endemik bitki ve hayvan türlerinin habitatlarında olumsuz etkilere sebep olabileceğinden, ZBK BKAP’ye entegre edilmesi için aşağıdaki tedbirler önerilmektedir;

- Alanın “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün mutlak olarak korunması ve yakın etki alanının “2.ÖA-Turuncu” şeklinde belirlenmesi
- “3.ÖB-Kırmızı” kategorisinde kalması ve alanın gelişim alanı olarak tercih edilmemesi,
- Koruma alanının dışında ancak dolaylı etki sahası içinde yatırımcıların yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi. Alanın etki sahasında;
  - Projenin, koruma altındaki flora ve faunada önemli bir örneğinin kaybına ve/ya bu koruma altındaki türlerin oluşum alanında azalmaya neden olmamalıdır,
  - Yetkili bir uzman tarafından yürütülecek biyolojik çeşitlilik ve hassas habitatların değerlendirmelerinin, flora ve faunaya odaklanarak, yetiştirme döneminde yürütülmesi ve önceki biyolojik çeşitlilik envanterine dayanmalıdır.

Doğal Sit Alanları

Batı Kastamonu Alt Bölgesinde Gideros Koyu 1. Derece Doğal Sit Alanı, Doğu Kastamonu Alt Bölgesinde ise Ginolu Doğal Sit Alanları bulunmaktadır. BKAP kapsamındaki her iki alternatifte de doğal sit alanları etkileşim sahasıyla birlikte etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bulunmaktadır.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün korunması ve etrafındaki alanın “2.ÖA-Turuncu” şeklinde belirlenmesi,
- Sit statüleri ve sınırlarında değişiklik olması halinde “3.ÖA-Kırmızı” bölgelemesinden “2.ÖA-Turuncu” bölgelemesine geçiş olacak yönde tercih yapılmaması,
- Koruma alanının dışında ancak dolaylı etki sahası içinde yatırımcıların yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi,

Diğer Duyarlı Alanlar

Batı Kastamonu Alt Bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak doğallığı korunmuş, yerleşme ve yapılaşmaya konu olmamış, ekolojik yapı ve biyolojik bileşenler için önem taşıyan; Cide Kapısuyu, Yenice, Kalafat Kıyıları (Kapısuyu Koyu, Yeraltı Koyu, Değirmenağzı Br., Deveboynu Br., Karabırak Br., Tosun Br.) her iki alternatifte de 3. ÖB-Kırmızı kapsamında konumlanmaktadır. Alt bölgede kültürel miras alanları kapsamında yer alan Cide Gökçekale Mevkii Nekropol Alanı Arkeolojik Sit Alanı, Gideros Arkeolojik Sit Alanı, Gazallı Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Tymena (Timne) Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Çoban Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Ginolu Kalesi Arkeolojik Sit Alanı diğer duyarlı alanlar kapsamında değerlendirilmiştir. Söz konusu duyarlı alanlar etkileşim sahasıyla birlikte etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bulunmaktadır.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün öncelikli olarak korunması esastır,
- Sit ilanları veya sınırlarının genişlemesine bağlı olarak bu alanlardaki “3.ÖB-Kırmızı” bölgelemesinin genişletilmesinin tercih edilmesi gerekmektedir.

Bu alanlarda ekolojik temelli bilimsel araştırma raporlarına dayalı olarak genişleyecek veya yeni tescil edilecek sit alanları çerçevesinde; “1.ÖA-Turuncu” bölgelemelerin “3.ÖB-Kırmızı”ya çevrilmesi önem taşımaktadır.

Bahsedilen konumların 3.ÖB-Kırmızı”ya çevrilememesi halinde;

- Yatırımcıların bu özel alanda yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi,

- Yapılması planlanan yeni kıyı yapılarıyla birlikte ele alınması ve yatırımcıların, alanın turistik değerini ortaya çıkaracak sürdürülebilir turizm politikalarına teşvik edilmesi gerekmektedir.

Batı ve Doğu Kastamonu alt bölgelerinde herhangi bir koruma statüsü bulunmayan ancak taşkın riski açısından ayrıca değerlendirilmesi gereken Ezine Çayı, Şehriban Çayı, Terme Çayı, Ummay Çayı, Akçabey Çayı, Zarbana Çayı, İnebolu Çayı, Evrenye Çayı, İlişi Çayı, Kirazlı Çayı, Çatalzeytin Çayı ve Girivle deresi çıkışları duyarlı alanlar kapsamında değerlendirilmiş, konum olarak etkileşim sahasıyla birlikte “3.ÖA-Kırmızı”da bölgenmiştir.

Bu alanlarda;

- “3.ÖB-Kırmızı” statüsünün öncelikli olarak korunması esastır,
- Nehir çıkışlarındaki kıyı yapısı talepleri sediman taşınımı ve akıntı rejimlerindeki değişimler nedeniyle bölgede bazı etkileri yaratmaktadır, bu nedenle öncelikli olarak tercih edilmemesi ve “3. ÖB- Kırmızı” statüsünün sürdürülmesi gerekmektedir.
- Nehir çıkışlarına alternatif bulunmaması halinde bölgede neden olabilecek değişikliklerle ilgili olarak;
  - Alana yatırım yapacak olan yatırımcıların üretilen hizmetlere ilişkin ÇED süreçlerinin belirli koşullara bağlanması, hassas habitatların mekânsal bütünlüğünün korunmasına dair önlemler alınması,
  - kıyı yapılarının, kirlilik tehlikesine ilişkin uzmanlar tarafından hazırlanan teknik kapsamlı raporların baz alınarak faaliyete geçmesi
- Yatırımcıların bu özel alanda yapacakları kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili sınırlamaların belirlenmesi gerekmektedir.

7. BKAP İÇİ ALTERNATİFLER

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı, iki alternatif önceliklendirme bölgelemesi önerisiyle sonuçlanan karmaşık bir modelleme ve kriterler dizisine (çevresel kriterler dâhil) dayalı olarak detaylandırılmıştır (Bkz. Bölüm 1'deki BKAP'nin ayrıntılı açıklaması). Uygulanan planlama metodolojisi sayesinde, her iki alternatifte de 3. Öncelikli Alanlarda (yani kıyı gelişiminin teşvik edilmeyeceği alanlar) farklı boyutlarından dolayı çevreye olası etkileri açısından açık farklılıklar sergilemektedir. Olası belirli projeler açısından iki alternatif arasındaki fark (limanlar, balıkçı barınakları vb.) ise planlamanın bölgesel ölçeği düşünüldüğünde çok önem taşımamaktadır (ancak açıkça münferit projeler yerel bağlamda bir fark yaratır).

ZBK BKAP'nin temel çevresel konular üzerindeki olası etkilerine ilişkin bulgular dikkate alındığında (Bkz. Bölüm 5), BKAP uygulamasının önemli düzeydeki olumsuz çevresel etki riskleri (yani mevcut çevresel baskılarla kümülatif bir etki) yaratabileceği açıktır. SÇD bulguları (Bkz. Bölüm 5), Alternatif 1'in çevre korumayla ilgili kriterlerden daha fazla etkilendiği (ve dolayısıyla daha çevre dostu olarak kabul edilebileceği), ZBK BKAP'nin ifadeleri ile tutarlıdır. Alternatif 2'de, 1. Kategori Öncelikli Alanlar'a ilave olarak, "sürdürülebilirlik" temelli kıyı imarı planlamasında daha fazla esnekliğe izin verecek olan belirli 2. Kategori Öncelikli Alanlarını (turuncu) da tanımlanmaktadır (yani, çevresel ve diğer hususları dikkate alan daha dengeli bir yaklaşıma karşılık, sıkı çevre koruma perspektifi).

7.1. HİÇBİR ŞEY YAPILMAMASI ALTERNATİFİ

"Hiçbir şey yapılmaması alternatifi", yani kapsam belirlemede tanımlanan temel çevre ve sağlık konularının olası gelişimi Bölüm 2.2'de açıklanmaktadır. Bölüm 2.1'de açıklandığı gibi, ilgili bölgedeki geçmiş eğilimlere ve mevcut duruma ve ayrıca mevcut spesifik çevre sorunlarına dayanmaktadır.

Bölüm 1'de açıklandığı gibi, KSD BKAP, kıyı gelişmelerine yönelik öneriler sunan bir kalkınma politikası değildir. BKAP'nin rolü esas olarak koordinasyon sağlamaktır ve gelecekteki yatırımların konum kararları için rehberlik sağlamaktadır. Bu nedenle ZBK BKAP'ın uygulanması, kendi içinde kıyı gelişiminde önemli bir artışa yol açmayacaktır, bunun yerine hâlihazırda değerlendirilmekte olan veya gelecekte yatırımcılar tarafından teklif edilebilecek projelere daha iyi koordinasyon ve daha uygun konum için fırsat sağlayacaktır. ZBK BKAP uygulanmazsa (hiçbir şey yapılmaması alternatifi), kıyı gelişiminden kaynaklanan çevresel baskılar daha az şeffaf ve daha az koordineli olarak devam edecektir. Bu nedenle, "hiçbir şey yapmama" senaryosu (yani BKAP yokluğunda), ZBK BKAP'nin uygulandığı duruma kıyasla (herhangi bir şekilde) neredeyse hiç fayda sağlamayacaktır.

BKAP'nin çevre üzerindeki muhtemel önemli etkilerinin (Bkz. Bölüm 5) SÇD değerlendirmesinde tanımlanan BKAP uygulaması ile ilişkili olası olumsuz etkiler ve riskler, kıyı gelişiminin BKAP ile veya BKAP olmadan gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmaksızın, planlama alanında büyük olasılıkla mevcut olacaktır. BKAP'ye sahip olmanın avantajı, olası çevresel risklerin şeffaf bir şekilde ve bağlam içinde kabul edilebilmesi ve koruma önlemlerinin daha sistematik bir şekilde düşünülebilesidir. Bu nedenle "hiçbir şey yapılmaması alternatifi"nin aktif (yani ZBK BKAP ile) alternatife göre önemli bir çevresel faydası yoktur.

7.2. ÇEVRE DOSTU ALTERNATİFLER

BKAP SÇD Raporunda açıklanan her iki alternatif için olası etkiler ve riskler göz önüne alındığında, Alternatif 1'e göre dışsal etkileri göz önüne alan, gelişme ve değişimleri; duyarlı alanlar, kültürel miras ve çevresel koşulları gözetererek ele alması nedeniyle Alternatif 2'in daha tercih edilebilir olduğu açıktır. Bununla birlikte, gerçek çevresel etkilerin büyük ölçüde, planlama ve izin verme süreçleri için kriterlerin ve koşulların müteakip detaylandırılmasına ve uygulanmasına bağlı olacağı gerçeği dikkate alındığında (yani Alternatif 2 altında tanımlanan "esnek" 2. Kategori Öncelikli Alanlar [turuncu]), Alternatif 2'nin de çevre üzerinde önemli olumsuz etkilerden kaçınmak için tutarlı ve uzman bilgili karar verme ve çevresel koruma mekanizmalarının sağlanması koşuluyla güvenli bir şekilde uygulanabileceği sonucuna varılabilir.

Bu Raporun altıncı bölümünde ortaya konan SÇD tavsiyeleri, tanımlanan riskleri ele almayı amaçlamaktadır ve başarılı bir şekilde uygulandığında, önemli olumsuz çevresel etkiler, Alternatif 1 veya Alternatif 2'nin uygulanıp uygulanmadığına bakılmaksızın en aza indirilebilir.

8. PAYDAŞLARLA İSTİŞARE TOPLANTILARININ ANA HATLARI

9. İZLEME TEDBİRLERİ

Herhangi bir plan/programın izlenmesinin temel amacı, uygulama aşamasında ortaya çıkan önemli çevresel etkileri, plan hazırlama aşamasında öngörülenlere göre çapraz kontrol etmektir. Yani, öngörülemeyen herhangi bir olumsuz etkiyi erken bir aşamada tespit etmek ve uygun iyileştirici eylemi üstlenebilmek içindir. İzlemenin tekrarlanmasını önlemek için, uygun olduğu takdirde mevcut izleme düzenlemeleri kullanılabilir.

Planlama ve uygulama yetkisini bulunan makamlar (ÇŞİDB – Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü), ÇŞİDB – Çevresel Etki Değerlendirilmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile birlikte, ZBK BKAP uygulanmasının etkilerinin izlenmesinden sorumludur ve bu nedenle;

i) izleme programlarının tasarlanması,

ii) ilgili bütün ajanslardan alınacak izleme verilerinin zamanında toplanması için gereken ayarlamaları güvence altına almak ve

iii) izleme sonuçlarını değerlendirmek veya gerekli değerlendirmelerin yapılmasını sağlanması konularından sorumludur.

ÇŞİDB – Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü, ÇŞİDB – Çevresel Etki Değerlendirilmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile işbirliği halinde diğer kurum ve kuruluşlardan, ZBK BKAP'nin etkilerinin uygulanması, kontrolü ve değerlendirilmesi için gerekli tüm verileri toplar. SÇD, ZBK BKAP'nin belirli çevresel etkilerinin izlenmesinde önemli olan göstergelerin bu çabaya dâhil edilmesini sağlamak için çevresel göstergelerin belirlenmesini önermektedir. Göstergelerin sadece ÇŞİDB – Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından izlenmesi ve aşağıdaki tabloda göstergelerin ise ÇŞİDB – Çevresel Etki Değerlendirilmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde izlenmesi önerilmektedir.

SÇD ekibi, ZBK BKAP çalışmasının, hâlihazırda mevcut çevresel izleme mekanizmaları (ve ayrıca anketler) tarafından üretilen kapsamlı bilgi ve verilere dayandığının farkındadır. SÇD tarafından önerilen izleme göstergeleri seti, SÇD Yönetmeliği'nin gerekliliklerine yanıt olarak ortaya konmuştur ve BKAP koordineli kıyı imar faaliyetleriyle makul şekilde bağlantılı olabilecektir. Bu nedenle olası ayarlama veya düzeltici eylem ihtiyacının sinyalini vermektedir. ZBK BKAP izlemesi için önerilen göstergelerden bazıları, ulusal ve uluslararası belgeler incelenerek seçilmiştir (Bkz. Bölüm 3 – Ulusal ve Uluslararası Çevre Koruma Hedefleri Göz Önünde Bulundurularak BKAP'ye İlişkin Çevresel Hedefler ve Göstergeler). Göstergelerin bir kısmı uluslararası çalışmalardan alınmış ve gerektiğinde Türkiye şartlarına uyacak şekilde ayarlanmıştır.

Tablo 24 İzleme Göstergeleri ve Olası Veri Kaynakları – Kısım 1

Temel Sorunlar	Göstergeler	Birimler	Olası Veri Kaynakları
Kıyı alanlarında arazi kullanımı	Alt-bölgelerde kıyı yapılarındaki değişim (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	ÇŞİDB - CBS GM
	Alt-bölgelerde tarımsal arazi kullanımlarındaki değişim (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	ÇŞİDB - CBS GM
	Alt-bölgelerde orman ve ağaçlandırılacak alanlardaki değişim (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	ÇŞİDB - CBS GM
	Alt- bölgelerde çayır ve mera alanlarındaki değişim (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	ÇŞİDB - CBS GM
	Alt- bölgelerde doğal karakteri korunacak alanlardaki değişim (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	ÇŞİDB - CBS GM
	Alt- bölgelerde su yüzeylerindeki değişim (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	ÇŞİDB - CBS GM

Tablo 25 İzleme Göstergeleri ve Olası Veri Kaynakları – Kısım 2

Temel Sorunlar	Göstergeler	Birimler	Olası Veri Kaynakları
Su Kalitesi	Nütrient konsantrasyonları: İlgili istasyonlardaki kıyı su kütlelerindeki Toplam Fosfor (TP), Toplam Nitrojen (TN) ve Silikat.	µg/l	ÇŞİDB - Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Daire Başkanlığı
	İlgili istasyonların kıyı su kütlelerindeki Klorofil-a konsantrasyonu	µg/l	ÇŞİDB - Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Daire Başkanlığı
	İlgili istasyonlardaki kıyı su kütlelerinin LUSI değeri kategorileri		ÇŞİDB - Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Daire Başkanlığı
Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistemler	Endemik bitki ve hayvan türlerinin kaybı	% artma /azalma	ÇŞİDB - ÇED İD GM & TOB
Sosyo-Ekonomik Etkiler	Kıyı bölgelerindeki nüfus değişimi* (referans yılı: ZBK BKAP onaylanma yılı)	% artma /azalma	TÜİK & ÇŞİDB - MPGM
Halk Sağlığı	Her bir sahil için Sağlık Bakanlığı tarafından izlenen ve yayımlanan yüzme suyu kalitesi kategorisi	A:İyi B:Orta C:Kötü	Sağlık Bakanlığı https://yuzme.saglik.gov.tr/

10. SONUÇ

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı için SÇD çalışması; varsayılan kıyı gelişmelerinin temel çevre sorunları, ekosistemler ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve kıyıda su kalitesi üzerindeki potansiyel etkilerine ve ayrıca SÇD Kapsam Belirleme aşamasında önerilen diğer konulara (hava kalitesi, iklim, halk sağlığı vb.) odaklanmaktadır. Değerlendirme, ZBK BKAP alanına ilişkin iki farklı BKAP alternatifinin karşılaştırılmasına, olası olumsuz çevresel etkilerin, tehditlerin ve risklerin durumunun belirlenmesine ve etkilerinin ölçümüne dayanır. "Hiçbir şey yapmama" alternatifinin (yani BKAP uygulanmazsa), kıyı gelişimi, doğal denge, ekolojik ve biyolojik çeşitlilik, endemik türler, flora ve fauna çeşitliliğinin korunması vb. parametreleri açısından planlama odaklı koordinasyon ve açık kuralların eksikliğinden dolayı muhtemelen, daha büyük riskler doğuracağı kabul edilmektedir.

Bu raporun 5 ve 6. bölümlerinde açıklanan olası olumsuz etkiler ve riskler, hassas habitatların bulunduğu alanlardaki kıyı imarına bağlı olarak hassas ve tehlike altındaki biyolojik çeşitliliğin olası kaybını öne çıkarmaktadır. İkinci en önemli husus olarak, nüfusun artması ve kıyı bölgelerindeki kentleşmesinden kaynaklanan artan atık su kaynaklı emisyonlar nedeniyle su kalitesi üzerindeki potansiyel olumsuz etkidir. Bu SÇD'de (Bkz. Bölüm 5 ve 6) tanımlanan olası ek olumsuz etkiler daha az öneme sahiptir.

Bu SÇD Raporunda açıklanan her iki alternatif için olası etkiler ve riskler göz önüne alındığında, Alternatif 1'e göre dışsal etkileri göz önüne alan, gelişme ve değişimleri; duyarlı alanlar, kültürel miras ve çevresel koşulları gözetenek ele alması nedeniyle Alternatif 2'in daha tercih edilebilir olduğu açıktır. Bununla birlikte, gerçek çevresel etkilerin büyük ölçüde, planlama ve izin verme süreçleri için kriterlerin ve koşulların müteakip detaylandırılmasına ve uygulanmasına bağlı olacağı gerçeği dikkate alındığında (yani Alternatif 2 altında tanımlanan "esnek" 2. Kategori Öncelikli Alanlar [turuncu]), Alternatif 2'nin de çevre üzerinde önemli olumsuz etkilerden kaçınmak için tutarlı ve uzman bilgili karar verme ve çevresel koruma mekanizmalarının sağlanması koşuluyla güvenli bir şekilde uygulanabileceği sonucuna varılabilir.

Bu Raporun altıncı bölümünde ortaya konan SÇD tavsiyeleri, tanımlanan riskleri ele almayı amaçlamaktadır ve başarılı bir şekilde uygulandığında, olumsuz çevresel etkiler, Alternatif 1 veya Alternatif 2'nin uygulanıp uygulanmadığına bakılmaksızın en aza indirilebilir.

Aşağıdaki tavsiye türleri (her bir ZBK BKAP alt bölgesi için açıklamalar eklenerek) yapılmıştır (Bkz. Bölüm 6):

a. Alternatif-1'de yer alan "3.ÖB-Kırmızı" alanlarının artırılması, korunması veya yakın çevresinin 2.ÖB-Turuncu olarak ele alınması ve belli bölümlerinin yeniden sınıflandırılması,

böylece zarar görmesi olası alanlar, yalnızca sınırlı kıyı gelişiminin mümkün olduğu 3. Kategori Öncelikli Alan (kırmızı) olarak sınıflandırılmış olacaktır.

b. Korunmasız çevreye yönelik kümülatif riskleri önlemek için yatırımcıların gelecekteki önerileri için ZBK BKAP bünyesinde kıyı yapılarının türü, sayısı ve kapasitesi ile ilgili kısıtlamaların sağlanması.

c. ZBK BKAP'de, belirli çevresel endişelerin fizibilite çalışmasında ve/veya yatırımcılar tarafından önerilen proje tekliflerinin ÇED sürecinde göz önünde bulundurulmasına ilişkin şartlar koşmak.

d. ZBK BKAP'nin gelecekteki çevresel etkilerini tespit etmek için izleme göstergeleri seti.

SÇD Tavsiyeleri, BKAP'den sorumlu makam tarafından değerlendirilmiş ve bunların uygulanma potansiyeli, SÇD İstişare sürecinin son aşamaları boyunca tartışılmıştır.

KAYNAKÇA

AFAD, Türkiye Deprem Tehlike Haritası, 2018.

Commission of the European Communities (Avrupa Komisyonu), Com (2002), Brussels, 2002

Demir A., Küresel İklim Değişikliğinin Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistem Kaynakları Üzerine Etkisi, 2009

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Resmi Web Sitesi, (<https://www.dzkk.tsk.tr/>), 2022

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA), Resmi Web Sitesi, (<http://www.bakka.gov.tr/>), 2021

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA), Ekorota Bartın Doğal ve Kültürel Koridorların Haritalanması, Bartın, 2016.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA), Batı Karadeniz Turizm Master Planı, <http://batikaradeniz.gov.tr/>, 2022

Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, (www.mgm.gov.tr), 2022

Öztürk, S., Ubay Tönük, G., & Arıcak, B. (2012). Devrekani Çayı Alt Havzası'nın Doğal Kaynak Değerlerinin CBS Belirlenmesi. KSÜ Mühendislik Bilim Dergisi(Özel Sayı).

Solmaz S., Geçmişten Günümüze Türkiye Kıyı Politikaları ve Türkiye Kıyılarında Yaşanan Mülkiyet Sorunları, 2017.

Söylemez E., Çakır Ö., Gökalp T., Nal S., Türkiye'de Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi ve Planlaması Yaklaşımında Yaşanan Değişim Süreci ve Sonuçları Açısından Bir Değerlendirme, Kıyı Mühendisliği Sempozyumu, 2018.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Batı Karadeniz Havzası Taşkın Yönetim Planı, 2019

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Resmi Web Sitesi, (<https://www.tarimorman.gov.tr/SYGM>), 2022

T.C. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı (<http://sim.csb.gov.tr/SERVICES/airquality>)

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Resmi Web Sitesi (<https://webdosya.csb.gov.tr>), 2022

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türkiye Çevre Sorunları ve Öncelikleri Raporu, 2019

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 2007

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2021 Yılı Turizm İstatistikleri

T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Yüzme Suyu Takip Sistemi , 2021 (<https://yuzme.saglik.gov.tr/>)

T.C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Sağlık İstatistikleri Yıllığı, 2019

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Resmi Web Sitesi, (<https://www.sanayi.gov.tr/>),2021

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP), Resmi Web Sitesi (<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP>), 2021.

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Resmi Web Sitesi (<https://www.tarimorman.gov.tr/>), 2022

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Resmi Web Sitesi, (<https://www.uab.gov.tr/>), 2021

TÜBİTAK-MAM, 2014-2022 Dönemi Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı, 2013

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Resmi Web Sitesi, (<https://www.tuik.gov.tr/>), 2021

Türkiye Kültür Portalı, (<https://www.kulturportali.gov.tr/>), 2022

United Nations (Birleşmiş Milletler), The Ocean Conference, Newyork, 2017.

Vousdoukas M. , Mentaschi L., Voukouvalas E., Extreme sea levels on the rise along Europe's coasts, 2017

Zonguldak-Bartın-Kastamonu İleri Bütünleşik Kıyı Alanı Planı, Etüt, Analiz ve Sentez Çalışmaları, 2021

Zonguldak Valiliği Resmi Web Sitesi: <http://www.zonguldak.gov.tr/>, 2022